

Møteinnkalling

I samsvar med møteplan holdes det møte i fakultetsstyret ved Det humanistiske fakultet

24.03.2015, kl. 09:00 - i Møterom A+B i kjeller, Muséplass 1.

Innkalling er sendt til:

Margareth Hagen, Einar Thomassen, Claus Huitfeldt, Jill Walker Rettberg, Eivind Kolflaath, Kjetil Berg Henjum, Christhard Hoffmann, Randi Rolvsjord, Benedikte F. Vardøy, Anne Hestnes, Birger Berge, Victoria Troland, Torstein Stråtveit

---

Saksliste og sakspapirer følger vedlagt.

Eventuelle forfall bes meldt snarest til personlig varamedlem og sekretariatet, tlf. 55589380, evt. per e-post til post@hf.uib.no.

Bergen, 16.03.2015.

Margareth Hagen
dekan

Trine Moe
fakultetsdirektør

Saksliste

Styresak	Saker til behandling	U.off.
FS 5/15	Tilsetting i stilling (vikariat) som førsteamanuensis i spansk språk ved Institutt for framandspråk	
FS 6/15	Tilsetting i stilling (eittårig vikariat) som universitetslektor i lingvistiske fag ved Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studium	
FS 7/15	Tilsetting i stilling (eittårig vikariat) som koordinator i språk og kommunikasjon ved Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studium	
FS 8/15	Tilsetting i stilling (vikariat) som universitetslektor i norsk som andrespråk ved Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studium	
FS 9/15	Tilsetting i stilling som professor II ved Senter for vitskapsteori	
RS 3/15	Godkjente doktorgradsavhandlinger ved Det humanistiske fakultet etter fakultetsstyremøtet 03.02.15	
S 12/15	Meldinger 2014	
S 13/15	Langsiktig, faglig bemanningsplan for Det humanistiske fakultet 2016-2020	
S 14/15	HMS-rapport HF 2014	
S 15/15	Evaluering av prosjektleder	X
S 16/15	Tilsetting som førsteamanuensis i filosofi ved Institutt for filosofi og førstesemesterstudium	X
S 17/15	Tilsetting i 50 % stilling i nordisk fagdidaktikk ved Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier	X
S 18/15	Revidert veiledning for bedømmelse av søkere til stipendiatstillinger - ny behandling	

Saker handsama i tilsettingsrådet ved Det humanistiske fakultet etter fakultetsstyremøte 3.2.2015:

Sak 1/2015: 14/5821

Tilsetting i vikariat som førsteamanuensis i spansk språk ved Institutt for framandspråk

Tilsettingsrådet tilset Margrete Dyvik Cardona vikariat i 100 % stilling som førsteamanuensis i spansk språk ved Institutt for framandspråk. Vikariatet varer i 3 og ½ år frå og med 1. januar 2015. Som reserve vert Lidun Hareide rangert.

Sak 2/2015: 15/2064

Universitetslektor i norsk som andrespråk ved Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studium (LLE) – vikariat

Tilsettingsrådet tilset Ugnius Mikucionis i stilling som universitetslektor i norsk som andrespråk ved Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studium, i perioden 01.08.2015 til og med 26.08.2017.

Sak 3/2015: 14/11965

Koordinator i Språk og kommunikasjon ved Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studium (LLE) – eitt års vikariat

Tilsettingsrådet tilset Erik Andvik som koordinator i Språk og kommunikasjon ved Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studium, i perioden 01.01.2015 til og med 31.12.2015.

Som reserve vert desse innstilt:

1. Stephanie Hazel Wold
2. Silje Drevdal, Catrine Sandal og Craig Grocott

Sak 4/2015: 14/11963

Universitetslektor i lingvistiske fag ved Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studium (LLE) – eitt års vikariat

Tilsettingsrådet tilset Cheikh M. Bamba Dione i universitetslektorstilling i lingvistiske fag ved Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studium, i perioden 01.01.2015 til og med 31.12.2015.

Som reserve vert Craig Grocott innstilt.

Sak 5/2015: 15/310

Forlengelse av tilsetting som professor II ved Senter for vitenskapsteori

Silvio Funtowicz forlenges som professor II ved Senter for vitenskapsteori i perioden 01.02.2015 – 31.01.2016. Stillingen finansieres av eksterne forskningsmidler og SVTs egne midler.

Godkjente doktorgradsavhandlinger ved Det humanistiske fakultet etter fakultetsstyremøtet 03.02.2015:

Sak 2010/12937

Ph.d.-graden – Dunja Blazevic – fagområdet historie/kvinne- og kjønnsforskning

Jakten på et fagfelt: Den skandinaviske kvinne- og kjønnshistoriens fremvekst i skjæringsfeltet mellom historieforskning og kvinne- og kjønnsforskning.

Sak 2010/6718

Dr.philos.-graden – Mads Langnes – fagområdet historie

Utskiftingsrett og gardsskipnad. Innmarksutskiftingar, tun og teigblanding i tre ulike landslutar.

Styre: Fakultetsstyret ved Det humanistiske fakultet

Styresak: 12/15

Møtedato: 24.03.2015

Dato: 09.03.2015

Arkivsaksnr: 2015/421-UNU

Meldinger 2014

Dokumenter i saken

- Forskningsmelding for Det humanistiske fakultet 2014
- Forskerutdanningsmelding for Det humanistiske fakultet 2014
- Utdanningsmelding for Det humanistiske fakultet 2014
- Meldinger fra grunnenhetene
- Oversendingsbrev til grunnenhetene fra fakultetet datert 12.01.15
- Mal for meldinger 2014

Om meldingene 2014

I brev av 04.12.14 fra universitetsdirektøren blir fakultetene bedt om å utarbeide forsknings-, forskerutdannings- og utdanningsmelding for 2014 med frist 01.04.15.

Fra og med rapporteringsåret 2013 er meldingene forenklet. Universitetsledelsen er opptatt av at meldingene skal ha et hensiktsmessig format, som både sikrer effektiv rapportering og tydelig får fram satsinger og resultat, styrker og svakheter. Fakultetene skal ikke lenger kommentere resultater for rapporteringsåret, men kun besvare spørsmålene i vedlagte mal. Videre skal de tre meldingene til sammen ikke overstige 6 sider.

Som grunnlag for fakultetets meldinger ble grunnenhetene bedt om å utarbeide kortfattede meldinger med utgangspunkt i universitetsdirektørens spørsmål. Tilbakemeldingsfristen var 27.02.15. Meldingene fra grunnenhetene er vedlagt.

Forskings- og forskerutdanningsmeldingen ble behandlet av FFU i møte 11.03.15, og utdanningsmeldingen ble behandlet av Studiestyret i møte 13.03.15. Innspill fra FFU og Studiestyret er innarbeidet i meldingene.

Forslag til vedtak:

Fakultetsstyret godkjenner forskningsmelding, forskerutdanningsmelding og utdanningsmelding for 2014 i samsvar med forslaget og de endringene som framkom i møtet. Dekanen får fullmakt til å sluttredigere meldingene i lys av styrediskusjonen.

Margareth Hagen
dekan

Trine Moe
fakultetsdirektør

Forskningsmelding 2014

Det humanistiske fakultet
Universitetet i Bergen

Oppfølging av prioriteringer omtalt i forskningsmelding for 2014 og planer og prioriteringer for 2015

Middelalderforskning har vært et satsingsområde ved Det humanistiske fakultet i flere år. Forskningsmiljøet er stort, tverrfaglig og går på tvers av fakultet, museet, institutter, forskergrupper og disipliner. Fagene middelalderhistorie, middelalderfilologi og middelalderarkeologi er blant de fremste i Norge og Norden, med omfattende internasjonale nettverk. Fakultetsledelsen vil i 2015 prioritere å samle og synliggjøre mangfoldet i middelalderforskningen ved UiB og fakultet skal i november 2015 arrangere en internasjonal middelalderkonferanse. I tillegg til konferansen skal det avholdes en rekke arrangementer som foredrag, omvisninger, byvandring, konserter samt gis tilbud til skoleelever. Fakultetsledelsen vil gjennom tiltaket både videreutvikle forskningssatsingen og profilere den overfor et bredere publikum.

Musikkterapi miljøet ved Griegakademiet (GA) formaliserte i 2014 en 8-årig samarbeidsavtale med Uni Research Helse om utvikling av Griegakademiets senter for musikkterapiforskning. Senteret ved GA fikk i 2014 tilslag på prosjektet «POLYFON: Vestnorsk nettverk for musikkterapiforskning og praksisutvikling» (2015-2019), finansiert av GC Rieber Fondene og gaveforsterkningsmidler. Prosjektet inkluderer 10 ulike partnere. I regi av samarbeidet med Uni Research Helse fikk miljøet også tilslag på prosjektmidler av Norges forskningsråd gjennom ordningen «Unge forskertalent» i FRIPRO.

Prosjektprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid (PKU) har bevilget 3.8 millioner til prosjektet «*Wheels within wheels*»: *New approaches to interactions between performers and composers*, som er et treårig kunstnerisk forskningsprosjekt. Prosjektet skal foregå ved Griegakademiet og skal utforske potensialet for nye uttrykksformer gjennom interaksjon mellom utøvere innen tidligmusikk-feltet og komponister. Prosjektet inkluderer Griegakademiets forskningsgrupper for hhv. tidligmusikk og komposisjon og knytter til seg førende komponister og utøvere ved GA og fra andre institusjoner nasjonalt og internasjonalt.

Fakultetet fikk i 2014 ikke tildelt nye større forskningsprosjekter i konkurransen om frie midler fra NFR eller «fellesløftmidler». AHKR fikk imidlertid tilslag på ett postdoktorprosjekt igjennom FRIPRO. Fakultetet vil i 2015 arbeide for å forbedre tilslagsandelen, ved økt fokus på rutiner og kvalitetssikring av eksterntfinansierte prosjektsøknader ved enhetene, bl.a. med informasjonsmøter, bruk av fagfellevurderinger og generelt gjennom forbedret administrativ støtte for søkere.

Prioritert forskningssamarbeid med andre forskningsinstitusjoner samt samfunns- og næringsliv, lokalt, nasjonalt og internasjonalt

Fagmiljøene ved Det humanistiske fakultet har lang tradisjon for og et omfattende samarbeid med andre forskningsinstitusjoner. I meldingene fra grunnenhetene fremgår det hvordan samarbeidet blir videreført og styrket ved de enkelte fagmiljøene, og hvordan det arbeides med å opprette nye og styrke eksisterende samarbeidskanaler.

Arbeid for å styrke forskningsledelse, organisering og strategisk planlegging

Enhetene ved fakultetet bruker medarbeidersamtalene og andre kanaler til aktivt å motivere forskere med særlig erfaring og kompetanse for å øve lederskap gjennom opprettelse og videreutvikling av forskergrupper og utvikling av større prosjekter. Flere enheter ved fakultetet har nå sterk oppmerksomhet på utviklingstiltak for yngre forskere, blant annet gjennom bruk av mentorordninger.

Tverrfaglige og flerfaglige initiativ og satsinger (pågående og planlagte)

Det forskningsstrategiske hovedprinsipp ved HF er fortsatt at satsinger skal springe ut av kompetansen i fagmiljøene. Fakultetsledelsen har samtidig aktivt stimulert til økt satsing på og synliggjøring av middelalderforskningen. Fakultetet er tilbakeholdent med å lansere strategiske satsinger definert ovenfra og som ikke er forankret i eksisterende spisskompetanse i fagmiljøene, eller i miljø med potensial for utvikling. Fakultetet har implementert en budsjettmodell som innebærer at resultatmidlene til forskning er fordelt videre til grunnenhetene. Grunnenhetene har dermed et eget handlingsrom til å følge opp og støtte satsinger, prosjekt og søknader lokalt. Fakultetets faste stipendiathjemler er fordelt til grunnenhetene, og gir grunnenhetene stor frihet til og ansvar for planlegging av forskningsaktivitet. I 2015 har fakultetet avsatt forskningsstrategiske midler som miljøene kan søke på.

Fakultet oppnådde 4 av totalt 13 innvilgete søknader i SAMKUL-utlysningen for utvikling av nye forskernetverk som vektlegger radikal tverrfaglighet. Nettverkene starter opp i 2015. 3 av dem ligger ved SVT, og omhandler henholdsvis visualisering av klimaendringer, kulturelle forutsetninger for klimatilpasning, og spørsmål om personvern i forbindelse med smarte strømmett, og bruk av IKT i katastrofehandtering. Nettverket ved IF skal utforske tverrfaglige perspektiver på aldring innen litteraturvitenskap, film- og medievitenskap, kulturhistorie, medisinsk historie, filosofi og kunsthistorie, psykologi, helsefag og humanistisk gerontologi. Fagmiljø ved SVT, AHKR og IF har gitt innspill til evalueringene av hovedsatsingsområdene marin forskning og utviklingsrelatert forskning ved UiB. LLE tok i 2014 i samråd med fakultets- og universitetsledelsen et initiativ for å lokalisere Språksamlingene og Norsk Ordbok til instituttet. Arbeidet med dette fortsetter i 2015.

SKOK mottok i 2014 SPIRE-midler for å etablere et internasjonalt nettverk rundt tematikken *Differentiated Citizenship*. Bevilgningen ble brukt til å arrangere en workshop i Johannesburg (Witts University) i februar 2015 som en forlengelse av SKOK/IMER kurs ved Bergen Summer Research School 2014. Ansatte ved SKOK forsker på en rekke problemstillinger som knyttet til feltet Medical Humanities, og har nylig overtatt ansvaret for det nordiske nettverket «Gender, Body, Health» (etablert 2008). SKOK ønsker å styrke dette forskningsfeltet. I regi av FOFs strategiske satsing på politisk filosofi og sinnsfilosofi planlegges det tverrfaglige forskningsprosjekter innen miljøfilosofi på den ene siden og på forholdet mellom filosofisk forskning og nevrovitenskap på den andre siden. FOF har et aktivt samarbeid med Juridisk fakultet og ønsker å styrke dette. Tracks-prosjektet ved SVT fikk tildeling fra Klimaforsk i 2014, og fokuserer på hvordan tradisjonskunnskap og lokal kunnskap kan bidra til lokal tilpassing til klimaendringer i det nordøstlige Bangladesh. ReDig-prosjektet ved SVT med midler fra Biotek 2021 fokuserer på utviklingstrekk innen bioteknologi og nanoteknologi med fokus på forholdet mellom digitalisering og ansvarlighet.

Tiltak som kan styrke publiseringen, særlig på nivå 2

Sammenliknet med tilsvarende fakultet ved de øvrige breddeuniversitetene hadde fakultetet en markant økning i antall publikasjonspoeng i 2013, hele 20,6 %. Andelen av nivå 2-publikasjonspoeng ved fakultetet (20 %) viste imidlertid en nedgang i forhold til 2011 og 2012. LLE og GA er de eneste enhetene som kan vise til en økning i andel av nivå 2-publikasjonspoeng i forhold til 2012. Statistikken (Aksnes & Mikki 2014) viser at det er store årlige variasjoner i andel publikasjonspoeng på nivå 2 ved mange av enhetene. DBH-tall for 2014 er ennå ikke klare. Grunnenhetene vektlegger publisering i poenggivende kanaler som kriterium for tildeling av *småforskmidler*, publiseringstøtte og undervisningsfrie semester. Utover dette tar instituttledelsene publisering systematisk opp i medarbeidersamtaler. GA innhenter rapporter fra ansatte innen kunstnerisk utviklingsarbeid (KU) i 2014. De ansatte ved GA rapporterer inn KU-prosjekter, inkludert konserter, plateutgivelser, komposisjoner og lignende. Det er bl.a. registrert flere CD-utgivelser og et

stort antall konsertfremføringer, blant annet under Festspillene i Bergen og andre internasjonale festivaler. Dette er resultater som i hovedsak ikke registreres gjennom CRISTIN.

Arbeid for mobilisering og økt deltakelse i Horizon 2020 og annen ekstern finansiert virksomhet

Det humanistiske fakultet har mobilisert for søknader til ERC og sendte 3 søknader (1 StG og 2 AdG) til programmet i 2014. Der ble også mobilisert til Marie Curie ITN-programmet med 1 innsendt søknad som resultat. Alle instituttene ved fakultetet har tatt del i mobiliseringen, og forståelsen for at H2020 er viktig for å få ekstra midler til forskning, er økende i miljøene. Ledelsen ved fakultetet tar aktivt del i søknadsprosessene og mobiliseringsarbeidet, og fakultetet står som avsender av 5 søknader under de tematiske programmene. Ved fakultetet har særlig SVT, filosofi (Wittgensteinarkivet) og (data)lingvistikk vært aktive i arbeidet med H2020. Antall søknader sendt (9 i 2014) og under utarbeidelse, viser at søknadsaktiviteten overfor EU er økende ved Det humanistiske fakultet.

SVT ønsker å påta seg en beredskapsfunksjon for hele UiB i forhold til ELSA (Ethical, Legal and Social Aspects of science and technology)/RRI (Responsible Research and Innovation). Forskningens samfunnsansvar, ELSA og RRI har blitt stadig viktigere forskningspolitiske prinsipper. SVT er allerede en sentral aktør i UiBs forskningsbaserte beredskap på dette feltet, men ønsker en ytterligere satsing som kan tjene undervisningsbehov, forskningsbehov og behov for institusjonell utvikling knyttet til ansvarlig forskning og innovasjon ved UiB. Denne typen kompetanse vil i større grad bli etterspurt i og med at H2020, og også NFR, gjør RRI til et obligatorisk tversgående prinsipp. Prosjekter som ikke besitter denne typen kompetanse, vil derfor kunne ekskluderes fra deltakelse i H2020 og store NFR-programmer.

Oppfølging av fagevalueringer fra 2013

Det ble ikke gjennomført fagevalueringer ved fakultetet i 2013.

Forskerutdanningsmelding 2014

Det humanistiske fakultet
Universitetet i Bergen

Oppfølging forskerutdanningsmeldingen for 2014, og planer for 2015

Hovedansvaret for kandidatenes forskerutdanning har siden 2011 ligget på grunnenhetene, og det er derfor i stor grad opp til enhetene å definere sine egne prioriteringer for 2015. Det overordnede faglige ansvaret ligger likevel hos fakultetets Forskning- og forskerutdanningsutvalg, hvis rolle har blitt tydeligere i løpet av året. Det har blitt jobbet med utvalgets mandat, og utvalget har behandlet og tatt initiativ til en rekke saker knyttet til forskerutdanningen.

På fakultetsnivå var 2014 særlig preget av fakultetets oppfølging av egen administrativ bemanningsplan, og NOKUTs rapport om kvalitetssikring av utdanning ved UiB. Bemanningsplanen har, i forlengelse av forskerutdanningens nye organisering i en felles seksjon for studier og forskerutdanning, skapt behov for nye rutiner og retningslinjer. Særlig to oppgaver har stått i fokus: kvalitetssikring og målretting av administrative nettverk. Det er utarbeidet retningslinjer for godkjenning av kurs i den kandidatspesifikke opplæringsdelen, det er utarbeidet en veiledning for bedømmelse av søkere til ph.d.-stillinger, og det er opprettet et eget nettverk for forskerutdanningen. Flere slike oppgaver venter i 2015, og det nevnte nettverk er tiltenkt en viktig rolle i dette arbeidet.

NOKUTs rapport har rettet oppmerksomheten mot kompetanseutvikling for veiledere på ph.d.-nivå, en oppmerksomhet som har blitt forsterket av en rapport om veiledersituasjonen for stipendiater ved HF, utarbeidet av fakultetets stipendiatutvalg. Samarbeidet med Stip-HF skal prioriteres også i 2015, og fakultetet vil også vurdere muligheten for å iverksette opplæringstiltak for veiledere i forskerutdanningen.

Forholdet mellom forskerutdanning og forskningssatsinger ved fakultetet

Siden 2010 har alle fakultetets stipendiathjemler vært fordelt mellom grunnenhetene, som lyser ut ledige stillinger ut fra egne prioriteringer og behov. Det er derfor opp til grunnenhetene i hvilken grad de ønsker å ta hensyn til konkrete forskningssatsinger innen egne fagmiljøer.

Ved det humanistiske fakultet er de fleste utlysninger åpne, og bare unntaksvis øremerkede. De øremerkede utlysningene dreier seg som regel om egenandeler i eksternfinansierte prosjekter. Hovedfokus ligger på at man i størst mulig grad vil støtte forskertalenter og prosjekter som viser høy grad av originalitet og kvalitet. Det samme gjelder for de eksternfinansierte prosjektene, som sjelden er forankret i en overordnet forskningsstrategi.

Unntaket er Senter for kvinne og kjønnsforskning (SKOK) der målet er at kandidater skal utvikle en spesialkompetanse i kjønnsforskning.

Gjennomstrømming

I 2014 ble det avlagt 1 dr.philos.-grad, og 25 ph.d.-grader ved Det humanistiske fakultet, hvorav 3 var tilknyttet kvoteprogrammet. Tallene viser at 6 kandidater leverte på normert tid eller tidligere, mens 9 leverte innen 6 måneder etter normert tid. Kun 1 kandidat hadde en nettotid på mer enn 4 år. I tillegg har 2 av Griegakademiets stipendiater under Program for Kunstnerisk Utviklingsarbeid (PKU) fått godkjent sine disputaser.

Fakultetet vurderer fjorårets gjennomstrømming som tilfredsstillende, men tett oppfølging av kandidatene regnes som en avgjørende suksessfaktor og en forutsetning for å kunne sette i verk effektive tiltak. Det er viktig at tiltak settes i verk innenfor stipendiatperioden, da mulighetene begrenses dramatisk idet kandidaten begynner i annet arbeid. Selv om gjennomstrømmingen ofte påvirkes av personlige forhold, og oppfølgingen derfor krever en individuell tilnærming, synes det likevel å være rom for lokale tiltak av overordnet karakter. Enhetene melder om at de satser videre på bruk av virkemidler med erkjent god effekt, som bruk av to veiledere, faglig og sosial integrering i forskergrupper og i fagmiljøene, fremdriftsrapportering, midtveisevaluering og medarbeidersamtaler.

Underkjenninger

Ved det humanistiske fakultet ble ingen avhandlinger underkjent i 2014, uten at dette kan sies å representere noen tendens. Fakultetets forsknings- og forskerutdanningsutvalg har bedt FFU ved enhetene om å ha faste prosedyrer for oppfølging av slike kandidater i samarbeid med veileder. Fakultetets fremste tiltak for å unngå frafall og underkjenning er fremdeles tett oppfølging og god integrasjon i forskningsmiljøet. Et godt virkemiddel som forvaltes lokalt og som øker i omfang er bruken et avslutningsseminar (eller lignende), der en eller flere fagpersoner kommer med innspill til avhandlingen når det nærmer seg innlevering.

Veilederopplæring

Det gjennomføres i dag ingen formell veilederopplæring verken i regi av fakultet eller grunnenheter. Det foregår likevel en uformell opplæring i institusjonaliserte rammer da de fleste enhetene praktiserer en ordning med veilederforum, der veiledere kan komme sammen, utveksle erfaringer og diskutere både generelle og mer spesifikke problemstillinger. Noen enheter mener dette er tilstrekkelig som veilederopplæringstiltak, mens andre enheter etterlyser et sentralisert tilbud på fakultetsnivå. Fakultetet vil i 2015 vurdere hvilke tiltak som er ønskelige for ytterligere å forbedre veilederkompetansen.

Fakultetet arrangerer også årlige startdager for nye ph.d.-kandidater, der kandidatenes veiledere oppfordres til å delta. Arrangementet gjennomføres i samarbeid med fakultetets stipendiatutvalg og er en tjenlig arena for informasjonsutveksling og debatt rundt ulike aspekter ved fakultetets forskerutdanning. Fakultetet vil i 2015 jobbe videre med å styrke innholdet i startdagen.

Internasjonalisering

Ifølge fakultetets strategiplan (2012-15) er det et mål at så mange som mulig av fakultetets doktorgradskandidater skal gjennomføre et lengre utenlandsopphold i stipendperioden. Ansvaret for at dette skjer ligger hos veileder, sammen med institutt- og senterledelse og det forskningsmiljøet kandidaten hører til. Flere enheter praktiserer en ordning med reisestøtte, og interessen for å gjennomføre slike utenlandsopphold synes å være økende. Fakultetet vil også i 2015 oppmuntre grunnenhetene til å legge til rette for slik mobilitet.

Utdanningsmelding 2014

Det humanistiske fakultet
Universitetet i Bergen

Oppfølging av prioriteringer omtalt i utdanningsmeldingen for 2013 og planer og prioriteringer for 2015

I 2014 har fakultetet hatt økt oppmerksomhet på *rekruttering* og *frafall*. Resultatene i opptaket for studieåret 2014-2105 viste at et flertall av våre studieprogrammer ikke klarer å fylle de avsatte plassene, og inngangskarakterene for flere programmer er lavere enn det som er ønskelig. Ved oppmeldingsfristen høsten 2014 var fakultetet ca. 60 studenter under rammen, noe som har resultert i en økende innsats for snu denne trenden.

Fakultetet har videre arbeidet med infrastrukturen tilknyttet *etter- og videreutdanning*. Det har vært fokus på å utarbeide gode rutiner innen studieadministrasjon, økonomi og personal. Resultatet er at instituttene nå har et godt grunnlag for å utvikle nye emner, noe som viser seg i planene for nye emner som skal igangsettes i 2015-2016.

Fakultetet har kontinuerlig arbeidet med justeringer av programporteføljen. Dette arbeidet har vært et viktig ledd i vårt forsøk på å øke rekrutteringen og å konsolidere fagtilbudet.

Prioriteringer for 2015

Hovedprioriteringen for fakultetet i 2015 vil være iverksettelsen av ytterligere tiltak for å øke rekrutteringen og redusere frafallet. Fakultetet innledet året med et internt *Rekrutterings- og studiekvalitetsseminar* for vitenskapelig og administrativt ansatte. Hovedtema var tiltak for å øke rekrutteringen og bedre gjennomføringen i studiene. Fakultetet har også utlyst midler for bedring av rekruttering og studiekvalitet. Det store antallet søknader vitner om betydelig engasjement i grunnenhetene for dette arbeidet. Høsten 2015 vil fakultetet ha et prøveprosjekt med klassemottak i for nye studenter. Videre skal det etableres et *rekrutteringsforum*, med vitenskapelige og administrative representanter fra alle institutter, samt studentrepresentanter. Primæroppgaven til forumet skal være å støtte både nye og etablerte rekrutteringstiltak, og samtidig være en arena for å utvikle nye tiltak.

Studiekvalitets- eller læringsmiljøtiltak fakultetet har hatt særlig oppmerksomhet om i 2014

Et av fakultetets praksisemner, *Praktisk informasjonsarbeid (PRAKTINF)*, ble tildelt UiBs Uglepris og er dermed kandidat til den nasjonale studiekvalitetsprisen som tildeles av NOKUT. Dette er en viktig anerkjennelse av at praksisemner kan være et egnet tiltak for å synliggjøre og øke studienes arbeidslivsrelevans.

Et av de viktigste bidragene til læringsmiljøet ved HF har vært aktiviteten til fakultetets studentutvalg, *Humanistisk studentutvalg (HSU)*, som er en robust og fremtidsrettet organisasjon. Studentene er aktive i studentdemokratiet på alle nivå, i studentpuben *Ad fontes*, Humanistenes arbeidslivsutvalg, fadderstyret, HF-revyn og et økende antall underutvalg som bidrar til å bedre læringsmiljøet for alle studenter.

Fakultetet har i 2014 endret reglementet slik at studieprogrammene kan innføre *fagemner i første semester*. Dette er gjennomført for flere programmer, og de foreløpige erfaringene viser at det har hatt en positiv effekt for å redusere frafallet. I 2015 vil flere slike emner etableres, og fakultetet håper at emnene vil bidra til å øke de nye studentenes tilknytning til programmene og dermed redusere frafallet som ofte finner sted i overgangen til det andre studiesemesteret.

Utfordringer i studiekvalitets- eller læringsmiljøarbeidet i 2014

De største utfordringene for fakultetet er primært knyttet til nedgangen i studenttallet, både på bachelor- og masternivået. Det betyr ikke at studiekvaliteten blir dårligere, men det kan gjøre det vanskeligere å sikre et godt læringsmiljø, ikke minst med hensyn til studentdeltagelse i programstyrene og fagutvalgene.

Fakultetet ønsker også å understreke behovet for forbedringer i det fysiske læringsmiljøet tilknyttet *Griegakademiet*. Forbedringer på dette området er et pågående arbeid, men det er viktig at studentene sikres gode lokaler som kan bidra til et godt grunnlag for videre utvikling av instituttets virksomhet.

Planer for utvikling av studietilbudet, opprettinger/nedlegginger av studieprogram, vurderinger av robusthet i fagmiljøet og fordeling av studieplasser for 2016

Det humanistiske fakultet melder inn følgende opprettelser:

- *Årsstudium i kjønn, seksualitet og mangfold*
- *Femårig integrert lektorprogram i historie og religionsvitenskap*: Studieplassene for programmet vil bli omdisponert fra fakultetets ramme, og vil bli fulgt opp i en egen sak til Utdanningsutvalget.
- *Bachelorprogram i klassisk filologi*: Fakultetet ønsker å slå sammen bachelorprogrammene i gresk og latin til ett program.

Følgende program skal legges ned:

- *Bachelorprogram i gresk*
- *Bachelorprogram i latin*

Fakultetets fordeling av studieplasser for 2015/2016 blir ettersendt pga arbeidet med omdisponeringen av studieplassene for å ivareta det foreslåtte lektorprogrammet.

Griegakademiet har meldt et ønske om å opprette et årsstudium i kirkemusikk som en del av sitt tilbud innen utøvende musikk (lokalt opptak, søknadsfrist 15. desember). Fakultetet er i dialog med instituttet om ressursgrunnlaget for en slik utlysning.

Aktivitet i etter- og videreutdanning. Status i 2014 og planer for 2015.

I 2014 har fakultetet fått på plass den interne organiseringen av infrastrukturen for etter- og videreutdanning. Dette har gitt et godt grunnlag for arbeid med nye tilbud som skal igangsettes 2015-2106. I det kommende året vil flere nye tilbud etableres: forsknings- og formidlingskompetanse for museumssektoren, fagdidaktikk for ungdomsskolelærere, etikk for helsearbeidere, forskningsetikk, skolekorpsledelse, Suzukimetodikk og musikkterapi i eldreomsorg. I 2015 prioriterer også fakultetet en oppgradering av læremidler og infrastruktur for eksisterende fjernundervisningstilbud.

FORSKNINGSMELDING 2014

INSTITUTT FOR AHKR

Prioriteringer og planer

Instituttet ønsker å fremme forskning av høy kvalitet på alle fagområder som blir dekket av instituttets fire fag, og legger vekt på å utvikle forskningen på grunnlag av de faglige interesser og initiativer som blir tatt av instituttets tilsatte. Vår hovedprioritering er dermed å sikre forskningstiden til de ansatte, og å legge til rette for å støtte deres forskningsinitiativer.

Instituttet har etablert flere tiltak for å stimulere til utvikling av forskningsprosjekter og publisering, som forskningsmidler og publiseringsstøtte, noe både enkeltforskere og forskergrupper kan søke på. Dessuten utløser produksjon av publikasjonspoeng individuelle belønningsmidler.

Et særlig viktig tiltak for å styrke forskningen er de sju flerfaglige forskergruppene. Disse har nå i stor grad funnet sin form, og fungerer i hovedsak godt. Gruppene fungerer som faglige møteplasser der forskerne får tilbakemeldinger på sine vitenskapelige arbeider, og danner et forskningsmiljø for ph.d.-kandidatene. Mye av instituttets forskning blir også foretatt av individuelle forskere utenfor forskergruppene som er knyttet til nasjonale og internasjonale nettverk og prosjekter. Lederne av forskergruppene møter i instituttets forskningsutvalg (FU).

Instituttet har avsatt egne midler til fri forskningsstøtte, i tillegg til fakultetets småforskningsmidler. I tildeling av begge disse, blir det lagt særlig vekt på å fremme tiltak som kan føre frem til forskningsprosjekt og senere publiseringer, i tillegg til de egne avsatte midler til publiseringsstøtte.

Instituttet legger vekt på sammenheng og helhet mellom forskning, forskerutdanning og formidling. Mange av instituttets ansatte er ettertraktede formidlere. I 2011 (Alver), 2012 (Endsjø) og i 2014 (Vikør) ble HF sin formidlingspris tildelt forskere ved AHKR. Instituttet gjennomførte i samarbeid med Bergens Tidende en profilert foredragsserie på Litteraturhuset i 2014.

Ansatte ved instituttet bidro også med omfattende formidling (og forskning) i forbindelse med grunnlovsjubiléet i 2014.

Tverr- og flerfaglige satsninger

Forskergruppene er i seg selv flerfaglige mellom instituttets fire fag. Flere grupper inkluderer også forskere fra andre fakultet og forskningsinstitusjoner. Både forskergruppene og individuelle forskere har slik etablert tverr- og flerfaglige forskningsprosjekter, så vel eksternt som internt finansierte. Instituttets forskningsstøtte er dermed innrettet slik at den skal bidra til tverr- og flerfaglige satsninger.

Publisering

Instituttet har siden starten i 2007 vært blant enhetene med flest publikasjonspoeng ved UiB. Enkelte fag (religionsvitenskap) har hatt eksepsjonelt høye tall. I 2013 var AHKR grunnenheten med flest publikasjonspoeng ved UiB. Instituttet ligger godt over gjennomsnittlig nivå for tildeling etter "Fagerbergmodellen". Andel publikasjoner på nivå 2 har også vært bra. DBH- tall for 2014 er ikke klare pr. dags dato. Foreløpige tall tyder på at antallet kandidater til rapportering er på vanlig nivå, selv om det ikke er klart om det høye nivået fra 2013 vil bli oppnådd.

Eksternfinansiert virksomhet og samarbeid med samfunns- og næringsliv

Volum for eksternfinansiert virksomhet (BOA) har økt siden oppstart i 2007. I 2013/14 har budsjettvolumet ligget på rundt 20 millioner kroner. . Ett nytt prosjekt startet opp i 2014 finansiert av NFR gjennom SAMKUL: Forskersprosjektet *Dwelling and Crossing: The socio-cultural dynamics of religious spaces in Mumbai* (Keul). På slutten av 2014 ble det tildelt et nytt postdoktorprosjekt: *Shari'a and Everyday Life: Shifting Practices of Mahr (Islamic Dower) in Legal Pluralistic Norway* (NFR-FRIHUMSAM)

Instituttet har etablert rutiner for søking om eksternfinansierte prosjekter der det gjennomføres informasjonsmøter om de viktigste programmene og tilbys /fagfelle vurdering og administrativ støtte for søkerne. Det ble sendt i alt 9 søknader fra instituttet til FRIHUMSAM i 2014.

Det ble sendt en EU-søknad (ERC-Advanced Grants). I forberedelsene til denne søknaden var det et tett samarbeid mellom de administrative nivåene ved UiB, instituttledelse og prosjektledelse. Instituttet fulgte også opp potensielle søkere for Horizon 2020, bl.a. gjennom møter med HF og FAA. Noen av disse vil være aktuelle for å søke EU i 2015. Instituttet vil følge opp og bidra til at flere forskere søker EU i 2015.

Det planlegges også å søke om SFF fra et av miljøene på instituttet.

Norges forskningsråd har vært den viktigste eksterne bidragsyteren for AHKR, men instituttet har også mottatt betydelige bidrag fra ERC (European Research Council) - prosjektet TRACSYMBOLS (Henshilwood; d'Errico). Andre eksternfinansierte kilder er i hovedsak offentlige organer. Bidrag fra private institusjoner er det mindre av, men i ett av prosjektene ved AHKR, Norges fiskeri- og kysthistorie, er det et betydelig innslag av private finansieringskilder.

Instituttet har i 2014 levert innspill til evaluering av to av UiBs satsningsområder, «marin forskning» og «global- og utviklingsforskning». Instituttet har forskning innenfor begge disse satsningsområdene, og avventer de konklusjoner og evt. signal fra UiB som følger av disse to evalueringene.

Fagevalueringer

Instituttet hadde ingen fagevalueringer i 2013. Siste fagevaluering var i 2008, av historie.

FORSKNINGSMELDING FOR 2014

Institutt for Fremmedspråk

1) Oppfølging av prioriteringer omtalt i forskningsmeldingen for 2013. Planer og prioriteringer for 2015.

Tverrfaglig samarbeid og internasjonalisering. Forskningen ved instituttet er i stor grad internasjonalt orientert. Våre forskere har som regel en bred internasjonal kontaktflate og tilknytning til mer eller mindre formaliserte internasjonale nettverk. Forskningen foregår i hovedsak på andre språk enn norsk, og mange av våre forskere publiserer internasjonalt, både på nivå I og II. Forskergrupper og prosjektgrupper ved instituttet har internasjonalt fokus, inviterer gjesteforelesere fra andre land, arrangerer konferanser med internasjonal deltakelse, initierer prosjektsøknader og publikasjoner med samarbeidspartnere og bidragsyttere fra flere nasjoner, osv. Instituttledelsen har kontinuerlig fokus på å fremme slik aktivitet, bl.a. ved tildeling av forskningsmidler. Dette er et virkemiddel vi vil fortsette å bruke ved å gi prioritet til søknader som genererer samarbeid og stimulerer forskningsaktiviteten innad på instituttet, gjerne på tvers av fag- og disiplingrenser, samtidig som den internasjonale profilen er ivaretatt, først og fremst gjennom konkrete planer for internasjonal deltakelse og publisering.

Eksternfinansierte prosjekter. IF hadde i 2014 (oktober) 8 eksternfinansierte forskningsprosjekter til en samlet verdi av 65.6 millioner (eksternstøtte). 4 av disse var finansiert av NFR, 2 av SIU, 1 av BFS og 1 av Udir. Instituttet arbeidet i løpet av året aktivt for å initiere og fremme søknader om eksterne midler, blant annet gjennom informasjon og oppfordringer til aktuelle forskere og forskergrupper, fulgt opp av direkte kontakt med søkerne gjennom prosessen. Instituttet hadde 7 søknader til behandling i NFR i løpet av året, 1 av disse ble innvilget. Forskergruppen Europas Grenser arbeider med en søknad til Horizon 2020 og har fått PES-midler til dette arbeidet. Se for øvrig punkt 6 nedenfor.

2) Prioritert forskningssamarbeid med andre forskningsinstitusjoner samt samfunns- og næringsliv – lokalt, nasjonalt og internasjonalt.

De fleste pågående forskningsprosjektene ved instituttet involverer samarbeidspartnere ved andre forskningsinstitusjoner i inn- og utland. Flere av prosjektene har også en tydelig samfunnsprofil som dels innebærer samarbeid med andre sektorer, for eksempel prosjekter innen utdanningsforskning (Nasjonale prøver og fagdidaktikk). Instituttet ser det imidlertid ikke som formålstjenlig å gi bestemte samarbeidspartnere eller institusjoner særskilt prioritet.

3) Arbeid for å styrke forskningsledelse, organisering og strategisk planlegging

Instituttet har lenge sett behovet for å styrke den administrative støtten til prosjektutvikling, prosjektadministrasjon og strategisk planlegging, dels for å kunne frigjøre mer av forskernes tid til faglige spørsmål, dels for å bli bedre i stand til å satse langsiktig på prioriterte felt. Instituttet har hatt et godt samarbeid med fakultetets forskningsrådgiver og imøteser en videreføring og styrking av dette samarbeidet ved den nye forskningsadministrative stillingen som er opprettet ved fakultetet. Instituttet vil bruke medarbeidersamtalene og andre kanaler til å aktivt oppfordre forskere med særlig erfaring og kompetanse til å ta lederskap gjennom opprettelse av forskergrupper, utvikling av større prosjekter, og lignende. Vi vil også ha fokus på å utvikle yngre forskere i denne retningen, blant annet ved å se på muligheter for mentorordninger i enkelte tilfeller.

4) Tverrfaglige og flerfaglige initiativ og satsinger (pågående og planlagte)

Flere av instituttets forskningsprosjekter har tverrfaglig innretning. Dette gjelder blant annet LINGCLIM og POLAME, ledet av hhv Kjersti Fløttum og Ana B. Chiquito. Forskergruppenes aktivitet er også langt på vei flerfaglig, både i tematikk og deltakelse. Flere av forskningsprosjektene som er under utvikling ved instituttet, med sikte på Horizon 2020, FRIPRO eller SAMKUL, er klart tverrfaglige: Europas Grenser (Lægroid), Aldringsprosjektet (Skagen), Narrative, Memory, History (Koppen/Lunde). Instituttet vil bistå disse og andre prosjekter også i kommende periode.

5) Tiltak som kan styrke publiseringen, særlig på nivå II

Instituttet vektlegger publisering i poenggivende kanaler i forbindelse med tildeling av forskningsmidler. Slik publisering vil bli ytterligere vektlagt i kommende periode, noe som kommer til uttrykk i reviderte retningslinjer for søknader om interne midler. Det tas også sikte på å innføre en ordning med belønningssmidler for publikasjoner, der publikasjoner på nivå II vil gi høyere uttelling. For øvrig er publisering et viktig tema i medarbeidersamtalene, der instituttleder har som mål å bidra mest mulig konstruktivt til å utvikle den enkeltes faglige kompetanse.

6) Kort omtale av arbeid for mobilisering og økt deltakelse i Horizon 2020 og annen eksterntfinansiert virksomhet.

Instituttet har lagt vekt på å informere bredt og deretter holde løpende kontakt med søkere. Ansatte som planlegger å søke eksterne midler i kommende periode meldte dette inn til instituttledelsen ved utgangen av januar 2015. Ledelsen vil ha separate møter med de enkelte søkerne og tilby faglig og administrativ assistanse, deriblant fagfelleevaluering (intern eller eksternt). En gjennomgang av tidligere søknader med sikte på analyse og evaluering kan også bli aktuelt. For å styrke prosjektberedskap og strategisk planlegging av forskningsaktiviteten ved instituttet vil det bli holdt et seminar for alle vitenskapelig ansatte om prosjektutvikling, finansieringskilder og søknadsrutiner i slutten av vårsemesteret.

7) Oppfølging av fagevalueringer fra 2013/2014

Det har ikke vært gjennomført fagevalueringer ved instituttet i perioden.

Randi Koppen

Forskningskoordinator (fra januar 2015)

Forskningsmelding for LLE 2014

Vedtatt i IR 26. februar 2015

Oppfølging av prioriteringer omtalt i forskningsmeldingen for 2013 og planer og prioriteringer for 2015:

Prosjektet «Fra håndskriftsfragmenter til bokhistorie» (finansiert av UiB og Bergen forskningsstiftelse), som startet opp i 2013, med Åslaug Ommundsen som prosjektleder, fortsetter sin virksomhet også i 2015. Senter for humanistiske rettsstudier (CHLS) som ble etablert januar 2013, har ikke finansiering for videre drift i 2015. Senterets leder Arild Linneberg arbeider for å få senteret etablert som Senter for fremragende forskning (SFF) i den kommende utlysningen.

Prioritert forskningssamarbeid med andre forskningsinstitusjoner samt samfunns- og næringsliv – lokalt, nasjonalt og internasjonalt:

Gjennom prosjektet «Ludvig Holbergs skrifter» samarbeider LLE med Det Danske Sprog- og Litteraturselskap og Københavns Universitet om en full digitalisering av hele Holbergs forfatterskap. Det NFR-støttede prosjektet «Contextual Aspects of Text Organization» er et samarbeid mellom LLE og Universitetet i Stavanger. Innenfor norrøn filologi er det etablert et mangeårig samarbeid mellom LLE og Universitetet i Oslo om «Medieval Norwegian Text Archive» (Menota). Innenfor dette fagområdet arbeides det også med utvikling av et prosjekt om Magnus Lagabøtes landslov, bl.a. i samarbeid med Juridisk fakultet. Forskergruppen LaMoRe har flere forskningsprosjekter innen språkmodellering med lokal, nasjonal og internasjonal finansiering, blant annet Iness, DASISH og infrastrukturprosjektet Clarino. Elektronisk litteratur har etablert et samarbeid med Bergen offentlige bibliotek i grenselandet mellom forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid. Digital kultur har fått midler fra SIU til student- og forskerutveksling med Universitetet i Montreal. Sigrid Liens NFR-prosjekt «Negotiating History: Photography in Sámi Culture» er et samarbeid mellom fagfeltene kunsthistorie, museologi og sosialantropologi. LLE er også deltaker i prosjektet LIA – ”Linguistic Infrastructure made Accessible”, ledet og initiert fra Universitetet i Oslo.

Tverrfaglig og flerfaglige initiativ og satsinger (pågående og planlagte):

Flere av instituttets pågående forskningsprosjekter har et tverrfaglig perspektiv, jf. ovenfor. Instituttet tok i 2014 i samråd med fakultets- og universitetsledelsen et initiativ for å lokalisere Språksamlingene og Norsk Ordbok til instituttet. Arbeidet med dette fortsetter i 2014.

Tiltak som kan styrke publiseringen, særlig på nivå 2:

Instituttet gir økonomisk støtte til publisering og oversettelse.

Oppfølging av fagevalueringer:

Det ble ikke gjennomført fagevalueringer ved LLE i 2014.

FOF – forskningsmelding 2014

Oppfølging av prioriteringer omtalt i forskningsmeldingen for 2014 og planer og prioriteringer for 2015

Se nedenfor

Prioritert forskningssamarbeid med andre forskningsinstitusjoner samt samfunns- og næringsliv – lokalt, nasjonalt og internasjonalt.

Ansatte ved FoF er med i omfattende forskningssamarbeid både nasjonalt og internasjonalt. Dette gjelder sentrale europeiske land som Frankrike, Tyskland, Storbritannia, Italia, og Polen og land som USA, Australia, Kina og Japan. Vårt fenomenologimiljø planlegger samarbeid med Brasil.

Arbeid for å styre forskningsledelse, organisering og strategisk planlegging

Ingen spesielle tiltak.

Tverrfaglige og flerfaglige initiativ og satsinger

Innenfor to av våre strategiske satsinger, i politisk filosofi og sinnsfilosofi, er det i gang planer om utvikling av tverrfaglige forskningsprosjekter knyttet til miljøfilosofi på den ene siden og forholdet mellom filosofisk forskning og nevrovitenskap på den andre siden. Vi har aktivt samarbeid med Juridisk fakultet og ønsker å styrke dette samarbeidet. Vi har også aktivt samarbeid med det medisinske fakultet og med Høyskolen in Bergen.

Tiltak som kan styrke publiseringen, særlig på nivå II

Som et resultat av fagevalueringen har vi laget en strategisk plan for å øke nivået på forskningen ved instituttet, som vil resultere i en høyere andel av publisering i gode internasjonale tidsskrifter. Vi vil bruke de strategiske midler fra NFR på å styrke to områder i samarbeid med Trondheim og Tromsø, og ett område i samarbeid med Oslo

- Sinnsfilosofi, samarbeid med Trondheim
- Etikk og politisk filosofi, samarbeid med Tromsø og Trondheim

Kort omtale av arbeid for mobilisering og økt deltakelse i Horizon2020 og annen ekstern finansiert virksomhet

Vi vil vi opprettholde vår satsing som gjennomføres i regi av Wittgensteinarkivet, der vil har en vellykket EU finansiert aktivitet. Videre planlegges et eller flere større prosjekter i politisk filosofi/rechtsfilosofi, også knyttet til internasjonal rett og internasjonal rettferdighet.

Forskningsmelding 2014 Griegakademiet – Institutt for musikk (GA)

Generelt: Ved GA er der FoU-aktivitet innen musikkvitenskap, musikkpedagogikk og musikkterapi i tillegg til kunstnerisk utviklingsarbeid (KU). GA er aktiv i Nasjonalt råd for kunstnerisk utviklingsarbeid, Norsk Musikkarv og Program for kunstnerisk utviklingsarbeid (PKU). Det samarbeides nært med Senter for Griegforskning, Kunst- og designhøgskolen i Bergen, samt med mange institusjoner i Bergen innen utøvende kunst samt med skole-, kirke-, helse- og omsorgssektoren.

Det er fem forskergrupper ved Griegakademiet. GAMUT – Griegakademiets senter for musikkterapi-forskning er i særklasse det mest aktive når det gjelder vitenskapelig forskningsaktivitet, publikasjons-poeng og eksternfinansierte prosjekt. De øvrige gruppene primært innrettet mot kunstnerisk forskning og utviklingsarbeid. Musikkvitenskap har p.t. ikke noen egen forskningsgruppe ved GA, men dette forventes å endre seg når flere stillinger innenfor dette fagområdet blir besatt i 2015.

GAMUT – Griegakademiets senter for musikkterapiforskning

Musikkterapi miljøet ved GA har en samarbeidsavtale med Uni Research Helse om utvikling av GAMUT. Dette ble i 2014 formalisert i en 8-årig samarbeidsavtale, noe som vil styrke og stabilisere senteret.

GAMUTs eksterne inntekter økte i 2013 sammenlignet med tidligere år. Denne tendensen fortsatte i 2014 og ligger nå på nærmere 6 millioner kroner, med NFR som den desidert største finansierings-kilden (5,3 millioner).

Senteret fikk i 2014 tilslag på tre nye større eksternt finansierte prosjekt:

«POLYFON: Vestnorsk nettverk for musikkterapiforskning og praksisutvikling» (2015-2019), finansiert av GC Rieber Fondene og 10 ulike partnere.

«Etterutdanningstilbud om musikkterapi og psykisk helse – evidens og brukerperspektiv (pilotprosjekt)» (2014-2015), finansiert av Helsedirektoratet.

«The bodily and emotional quality of the therapeutic relationship as outcome predictor in music therapy with children on the autism spectrum» (2015-2018), finansiert av Norges forskningsråd (FRIPRO-midler).

GAMUT holder høy aktivitet mht. publisering, og driver dessuten to tidsskrift: Nordic Journal of Music Therapy (NJMT) og online-tidsskriftet "Voices". Tidsskriftene er på hhv. nivå 2 og 1 i det norske tellekant-systemet.

HIP-GA (Historically Informed Performance)

HIP-GA vil gjennom utøving, refleksjon og forskning bidra til videreutvikling av tidligmusikk som felt. Aktiviteten i 2014 har vært omfattende: CD-innspilling med Bergen Barokk, seminar og konserter under Bergen Middelaldermusikkdager og Holbergdagene 2014. Konsert med liturgisk musikk fra sen middelalder under Bergen Kirkeautunnale. Utvikling av søknad til PKUs prosjektprogram.

GAFONOM – Griegakademiets forskergruppe for norsk musikk

Gruppen ønsker å fremme, formidle og løfte frem norsk musikk i form av forskning og KU-arbeid. Prosjekter knyttet til bl.a. Edvard Grieg, Kjetil Hvoslef, Signe Lund, Bernt Kasberg-Evensen og Kenneth Sivertsen har resultert i konsertvirksomhet og foredrag samt flere CD-utgivelser. Deltakelse i Norsk musikkarv-prosjektet.

GAIMPRO - Griegakademiets forskergruppe for jazz og improvisasjon

Gruppen har i 2014 jobbet med ulike utøvende prosjekter. Gruppen har gjennomført en studietur til New Orleans med fokus på å studere lokale utøver- og utdanningstradisjoner, nettverksarbeid i forhold til potensielle utøvende og akademiske samarbeidsparter, samt utøvende virksomhet i form av konserter og studioarbeid.

Griegakademiets forskergruppe for komposisjon

Gruppen medvirket i samarbeid med HIP-GA til utforming av søknad til PKUs prosjektprogram. Den har ikke vært aktiv siste kvartal av 2014 pga. dødsfall, men aktiviteten forventes å ta seg opp igjen i løpet av 2015.

Ekstern finansiering av forskning og KU: Musikkterapimiljøet har en betydelig eksterntfinansiert prosjektportefølje. Flere av disse er administrert av Uni. KU-prosjekter mottar betydelig økonomisk støtte til innspillinger og konserter utenfor UH-sektoren. PKU har en prosjektfinansieringsordning på linje med NFR der GA for øyeblikket har to søknader inne til behandling.

Publisering av forskningsresultater og kunstnerisk utviklingsarbeid: 17,3 publikasjonspoeng i 2013 (kilde: DHB). GA innhenter rapporter fra ansatte innen kunstnerisk utviklingsarbeid i 2014. Vitenskapelig ansatte rapporterer her inn KU-prosjekter, inkludert konserter, plateutgivelser, komposisjoner og lignende. Det er bl.a. registrert flere CD-utgivelser og et stort antall konsert-fremføringer, blant annet under Festspillene i Bergen og andre internasjonale festivaler. Dette er resultater som i hovedsak ikke registreres gjennom Cristin.

Forskningsmelding 2014 SKOK

Styrking av forskningsledelse, organisering og strategisk planlegging

SKOK fikk ny senterleder 01.06.2015. Flere grep er tatt for å følge opp senterets planer og prioriteringer, og senterleder har også satt i gang med å definere nye prioriteringer for senteret i samråd med de ansatte.

SKOK har etablert et Forsknings- og undervisningsutvalg, og senterleder har utpekt en forskningskoordinator som har særlig ansvar for utvikling av senterets forskningsprofil og initiering av eksternfinansierte prosjekter.

SKOK har en intern forskergruppe der alle faglig ansatte inngår, Kjønnforskningens grunnlagsproblemer. Gruppen vil på lengre sikt brukes for å utvikle felles forsknings- og publiseringsprosjekter ved senteret. Kontakt er etablert med forlag om mulig bokprosjekt med utgangspunkt i forskergruppen.

SKOK organiserer årlig seminarer for strategisk og langsiktig planlegging av forskning og undervisning.

Prioriterte forskningsområder

SKOK skal fortsette arbeidet med å utvikle kjønnforskning som et tverrfaglig felt, med en bred vifte av faglige tematikker og en særlig satsning på kjønnsteori i et historisk, flerkulturelt, postkolonialt og globalt perspektiv. Forskningen skal publiseres i fagfelleverderte publiseringskanaler, både disiplinbaserte og tverrfaglige. I tillegg til et slikt bredt fokus skal SKOK satse særlig på å styrke bestemte temaer:

Differentiated Citizenship. SKOK mottok i 2014 SPIRE-midler for å etablere et internasjonalt nettverk rundt denne tematikken. Bevilgningen gikk med til å arrangere en workshop i Johannesburg (Wits University) i februar 2015 som en forlengelse av SKOK/IMER kurs ved Bergen Summer Research School 2014. SKOK har også sendt en søknad til VAM-programmet i NFR som utvikler et aspekt ved denne tematikken knyttet til migrasjon, kjønn og temporalitet. SKOK har knyttet til seg en ekstern gjesteforsker (p.t. ikke finansiert) og en eksternt finansiert Ph.D.-stipendiat, og ønsker å styrke dette feltet videre framover. Målet er i første omgang å levere en søknad til FRIPRO i NFR. Differentiated citizenship-samarbeidet involverer en rekke institusjoner nasjonalt og internasjonalt. Forskere fra SKOK er også invitert inn i en mulig søknad til Horizon 2020 (fra UiB) innen citizenship-temaet.

Medical Humanities. Ansatte ved SKOK jobber med en rekke problemstillinger som i bred forstand kan knyttes til dette feltet, og har nylig overtatt ansvaret for det nordiske nettverket "Gender, Body, Health" (etablert 2008). SKOK ønsker å styrke dette forskningsfeltet framover. Vi har innledet samtaler med The Medical Humanities ved Wiser (Wits Institute for Social and Economic Research). I september vil vi invitere miljøene i Bergen til et nettverksmøte om dette. Et slikt initiativ vil også kunne være et viktig bidrag fra HF-Fakultetet til den planlagte helseklyngen som er nevnt i utkast til UiBs strategiplan.

Prioritert nasjonalt og internasjonalt forskningssamarbeid

- SKOK er partner i den nasjonale forskerskolen i kjønnforskning, som ble opprettet i 2009, og organiserer jevnlig Ph.D.-kurs – ofte i samarbeid med andre institusjoner – som tilbys internasjonalt.

- SKOK deltar i et utvekslingsprosjekt over fire år, i samarbeid med Sverige, Ungarn og Sør-Afrika, finansiert av den svenske stiftelsen STINT. Prosjektet innebærer omfattende utvekslingsaktivitet med jevnlig workshops og forskningsopphold for Ph.D -og postdoktorstipendiater.

-SKOK fortsetter sitt samarbeid og sin utvekslingsavtale med Department for Women's Studies ved Duke University i USA. Samarbeidet omfatter utvekslingsmuligheter for studenter og faglig ansatte, forskningssamarbeid og samarbeid om Ph.D.-utdanning.

SKOK har initiert nye samarbeid med partnere i USA (Barnard College) og Sør Afrika (Witwatersrand University). Samarbeidet omfatter utvekslingsmuligheter for studenter og faglig ansatte samt forskningssamarbeid.

-SKOK har nylig overtatt ansvaret for det nordiske nettverket "Gender, Body, Health". Dette er ledd i vår strategiske satsning innen feltet "Medical Humanities".

-SKOK er aktiv i å bygge opp et nytt globalt nettverk innen fremragende kjønnsforskning, "The International Research Association of Institutions of Advanced Gender Studies" (RINGS), som ble stiftet i oktober 2014.

Tverrfaglig samarbeid v/UiB

SKOK driver kontinuerlig strategisk arbeid overfor de ulike fagmiljøene ved UiB. Senterets status som tverrfaglig enhet er viktig, og det er derfor et pågående arbeid med å skape og/eller opprettholde gode forbindelser til fagmiljøer ved universitetet, også de miljøene som tradisjonelt ikke har en tydelig kjønnsfaglig orientering. Det ligger nedfelt i SKOKs reglement at vi skal arbeide opp mot alle UiBs fagmiljøer, og vi forsøker kontinuerlig å opprette faglige kontakter på tvers av tradisjonelle faggrenser.

Foruten senterleder (antropolog) består den faste staben ved SKOK p.t. av en sosiolog, en litteraturviter og en historiker i halv stilling. For å sikre senterets tverrfaglige forskningsprofil er det ønskelig å rekruttere også fra andre disipliner.

P.t. har vi en postdoktorstilling innen kjønn og biologi i samarbeid med MN-fakultetet. Gitt en meget liten stab er det viktig for senteret å kunne rekruttere på postdokornivå med tanke på utvikling av nye forskningsfelt og veiledning av Ph.D-stipendiater. SKOK jobber for å finansiere slike stillinger via eksterne prosjektmidler samt for å få finansiering til slike stillinger fra fakultetene.

SKOK har for tiden godt tilsig av stipendiatstillinger ved HF-Fakultetet. Framover ønsker vi å styrke senterets tverrfaglige profil gjennom en mer aktiv rekruttering av Ph.D-er også fra andre fakulteter. Én Ph.D.-stipendiat er per i dag finansiert av SV-fakultetet. Vi er i dialog med SV-fakultetet om fornyelse av denne stillingen når nåværende stipendiatperiode går ut.

- Som en del av "Differentiated Citizenship"-satsingen samarbeider SKOK også med det ERC-finansierte "Egalitarianism"-prosjektet (Institutt for sosialantropologi), og har i den forbindelse bedt SV-fakultetet om å finansiere en felles Ph.D.-stilling. Dette ble ikke tilgodesett i årets budsjett, men vi fortsetter å jobbe for dette.

- SKOK og SVT har bedt HF-fakultetet om en felles Ph.D.-stilling innen feltet "Gender and Technology", noe vi tror kan bli et fruktbart tverrfaglig samarbeid som også vil kunne bidra til å styrke satsningen innenfor "Medical Humanities". Dette ble ikke tilgodesett i årets budsjett, men vi fortsetter å jobbe for dette.

- I forbindelse med overtakelse av det nordiske nettverket "Gender, Body, Health" jobber SKOK med å skaffe oversikt over og innlede dialog med miljøer som jobber innenfor dette forskningsfeltet i bred forstand, både lokalt og internasjonalt. Et nettverksmøte vil bli holdt i Bergen i september 2015.

Tiltak som kan styrke publiseringen

Den faglige staben ved SKOK publiserer jevnlig bøker, artikler i fagfelleverderte tidsskrifter og redigerte bøker, i tillegg til nasjonale og internasjonale populærvitenskapelige publikasjoner. Senterledelsen ønsker å oppfordre de ansatte til å publisere i anerkjente publiseringskanaler (forlag og tidsskrift), og ønsker også å arbeide med å påvirke nivå-plasseringen av enkelttidsskrift. Ved å arbeide målrettet på dette punktet, tror vi at vi kan høyne senterets uttelling i publikasjonspoeng. I den sammenheng inviterte vi nylig forlegger med ansvar for kjønnsforskning fra Palgrave Macmillan til et møte på SKOK for å diskutere mulige publikasjoner hos dem.

Forskningsmelding 2014 SVT

Planer og prioriteringer - oppfølging

Senteret vedtok i 2012 en ny strategi (www.uib.no/svt/om-senteret/strategi-for-2012-2015) og denne har vært styrende for virksomheten fram til og med inneværende år. Under strategiske prioriteringer for forskningen har vi hatt fire punkter:

- a) SVT skal arbeide for å etablere minst én fast forskerstilling basert på eksternt finansiert virksomhet ved senteret.
- b) SVT skal videreutvikle og pleie stabile forskningsnettverk av faglig komplementære og kreative partnere nasjonalt og internasjonalt.
- c) SVT skal videreutvikle og stimulere til en stabil portefølje av eksterntfinansierte forskningsprosjekter.
- d) SVT skal oppmuntre til forsknings innen felter og temaområder som er egnet til å tiltrekke forskere fra grupper som er underrepresentert ved senteret.

Oppfølging og iverksetting av målene i strategiplanen har vært prioritert høyt og mange av målene er nådd. Bl. a. vil SVT i løpet av våren 2015 tilsette en av våre tidligere prosjektansatte i fast førsteamanuensisstilling der forskerdelen av stillingen skal finansieres av vår BOA-virksomhet. Våren 2015 skal SVT utvikle en strategiplan for en ny fireårsperiode.

Prioritert forskningssamarbeid med andre forskningsinstitusjoner, samfunns- og næringsliv, nasjonalt og internasjonalt

Ved SVT har vi i 2014 – som tidligere – hatt en målrettet og samordnet innsats for å generere nye forskningsprosjekter, der flere i staben deltar aktivt. Det er også en bevisst strategi at postdoktor- og ph.d.-stillinger integreres i forskningsvirksomheten i staben. De fleste av våre eksterntfinansierte prosjekter inkluderer samarbeid med en lang rekke partnere, både nasjonalt og internasjonalt, særlig i Europa, Nord-Amerika og Asia.

I løpet av 2014 har vi fått tilslag på og igangsett flere nye prosjekter som for eksempel TRACKS (NFR-prosjekt som SVT koordinerer med partnere fra UNI-Climate, Uni-Research, Geofysisk inst, og flere universiteter / forskningssentra i Bangladesh og Hawaii), REDIG (NFR-prosjekt, koordinator med partner fra GENØK i Tromsø), SALMOSTERILE (NFR, prosjektpartner), AQUAFly (NFR, prosjektpartner). Flere forskerstillinger er finansiert gjennom BOA-prosjektene. I tillegg til disse større prosjektene der SVT har hatt sentrale oppgaver, har vi også en rekke mindre eksterntfinansierte prosjekter, med midler både fra inn- og utland, slik som for eksempel tre ulike nettverksprosjekt finansiert av SAMKUL, NFR som har oppstart i 2015 og som vil bidra til å styrke både nasjonale og internasjonale samarbeidsrelasjoner.

Det bør også nevnes spesielt ulike EU-rettetede virksomheter: (i) en ansatt (Strand) har ledet en EU ekspertgruppe på indikatorer på Responsible Research and Innovation (RRI), samt vært aktiv i arrangementskomiteen for EUs store internasjonale konferanse om RRI i Roma i november 2014; (ii) en rapport med tittelen *Ethical Issues Raised by Emerging Sciences and Technologies* ble utarbeidet (av Strand og Kaiser) på oppdrag fra Europarådet og presentert for Europa-parlamentet i Strasbourg første gang i november 2014, og blir nå omfattende diskutert i mai 2015. SVT har også avholdt et spesielt tilrettelagt kurs i usikkerhet og kvalitet i vitenskapelige rapporter for EU kommisjonen.

I rammen av Bergen sommerskolen 2014 har SVT arrangert et PHD kurs om usikkerhet og kvalitet i forskningen, med både interne og eksterne foredragsholdere. Kurset fungerte på mange måter også som en slags mini-konferanse. I forbindelse med Fjellands pensjonering ble det avholdt et minisymposium om "Numbers". I forbindelse med tiltredelse av van der Sluijs i ny stilling etter Fjelland ble det avholdt et symposium om "Post-normal science".

Selv om senteret har en solid portefølje av eksternfinansierte prosjektavtaler, er det også viktig å nevne at søknadsaktiviteten likevel er svært stor, og at det jevnlig sendes søknader der SVT er involvert, ofte som partner i større internasjonale samarbeidsprosjekter. I 2014 har vi sendt inn en rekke søknader til Horizon2020 og NFR. Bl. a. har vi inne søknad om ERC-midler og flere større forskningsprosjekter der SVT koordinerer. Forberedelse og kvalitetssikring av denne søknadsvirksomheten tar både tid og ressurser.

Like fullt arbeider vi også lokalt, bl.a. har senteret i 2014 avsluttet et mindre prosjekt med midler fra lokalt næringsliv (BKK), og vi er også opptatt av å drive god forskningsformidling til allmennheten, bl.a. gjennom debatter på Litteraturhuset, kronikker i BT og aktiv deltakelse i samfunnsdebatten generelt.

Arbeid for å styrke forskningsledelse, organisering og strategisk planlegging

Som nevnt har senteret nå mobilisert ift utlysningene innen Horizon 2020, og vi har også investert arbeid i systematisk kartlegging av relevante utlysninger for vår stab og profil, samt å kartlegge alle våre kontakter og nettverk, for å kunne arbeide målrettet med søknader i fremtiden. I arbeidet med den nye strategiplanen til senteret vil bl.a. det systematiske arbeidet med å heve kvaliteten på søknadsarbeidet stå sentralt. SVT har i 2014 erfart at det faller en betydelig økonomisk risiko på enheten i forbindelse med eksternfinansierte prosjekter. I forhold til SVTs egen analyse er dette likeså mye et strukturelt problem som et internt problem med forskningsledelse. Ved SVT arbeides det videre med dette tema i 2015.

Tverrfaglige og flerfaglige initiativ og satsninger

All forskningsvirksomhet ved SVT er i utgangspunkt av tverrfaglig karakter. Dette byr selvfølgelig på en rekke faglige utfordringer, særlig for et lite miljø som SVT. Her har sentret bevisst satset på å pleie gode samarbeidsforhold med andre enheter på UiB, samt enheter ved utenlandske universiteter.

Som et ledd i den tverrfaglige satsingen ønsker SVT å ta initiativ til at senteret kan ha en beredskapsfunksjon ved hele UiB i forhold til ELSA (Ethical, Legal and Social Aspects of science and technology)/RRI (Responsible Research and Innovation). Forskningens samfunnsansvar, ELSA og RRI har blitt stadig viktigere forskningspolitiske prinsipper. SVT er allerede et sentralt element i UiBs forskningsbaserte beredskap på dette feltet, men vi ønsker en ytterligere satsing som kan tjene undervisningsbehov, forskningsbehov og behov for institusjonell utvikling knyttet til ansvarlig forskning og innovasjon ved UiB. SVT-forskere besitter betydelig kompetanse i forhold til ovenfor nevnte felt, og i tillegg også knyttet til tverrfaglige samarbeid med en rekke vitenskaps- og teknologi-områder. Derfor er senteret også involvert i SFF CCBIO, flere BIOTEK2021-prosjekter mm. Denne typen kompetanse vil i større grad bli etterspurt i og med at Horizon 2020, og også NFR, gjør RRI til et obligatorisk tversgående prinsipp. Prosjekter som ikke besitter denne typen kompetanse vil derfor kunne ekskluderes fra deltakelse i Horizon 2020 og store NFR-programmer.

Tiltak som kan styrke publisering

Det vil i 2015 bli lagt vekt på administrativ og faglig oppfølging av de ansattes publiseringsaktivitet. Det vil bli lagt til rette for en større grad av sampublisering der bidragene skal diskuteres internt for å høyne kvalitetsnivået. Det ukentlige internseminaret ved SVT vil ha en viktig funksjon i dette arbeidet.

FORSKERUTDANNINGSMELDING 2014 INSTITUTT FOR AHKR

Prioriteringer og planer

Instituttet har fremdeles en langsiktig prioritering om å gi rom for forskerutdanning av høy kvalitet innen alle fagområder dekket av instituttets fire fag, gjennom åpne utlysinger der tilsetninger skjer basert på individuell kvalitet, og i tilknytning til forskergrupper og forskingsprosjekter ved instituttet.

Instituttet legger vekt på forskergruppene som det viktigste forumet for forskerutdanning. Rundt to tredjedeler av våre kandidater er tilknyttet en forskergruppe, men disse gruppene er ikke ensartede og opplegget i de ulike gruppene varierer. Det er viktig å sikre forskerutdanning av høy kvalitet også for kandidatene som ikke er tilknyttet forskergrupper. Instituttet har satt i gang en debatt om forskerutdanningen og forskergruppenes plass i den, men dette arbeidet er foreløpig ikke ferdigstilt.

De såkalte sluttseminarene, dvs. en større fremlegging i slutfasen av avhandlingsarbeidet, er blitt mer og mer vanlig de siste årene. Dette tilbudet skal gjelde alle instituttets ph.d.-kandidater, uavhengig av om de er eksterne eller interne og om de tilhører en forskergruppe eller ikke.

Etter fakultetets ønske utviklet instituttet et undervisningsopplegg for de fem studiepoengene med såkalte overførbare ferdigheter, som skal inngå i opplæringsdelen til alle våre ph.d.-kandidater. Fakultetet har overtatt ansvaret for gjennomføringen av kurset. Selv om det ser ut til at ph.d.-kandidatene gradvis får flere kurs å velge i når det gjelder overførbare ferdigheter, er det ønskelig med et bredere tilbud og gjerne også en evaluering av innholdet i kursene.

Gjennomstrømming

I 2014 disputerte 7 av instituttets kandidater for doktorgraden, i tillegg til én dr.philos. Dette er en nedgang fra 2013, da vi gjennomførte 12 disputaser, men vi ser det som en naturlig variasjon heller enn en tendens. Én av avhandlingene ble godkjent ved andregangs innlevering. Tre av doktorgradene ble avlagt i historie, tre i kulturvitenskap, én i arkeologi og én i religionsvitenskap. Ingen avhandlinger ble underkjent i 2014. Det var spesielt gledelig at den første kvotestipendiaten i AHKR's historie leverte og fikk godkjent sin avhandling. I 2015 ligger instituttet an til en økning i antall disputaser.

Det ble ansatt tre nye stipendiater i 2014, og AHKR har per 31.12.2014 totalt 59 ph.d.-kandidater, derav 40 stipendiater (inkludert prosjekt-stipend). Av kandidatene er 18 knyttet til arkeologi, 26 til historie, 5 til kulturvitenskap og 10 til religionsvitenskap. Historie og arkeologi fikk nye doktorander i 2014. Det brukes betydelige ressurser til veiledning, og i underkant av 30 av instituttets ansatte fungerer som hovedveiledere.

Ingen av kandidatene som disputerte i 2014 fullførte graden på normert tid. Vi ser at mange faktorer spiller inn i forhold til gjennomføringstempo og avvikling av disputas. To eksterne kandidater som disputerte i 2014 var 5 og 7 år på overtid, og det er svært gledelig at de fikk levert avhandlingene sine etter mange år i systemet. En ekstern kandidat leverte for andre gang, etter at avhandlingen først ble underkjent i 2013. Våre interne kandidater var henholdsvis 4 måneder, 6 måneder, 7 måneder samt 2 år og 3 måneder på overtid.

Veilederopplæring

I 2014 ble det ikke arrangert veilederforum, men det er planlagt et slikt møte våren 2015. Vi oppfatter det slik at dette forumet fungerer godt til å diskutere aktuelle problemstillinger for våre veiledere, og dekker behovet for veilederopplæring ved instituttet.

I følge STIP-HFs veiledningsundersøkelse fra våren 2014 er ph.d.-kandidatene ved instituttet godt fornøyde med veiledningen de får.

Internasjonalisering

Instituttet har en reisestøtteordning som skal gi ph.d.-kandidater mulighet for et lengre utenlandsopphold, knyttet til feltarbeid eller andre former for datainnsamling i forbindelse med prosjektarbeidet. I 2014 økte antall søknader om reisestøttemidler betraktelig. Det er både flere kandidater som drar på feltarbeid eller forskningsreiser, og de er borte i lengre perioder. Flere kandidater har biveiledere fra utenlandske universiteter, og får slik tilgang til et internasjonalt nettverk. Det er ønskelig at alle instituttets kandidater skal delta på internasjonale konferanser i løpet av stipendiatperioden, og dette blir i stor grad gjennomført.

Forskerutdanningsmelding for 2014

Institutt for fremmedspråk

Oppfølging av prioriteringer omtalt i forskerutdanningsmeldingen for 2013 og planer og prioriteringer for 2015

Forskerutdanningstilbud – kandidatspesifikk opplæring. PhD-stipendiatene ved IF er fordelt på tre hoved-tilbud, avhengig av disiplin (lingvistikk, litteratur/kultur eller fagdidaktikk): forskerskolen i *Språkvitenskap og filologi* (nasjonal og lokal avdeling), forskerskolen *Tekst, bilde, lyd, rom* (kun nasjonal avdeling) og forskergruppen *Strategier for språkkompetanse*. Både forskerskolene og forskergruppen har jevnlig tilbud om relevante seminarer. Etter at den lokale avdelingen av TBLR ble lagt ned i 2012 har imidlertid kandidatene i litteratur og kultur manglet et regelmessig lokalt tilbud tilsvarende det som blir gitt til kandidatene i språkvitenskap og filologi (i form av avhandlingsseminar, gjesteforelesninger, mesterklasser og faglig-sosiale samlinger). Instituttet har arbeidet aktivt for å kompensere for dette ved å opprette et avhandlingsseminar som drives i samarbeid med instituttets professor-II Jakob Lothe. Det har likevel vært et ønske fra instituttets side å gjennomgå det kandidatspesifikke opplæringstilbudet, blant annet for å sikre at alle kandidater får et tilbud som er tilnærmet likt i kvalitet og omfang.

Tilbudet innen opplæringsdelen er for øyeblikket under revisjon. Et utvalg bestående av representanter fra IF og LLE ble nedsatt høsten 2014 for å gjennomgå tilbudet til dr.gradskandidatene ved de to instituttene (spesielt driften av forskerskolene TBLR og forskerskolen i språkvitenskap og filologi) og hvilke tiltak som er nødvendige for å knytte kandidatene enda sterkere til aktuelle forskningsmiljøer. Utvalget har lagt fram en rapport som er til behandling i instituttets ulike fora, og instituttet tar sikte på å utarbeide et forslag til revisjon av det eksisterende opplegget, som forhåpentligvis kan implementeres fra høsten 2015.

Midtveisevalueringer. Instituttet har utviklet en god prosedyre for gjennomføring av disse evalueringene. 8 kandidater ble midtveisevaluert i løpet av 2014, og med det store opptaket vi hadde i 2013 vil instituttet i løpet av 2015 gjennomføre hele 12 midtveisevalueringer.

Framdriftsrapporter. Denne praksisen fungerer godt. Rapportene fra kandidat og veileder blir gjennomgått av forskningskoordinator og forskningskonsulent, problemområder blir identifisert og fulgt opp.

Medarbeidersamtaler. Alle instituttets stipendiater vil bli innkalt til medarbeidersamtale i løpet av 2015. Samtalen følger UiBs mal og munnar ut i en rapport som danner grunnlag for neste samtale samt iverksetting av eventuelle tiltak/planer (problemløsning, kompetanseheving, osv.)

Forholdet mellom forskerutdanning og forskningssatsninger ved fakultetet - beskrivelse av situasjonen og planlagte tiltak

Stipendiathjemlene ved IF lyses stort sett ut åpent. Øremerking av stillinger skjer kun unntaksvis, og da på basis av rekrutteringsbehov, ikke på grunnlag av prioriterte forskningsfelt eller forskningssatsninger. Bakgrunnen for denne praksisen er at man i størst mulig grad vil støtte forskertalenter og prosjekter som viser høy grad av originalitet og kvalitet. Samtidig har instituttet en klar målsetning om å øke andelen eksternfinansierte prosjekter. IF har for øyeblikket 4 stipendiater som er knyttet til slike prosjekt, og det arbeides for å øke denne andelen.

Gjennomstrømming – beskrivelse av situasjonen og planlagte tiltak for å forbedre denne.

Tallet på gjennomførte disputaser i 2014 var uvanlig lavt, med bare 3, men instituttet venter mange innleveringer i 1. kvartal 2015. Det høye disputastallet de siste årene (bortsett fra i 2014) er svært positivt og vitner om en god rekrutteringsprosess og en god oppfølging av stipendiatene.

Noen kandidater disputerer allikevel først (til dels) lenge etter at finansieringsperioden er utløpt. Dette gjelder både ordinære UiB-stipendiater og de som er på kvoteprogrammet. Av instituttets 25 fullfinansierte stipendiater er 18 internt finansierte, 4 ekstern finansiert (prosjekter) og 3 er kvotestipendiater. I tillegg kommer 9 kandidater (hvorav 6 er tidligere UiB-stipendiater) som fremdeles arbeider med sine avhandlinger uten finansiering. Instituttet vil fortsatt satse på en tett oppfølging av kandidatene i form av framdriftsrapporter, midtveisevalueringer og medarbeidersamtaler, og sette i gang individuelle tiltak der dette er mulig.

Underkjenning – Beskrivelse av situasjonen og planlagte tiltak for å holde antallet nede (antall 1. gangs og 2. gangs underkjenninger)

En kandidat har disputert i 2014 etter at den først innleverte avhandlingen ble ikke-godkjent i 2012. En kandidat til Dr. philos.-graden fikk sin avhandling underkjent i rapporteringsperioden. Planlagte tiltak er som beskrevet ovenfor. Underkjenningsproblematikken viser for øvrig hvor viktig det er å sikre god opplæring for alle kandidater (jfr. første punkt ovenfor).

Veilederopplæring – beskrivelse av situasjon og planlagte tiltak.

Organisert veilederopplæring er foreløpig ikke igangsatt på instituttet. En undersøkelse stipendiatforeningen på HF foretok i 2014 angående veiledningsforholdet viste varierende resultater og noe misnøye på enkelte punkter. Spørsmålet om veilederopplæring og mulige tiltak for å heve kompetansen blant veilederne har vært diskutert flere ganger i instituttets FFU. Blant de tiltak som er foreslått er å tildele biveileder til langt flere kandidater, opprette veilederfora og å invitere forskere med spesiell kompetanse innen feltet (f.eks. fra det universitetspedagogiske miljøet ved UiB). Disse tiltakene vil det bli arbeidet videre med i kommende periode. Ellers er det instituttets mening at opprettelse av et obligatorisk tilbud først og fremst er et ansvar på fakultets- og sentralt nivå, siden instituttet ikke har ressurser til å drive en omfattende opplæring av veilederne.

Internasjonalisering – beskrivelse av situasjonen og planlagte tiltak

Mange av våre stipendiater har forskningsopphold ved utenlandske institusjoner. IF vil fortsatt oppmuntre til at PhD-kandidatens prosjektperiode inkluderer et utenlandsopphold, og videre støtte slike opphold økonomisk så langt det er mulig.

Andre forhold av særlig betydning for fakultetets håndtering av forskerutdanningen som har endret seg, eller som man planlegger å endre i perioden

Det vises til punktet om Forskerutdanningstilbud – kandidatspesifikk opplæring ovenfor.

For øvrig gjelder et tilbakevendende spørsmål fra våre kandidater fakultetets rutiner for tildeling av studiepoeng for deltakelse på kurs. Det kan synes som om disse rutinene ikke er klare eller smidige nok i alle tilfeller, og at behandlingstiden er lang. Dette skaper en del unødvendig usikkerhet og også en del merarbeid for kandidater og veiledere.

Oppfølging av prioriteringar omtalt i forskarutdanningsmeldinga for 2013 og planar og prioriteringar for 2015.

I 2014 innførte instituttet ein samtale med ph.d.-kandidat og rettleiar om lag tre månader før ph.d.-perioden er slutt. Me har fått gode tilbakemeldingar på desse møta både frå kandidatar og rettleiarar, og det sikrar betre oppfølging av ph.d.-kandidatane frå instituttet si side. Instituttet held fram med denne ordninga og innfører tilsvarande møte med nye ph.d.-kandidatar og rettleiarar. I dette møtet planlegg me å ta opp rettar og plikter for dei involverte i forskarutdanningsløpet, og håpar at dette vil kunne bidra til ein god start på kandidaten si forskarutdanning.

Tilhøvet mellom forskarutdanning og forskingsssatsingar ved fakultetet – skildring av situasjonen og planlagde tiltak.

Gjennomstrøyming – skildring av situasjonen og planlagde tiltak for å betra gjennomstrøyminga.

Instituttet er nøgd med 11 gjennomførte disputasar i 2014 (rekorden er frå 2012 med 12 tildelte doktorgrader). Av 10 ph.d.-kandidatar med ordinær sluttdato i 2014 har 8 levert inn avhandlinga si (6 av dei leverte på normert tid). Instituttet vurderer gjennomstrøyminga som relativt god for 2014. Me har framleis nokre kandidatar som ikkje har levert avhandlinga si etter at ordinær ph.d.-periode er slutt, men det er vanskeleg for instituttet å setja inn tiltak, då dei fleste kandidatane er i full jobb utanfor UiB. For framtida vert det viktig å prøva å sikra at ph.d.-kandidatane er nær innlevering når ph.d.-perioden går ut. Instituttet vurderer å utvida ordninga med midtvegsevaluering og håpar at dette vil kunna bidra til betre gjennomstrøyming. Instituttet vil òg sjå til at alle ph.d.-kandidatar har to rettleiarar. Sjå elles tiltak når det gjeld rettleiaropplæring og tiltak mot underkjenning.

Underkjenning – skildring av situasjonen og planlagde tiltak for å halda talet nede (kor mange 1. gongs underkjenningar, kor mange 2. gongs underkjenningar).

Ved LLE vart ei avhandling underkjent i 2014. For å førebyggja underkjenning vil instituttet vurderer å innføra eit tilbod om at ein fleire fagpersonar vurderer/kjem med innspel til avhandlinga ei stund før innlevering. Sjå elles punktet om rettleiaropplæring.

Rettleiaropplæring – skildring av situasjonen og planlagde tiltak.

LLE har ikkje noka formalisert rettleiaropplæring. Frå 2015 opprettar LLE «rettleiarforum» der rettleiarar kan samlast og ta opp problemstillingar knytt til rettleiing av ph.d.-kandidatar. Instituttet vil òg ha fokus på rettleiing i møte mellom instituttet (v/forskingsleiar og ph.d.-koordinator) og nye ph.d.-kandidatar og rettleiarane deira.

Internasjonalisering – skildring av situasjonen og planlagde tiltak.

To stipendiatar ved LLE fekk økonomisk støtte frå instituttet til lengre forskingsopphald i utlandet i 2014. Dei hadde eit opphald på om lag fire månader kvar ved Ohio University og University of Berkeley. To av stipendiatane våre har vore på ein månads opphald i Paris. Den eine gjesta Fransk-norsk studiesenter i Paris og den andre gjennomførte feltarbeid, begge med støtte frå *Le Programme franco-norvégien*. Me ser ei auka interesse for utanlandsopphald, og fire av stipendiatane våre planlegg lengre forskingsopphald i utlandet i 2015. Instituttet har ei god ordning der ph.d.-kandidatar kan søkja om støtte til utanlandsopphald, men det er eit vilkår at dei òg søker andre kjelder om støtte. Instituttet har motteke to ph.d.-kandidatar som gjester i 2014. Den eine kjem frå College of Chinese Language and Literature, Wuhan University i Kina, og ho har stipend frå NFR for opphald ved LLE i eitt år. Den andre gjesten kjem frå University of Washington, og ho planlegg å gjesta LLE i 6–7 månader.

FOF - forskerutdanningsmelding 2014

Oppfølging av prioriteringer omtalt i forskerutdanningsmelding for 2014 og prioriteringer for 2015

I 2014 iverksatte vi vårt mer strukturerte forskerutdanningsopplegg som omfatter følgende:

- Årlige samtaler mellom instituttleder, forskningskoordinator, veileder og stipendiat
- Årlige fremleggelse enten på instituttseminar eller i mer fagspesifikke fora, der instituttleder, forskningskoordinator, og veileder er til stede. Minst en fremleggelse i stipendiatperioden på et instituttseminar
- Halvårlige møter mellom alle veilederne ved instituttet, instituttleder og forskningskoordinator der stipendiatenes progresjon og andre forhold ved veiledningen gjennomgås.
- Utvikling av obligatoriske, spesifikke metodekurs for våre stipendiater. Første kurs tilbys i August 2014

Dette har vist seg å fungere meget bra og vi anser også dette som det viktigste tiltak for å bedre veilederopplæringen.

Forholdet mellom forskerutdanning og forskningssatsinger ved fakultetet – beskrivelse av situasjonen og planlagte tiltak

Det er uklart for Fof hva som menes med Fakultetets forskningssatsinger.

Gjennomstrømning og underkjenning - beskrivelse av situasjonen og planlagte tiltak for å forbedre denne

Vi har ikke hatt spesielle problemer knyttet til dette.

Veilederopplæring – vurdering av situasjon, effekter og planlagte tiltak

Vi anser det viktigste tiltak å utvikle et forum der veilederne kan utveksle erfaring med hverandre. Vi har satt i gang dette i 2014 og har gode erfaringer.

Internasjonalisering – beskrivelse av situasjonen og planlagte tiltak

Vi rekrutterer også stipendiater internasjonalt, og planlegger å øke en slik rekruttering. Vi er med i cotutelle avtaler, og planlegger økning av samarbeid om phd utdanning, også med land utenfor Europa. De siste årene har fem phd-studenter fra Filippinene, Sør Afrika og Kina avlagt doktorgrad ved FoF eller med hovedveiledning fra FoF.

Forskerutdanningsmelding 2014: Griegakademiet – Institutt for musikk (GA)

Forskerutdanningen ved Griegakademiet er knyttet til **Grieg Research School in Interdisciplinary Music Studies (GRS)**, hovedsakelig i forhold til instituttets phd-stipendiater, men også til forskerutdanningsdelen av stipendiatprogrammet til **Program for Kunstnerisk Utviklingsarbeid (PKU)**. Meldingen vil først ta for seg GRS og deretter PKUs aktiviteter innenfor samme område.

Antall kandidater, GRS: Pr. desember 2014 var 21 kandidater tilknyttet forskerskolen (16 PhD, 2 tilknyttet PKU og 3 på førstelektorprogrammet). 3 kandidater tilknyttet GRS disputerte i 2014.

Seminaraktiviteter: To seminarer ble arrangert av GRS i 2014. Universitetet i Stavanger var vertskap for vårseminaret, mens høstseminaret ble arrangert ved Universitetet i Bergen. Seminarene inneholdt bl.a. 1 disputas i tillegg til forelesninger og kandidat-presentasjoner. Seminarene samler deltakelse så vel nasjonalt som internasjonalt.

Ekstern finansiering: Nasjonalt forskerutdanningsutvalg bevilget kr. 90.000 til vårseminaret i Stavanger. Også ekstrabevilgning fra GA til informasjonsmateriell, og inntekter fra påmeldingsavgifter for eksterne deltakere.

GRS-nettverk, styringsgruppe og Scientific Advisory Board (SAB): Fokus på å forsterke og utbygge forskningsnettverket innenfor medlemsinstitusjonene. Vitenskapelig personale fra Griegakademiet er nå i sterkere grad enn før bidragsyttere på seminarerne i 2015. Arbeidet fortsetter i forhold til å involvere vitenskapelig personale fra HiB og de andre medlemsinstitusjonene.

Professor Per Dahl (UiS) og professor Thomas James Solomon ble medlemmer av SAB i 2014.

Planlegging og revisjon av studieplan: Forslag til ny studieplan ble oversendt fakultetet i juni 2014. Ny versjon i henhold til ny mal ble oversendt i desember samme år.

Leder for GRS har også utarbeidet et nytt kurstilbud i overførbare ferdigheter, «Innovation and creativity», som skal tilbys alle phd-stipendiater ved det humanistiske fakultet.

Administrativt arbeide: Bedre og mer langsiktig planlegging, utvikling av hjemmeside, forbedret kursmateriale, bedre informasjonsmateriell.

Stipendiatprogrammet for Kunstnerisk Utviklingsarbeid har i de siste årene lagt ned mye arbeid med å utvikle obligatoriske kurs utover de rene fellessamlingene. Spesielt de nye kandidatene får hvert år en ganske omfattende og obligatorisk kurspakke med flere samlinger. Temaer her er metode, kunstnerisk utviklingsarbeid vs. forskning, etikk, dokumentasjonsformer/ refleksjonsformater etc. I tillegg kommer de halvårlige stipendiatsamlingene med kritisk diskusjon rundt de ulike prosjektene. Fellessamlingene fungerer nå som en tverrkunstnerisk forskerskole. PKU gjennomfører dessuten egne veiledersamlinger hvert år.

Ved årsskiftet 2014-15 hadde GA 3 stipendiater tilknyttet programmet. To av instituttets PKU-stipendiater har disputert i 2014. Flere av instituttets ansatte har vært inne som kursholdere på innføringskurset for de nye stipendiatene. Førsteamanuensis Hans Knut Sveen ved GA er medlem av PKUs programstyre.

Program for kunstnerisk utviklingsarbeid har hatt en lavere gjennomstrømming enn gjennomsnittet for phd-kandidater, men med nytt regelverk implementert fra høsten 2014 forventes dette å bedre seg. En av kandidatene som disputerte høsten 2014 fikk sin kunstneriske presentasjon godkjent etter 2. gangs oppmelding.

Forskerutdanningsmelding 2014 SKOK

Oppfølging av prioriteringer og videre planer

SKOK har for tiden fire stipendiater finansiert av HF-fakultetet og vil ansatte to nye i løpet av høsten 2015. Framover ønsker vi å styrke senterets tverrfaglige profil gjennom en mer aktiv rekruttering av ph.d.-er også fra andre fakulteter. Én ph.d.-stipendiat er per i dag finansiert av SV-fakultetet. Vi er i dialog med SV-fakultetet om fornyelse av denne stillingen når nåværende stipendiatperiode går ut.

- Som en del av "Differentiated Citizenship"-satsingen samarbeider SKOK også med det ERC-finansierte "Egalitarianism"-prosjektet (Institutt for sosialantropologi), og har i den forbindelse bedt SV-fakultetet om å finansiere en felles ph.d.-stilling. Dette ble ikke tilgodesett i årets budsjett, men vi fortsetter å jobbe for dette.

- SKOK og SVT har bedt HF-fakultetet om en felles ph.d.-stilling innen feltet "Gender and Technology", noe vi tror kan bli et fruktbart tverrfaglig samarbeid som også vil kunne bidra til å styrke satsningen innenfor "Medical Humanities". Dette ble ikke tilgodesett i årets budsjett, men vi fortsetter å jobbe for dette.

- SKOK er partner i den nasjonale forskerskolen i kjønnsforskning, som ble opprettet i 2009, og organiserer jevnlig ph.d.-kurs som tilbys internasjonalt.

- SKOK fortsetter å satse på internasjonalisering i forskerutdanningen (se punkt om internasjonalisering nedenfor)

- SKOK arbeider med å finne bedre løsninger for stipendiater som på grunn av sin fagtilknytning bør tas opp ved forskerutdanningen ved andre fakultet enn HF-fakultetet.

Gjennomstrømming - tall

SKOK hadde én disputas i 2014, og har fire aktive ph.d.-kandidater (hvorav tre er finansiert av HF-fakultetet og én er finansiert av SV-fakultet).

Gjennomstrømming – tiltak

SKOK arbeider kontinuerlig med å skape gode vilkår for trivsel og produktivitet, både faglig og sosialt, og forsøker å være lydhør for de signalene stipendiatene gir. Vi mener midtveisevaluering og prøvedisputas er gode tiltak for å øke gjennomstrømmingen.

Alle SKOKs stipendiater er tilknyttet forskergruppen ved SKOK («Kjønnsforskningens grunnlagsproblemer»), og eventuelt også andre grupper eller klynger med felles forskningsinteresser.

Internasjonalisering

-SKOK fortsetter sitt samarbeidsavtale med Department for Women's Studies ved Duke University i USA. Samarbeidet omfatter utvekslingsmuligheter for studenter og faglig ansatte, forskningssamarbeid og samarbeid om Ph.D.-utdanning.

- SKOK har forpliktet seg til å delta i et utvekslingsprosjekt i samarbeid med Sverige, Ungarn og Sør-Afrika, finansiert av den svenske stiftelsen STINT. Prosjektet innebærer utvekslingsaktivitet, med workshop-er og forskningsopphold for Ph.D-er og postdoktorer.

- SKOK har inngått avtale med Department of Women's, Gender and Sexuality Studies ved Barnard/Columbia University i USA, som gir våre Ph.D-stipendiater tilgang til kurs, seminarer og biblioteksressurser ved institusjonen (og vice versa).

- SKOK er i dialog med African Centre for Migration and Society (ACMS) ved University of the Witwatersrand i Sør-Afrika om mulighet for samarbeid om ph.d.-utdanning i forbindelse med en prosjektsøknad.

Ønskede tiltak for å hindre frafall og underkjenninger

- SKOK mener at det er viktig å utrede årsakene til at antall underkjenninger har økt i senere tid. Før det iverksettes tiltak som skal hindre frafall og sikre gjennomstrømming, bør vi også få et bedre kunnskapsgrunnlag tilpasset hvert fakultet.

- SKOK mener det er en fordel for ph.d.-stipendiatene at hovedveileder i dag er ansatt ved senteret, til forskjell fra tidligere (før SKOK fikk fast ansatte), da stipendiatene hadde hovedveileder utenfor senteret. Det styrker stipendiatenes faglig identitet og integrasjon i forskningsfeltet, og legger til rette for tettere oppfølging og kvalitetssikring underveis i avhandlingsarbeidet.

Forholdet mellom forskerutdanning og forskningssatsinger ved fakultetet

Målet for forskerutdanningen ved SKOK er at kandidatene skal tilegne seg spesialkompetanse i kjønnsforskning, som de sjelden eller aldri tilbys ved instituttene. Slik spesialkompetanse kan bidra positivt til å styrke kjønnspektiver innenfor fakultetets og UiBs ulike forskningssatsninger.

Forskerutdanningsmelding 2014 SVT

Oppfølging av prioriteringer og videre planer.

SVT har egne kandidater som inngår i forskerutdanningen ved UiB, samtidig som senteret også er innholdsleverandør til forskerutdanningen, gjennom opplæringen i vitenskapsteori og etikk. Følgelig er SVT den eneste faglige enhet som gjennom sin undervisning møter så godt som alle ph.d.-studenter ved UiB, med unntak av kandidatene ved MOFA og JUS.

SVT har i 2014 styrket undervisningstilbudet i vitenskapsteori og etikk i forskerutdanningen ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet og ved Det psykologiske fakultetet. Senteret har fortsatt problem med å få på plass en god avtale med Det medisinsk-odontologiske fakultet og det Det juridiske fakultet, men det arbeides langsiktig med dette. SVT har heller ikke fått utarbeidet en god finansieringsmodell tilknyttet undervisningen ved Det psykologiske fakultet, men vil arbeide med å få på plass en avtale i løpet av 2015.

I forhold til studiekvalitet jobbes det bl.a. med å gjøre undervisningsoppgavene mer robuste ved å utarbeide et grunnleggende rammeverk av sentrale undervisningsmoduler slik at undervisningsressurser kan flyttes fra et kurs til et annet. Dette vil øke fleksibiliteten og sikre kontinuiteten i vitenskapsteoriundervisningen og vil også bidra til å realisere målet om tverrfaglighet i forskerutdanningen.

I senterets strategiplan 2012-2015 heter det at senteret også skal "videreutvikle opplæringsdelen for sine egne ph.d.-kandidater". I 2014 har vi satt i gang en rekke undervisningstiltak for våre egne kandidater. Vi har gjennomført tre to-dagers seminar og ett dagsseminar med fokus på grunnlagsproblemer innen det vitenskapsteoretiske feltet. Det ene seminaret ble arrangert i samarbeid med Sosiologisk institutt og Centre Franco-Norvegien en Sciences Sociales et Humaines Fondation Maison des Sciences de l'homme, Paris, og hadde også deltakere fra andre enheter og institusjoner.

I tillegg til disse tiltakene rettet direkte mot kandidatene, deltar alle vår stipendiater på ukentlige internseminar der de både kan legge fram eget arbeid og få respons på det og selv delta i kritisk diskusjon av andres arbeider. Målet er at seminarene i tillegg til å fylle alle krav til egnet forskerutdanning, skal gjøre deltakerne i stand til å inngå i kritisk dialog med fagfolk som arbeider innenfor aktuelle fagområder.

I 2015 vil vi holde fram med å tilby seminar for egne kandidater, og styrke og videreutvikle opplæringsdelen.

SKOK og SVT har en intensjon om å lyse ut en felles, tverrfaglig ph.d.-stilling innen feltet «Gender and Technology». Dette vil være et nytt møtested mellom to fagfelt, og derigjennom et bidrag til UiBs tverrfaglige forskning. SVT har også fått lovnad om finansiering av opptil 2 stipendiater fra Mat. Nat. Fakultetet i forbindelse med ansettelse i fast undervisningsstilling tilknyttet Mat.nat.fakultetet høsten 2014 og satser på utlysning i løpet av 2015.

Gjennomstrømming – tall

- SVT hadde én innlevert avhandling i 2014 og vi regner med disputas i løpet av våren 2015.
- SVT har p.t. 4 aktive ph.d.-kandidater.

Gjennomstrømming og underkjenning- tiltak

SVT ser positivt på innføringen av tiltak som for eksempel midtveisevaluering. I 2014 gjennomførte vi vår første midtveisevaluering for én av våre kandidater, og ser positivt på erfaringen med dette. Lokalt forsøker vi på alle måter å støtte opp om våre egne kandidater, og har for eksempel opprettet ekstraordinære veiledningsteam for kandidater som har ligget etter skjema. Videre er vi opptatt av at bakgrunnen for det økende antallet av underkjente avhandlinger må utredes; uten en større forståelse av utviklingen, er det heller ikke mulig å sette inn tiltak.

INSTITUTT FOR AHKR

Oppfølging av prioriteringer for 2014 omtalt i utdanningsmeldingen for 2013

Instituttet har fortsatt fokus på å styrke utvekslingsaktiviteten, gjennom diskusjoner i fagmiljøene, informasjonsarrangement for studentene og kontaktreiser til avtaleuniversitet. Alle fire fag ved instituttet har i løpet av 2014 utviklet egne 100-nivåemner som skal tilbys i programmenes første semester fra høsten 2015. Videre har både arkeologi og historie arbeidet med å styrke metodetilbudet.

Studiekvalitets- og læringsmiljøtiltak som er gitt særlig oppmerksomhet i 2014

Arbeidet med de nye emnene i første semester har vært en prioritet. Emnenes plassering og funksjon har gjort utviklingen av dem utfordrende, og de vil bli grundig evaluert etter første undervisningssemester.

Stilt overfor en situasjon med synkende rekruttering og lavere studiepoengproduksjon ved fakultetet laget AHKR i 2014 et utkast til handlingsplan for økt rekruttering og lavere frafall som i 2015 skal bearbeides og konkretiseres.

Kulturvitenskap har revidert studieplanen for bachelorprogrammet og lagt inn flere obligatoriske emner, blant annet for å øke kullfølelsen.

Arkeologi har gjort en omfattende revidering av bachelorprogrammet, blant annet med omlegging til emner på 10 og 20 studiepoeng. Ny studieplan trer i kraft fra høsten 2015.

I 2014 har det blitt arrangert ekskursjoner på alle fag. AHKR ser dette som en rekrutteringskanal både til studieprogrammene generelt og til økt utveksling.

AHKRs forskningsetiske komité har som i de foregående år tilbudt sitt todagers seminar i forskningsetikk for masterstudenter både vår og høst i 2014. Kurset innføres som obligatorisk på alle masterprogrammene ved AHKR fra 2015.

Instituttet har i 2014 utviklet en rekke nye studietilbud. Sentrale blant disse er post master-emnene AHKR391 og AHKR392, EVU-tilbud for museumssektoren og AHKR201 Praksis i arbeidslivet. AHKR201 er utviklet og gjennomført i samarbeid med Museumssenteret i Hordaland, og nye muséer er med i samarbeidet i 2015. Arkeologi har utarbeidet et sommerskole-emne (ARK327 – Littiske studiar) i samarbeid med universitetet i Kiel.

Utfordringer i studiekvalitets- eller læringsmiljøarbeidet i 2014

AHKR har i 2013 og 2014 utvidet sin portefølje av tverrfaglige emner. De allerede nevnte AHKR201, AHKR391 og -392 er eksempler på det, i tillegg til MID102 – *Urbane topografier og nettverk*. Tverrfaglighet gir stort potensiale for faglig nyskaping, men er vanskelig å administrere i dagens system, der rammeverket stort sett tar utgangspunkt i faglige enheter.

AHKR har i 2014 utviklet sin siste arkeologiske feltskole på Stend, der feltet nå anses som uttømt. At feltskolen nå flyttes til Hissøyna og Hallingskeid medfører betydelige merkostnader, og det er sentralt for instituttet at dette ikke går ut over studiets praksismengde.

For å bedre studentutvekslingen har instituttet fokus på å oversette alle relevante emnebeskrivelser og studieplaner til engelsk. I den forbindelse melder det seg et klart behov for et bedre apparat for oversettelse og kvalitetssikring av oversatte tekster.

AHKR har i 2014 stått overfor en rekke fuskesaker. Sakene viser tydelig det vanskelige skillet mellom fusk/plagiat og dårlig kunnskap om kildebruk, og til tross for klare rutiner og god forskningsetisk kompetanse ved instituttet er sakene vanskelige å håndtere.

AHKR ser fagutvalgene som viktige samarbeidspartnere i studiekvalitetsarbeidet. Det viser seg imidlertid at det er utfordrende å rekruttere til fagutvalgene.

Studieprogramevalueringer. Gjennomføring i 2014 og planer for 2015

Instituttet har engasjert programsensorer på alle program. Programsensors rapporter gjennomgås i fagmiljøene og legges frem for UUI til orientering. Programsensors tilbakemeldinger har ført til

flere revisjoner både på program- og emnenivå. NOKUT besluttet høsten 2013 å sende masterprogrammet Region og regionalisering til revisjon. I den sammenheng ble det utarbeidet en grundig egenrapport om programmet.

Planer og prioriteringer for 2015

Instituttet vil i 2015 ferdigstille og iverksette handlingsplanen for økt rekruttering og lavere frafall. Både innsats for økt internasjonalisering og utvikling av nye emner i første semester kan sees i sammenheng med rekrutteringsarbeidet.

AHKR vil også engasjere seg i samarbeidet med universitetsskolene, og ser potensiale i dette for rekruttering, for faglig utvikling og i forbindelse med lærerutdanningen i historie og religion – både innenfor PPU, i den eksisterende integrerte lektorutdanningen og i arbeidet med å opprette et integrert lektorprogram med master i historie eller religionsvitenskap.

Planer for utvikling av studietilbudet, opprettinger/nedlegginger av studieprogram,

Masterprogrammet i Region og regionalisering ble etter NOKUT-tilsynet i 2013/2014 underlagt revisjon. Programmet er imidlertid foreslått avvirket, og revisjonen er derfor lagt på is. Instituttet regner med at programmet legges ned, og vil arbeide for å videreføre programmets kvaliteter i form av emner eller retninger i AHKR's øvrige studietilbud.

AHKR meldte i forrige utdanningsmelding inn planene om å opprette et integrert lektorprogram med historie og religion som fag 1, med forbehold om nye fullfinansierte studieplasser. I 2014 har instituttet konkludert med at programmet ønskes opprettet med dagens antall studieplasser.

Studieplanen for programmet er nær ved å være ferdigbehandlet ved instituttet, og AHKR vil i 2015 arbeide mot et mål om å ta opp første kull høsten 2016.

Aktivitet i etter- og videreutdanning. Status i 2014 og planer for 2015.

AHKR har i 2014 tilbudt AHS i samarbeid med Norsk Sykepleierforbund.

Instituttet har også utviklet et nytt tilbud rettet mot ansatte i museumssektoren. Tilbudet har sin opprinnelse i museenes økte behov for forsknings- og formidlingskompetanse, og er utviklet i samarbeid med Norges museumsforbund, Museumssenteret i Hordaland, Bymuseet og Museum Vest. Tilbudet skal være gratis, og undervisningen gis av AHKR-ansatte.

Fordeling av studieplasser for 2016

AHKR ønsker i prinsippet flest mulig nye studenter til sine bachelorprogram, og ber fakultetet om å forvalte de tildelte plassene på en måte som best mulig ivaretar dette ønsket. For BAHF-ARK har vi imidlertid en øvre grense på 40 studenter grunnet veiledningskapasitet på 200-nivå.

AHKR ønsker å ta opp følgende antall studenter til instituttets masterprogram i 2016:

- MAHF-ARK: 17
- MAHF-HIS: 40
- MAHF-KUVI: 10
- MAHF-RELV: 10

Utdanningsmelding fra Institutt for fremmedspråk for 2014

1. Oppfølging av prioriteringer omtalt i utdanningsmeldingen for 2013 og planer og prioriteringer for 2015.

Rekruttering: IF har fulgt opp intensjonene fra fjorårets rapport med tettere kontakt mellom IF og elever og lærere på videregående skole. Vi har arrangert to språkdager, i mars og september. Instituttet koordinerte også et opplegg for forskningsdagene i september. Ca. 100 språklærere var invitert til en inspirasjonssamlingfagdager november 2014. Nytt av året inviterte vi lærere fra ungdomsskolene i Bergen og omegn til fagdager i november og ca. 25 deltok. Vi hadde også et samarbeid med Bergen offentlige bibliotek om å markere Språkdagen 2014 (Lær et fremmedspråk på en time).

I 2014 fikk vi tildelt kr. 200 000 til tiltak rettet mot lærere i ungdomsskole og videregående skole. Vi vil derfor gjennomføre fagdager i distriktene i løpet av våren 2015. Vi vil også videreføre våre rekrutteringstiltak med språkdager i mars og september, i tillegg til fagdager for lærere om høsten. Samarbeidet med universitetsskolene videreutvikles også, bl. a. med et arrangement for 550 elever ved Amalie Skram i februar.

Fra høsten 2015 tilbyr IF et ettårig studium i fransk, spansk eller tysk for lærerstudenter som ikke har tilbud om å ta disse fagene ved sine læresteder på Vestlandet. Tilbudet gjelder studenter som skal begynne på sitt fjerde og siste år i lærerutdanningen. Denne «språkpakken» har et faglig og fagdidaktisk innhold og et praksisopplegg som følger høgskolenes egne retningslinjer for studieløpet i lærerutdanningen. Undervisningstilbudet finansieres av IF og Humanistisk fakultet, mens praksis finansieres av studentenes hjemmeinstitusjoner.

Frafall: Vi gjennomførte for første gang innføringsemner på 10 studiepoeng for alle fag unntatt engelsk. For disse emnene har vi følgende antall vurderingsmeldte studenter, og antallet som bestod eksamen:

Emne	Antall vurderingsmeldte ¹	Antall møtt	Antall bestått	Antall videre til 100-nivå	Antall oppmeldte våremner
ARA100	29	19	15	12	ARA111:18
ASIA100	59	44	41	24 (japansk) 0 (kinesisk)	JAP110: 34
FRAN100	23	15	14	7	FRAN101: 33 FRAN103: 27
ITAL002	8	5	3	2	ITAL111: 24 ITAL113: 12
RUS100	29	21	20	10	RUS111: 17 RUS112: 15
SPLA100	51	35	31	23	SPLA101: 53 SPLA103: 51
TYS100	13	11	11	7	TYS111: 27 TYS112: 23

¹ Antall vurderingsmeldte viser til antall studenter som har stått som vurderingsmeldt i emnet helt frem til eksamenstidspunktet. En del av disse studentene følger i realiteten ikke emnene, men glemmer å melde seg av. Tallet gir derfor ikke nødvendigvis et realistisk bilde av hvor mange studenter som aktivt deltar på emnene.

Høsten 2014 gjennomførte vi som planlagt en mindre omlegging av mottaksuken ved semesterstart, mandagen hadde vi et høytidelig velkomstmøte for alle nye bachelorstudenter med påfølgende utvidete orienteringsmøter med fokus på fagene, og fredagen hadde vi et felles informasjonsmøte for alle nye masterstudenter. Vi gjennomførte også en karrieredag for alle IF-studenter november 2014.

Vi ønsker å gjøre flere grep i forbindelse med mottaksuken høsten 2015 og videre oppfølging første semester/år for nye bachelorstudenter. Vi vil bl.a. fokusere på den faglig-sosiale integreringen av nye studenter.

Internasjonalisering: I løpet av studieåret 2013-2014 hadde 46% av uteksaminerte bachelor kandidater fra IF vært på utveksling.

År	Oppnådde grader	På utveksling	%
2013-14	76	35	46%
2012-13	86	33	38%
2011-12	102	55	54%
2010-11	112	48	43%

Vi fortsetter med å jobbe mot målsetningen om at 50 % av studentene skal på utveksling og vi har inngått noen nye utvekslingsavtaler. Vi har avviklet egne informasjonsmøter om utveksling for enkelte studieprogram. Bachelorprogrammet i japansk har innført obligatorisk utveksling på 60 studiepoeng i 4. og 5. semester. Vi arbeider også mot å forbedre og utvide tilbudet om utveksling for studenter i arabisk og russisk.

2. Utfordringer i studiekvalitets- eller læringsmiljøarbeidet 2014

Studiekvalitet: Vi har iverksatt konkrete tiltak (oppdeling av emner og innføring av obligatoriske arbeidskrav) for fag med høy strykprosent. Bachelor- og masterprogrammet i spansk språk og latinamerikastudium har lagt om til 10 stp emner for å få en bedre faglig fordeling mellom de tre disiplinene innenfor faget. SAK-samarbeidet på fransk og tysk har vært evaluert, og samarbeidet vil bli utvidet fremover. Målet er at vi sammen skal kunne gi masterstudentene et best mulig tilbud.

Læringsmiljø/Fagutvalg: Vi har oppmuntret studentene til å få i stand aktive fagutvalg, der disse har vært passive, og vi har hatt frokostmøter med studentrepresentantene for å utveksle gode ideer til miljøskapende og inkluderende faglig-sosiale tiltak for studentene. Vi har gjennom dette lykket i å få flere av fagutvalgene til å bli mer aktive og de har hatt flere arrangementer (quiz, filmkveld, fredagsgrøt, m.m.). UUI har også vedtatt å ha et overordnet Studentutvalg på instituttet med representanter fra alle fag og UUI. Studentutvalget vil møtes for første gang våren 2015.

3. Studieprogramevalueringer. Gjennomføring i 2014 og planer for 2015.

Programsensorrappporter: Instituttet mottok i 2014 programsensorrappporter for engelsk, fransk, russisk, spansk og SPIK. Disse har vært behandlet av programstyrene og UUI.

Programevalueringer: Det er laget en plan for programevalueringer, og i 2014 skulle følgende program vært evaluert: Engelsk, Italiensk og Spansk språk og latinamerikastudium. Dette har ikke vært gjennomført og disse evalueringene er utsatt til 2015.

4. Aktiviteter i etter- og videreutdanning. Status i 2014 og planer for 2015.

Innenfor etter- og videreutdanning har vi følgende fag: Nettspansk, ENGMAU, tysk og kinesisk. Vi fikk høsten 2014 på plass en egen studieveileder for EVU som er delt med LLE. Instituttet har utviklet et nytt kurs i fagdidaktikk for fransk, spansk og tysk for ungdomsskolelærere på 10 stp, med oppstart høsten 2015. Vi vil også legge om undervisningssemestrene for tysk og kinesisk, fra årsheter til halvårsheter.

5. Planer for oppretting/nedlegging av studieprogram og fordeling av studieplasser for 2015

Spansk som fag 1 i lektorutdanningen: Når fagdidaktikkressursen på faget blir utvidet til en full stilling ønsker instituttet at spansk skal være med i den integrerte lektorutdanningen. Det er behov for spansklærere i skolen, og undervisningskvaliteten har gjennom en rekke undersøkelser vist seg å være lite tilfredsstillende. Derfor bør spansk som fag 1 ved UiB være høyt prioritert.

Kinesisk: På sikt (når den nye vitenskapelig ansatte er på plass) er det ønskelig med flere studieplasser til kinesisk slik at man kan gå over til årlige opptak.

På sikt er det ønskelig med et felles fagdidaktisk tilbud i de såkalte fjerne fremmedspråkene arabisk, japansk, kinesisk og russisk. Disse språkene byr på egne didaktiske utfordringer, og det er grunn til å anta at behovet for lærere vil øke de kommende årene.

Studieplasser: se eget brev.

Vedtatt av UUI, 28. Januar 2015.

Det humanistiske fakultet

Referanse

2015/421-RAL

Dato

03.03.2015

Utdanningsmelding for 2014 fra LLE

1. Oppfølging av prioriteringer omtalt i utdanningsmeldingen for 2014 og planer og prioriteringer for 2015.

Oppfølging av prioriteringer fra 2014:

Instituttet har begynt å sammenligne BA- og MA-studieprogram ved LLE med tilsvarende program ved utenlandske universiteter og bruker oppnådde resultat i strategiske vurderinger på feltet rekruttering og studiegjennomføring.

Obligatorisk oppmøte er innført i en del fag og emner for å styrke studiekvaliteten og dette vurderes fortløpende også i andre emneplaner. Vi følger dette opp og vil evaluere påvirkningen dette har på studiekvaliteten.

LLE vil fortsatt arbeide for å tiltrekke seg høyt kvalifiserte lærere og studenter – både på det nasjonale og internasjonale planet, blant annet ved å bruke våre lærerutvekslingsavtaler til å nå ut til våre internasjonale partnere og gjøre UiB mer synlig i våre internasjonale nettverk. Vi satser på at dette fører til en økt rekruttering både på området Erasmus-studenter og rekruttering til fullgradsstudenter på masternivå.

Planer og utfordringer for 2015:

LLE vil i 2015 styrke studentmottaket om høsten for at nye studenter på både BA- og MA-program skal få en mer helhetlig start på sine studium. På BA-nivå vil vi satse på gruppemottak for nye studenter, og på MA-programmene vil vi sørge for et felles

Dette er et UIB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Institutt for lingvistiske, litterære og
estetiske studier
Telefon 55582400
Telefaks 55589660

Postadresse
Postboks 7805
5020 Bergen

Besøksadresse
HF-bygget, Sydneplassen
7
Bergen

Saksbehandler
Ranveig Lote
55582981

oppstartsmøte for alle MA-studenter. Disse tiltakene legg til rette for bedre sosiale rammer og er et redskap til å motarbeide frafall.

Instituttet søker også midler til rekrutterings- og profileringstiltak i 2015, og vil på undervisningssiden ha et fokus på gjennomføring og rekruttering. Spesielt vil instituttet ta sikte på å arbeide utadrettet mot ungdomsskoler og videregående skoler (*Ka vil du bli* og *Åpen dag*, alumner, arbeidsliv og praksisplasser (PRAKTINF), nettsider og med informasjonsmateriell.

Instituttet vil ha fokus på EVU-tilbudenes videre utvikling og drift, se under punkt 6.

2. Studiekvalitets- eller læringsmiljøtiltak instituttet har hatt særlig oppmerksomhet om i 2014.

Instituttet har brukt store ressurser på oppdatering og utbedring av sine studieplaner.

LLE har gått videre med å i økt grad støtte *miljøskapende ekskursjoner*, som har vist seg å være en stor suksess og bidrar til å samle miljøene. Instituttet legger også til rette for *faglig-sosiale møteplasser* og redskap til bedre integrering av våre internasjonale studenter. Vi har også fokus på å forbedre kommunikasjonen: Det er for eksempel opprettet en *Facebook-side* for internasjonale studenter og det har blitt arrangert sosiale treff.

Instituttet har i 2014 økt oppmerksomheten på gjennomføring/fracfalls-problematikk og arrangerte i 2014 et temamøte om dette. Resultatet av temamøtet er at instituttet vil sette i gang et nytt og bedre mottak av studentene høsten 2015.

Instituttet har hatt fokus på internasjonalisering som redskap for å stabilisere søkertall, heve den gjennomsnittlige kvaliteten til gruppene og integrere ulike perspektiv og kunnskaper i undervisningen.

På grunn av sin størrelse har LLE en omfattende arbeidsmengde i kvalitetssikringen og utviklingen av fagtilbud og studieplaner og ser behov for en forenkling av saksbehandlingsprosessene i dette arbeidet. Instituttet vil jobbe for å heve kompetansenivået lokalt i fagmiljøene via et tett samarbeid mellom administrasjon og fagmiljø. En idealløsning fra LLEs ståsted vil være å fortsatt kunne vedta endringer i emneplaner på instituttnivået, muligens på programstyrenivå med fullmakt fra UUI. Studiestyret kunne i større grad tas i bruk til diskusjoner knyttet til kvalitetssikring og prinsipielle bestemmelser som berører studieplaner.

3. utfordringer i studiekvalitets- eller læringsmiljøarbeidet i 2015.

Den største utfordringen er de lave søkertall på en del av programmene og uutnyttet kapasitet på masternivå i mange av fagene. Instituttet takler disse ved en intensivering og systematisering av rekrutteringstiltak, på masterområde via en sterkere fokus på internasjonal rekruttering. Til dette formål fremmer vi bruken av lærerutvekslingsavtaler for å gjøre UiB mer synlig ved utenlandske universiteter. Vi øker også fokus på internasjonale studenter som lærer norsk i Bergen.

På den faglige siden ser vi utfordringer på kunnskaps- og ferdighetsnivå blant nye studenter.

4. **Studieprogramevalueringer. Gjennomføring i 2014 og planer for 2015.**
Instituttet har i 2014 systematisk og strategisk brukt programsensorer til gjennomgang av våre studieprogram.
5. **Planer for utvikling av studietilbudet, opprettinger/nedlegginger av studieprogram, vurdering av robusthet i fagmiljøet og fordeling av studieplasser for 2016.**

Introduksjonsemner i BA-programmene

Ved LLE utvikles det introduksjonsemner på en del av bachelorprogrammene for å få programfaglig fokus fra begynnelsen av studieløpet og øke kullfølelsen for studentene. Programmene som oppretter introduksjonsemner i første semester er BA i latin, BA i litteraturvitenskap, BA i digital kultur, BA i norsk som andrespråk, BA i nordisk og BA i norrøn filologi.

Programtilbudet ved gresk og latin

Klassiskmiljøet vil fra høsten 2016 slå sammen BA i gresk og BA i latin til ett BA-program i klassisk filologi, da rekrutteringen til den enkelte programmet nå er relativt liten og det ikke virker realistisk å forvente en umiddelbar økning i søkertallene på disse fagene.

Studenttilstrømningen til gresk og latin har gått dramatisk ned etter nedleggingen av tidligere BA i Antikke studier og klassiskmiljøet ønsker derfor å se på mulighetene for å få i gang et nytt tverrfaglig og bredere program innen felt antikke studier eller middelalderstudier, der gresk og latin inngår som obligatoriske emner.

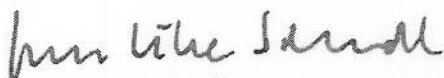
Endringer i programporteføljen på nordisk: Nordisk har opprettet tre program som i realiteten svarer til en allerede tredeling av nordiskstudiet: de nye programmene heter BA i nordisk språk og litteratur, BA i norsk som andrespråk og BA i norrøn filologi.

I 2014 har bachelorprogrammet i kjønnsstudier blitt overført til Senter for kjønnsforskning og bachelorprogrammet i retorikk til institutt for filosofi og førstesemesterstudium. Dette er et ledd i LLEs langsiktige plan om å forenkle mangfoldet på studiesiden.

6. Aktivitet i etter- og videreutdanning. Status i 2014 og planer for 2015.

LLE har hatt økt fokus på sine EVU-tilbud i 2014 og planlegger å videreføre sine nåværende EVU-tilbud også i 2015. LLE har framleis stor etterspørsel og kvalitet innenfor etter- og videreutdanning. Instituttet har analysert vansker knyttet til læringsplattformene i nettkunsthistorie, nettnorsk og nordisk (fjernord, prisme) og søker i 2015 studiekvalitetsmidler og samarbeid med DigUiB for å sikre en forsvarlig videre drift og utvikling av EVU-tilbudene. En arbeidsgruppe ved LLE har kartlagt utviklingsbehov og potensiale for videre utvikling av EVU-tilbudene ved LLE, og har nylig levert en analyse som vil bli fulgt opp ved instituttet. Analysen vil resultere i fokuserte og målrettede tiltak i 2015 og søknader om midler for å ajourføre disse programmene.

Vennlig hilsen

Jens Eike Schnall
undervisningsleder

Ranveig Lote
studieleder

Kopi
Lise Kristiansen
Siri Fredrikson
Trygve Johan Svarstad
Vivian Sollid

Utdanningsmelding 2014 - FOF

EXAMEN PHILOSOPHICUM – GENERELT

Dimensjoneringa av undervisninga i 2014 var på same nivå som dei siste åra. I overkant av 2000 studentar gjennomførde. Med unntak av oppunder 100 studentar på EXPHIL-MN-varianten på våren, vart all undervisning halde på hausten. Dei aller fleste studentane fekk plass på seminarmodellen, men dette kravde nokre få ekstrafinansierte seminargrupper frå fakulteta utover ex.phil.-budsjettet. Hausten 2014 vart fem av seks fakultetsvarianter gjort om til eitt, udelt emne i staden for to emnedelar. Erfaringane er positive, og frå og med hausten 2015 vert alle seks fakultetsvarianter eitt emne. Samla strykprosent for seminarmodell og skuleeksamen var 6 %. Snitt stryk ved skuleeksamen gjekk ned på ca. 1/3 til ca. ¼.

Ved EXPHIL-PSSEM eksperimenterte ein med digital breiddetesting (eitt av dei obligatoriske arbeidskrava) i Open Source-LMSen Moodle. Erfaringane var gode. Teknisk fungerte systemet veldig godt, og studentane rapporterte positivt tilbake om læringsutbyttet. Vi heldt også digital skuleeksamen ved EXPHIL-HFEKS og -PSEKS.

Det blei gjennomført studentevaluering av emnet hausten 2014. Resultata er normalt og i snitt på det jamne.

AKADEMISK SKRIVING – GENERELT

Akademisk skiving har undervisning om hausten og våren. 96 % av studentmassen gjennomfører kurset i løpet av haustsemesteret. Dimensjoneringa av undervisningen har vore uendra.

Strykprosenten for dei 352 studentene som leverte var på 1,7 %.

Det blei gjennomført studentevaluering av emnet hausten 2014.

FAGSTUDIET

Oppfølging av prioriteringar omtalt i utdanningsmeldinga for 2013 og prioriteringar for 2015

Hovudfokus på undervisningssida var evaluering og ev. justeringar av dei reviderte studieprogramma, BAHF-FILO og MAHF-FILO med tilhøyrande emneplanar. På bakgrunn av tilbakemeldingar har me gjort nokre små endringar både på bachelor- og masternivå, først og fremst knytt til arbeidskrav og vurderingsformer.

Ved å synleggjere moglegheita for utveksling både for lærarar og studentar har me i 2014 sett ein lita auke både for student- og lærarmobilitet

Hovudfokus på undervisningssida vil fortsatt vere evaluering og ev. justeringar av dei reviderte studieprogramma, BAHF-FILO og MAHF-FILO.

Instituttet hadde tidleg i jan. 2015 eit møte der fleire målretta studiekvalitets- og rekrutteringstiltak blei identifisert. Det vil bli jobba målretta med å få satt flest mogelg av desse ut i live.

Studiekvalitets- eller læringsmiljøtiltak instituttet har hatt særleg merksemd i 2014

Instituttet har fått på plass eit samlingsrom for alle våre studentar og tilsette.

Instituttet jobbar vidare med å få ein eigen lesesalsplass for bachelorstudentane. Dette har synt seg som eit særst positivt fagleg-sosialt tiltak for våre masterstudentar.

Instituttet vedtok i slutten av 2014 å gjennomføre ein omfattande mentorordning for våre bachelorstudentar. Mentoreringa tar til i feb. 2015

Utfordringar i studiekvalitets- og læringsmiljøarbeidet i 2014

Rekrutteringa til masterprogrammet er for dårleg. Instituttet skal jobbe vidare med saka. Me er særleg interessert i å sjå på korleis me kan trekke til oss fleire internasjonale søkjarar.

Til tross for svak oppgang er instituttet enno ikkje nøgd med omfanget av studentutveksling. Instituttet skal jobbe vidare med saka.

Det blei, og vil bli jobba vidare med å inkludere våre studentar (særleg frå 200-nivå og oppover) i faglege tilstellingar ved instituttet.

Program- og emneevaluering 2014 og 2015

På BAHF-FILO blei alle emna på 100-nivå (samt nokre på 200-nivå) under ny struktur blei evaluert i 2014.

For programsensur var det i delar av 2014 ei utfordring er at vår programsensor for bachelorprogrammet gjekk av med pensjon våren 2014. Me har no fått på plass ein ny programsensor på BAHF-FILO. MAHF-FILO har også fått ein eigen programsensor, og både MAHF-FILO og BAHF-FILO skal evaluerast grundig både på program- og emnenivå gjennom heile 2015.

Planar for oppretting/nedlegging av studietilbod

Instituttet skal etter planen overta det faglege og administrative ansvaret for bachelorprogrammet i retorikk (BAHF-RET) i løpet av 2015. Det har tidlegare blitt signalisert at det skal opprettast eit masterprogram i retorikk. Dette stiller instituttet seg **ikkje** bak. Det er **ikkje** planlagt oppretting av eit masterprogram i retorikk

Allokering av studieplassar/opptaksrammer for 2014

Opptaksrammer for masteropptaket

MAHF-FILO: 15 (Programmet har potensielt større kapasitet, og kan ta opp fleire om det melder seg kvalifiserte kandidatar).

Opptaksrammer for bachelor/lågare grad

ÅRHF-FILO: 10

BAHF-FILO: 40

Etter- og vidareutdanning

I 2015 vil instituttet tilby to nyoppretta vidareutdanningsemne: *FIL601 - Introduksjon til etikk for helsearbeidarar* og *FIL602 – Forskningsetikk*.

Utdanningsmelding 2014 for Griegakademiet – Institutt for musikk

Oppfølging av prioriteringer omtalt i utdanningsmeldingen for 2013 og planer og prioriteringer for 2015.

- Bachelorprogram i musikkvitenskap (BAHF-MVK) har opptak for første gang høst 2015. Studieprogrammet er lyst ut i Samordna opptak, med tanke på opptak av 12 studenter. Det er ansatt en førsteamanuensis og en postdoctor tilknyttet programmet,-
- Det er økende etterspørsel etter musikkterapeuter i samfunnet, spesielt innenfor helsesektoren. Utdanningskapasiteten på musikkterapiutdanning må vurderes i nasjonalt perspektiv, og GA deltar i en felles nasjonal diskusjon om dette med NMH, MFO og NFMT. En foreløpig vurdering er at behovet tilsier en fordobling av utdanningskapasitet på nasjonalt plan, forutsatt fullfinansierte studieplasser.
- Instituttets samarbeid med UiS og UiA gjennom ensemble 1B1 ser ut til å ha positiv effekt på rekrutteringen på strykeinstrumenter på utøvende studier.
- Det er planer om revisjon av MAHF-MUUT. Revisjonen vil blant annet gjøre programmet mer uavhengig av sjangertilhørighet, og kunne stimulere til tverrkunstnerisk/faglig prosjektarbeid. En umiddelbar effekt vil være mastertilbud til studenter på jazz. I påvente av en større revisjon er det gjennomført mindre endringer i studieplanen for 2015.
- Den administrative bemanningen på instituttet oppleves fortsatt å være underdimensjonert i forhold til de oppgavene som skal ivaretas. Spesielt gjelder dette studieadministrasjonen, der 2014 i tillegg var preget av langtids sykefravær, turnover og utilstrekkelige vikarløsninger. Vakant fast stilling en nå besatt, men det er fremdeles behov for å adressere både sykefravær og bemanningsbehov slik at man kan utvikle stabile og varige bemanningsløsninger. Økningen av studenter og studietilbud ved GA de siste årene har ikke vært fulgt av administrative ressurser. Dette er problematisk ettersom det er en direkte sammenheng mellom administrative ressurser og instituttets muligheter til å øke inntektene på studiesiden.

Studiekvalitets- eller læringsmiljøtiltak instituttet har hatt særlig oppmerksomhet om i 2014

- Det er opprettet nye valgemner på BAHF-MUS. Dette medfører større valgfrihet for studentene, og/eller ytterligere mulighet for fordypning/spesialisering.
- Det er implementert utøvende støttedisiplin alle 4 årene i BAHF-MUS. I 3. studieår er den utøvende støttedisiplinen profesjonskunnskap, noe som har vært etterspurt av studentene. Studentevaluering på emnet vil gjennomføres våren 2015.
- Instituttet har besluttet å ikke lyse ut tilbud på kirkemusikk på BAHF-MUS høsten 2015 på grunn av dårlig rekruttering. Med få studenter inne på emner tilknyttet kirkemusikk, blir læringsmiljøet dårlig. Det arbeides med ny modell for tilbudet innen kirkemusikk.
- Emnet MUF101 Musikk, kultur, samfunn er et fellesemne for alle studieprogram på instituttet. Emnet har vært omdiskutert, og studentevalueringen viser at emnet opplevdes som lite relevante for mange av studentene. Mindre endringer er gjennomført og hvordan dette har blitt mottatt vil vises i studentevalueringen våren 2015.

Utfordringer i studiekvalitets- eller læringsmiljøarbeidet i 2014

- Største utfordringen for studiekvalitet og læringsmiljø er lokaler. Problemene omfatter både behov for flere lokaler samt kvalitet på de øving- og undervisningslokaliteter som benyttes. I tillegg er det en utfordring at undervisningen er spredt ut over en rekke bygninger, Nygård skole, John Lunds plass 3, Stein Rokkans hus, Kulturskolen, Sydneshaugen skole og Lars Hilles gt. 19. Det er i størst grad musikkterapistudentene som rammes av dette. Bruk av ulike lokaler skaper et svært fragmentert læringsmiljø både for studenter og ansatte, der grupper av studenter opplever at de mangler et naturlig «hjem» og møtepunkter i sin studiehverdag. Flere tiltak er etablert for å bidra til godt læringsmiljø, men å fostre et vedvarende engasjement og ressurser blant både studenter og ansatte er krevende over tid. Undervisningsfasiliteter for utøvende musikk og musikkterapi forutsetter også undervisningsrom der det legges til rette for ulike typer musisering med tilgang til

relevante instrumentarium. For musikkterapi har dette vært løst ved utplassering av skap og instrumentlager i Nygård skole og i Kulturskolens lokaler, noe som forutsetter at studenter og ansatte bringer utstyr som skal brukes til undervisningslokalet. Med en voksende studentmasse ser denne midlertidige løsningen ut til å fungere dårligere, og gir studentene mangelfulle erfaringer knyttet til praktisk musikkterapiarbeid. Programsensor på musikkterapi betoner sterkt at det er et faglig behov for undervisningslokaliteter tilrettelagt for musikkterapeutisk praksis, og at uten dette er læringsmiljøet mangelfullt.

Studieprogramevalueringer. Gjennomføring i 2014 og planer for 2015

-MAHF-INMUT: Det gjennomføres årlige studentevalueringer av studieprogram og alle emner i studieporteføljen. Programsensorevaluering i musikkterapi for 2014 foreligger. Denne har fokus på lokaliteter og undervisningsressurser.

-Utøvende musikk: Det foreligger ingen programsensorrappport i 2014. Det er gjort avtale med programsensor på BAHF- MUS om å utvide engasjementet til også å omfatte MAHF-MUUT. Det vil bli en styrke å ha samme programsensor på begge studienivå for de utøvende programmene.

-PPU-MUS gjennomfører studentevalueringer årlig.

-På de utøvende studiene har det vært gjennomført få studentevalueringer. I 2015 skal det lages rutiner for hvordan emner på de utøvende programmene skal evalueres, og lages en rulleringsplan for gjennomføring.

-I 2015 skal det utnevnes programsensorer for både PPU-MUS og BAHF-MVK.

Planer for opprettinger/nedlegginger/endringer i studieprogram og emneportefølje

-BAHF-MVK startes opp fra høsten 2015. Tilbudet forutsetter samarbeid med Senter for Griegforskning og Arne Bjørndals samling med tanke på faglige ressurser. På lengre sikt planlegges oppstart av studietilbud på masternivå i musikkvitenskap.

-Det planlegges å opprette et kompetansegivende årsstudium i kirkemusikk med oppstart høst 2016. Årsstudiet forutsetter eller vil inngå i en grad i utøvende musikk. Det er betydelig etterspørsel etter kompetanse som kantor.

-En utvidelse av studieplasser i musikkterapi er en langsiktig nasjonal målsetting forankret i etterspørsel innen helse- og omsorgssektoren. En økning i studieplasser vil kreve flere stillinger innen fagområdet og bedre løsninger knyttet til lokaliteter og utstyr.

-Muligheter for utvikling av eksisterende tilbud i utøvende musikkdidaktikk (PPU) frem mot etablering av lektorprogram/erfaringsbasert master planlegges utredet.

Aktivitet i etter- og videreutdanning. Status 2014 og planer for 2015

-Instituttet har opprettet et EVU-tilbud i skolekorpsledelse, KORPS601 Skulekorpssleing. Tilbudet er et samarbeid med NMF, og er støttet økonomisk av Bergen kommune. 6 studenter tar emnet studieåret 2014/2015.

-Instituttet har godkjent emneplaner for EVU-tilbud i Suzukimetodikk, nivå 1 – 4. Om tilbudet starter opp høst 2015 er avhengig av hvilke studieadministrative ressurser instituttet har tilgjengelig.

-Instituttet har godkjent emneplan for EVU-tilbud for musikkterapeuter i eldreomsorg. Oppstart av tilbudet er avhengig av hvilke studieadministrative ressurser instituttet har tilgjengelig.

-Instituttet er i dialog med Kunst- og desighøgskolen i Bergen og HiB om et nytt EVU-tilbud i kulturentreprenørskap. Emnet ble gjennomført på HiB i 2014, initiert av BRAK. Planen er at KHiB rigger opp emnet fra høst 2015, men der HiB og GA er samarbeidspartnere og aktive i rekruttering og informasjonsarbeid.

Utdanningsmelding 2014 - SKOK

SKOK har fra og med vår 2015 overtatt det administrative ansvaret for BAHF-KJØNN (Bachelorprogram i kjønnsstudier) som til nå har ligget ved LLE. I 2014 har også undervisningsporteføljen knyttet til bachelorprogrammet blitt utvidet, slik at SKOK nå tilbyr 55 stp. innen kjønnsstudier. SKOK har etablert et Forsknings- og undervisningsutvalg og utnevnt en undervisningskoordinator som nå også inngår i Undervisningsstyret ved HF-Fakultetet.

Planer for utvikling av studietilbudet, opprettinger/nedlegginger av studieprogram, vurdering av robusthet i fagmiljøet og fordeling av studieplasser for 2016.

Fakultetsstyret ba i vår dekan v HF-Fakultetet nedsette en arbeidsgruppe for å utrede ulike alternativer til bachelorprogram i Kjønnsstudier. Visedekan ved HF, Claus Huitfeldt, ba SKOK ta initiativ til å etablere en slik gruppe. SKOK-styret foreslo følgende arbeidsgruppe: programkoordinator Kari Jegerstedt, SKOK, senterleder Christine M. Jacobsen, SKOK, studiekonsulent SKOK, studieleder Ronald Worley, HF-fakultetet, og Christen Soleim, Studieadministrativ avdeling.

Arbeidsgruppen gikk grundig gjennom styrker og svakheter ved det eksisterende bachelorprogrammet og alternativer med tanke på produksjon av studiepoeng, synliggjøring, nivå, studieadministrative ressurser, SKOKs mandat og robusthet. SKOK har også innhentet relevant informasjon og hatt en rekke møter blant annet med visedekan for utdanning v/ HF-Fakultetet og Programsensor for BAHF-KJØNN.

På bakgrunn av en samlet vurdering vedtok SKOKs senterråd 05.01.2015 å opprette et årsstudium i Kjønn, seksualitet og mangfold som kan virke sammen med og konsolidere bachelorprogrammet. Dette er i tråd med anbefalinger fra programsensor (rapport for perioden 2014) og vedtak i SKOK-styret 13.01.2015. Ordningen bør evalueres etter f. eks tre år, og inntil en evaluering er foretatt, bør planer om å utvikle bachelorprogrammet BAHF-KJØNN legges på is.

Et årsstudium vil bidra til et helhetlig tilbud som favner studenter som ikke ønsker et helt bachelorløp innen kjønnsforskning, men som ønsker noe mer enn løse emner. Rekrutteringsgrunnlaget vil være både nye studenter og personer som jobber innen offentlig og privat virksomhet hvor kjønn og likestilling er viktige kunnskapsområder. I tillegg vil studiet være aktuelt for bachelorstudenter innen ulike (først og fremst) humanistiske og samfunnsvitenskapelige disipliner som ønsker kompetanse innen kjønnsstudier. Et årsstudium i tverrfaglige kjønnsstudier vil også kunne bidra til å rekruttere studenter til bachelorgraden og til å styrke emneporteføljen som tilbys bachelorstudentene. Det vil også gi bedre utnyttelse av det eksisterende emnetilbudet.

I tillegg til de to veletablerte programemnene KVIK101 og KVIK201 har SKOK i 2014 utvidet med et nytt førstesemesteremne KVIK100 og fordypning i kjønnsstudier KVIK206. I tråd med vår utdanningsmelding fra 2014 oppretter vi fra høst 2015 et nytt mer "praktisk" emne som skal inngå i årsstudiet og tilbys bachelorsstudentene "Likestilling og mangfold".

En årsenhet vil kunne drives sammen med et bachelorprogram innenfor senterets nåværende faglige og administrative ressurser, men vi vil likevel påpeke at SKOK ligger under normen i HF-fakultetets langsiktige faglige bemanningsplan hvor 3 stillinger er satt som minimumsbemanning ved fagene. Ettersom SKOK nå har faglig og administrativt ansvar for undervisningen innen kjønnsstudier, er det rimelig å tenke seg at bemanningen på sikt bør styrkes med minimum en halv stilling for å oppfylle fakultetets ambisjoner for bemanning.

SKOK har også en langsiktig målsetning om å utvide undervisningstilbudet til å omfatte masternivå. UiB, som et av landets største universiteter, bør etter SKOKs mening ha et slikt tilbud. Senteret har foreløpig ikke ressurser til å prioritere opprettelse av masterprogram på egen hånd,

men ønsker å være i dialog med relevante miljøer v/UiB og internasjonalt om muligheter for å samarbeide om å utvikle tilbud på masternivå.

Oppfølging av prioriteringer omtalt i utdanningsmeldingen for 2013 og planer og prioriteringer for 2015.

SKOK har i 2014 hatt midlertidig faglig ansvar for de 2 PSANA-ernene, mens LLE har hatt det administrative ansvaret. SKOK har ikke faglige og administrative ressurser til å drive disse emnene alene, og har derfor vært i dialog med LLE og Det psykologiske fakultet om en felles løsning. SKOK-leder har gitt sin tilslutning til at ansatte ved SKOK kan få uttelling for forelesninger på PSANA-ernene og bidra med inntil 4-6 forelesninger dersom LLE melder opp emnet til høsten. SKOK er også villig til å stille med en representant til en arbeidsgruppe for å diskutere mulig videreføring av emnene.

For 2015 vil SKOK prioritere opprettelsen av nytt emne innen Likestilling og mangfold samt arbeidet med nytt årsstudium med oppstart vår 2016.

SKOK vil også særlig jobbe med å synliggjøre undervisningstilbudet innen kjønnsstudier. Slik det nå er organisert er SKOKs tverrfaglige studietilbud først og fremst synlig for HF-studenter. Vi har vært i kontakt med Redaksjonsrådet for studieinformasjon om mulighetene for å synliggjøre tilbudet bedre på tvers av fakultetsgrensene og vil også jobbe med dem for å utvikle informasjonspakker om vårt studietilbud.

SKOK tilbyr jevnlig forelesninger i regi av SVT innenfor vitenskapsteori på HF, MATNAT og SV. Det kan være aktuelt å tilby dette ved flere av fakultetene.

Studiekvalitets- eller læringsmiljøtiltak fakultetet har hatt særlig oppmerksomhet om i 2014.

SKOK har hatt særlig fokus på frafallsproblematikk. Flere tiltak er satt i verk for å redusere frafallet fra bachelorprogrammet: faglig-sosiale tilbud, nytt førstesemesteremne (KVIK100), bacheloroppgave med kjønnsperspektiv i siste studieår, samt klarere krav til samarbeid med fordypningsdisiplinene og styrking av samarbeidet med de aktuelle fagmiljøene.

Utfordringer i studiekvalitets- eller læringsmiljøarbeidet i 2015.

SKOK vil ha særlig fokus på rekruttering og frafallsproblematikk. Vi vil ha fokus på å styrke mottaket av førstesemesterstudenter for å øke kullfølelsen, og på å etablere samlingsarenaer for programstudentene. Her vil vi blant annet vurdere å innføre mentorordninger og regelmessige faglunsjer i samarbeid med fagutvalget. Vi vil også arbeide for å øke rekrutteringen av utenlandsstudenter til det engelskspråklige emnet, blant annet ved å inngå tettere samarbeid med fakultet også utenfor HF. I tillegg vil vi arbeide for å utarbeide nye pedagogiske verktøy i undervisningen, samt alternative evalueringsformer (jf. SKOKs søknad om midlar til tiltak for rekruttering og studiekvalitet, *Developing and Improving Pedagogical Methods at the Centre for Women's and Gender Research (SKOK)*). Vi planlegger også et heldagsseminar om frafallsproblematikken.

Studieprogramevalueringer. Gjennomføring i 2014 og planer for 2015.

BAHF-kjønn blir evaluert av Programmet ble evaluert av programsensor Anne-Birgitte Rønning. Rapporten for 2014 omhandler 1. Karakterfastsettelsen i programemnene 2. Studentevalueringer og eventuelle forslag til endringer i studieopplegget 3. Forslaget om opprettelse av årsenhet i kjønnsstudier 4. Tilrådinger fra programsensor. Det påpekes at flere tiltak er satt i verk for å redusere frafallet fra bachelorprogrammet og imøtekomme programsensors kommentarer fra 2013, og at det er sannsynlig at disse samlet sett vil ha en god effekt. Programsensor tilrår at det opprettes et årsstudium og at bachelorprogrammet videreføres, samt at ordningen evalueres etter f. eks tre år. Inntil en evaluering er foretatt, bør planer om å avvikle bachelorprogrammet BAHF-KJØNN i følge programsensor legges på is.

SKOK vil imøtekomme videre tilrådinger fra programsensor gjennom å styrke opplæring i akademisk skriving på KVIK100 (revidert studieplan). KVIK 201 vil bli revidert bl.a. med tanke på pensum og eksamensform i forbindelse med opprettelsen av årsenheten. SKOK vil også utarbeide

rutiner for å jobbe mer systematisk med studiekvalitetsarbeidet. Dette vil være en av arbeidsoppgavene til nytilsatt studiekonsulent i samarbeid med undervisningskoordinator. SKOK er i gang med en revidering av undervisningspresentasjon på nettsidene nå som vi selv har tatt over ansvaret for studieprogrammet.

Aktivitet i etter- og videreutdanning. Status i 2014 og planer for 2015.

SKOK har foreløpig ikke noe EVU-tilbud. På sikt vil noen av emnene i årsstudiet også egne seg til utvikling av mer fleksible og yrkesrettede EVU-kurs innen likestillings- og mangfoldsproblematikk.

Utdanningsmelding 2014 SVT

SVTs primære undervisningsoppdrag er knyttet til doktorgradsutdanningen ved UiB der SVT har ansvar for undervisningen i vitenskapsteori og etikk. SVT har i 2014 styrket undervisningstilbudet i vitenskapsteori og etikk i forskerutdanningen ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet og ved Det psykologiske fakultetet. Senteret har fortsatt problem med å få på plass en god avtale med Det medisinsk-odontologiske fakultet og det Det juridiske fakultet, men det arbeides langsiktig med dette.

I forhold til studiekvalitet jobbes det bl.a. med å gjøre undervisningsoppgavene mer robuste ved å utarbeide et grunnleggende rammeverk av sentrale undervisningsmoduler slik at undervisningsressurser kan flyttes fra et kurs til et annet. Vi ser for oss en økt vektlegging av digitale medier i fremtiden. Dette vil øke fleksibiliteten og sikre kontinuiteten i vitenskapsteoriundervisningen og vil også bidra til å realisere målet om tverrfaglighet i forskerutdanningen.

SVT har i 2014 arbeidet for å konsolidere det tverrfaglige studietilbudet på bachelornivå, de såkalte dannelsesemnene. Tilstrømmingen til studiene er jevn, men vi ønsker å øke rekrutteringen. I 2014 hadde emnene 51 beståtte eksamener og en studiepoengsproduksjon på 255 stp. Våren 2014 ble det tilsatt en faglig ansvarlig i fast undervisningsstilling tilknyttet dannelsesemnene, og det har blitt arbeidet målrettet med synliggjøring av studietilbudet på tvers av fakultetene. I 2015 vil det fortsatt bli arbeidet med å øke rekrutteringen til emnene. SVT har nylig fått tilsatt en studiekonsulent med erfaring fra studierekrutteringsarbeid som vi regner med å trekke veksler på. Det administrative ansvaret for emnene vil også bli overført fra FOF som fram til nå har hatt dette ansvaret. Dette vil medvirke til et tettere samarbeid mellom den faglige og administrative staben tilknyttet studiene som vi også regner med vil bidra positivt.

I tillegg bidrar mange av SVTs ansatte med ulike enkeltbidrag til emner på alle nivå i en rekke fagmiljøer og fakulteter. SVTs ansatte har i 2014 bidratt med fagkompetanse innen vitenskapsteori og etikk i undervisningsopplegg ved Mat.nat. (f.eks. GEO301, GEO308, MOL270, MNF490), MOF (f.eks. NUTR295, NUTR 111, NUCLI355, NUTR230), Psykologi (f.eks. GAD306, PSYK334Z, PS901), HF (f.eks. ENG 125, KUN201, KUN311) Til sammen utgjør dette et vesentlig antall undervisningstimer som kommer i tillegg til SVTs primære undervisningsansvar på 900-nivå, men dette ansees som en så viktig del av senterets tverrfaglige rolle ved UiB at alle ansatte blir oppfordret til å bidra bredt og er noe senteret fortsatt ønsker å bidra med.

Utover dette er det også andre undervisningstilbud der SVT har fått en sentral rolle. Mens mange av de nevnte tilbudene ikke bygger på skriftlig nedfellede forpliktelser for SVT, står studietilbudet i nanoteknologi i en særstilling idet UiBs nano-programmer bygger på et prinsipp om tverrfaglighet der nanoetikk skal inngå både i bachelorgraden og mastergraden. Som eneste fagenhet ved UiB med forskningsbasert kompetanse i nanoetikk, ble SVT derfor bedt om å bidra fast inn i NANO100 og videre om å drifte emnet NANO310 Nanoetikk (5 studiepoeng). Vi har fortsatt, etter gjentatte ganger å ha tatt det opp med MN-fakultetet og Studieadministrativ avdeling, ikke fått avklart en finansieringsmodell og endog finansiering av dette emnet, men vi har av hensyn til studentene likevel gitt undervisning i emnet – vederlagsfritt.

SVT har så langt ikke hatt egne etter- og videreutdanningstilbud. Det er heller ingen planer om å utvikle slike tilbud i løpet av 2015.

Det humanistiske fakultet

Referanse

2015/421-HIKR

Dato

04.02.2015

Fordeling av studieplasser for IFs program 2015/16 og 2016/17

Institutt for fremmedspråk ønsker å melde inn følgende forslag til fordeling av studieplasser til grunnstudiene og masterstudiene for instituttets studieprogram:

Samordna opptak 2016/17

Studieprogram	Studieplassar 2016/2017
Bachelorprogram i arabisk	15
Bachelorprogram i engelsk	70
Bachelorprogram i fransk	17
Bachelorprogram i italiensk	12
Bachelorprogram i japansk	38
Bachelorprogram i kinesisk (opptak annethvert år)	20
Bachelorprogram i russisk	22
Bachelorprogram i spansk språk og latinamerikastudium	45
Bachelorprogram SPIK. Nedlagt fra høsten 2014	-
Bachelorprogram i tysk	14
Årsstudium i engelsk	25
Årsstudium i fransk	8
Årsstudium i spansk språk og latinamerikastudium	20
Årsstudium i tysk	8
Lektorutdanning med master i framandspråk (engelsk, fransk eller tysk)	32
Totalt	346

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Institutt for fremmedspråk
Telefon
Telefaks 55584260

Postadresse
Postboks 7805
5020 Bergen

Besøksadresse
Sydnesplassen 7
Bergen

Saksbehandler
Hilde Elin Haaland-Kramer
55589375

Masteropptaket 2015/2016

Arabisk	Alle
Engelsk	20
Fransk	Alle
Italiensk	Alle
Russisk	Alle
Spansk	10
Tysk	Alle
ENGMAU	15

Vennlig hilsen

Åse Johnsen
instituttleder

Øyvind Gjerstad
undervisningskoordinator

LLE – studietilbud og opptaksrammer studieåret 2016 - 2017

Samordna opptak:

	Opptaksramme 2014	Søkere 2014	Opptaksramme Forslag 2016
Bachelor studium			
BAHF-ALLV	50	62	52
BAHF-DIKUL	36	58	30
BAHF-GRE ¹	5	2	-
BAHF-KLASS ²			10
BAHF-KJØNN ³			Meldes ikke lenger av LLE
BAHF-KUN	45	47	40
BAHF-LAT	5	4	-
BAHF-NOLIS ⁴			15
BAHF-NOFI ⁵			5
BAHF-NORAN ⁶			5
BAHF-RET ⁷	22	17	Meldes ikke lenger av LLE
BAHF-SPRKV	20	26	20
BAHF-TEAT	20	36	25
MAHF-LÆNO	28	38	28
Årsstudium			
ÅRHF-KUN	25	55	30
ÅRHF-NOR	35	45	30
ÅRHF-NORAN	15	31	20
Totalt			310

¹ Klassisk planlegger sammenslåing av BAHF-GRE og BAHF-LAT til ett program (BAHF-KLASS) fra 2016.

² Se utdanningsmeldingen fra LLE 2014 om ønsket sammenslåing av BAHF-GRE og BAHF-LAT fra høsten 2016

³ BAHF-KJØNN er overført til SKOK og meldes ikke lenger av LLE.

⁴ Bachelor i nordisk er nå delt i tre BA-program. BAHF-NOLIS er nå et studieprogram kun for spesialiseringen i nordisk språk og litteratur, mens det tidligere BAHF-NORD har omfattet også spesialiseringene i norrøn filologi (NOFI) og norsk som andrespråk (NORAN). BAHF-NORD har hatt en opptaksramme på 25, men vi foreslår at dette nå fordeles på de tre nye programmene.

⁵ BAHF-NOFI er nytt fra 2015

⁶ BAHF-NORAN er nytt fra 2015

⁷ BAHF-RET er overført til FOF fra 2015.

Masterprogram.

	Opptaksramme 2014-15	Opptaksramme 2016
MAHF-DASP	5	5
MAHF-DIKUL	10	12
MAHF-GRE	alle kvalifiserte	2
MAHF-KUN	8	12
MAHF-LAT	alle kvalifiserte	2
MAHF-LING	5	5
MAHF-LITT	17	15
MAHF-NOFI	alle kvalifiserte	3
MAHF-NORD	15	13
MAHF-TEAT	5-8	5
Mastergrad fjernundervisning/deltid:		
VID-MAUNOR	17	17

Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier
Institutt for filosofi og førstesemesterstudier
Griegakademiet - Institutt for musikk
Senter for kvinne- og kjønnsforskning
Senter for vitenskapsteori
Institutt for fremmedspråk
Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap

Referanse

2015/421-UNU

Dato

12.01.2015

Forskningsmelding, forskerutdanningsmelding og utdanningsmelding 2014

Fakultetet har mottatt brev fra Universitetsdirektøren om meldinger for 2014 (sak 14/12202).

Universitetsledelsen er opptatt av at meldingene bør ha et hensiktsmessig format, som både sikrer effektiv rapportering og tydelig får fram satsinger og resultat, styrker og svakheter.

Fakultetets tre meldinger bør til sammen ikke overstige 6 sider.

Med bakgrunn i dette ønsker fakultetet at grunnenhetene utarbeider kortfattede meldinger med utgangspunkt i punktene i vedlagte mal.

Fakultetets frist for oversending av forskningsmelding, forskerutdanningsmelding og utdanningsmelding til Universitetsdirektøren er 01.04.15. Meldingene må derfor behandles av fakultetsstyret i møte 24.03.15.

Grunnenhetenes frist for oversending av meldingene til fakultetet: **27.02.15.**

Vennlig hilsen

Kim Ove Hommen
assisterende fakultetsdirektør

Unni Karin Utvik
seniorrådgiver

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Det humanistiske fakultet
Telefon 55589380
Telefaks 55589383
post@hf.uib.no

Postadresse
Postboks 7805
5020 Bergen

Besøksadresse
Harald Hårfagresgt. 1
Bergen

Saksbehandler
Unni Karin Utvik
55582060

Vedlegg

Mal for meldinger:

Punktene nedenfor angir områder som skal omtales i meldingene. Samlet lengde for meldingene skal ikke overstige 6 sider. Frist for innsending er 1. april 2015.

Utdanningsmelding:

- Oppfølging av prioriteringer omtalt i utdanningsmeldingen for 2013 og planer og prioriteringer for 2015.
- Studiekvalitets- eller læringsmiljøtiltak fakultetet har hatt særlig oppmerksomhet om i 2014.
- Utfordringer i studiekvalitets- eller læringsmiljøarbeidet i 2014.
- Studieprogramevalueringer. Gjennomføring i 2014 og planer for 2015.
- Planer for utvikling av studietilbudet, opprettinger/nedlegginger av studieprogram, vurdering av robusthet i fagmiljøet og fordeling av studieplasser for 2016.
- Aktivitet i etter- og videreutdanning. Status i 2014 og planer for 2015.

Forskerutdanningsmelding

- Oppfølging av prioriteringer omtalt i forskerutdanningsmeldingen for 2013 og planer og prioriteringer for 2015.
- Forholdet mellom forskerutdanning og forskningssatsninger ved fakultetet – beskrivelse av situasjonen og planlagte tiltak.
- Gjennomstrømning – beskrivelse av situasjonen og planlagte tiltak for å forbedre denne.
- Underkjenning – beskrivelse av situasjonen og planlagte tiltak for å holde antallet nede (hvor mange 1. gangs underkjenninger, hvor mange 2. gangsunderkjenninger).
- Veilederopplæring – beskrivelse av situasjonen og planlagte tiltak.
- Internasjonalisering – beskrivelse av situasjonen og planlagte tiltak.
- Andre forhold av særlig betydning for fakultetets håndtering av forskerutdanningen som har endret seg, eller som man planlegger å endre i perioden.

Forskningsmelding:

- Oppfølging av prioriteringer omtalt i forskningsmeldingen for 2013 og planer og prioriteringer for 2015.
- Prioritert forskningssamarbeid med andre forskningsinstitusjoner samt samfunns- og næringsliv - lokalt, nasjonalt og internasjonalt.
- Arbeid for å styrke forskningsledelse, organisering og strategisk planlegging.
- Tverrfaglige og flerfaglige initiativ og satsinger (pågående og planlagte).
- Tiltak som kan styrke publiseringen, særlig på nivå II.

- Kort omtale av arbeid for mobilisering og økt deltakelse i Horizon2020 og annen eksternt finansiert virksomhet.
- Oppfølging av fagevalueringer fra 2013.

Styre: Fakultetsstyret ved Det humanistiske fakultet

Dato: 03.03.2015

Styresak: 13/15

Arkivsaksnr: 2015/2768-TRM

Møtedato: 24.03.2015

Langsiktig, faglig bemanningsplan for Det humanistiske fakultet 2016-2018

Dokumenter i saken:

1. Rapport «Fagdimensjonering og fagstrategi»
2. Faglig bemanningsplan 2013 – 2015

Bakgrunn

Fakultetsstyret vedtok en langsiktig faglig bemanningsplan og en budsjettmodell for første gang høsten 2010 etter høringsrunde på instituttene (sak 2010/8303). Bakgrunnen var først og fremst at fakultetet var i en vanskelig økonomisk situasjon med et stort overforbruk. Storparten av fakultetets budsjett var bundet opp i lønnskostnader, og den eneste måten å få kontroll med underskuddet var å trekke inn faste stillinger ved avgang. For å sikre en mest mulig gjennomslagskraftig, forutsigbar og objektiv budsjettprosess, utarbeidet fakultetsledelsen en modell som beslutningsgrunnlag for tildeling eller omfordeling av stillingsressurser ved avgang. Grunnlaget for denne modellen var rapporten «Fagdimensjonering og fagstrategi» som ble ferdigstilt i 2010 (vedlegg 1).

Rammene og vurderingskriteriene i den langsiktige, faglige bemanningsplanen ble vedtatt av fakultetsstyret (vedlegg 2).

Rammene for den eksisterende langsiktige bemanningsplanen

- Det skal være en god balanse mellom lønn og drift i budsjettet. For at vi skal være sikret tilstrekkelige driftsrammer også i år med nedgang i rammen, mener fakultetsledelsen at andel lønn bør ligge på ca. 80 % av totalbudsjett
- Den faglige bredden skal opprettholdes. I fakultetsstyrets vedtak i sak 63/10 står det: "Fakultetsstyret ser på langsiktige vedtak om utfasing av fag som urealistisk innenfor det handlingsrom fakultetet har i dag [...]". I den langsiktige bemanningsplanen må det likevel vurderes om den faglige bredden best ivaretas ved at nye fag etableres og legges inn i fagporteføljen og at andre faser ut eller integreres i andre fag ved fakultetet for å gi rom for dette».
- Studietilbudene skal være i samsvar med NOKUTs forskrifter
- Alle fag som tilbys ved fakultetet skal ha en minimumsbemanning på 3 stillinger.
- Store fag skal sikres en tilstrekkelig bemanning
- Det skal tilsettes i faste, vitenskapelige stillinger etter konkurranse
- Det må tas hensyn til hvilke forpliktelser fakultetet har i forhold til fremtidige tilsetninger
- Ved tildeling av stillinger til institutter og fag skal det benyttes tydelige kvalitative og kvantitative vurderingskriterier. Det viktigste kvantitative kriteriet vil være knyttet til budsjettmodellen, men denne må alltid suppleres av kvalitative kriterier og vurderinger.

Vurderingskriteriene i eksisterende bemanningsplan

- Studiepoengproduksjon på bachelor- og masternivå vektet ut fra departementets kategorier, samt avlagte doktorgrader ved fagene
- Publisering
- Aktive ph.d.-kandidater
- Eksternt finansiert virksomhet
- Fagpolitiske vurderinger
- Kompleksitet i studieprogramtilbudet
- Ev. nasjonal arbeidsdeling og nasjonalt ansvar

Planen gjelder fordeling av faste, vitenskapelige stillinger og vurderingsgrunnlaget er det enkelte fag slik det er definert i budsjettmodellen. Bemanningsplanen er en rådgivende, fleksibel ramme instituttledelsene selv kan prioritere innenfor. Vurderinger og prioriteringer på instituttnivå kan sees i lys av muligheten for samordning av undervisningstilbud og tverrfaglig samarbeid og hvorvidt undervisningsressurser kan overføres mellom fag innenfor instituttet. Dette innebærer at det er opp til instituttledelsen å prioritere hvilke stillinger som skal lyses ut eller trekkes inn innenfor den oppgitte rammen. Så langt har ikke instituttene benyttet seg av muligheten for å omprioritere mellom fag.

Fakultetsstyret vedtok en revidert [langsiktig faglig bemanningsplan](#) (ephortesak 2012/7690) for perioden 2013-2015 i sitt møte 13. november 2012 (sak 73/12), med justeringer 11. desember 2012 (sak 75/12). Av vedtaket går det frem at bemanningsplanen skal revideres høsten 2015 i forbindelse med budsjett 2016.

Dagens situasjon

Økonomi

Fakultetet har lagt to relativt romslige økonomiske år bak seg med store overføringer fra det ene året til det andre. Overføringene har i hovedsak vært bundet opp i øremerkede prosjekter, men det har likevel vært mulig å etablere flere nye faste vitenskapelige og administrative stillinger i løpet av 2010 - 2015. Økning i stillinger har dels vært fundert i bemanningsplanen og strategiske vurderinger (bl.a. japansk, kinesisk, musikkterapi, arkeologi, religionsvitenskap, forskningsadministrasjon og økonomi) og dels på bakgrunn av krav om fast tilsetning i vitenskapelige stillinger. Fakultetsstyret vedtok i februar 2013 også etablering av 7 midlertidige postdoktorstillinger finansiert over grunnbudsjettet.

I 2014 og 2015 vedtok universitetsstyret et omfordelingskutt i grunnbudsjettet som for HF utgjør en varig reduksjon i basisbudsjettet på samlet ca. 13 millioner. Vi er også i en situasjon hvor vi også har hatt en nedgang i inntekter både på forsknings- og studiesiden med til sammen over 4 millioner i budsjett 2015. DBH-tallene for 2014 viser at nedgangen i avlagte studiepoeng fortsetter. Dette gjør at lønnskostnadene på nytt utgjør en uforholdsmessig stor andel av fakultetsbudsjettet og at vi går mot et underskudd i 2015. I 2015 utgjør lønnsandelen av grunnbudsjettet 85,8 % dersom vi tar med alle lønnskostnader og 81,3 % dersom vi bare ser på fastlønn. Det blir mindre igjen til generell drift på institutt- og fakultetsnivå og det vil redusere fakultetets potensiale for forskning og strategisk handlingsrom.

Konsekvensen av dette er at vi i begrenset grad kan erstatte vitenskapelige stillinger ved avgang og at vi også må redusere antall administrative stillinger.

Styringssignaler

Det pågår i dag flere store og avgjørende prosesser som vil få betydning for fakultetet fremover, både når det gjelder organisering og økonomi. Universitetsstyret skal ta stilling til en eventuell utredning av fusjon med Høgskolen i Bergen. Det er også nedsatt en arbeidsgruppe som skal utrede en mulig sammenslåing av Griegakademiet og Kunst- og designhøgskolen og etablering av et eget kunsthøgskule. Et nasjonalt ekspertutvalg har nylig kommet med nytt forslag til finansieringsmodell for UH-sektoren ("Finansiering for kvalitet, mangfold og samspill") som er under behandling våren 2015. Universitetsledelsen har varslet at det vil bli satt ned et «Risa II-utvalg» for å utarbeide forslag til ny intern budsjettfordelingsmodell ved UiB. Samtidig arbeider universitetet sentralt med nye strategiplaner der det er tydelig signaler om prioritering av klynger, tverrfaglighet og strategisk satsning på internasjonalt ledende forskningsmiljøer. I 2015 skal også fakultetet utarbeide og vedta ny strategi.

De pågående prosessene kan få betydning for fakultetet fremover både når det gjelder faglig virksomhet, størrelse og økonomi, men det er vanskelig å forutsi konsekvensene av disse prosessene for fakultetet vårt pr. i dag. Forutsigbare og gjennomslagskraftige rammer er viktig for fagene våre. Fakultetsledelsen mener at dagens bemanningsplan har fungert etter intensjonene og at det nå er fornuftig å videreføre bemanningsplanen med de samme kriterier som tidligere og heller revidere planen i løpet av perioden 2016-2018 dersom rammebetingelsene endres. Fakultetet er i en situasjon der vi sannsynligvis må trekke inn et visst antall faste stillinger de neste årene, og dette bør gjøres etter en plan på en mest mulig rettfærdig og strategisk styrt måte.

Avgrensninger

Fakultetet har ansvaret for de tverrfakultære sentrene SKOK og SVT. Sentrene har tidligere blitt omtalt i den faglige bemanningsplanen, men har ikke blitt vurdert for nye faste stillinger. Sentrene har likevel av andre årsaker fått tildelt faste, vitenskapelige stillinger. SVT har i de fire siste årene fått 3,5 nye vitenskapelige stillinger og teller nå totalt 5,5 faglige stillinger på HF's lønnsbudsjett dersom senterleder regnes med (totalt 7,5 faste faglige stillinger). Tre av stillingene er finansiert ved en økning i HF's basisbudsjett fra UiB sentralt. SVT har ansvaret for dannelsesemner og undervisning i vitenskapsteori og etikk i forskerutdanningen ved flere av fakultetene.

SKOK fikk for noen år siden endret sitt mandat og er nå også et undervisningssenter med ansvar for studieprogram i kjønnsstudier. SKOK fikk i 2012 omgjort 2 postdoktorstillinger til førsteamanuenser, hvorav en postdoktorstilling fra HF, og teller nå 3,5 faglige stillinger dersom senterleder regnes med. I en situasjon der fakultetet sannsynligvis må redusere antall faglige stillinger de neste årene, og der ingen av de tilsette ved sentrene vil gå av for aldersgrensen, foreslår fakultetsledelsen at stillingsressurser for sentrene synliggjøres, men ikke vurderes i bemanningsplanen.

Norsk kursene og ex.phil har heller ikke vært en del av bemanningsplanen. Dette er tilbud som HF har ansvaret for på vegne av hele universitetet og der det er gitt særbudsjetter for å finansiere disse tilbudene. Ex.phil og Norsk kursene tas derfor heller ikke med i bemanningsplanen.

Når det gjelder ex.fac derimot er dette tilbud som fakultetet driver over eget budsjett. De siste årene har flere av instituttene tilbudt fagemner som en del av førstesemesterstudiene. Fagemner i førstesemester genererer studiepoeng som synliggjøres under det enkelte fag, mens de generelle ex.fac emnene *akademisk skriving, språk og kommunikasjon* samt *tekst og kultur* genererer studiepoeng som synliggjøres under fakultetet.

Forslag til langsiktig, faglig bemanningsplan 2016 – 2018, basert på dagens kriterier legges frem til behandling i fakultetsstyret 16. juni.

Forslag til vedtak:

Fakultetsstyret vedtar at den langsiktige, faglige bemanningsplanen revideres høsten 2015 for perioden 2016 – 2018 med de samme kriterier som i nåværende bemanningsplan. Planen tas opp til ny vurdering dersom rammebetingelsene endrer seg vesentlig.

Margareth Hagen
dekan

Trine Moe
fakultetsdirektør

Fagdimensjonering og fagstrategi ved Det humanistiske fakultet

Rapport fra arbeidsgruppe, 16.mars 2010

Kap I Innledning.....	3
Bakgrunn og mandat	3
Årsverk.....	5
Avgrensinger.....	5
Kap II Kvantitative data	7
a. Utdanning	7
i Studiepoeng per årsverk	7
ii Masternivå.....	8
iii Bachelorkandidater og spesialisering.....	10
b. Forskning og forskerutdanning	11
i Publikasjonspoeng per ansatt per årsverk	11
ii ph.d.....	12
Kap III Instituttens innspill til kvalitative resultatmål.....	15
Synergi/samarbeid	15
Formidling.....	16
Samfunnsbehov/samfunnsrelevans.....	17
Nasjonal arbeidsdeling	17
Kap IV Samlet vurdering av fagene	19
NOKUT-krav.....	19
Institutt for fremmedspråk	20
Arabisk.....	20
Engelsk.....	21
Fransk	22
Italiensk	23
Japansk	24
Russisk	25
Spansk.....	26
Tysk.....	27
Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier.....	28
Allmenn litteraturvitenskap	28
Digital kultur	29
Klassisk.....	30
Kunsthistorie	31
Lingvistiske fag	32
Nordisk	33
Teatervitenskap.....	34
Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap	36
Arkeologi	36
Historie	37
Kulturvitenskap	38
Religionsvitenskap.....	39
Institutt for filosofi og førstesemesterstudier	40
Griegakademiet – Institutt for musikk	41
Kap V Oppsummering og anbefalinger	43
Kap VI Vedlegg.....	46

Kap I Innledning

Bakgrunn og mandat

Behovet for å starte et arbeid med fagdimensjonering og utarbeide en fagstrategi for hele fakultetet ble for alvor aktualisert på fakultetets lederkonferanse i februar 2009. Siden reorganiseringen av fakultetet høsten 2007 har de ulike grunnenhetene ved fakultetet i ulik grad arbeidet med lokale fag- og instituttstrategier for sin virksomhet, mens det på fakultetsnivå har vært utarbeidet strategier for de ulike primærvirksomhetene som Utdanningsstrategi, Forskningsstrategi og Kommunikasjonsstrategi. Ledelsen ved fakultetet var enig om at det var behov for å sette ned en arbeidsgruppe som skulle se nærmere på en rekke forhold ved fagdimensjonering og fagdimensjoneringsstrategi samlet for hele fakultetet. På fullmakt oppnevnte dekanen følgende arbeidsgruppe i brev av 13.03.2009:

Leiv Egil Breivik, instituttleder IF
Christhard Hoffmann, instituttleder AHKR
Steinar Thunestvedt, administrasjonssjef FoF

Seniorkonsulent Kjerstin Tønseth ble oppnevnt som sekretær for arbeidsgruppen.

Følgende mandat ble gitt:

- 1) Å utarbeide en tids- og milepelsplan for sitt arbeid og stå i løpende dialog med referansegruppen som oppnevnes seinere. Arbeidsgruppen skal også utvikle en informasjonsplan om prosjektet.
- 2) Arbeidsgruppen skal gi en nærmere redegjørelse og begrunnelse for fagdimensjoneringsprosjektet slik dette kom til uttrykk på lederkonferansen.
- 3) Arbeidsgruppen skal utarbeide et sett med operative kvalitets- og resultatparametre som skal legges til grunn for budsjettmessige prioriteringer.
- 4) Arbeidsgruppen skal videre identifisere fakultetets sterke fagområder innen forskning og utdanning og gi råd om hvilke fagområder og studier som bør videreutvikles i årene som kommer.

Arbeidsgruppen bes i første omgang om å utarbeide en delinnstilling knyttet til punkt 3 som ferdigstilles innen medio juni 2009.

Arbeidsgruppen oppnevnes for hele 2009 og endelig innstilling leveres innen utgangen av 2009.

I pkt. 2 av mandatet er arbeidsgruppen bedt om å gi en nærmere redegjørelse og begrunnelse for fagdimensjoneringsprosjektet slik dette kom til uttrykk på lederkonferansen

i 2009. I de senere årene har evalueringen av kvalitetsreformen samt vern om tid til forskning vært to viktige saker ved UiB. I samme periode har universitets- og høyskolesektoren opplevd en nedgang i rammebevilgninger over statsbudsjettet. Den generelle nedgangen i basisbevilgningen, fakultetets svikt i resultatmidler både på studie- og forskningssiden og økningen i lønnsbudsjettet blant annet som følge av gode lønnsoppgjør i de senere årene har bidratt til en innstramning av fakultetets driftsbudsjett. Det er også en realitet at en for stor del av fakultetets bevilgning går med til å dekke faste lønnskostnader. Flere fagmiljøer vil i årene som kommer oppleve en reduksjon i antall stillinger når ansatte går av på grunn av aldersgrensen, og fakultetet vil stå overfor et generasjonsskifte i den vitenskapelige staben. Det vil imidlertid være misvisende å se dette arbeidet bare innenfor rammene av de økonomiske utfordringene som fakultetet står overfor.

I lys av dette er det viktig for fakultetet å gjennomføre en nærmere analyse av fakultetets virksomhet for å danne et grunnlag for kortsiktige og langsiktige strategier. Arbeidsgruppen vurderer det slik at arbeidet med fagdimensjonering skal være et verktøy for fakultetet til å kunne oppnå en høyere grad av faglig konsentrasjon, gi en retning til fornyelse av forskning og undervisning og til å legge premisser for fornuftig ressursbruk og strategivalg i årene som kommer. Dette arbeidet vil uten tvil være en vanskelig og arbeidskrevende prosess, men etter arbeidsgruppens vurdering er dette noe som vil være en forutsetning for at fakultetet skal være robust nok til å møte utfordringene som kommer.

Fagdimensjoneringsarbeidet vil dermed gi fakultetsstyret og fakultetets ledelse en ramme for

- 1) å utarbeide langsiktige prioriteringer innen forskning og utdanning og
- 2) å utarbeide en plan for langsiktig oppfølging av prioriteringene.

I de langsiktige prioriteringene vil spørsmålene om faglig spissing vs. faglig bredde måtte belyses, likeså spørsmål om vekstområder vs. nedbyggingsområder. Forskningsvirksomheten skal ha et særlig fokus i prosessen, ettersom denne er en viktig premis for utdanningstilbudet og for helheten. Den videre prosessen skal bygge på eksisterende evalueringer og tallmateriale.

Arbeidsgruppen har innhentet informasjon fra grunnenhetene med innspill til følgende momenter for fagene:

1) Synergi/samarbeid

Med dette menes samarbeid om undervisning og forskning, eventuelt andre samarbeidsrelasjoner samt fagenes eventuelle funksjon/betydning for andre fag

2) Formidling

Med dette menes formidling i ulike kanaler, også publisering som ikke er poenggivende i Frida.

3) Samfunnsbehov/samfunnsrelevans

4) Nasjonal arbeidsdeling

I tillegg har det vært innhentet et omfattende tallmateriale over studiepoengproduksjon, bachelor- og masterutdanning, forskerutdanning, forskning og publisering/kunstnerisk utviklingsarbeid og kvalitetssikrede ansatteoversikter. Kilder her er blant annet Database for statistikk om høgre utdanning (DBH), Felles Studentsystem (FS), FRIDA og lønns- og personalsystemer ved UiB.

Fra september 2009 har Ronald Worley og Sonja Dyrkorn erstattet Kjerstin Tønseth som sekretær for gruppen. Fra samme periode har student Espen Dragstmo (Elise Dåvøy, vara) vært med i arbeidsgruppen.

Arbeidsgruppen har sett det som nødvendig å utsette ferdigstillingen av rapporten for å få med tallene for 2009. Det har gitt gruppen et bredere grunnlag til å vurdere fagene.

I pkt. 4 av mandatet er arbeidsgruppen bedt om å identifisere de sterke fagområdene innen undervisning og forskning for å kunne gi råd om hvilke fagområder som bør videreutvikles i de kommende år. Arbeidsgruppen har også sett behovet for å identifisere svakere sider ved fagmiljøene som peker seg ut på bakgrunn av det samme vurderingsgrunnlaget. Gruppens anbefalinger er gjengitt i kapittel 5.

Årsverk

Arbeidsgruppen har ikke funnet det mulig å kunne bruke DBH-tall for ansatteoversikter for beregningen av nøkkeltall. DBH-tall angir ikke de faktiske årsverkene hvert fag har til disposisjon for blant annet undervisning, da tallene regner med både personer i permisjon og deres eventuelle vikarer. Dette gjør at DBH-tallene ikke er brukbare for vurdering av faktiske undervisningsressurser for de enkelte fag og for sammenligning mellom fagene. Arbeidsgruppen har derfor innhentet opplysninger fra instituttene om faktiske semestervise undervisningsressurser for det enkelte fag tilbake til 2006, der forskningsterminer, permisjoner og lignende er trukket fra (jf. vedlegg)

Avgrensinger

Arbeidsgruppen har innhentet et omfattende tallmateriale over primærvirksomhetene ved fakultetet, men har ikke kunnet bruke alt som grunnlag for sammenligning i denne rapporten. Noe av materialet er for dårlig belagt, mens andre oversikter har vært for usikre til å kunne brukes i denne sammenheng. Dette gjelder oversikter over ansattmobilitet og gjesteforskere. Oversikter over større eksternfinansierte prosjekter som våre grunnmiljøer står ansvarlig for, vil det vises til i tekst. Gruppen har ikke funnet å kunne bruke disse oversiktene absolutt. Vi har i de administrative systemene UiB bruker per i dag ikke oversikt over hvilke prosjekter våre fagmiljøer/forskere er involvert i som er administrert av andre enheter ved UiB eller andre institusjoner. Arbeidsgruppen antar at dette utgjør en betydelig andel som måtte ha vært tatt med skulle bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA) ha utgjort en allmenn parameter i denne sammenheng.

Studentmobilitet	Mangelfulle registreringer og ufullstendige fagoversikter
Ansattmobilitet	Mangelfulle registreringer
Gjesteforskere	Mangelfulle registreringer
Oversikt BOA-aktivitet	Ufullstendige registreringer av blant annet egenandel i form av egentid i BOA-prosjekter samt for prosjekt administrert av enheter utenfor fakultetet.
Gjennomføring doktorgrad	Mangelfullt datagrunnlag for registrering av tidsbruk i forskerutdanningsløp, særlig tidlig i perioden.
Gjennomføring bachelorgrad	Gjennomføring og frafall i de tilrettelagte programmene kan ikke brytes ned på <i>fag</i> .

Det humanistiske fakultetet har administrativt ansvar for to tverrfakultære sentre, Senter for kvinne- og kjønnsforskning (SKOK) og Senter for vitenskapsteori (SVT). I tillegg er Senter for middelalderstudier (CMS) knyttet til fakultetet. SKOK og SVT er faglige enheter som utfører arbeidsoppgaver på vegne av alle fakultetene ved universitetet. CMS er et Senter for fremragende forskning (fram til 2012), og utfører forskning i tett samarbeid med andre internasjonale partnere. Med bakgrunn i sentrenes særstilling og arbeidsoppgaver har arbeidsgruppen valgt ikke å omtale disse nærmere.

Kap II Kvantitative data

a. Utdanning

i Studiepoeng per årsverk

Arbeidsgruppen har valgt å benytte studiepoengproduksjon uten vektning og uten å ta hensyn til studiekategori. Studieplassene ved Griegakademiet og for masternivå generelt har en høyere finansieringskategori enn studieplassene knyttet til bachelorutdanning for øvrig. Disse studieplassene er lagt i en høyere finansieringskategori enn laveregradsutdanning for øvrig, noe som betyr at ressursinnsatsen bak hvert studiepoeng er større enn for laveregradspoengene ellers. Arbeidsgruppen har heller ikke behandlet studiepoeng i ferdighetsfag annerledes enn de mer teoretiske fagene. Finansieringskategorier og vektning hører hjemme i en ressursdiskusjon og blir således viktige elementer i fakultetets fremtidige budsjettmodell.

Tall på årsverk til bruk i utdanningsdataene er beregnet manuelt, jf. vedlegg i kapittel VI. Tallgrunnlaget for årsverk i disse tabellene baserer seg på rapporter utarbeidet av de enkelte grunnenhetene. Årsverkene som er oppgitt er faste årsverk som enhetene *faktisk* har til disposisjon til undervisning. I de tilfeller der tallene for ansatte varierer mellom vår- og høstsemestrene er årsgjennomsnitt brukt for utregning.

Denne oversikten er laget med utgangspunkt i faktisk undervisningsårsverk og studiepoengproduksjon, noe som har gitt følgende gjennomsnitt for de fire siste kalenderårene. En mer detaljert oversikt finnes som vedlegg til rapporten.

Tabellene er utarbeidet med utgangspunkt i perioden kalenderårene 2006-2009.

Studiepoeng per fast innrapporterte undervisningsårsverk*

	Fag	Stp/årsverk i gjennomsnitt
1	Kunsthistorie	2778
2	Spansk	2377
3	Arkeologi	2298
4	Historie	2248
5	Religionsvitenskap	1905
6	Klassiske fag	1777
7	Japansk	1765
8	Engelsk	1665
9	Litteratur	1493
10	Nordisk	1335
11	Digital kultur	1294
12	Filosofi	1224
13	Russisk	1178
14	Arabisk	1068
15	Kulturvitenskap	1047
16	Teatervitenskap	1041

17	Italiensk	974
18	Utøvende musikk **	809
19	Fransk	742
20	Tysk	645
21	Musikkterapi	520
22	Lingvistiske fag	476
23	Musikkvitenskap	348

*i 2006 og våren 2007 var etter- og videreutdanningsemnene i spansk regnet sammen med de ordinære emnene. Studieproduksjonen for etter- og videreutdanning var stor for faget i denne perioden, noe som samlet sett har gitt en stor studiepoengproduksjon disse semestrene. Fra og med våren 2008 er disse emne skilt ut. Gjennomsnitt for de to siste årene er 1673 studiepoeng per undervisningsårsverk.

** En del av den faste undervisningen i utøvende musikk blir gitt av timelærere. Disse er ikke regnet med i undervisningsårsverkene i denne tabellen. Dersom disse hadde vært tatt med, ville produksjonen på utøvende musikk per ansatt vært mer på nivå med musikkterapi.

Gjennomsnittlig studiepoengsproduksjon per undervisningsårsverk for fakultetet er 1348.

ii Masternivå

På masternivå har gruppen brukt søker tall, opptakstall, kandidattall og gjennomføringsprosent på normert tid (for opptakskullene 2005, 2006 og 2007) som nøkkeltall.

I tallene for faget historie inngår også tallene for studieretningen i arbeidslivsstudier og historie med samfunnsdidaktikk, det siste i samarbeid med Høgskolen i Bergen. Søker- og opptakstall for integrert lærerutdanning er holdt utenfor, da disse er regnet som studieplasser for bachelornivå. Det betyr at noen av språkfagene som tilbyr integrert lærerutdanning, særlig nordisk og engelsk, har flere studenter på masternivå enn oversikten viser.

Søknads- og opptakstall 2005-2009

Studieprogram	2005		2006		2007		2008		2009	
	Søknad	Opptak	Søknad	Opptak	Søknad	Opptak	Søknad	Opptak	Søknad	Opptak
Arabisk	7	6	10	0	8	4	4	4	4	3
Arkeologi	48	10	59	23	45	13	35	15	24	14
Datalingvistikk	3	0	4	2	2	0	8	1	6	1
Engelsk	148	23	151	26	167	24	91	17	94	16
Musikkvitenskap	4	4	12	6	14	4	10	0	2	0
Filosofi	31	18	27	16	43	10	21	11	24	19
Fransk	17	1	24	2	49	7	26	5	14	7
Gresk	1	0	1	0	1	1	2	1	0	0
Historie	142	57	116	64	110	61	68	34	64	50
Digital kultur	10	1	11	5	9	3	34	3	37	6
Italiensk	5	4	2	2	4	3	4	2	0	0
Kulturvitenskap	27	14	21	8	19	7	24	5	14	13
Kunsthistorie	38	14	26	15	29	8	22	6	24	16
Latin	1	0	0	0	1	0	6	4	0	0

Lingvistikk	11 - 3	8 - 1	12 - 3	37 - 1	52 - 2
Litteraturvitenskap	35 - 17	34 - 20	43 - 17	32 - 15	22 - 12
Musikkterapi	-	14 - 14	13 - 9	0 - 0	18 - 12
Nordisk	37 - 24	25 - 15	37 - 16	20 - 7	25 - 15
Norrøn filologi	-	2 - 2	1 - 0	2 - 1	8 - 4
Religionsvitenskap	34 - 17	34 - 11	26 - 12	20 - 11	9 - 7
Russisk	14 - 8	5 - 1	5 - 4	2 - 2	10 - 5
Spansk	27 - 12	39 - 13	48 - 11	44 - 15	34 - 12
Teatervitenskap	13 - 5	9 - 5	6 - 2	7 - 1	7 - 4
Tysk	17 - 8	10 - 2	15 - 5	11 - 5	14 - 4
Utøvende musikk	39 - 8	8 - 8	1 - 1	15 - 2	44 - 15

Kandidater i perioden 2005-2009

Tabellen viser tallet på fullførte mastergrader i perioden 2005-2009.

	Studieprogram	Antall
1	Historie	174
2	Engelsk	93
3	Arkeologi	74
4	Nordisk	74
5	Religionsvitenskap	53
6	Litteraturvitenskap	51
7	Kulturvitenskap	49
8	Kunsthistorie	49
9	Filosofi	47
10	Spansk	43
11	Utøvende musikk	30
12	Tysk	22
13	Fransk	18
14	Musikkterapi	17
15	Digital kultur	16
16	Russisk	14
17	Italiensk	11
18	Musikkvitenskap	9
19	Arabisk	8
20	Teatervitenskap	7
21	Datalingvistikk og språkteknologi	6
22	Latin	4
23	Lingvistikk	3
24	Norrøn filologi	2
25	Gresk	1

Prosentvis gjennomføring på normert tid for opptakskullene master 2005-2007

Det er flere som starter enn som fullfører et masterstudium. Arbeidsgruppen har derfor valgt å gjengi gjennomføring på normert tid for opptakskullene 2005-2007 både i forhold til antall som starter utdanningen og antall som fullfører. Gjennomføringsprosenten i forhold til antall

som starter utdanningen vil typisk være noe lavere for fag med stort studentgrunnlag. For en mer detaljert oversikt, henvises det til vedlegg i kapittel VI.

Fag	Gjennomføringsprosent på normert tid ift antall tatt opp på program	Gjennomføringsprosent på normert tid ift antall fullførte grader
Italiensk	78	100
Klassisk	50	100
Musikkterapi	62	89
Musikkvitenskap	50	88
Teatervitenskap	23	75
Kulturvitenskap	44	74
Religionsvitenskap	58	74
Historie	51	73
Digital kultur	22	67
Filosofi	26	67
Kunsthistorie	43	67
Utøvende musikk	55	67
Nordisk	36	57
Spansk	39	57
Engelsk	33	51
Arkeologi	39	50
Fransk	14	50
Litteratur	28	50
Arabisk	25	43
Tysk	29	42
Russisk	15	22
Lingvistikk	0	0
Norrøn filologi	0	0

iii Bachelorkandidater og spesialisering

Denne oversikten viser fagvis fordeling av spesialiseringer i de bachelorgradene som er blitt utstedt ved fakultetet fra 2003 til høsten 2009. Siden studietilbudet på bachelornivå i stor grad er tverrfakultært med spesialiseringsmulighet i fag knyttet til andre fakulteter, har fakultetet samlet sett flere bachelorgrader enn summen av gjennomførte spesialiseringer i tabellen under. I tillegg er det utstedt bachelorgrader ved andre fakulteter og institusjoner med spesialisering i våre fag. Disse vil heller ikke finnes i tabellen under.

Valg av spesialisering i perioden 2003-2009		
Fag	Antall	Prosent av total
Historie	353	18,6 %
Engelsk	187	9,9 %
Kunsthistorie	183	9,7 %
Litteratur	168	8,9 %
Religionsvitenskap	153	8,1 %
Spansk	136	7,2 %
Arkeologi	108	5,7 %
Filosofi	100	5,3 %
Nordisk	90	4,8 %

Kulturvitenskap	79	4,2 %
Fransk	58	3,1 %
Russisk	55	2,9 %
Tysk	45	2,4 %
Arabisk	44	2,3 %
Teatervitenskap	43	2,3 %
Japansk	28	1,5 %
Italiensk	20	1,1 %
Digital kultur	18	1,0 %
Klassisk	7	0,4 %
Lingvistikk	7	0,4 %
Datalingvistikk	3	0,2 %
<i>SUM</i>	<i>1893</i>	

b. Forskning og forskerutdanning

Når det gjelder nøkkeltall for forskningsaktivitet har gruppen endt opp med å bruke publikasjonspoeng for de siste årene. Antall årsverk det refereres til er antall fastlønnsårsverk over fakultetets budsjett. Talletidspunktet er oktober 2009, og emeriti er ikke regnet med. Det er tatt høyde for stillingskategorier med en høyere undervisningskomponent enn "normalfordelingen".

i Publikasjonspoeng per ansatt per årsverk

	Antall ansatte	2007	2008	2009*	Snitt
Religionsvitenskap	9	3,7	5,2	5,9	4,9
Arkeologi	6	3,1	3,6	2,7	3,1
Russisk	4	2,7	0	4,5	2,4
Italiensk	2	2,9	0,7	3,5	2,4
Historie	22	2	2,5	1,8	2,1
Engelsk	14	1,6	1,7	2,7	2,0
Litteraturvitenskap	10	2,8	1,3	1,8	2,0
Filosofi	12,15	2,0	1,8	2,2	2,0
Nordisk	18,5	1,7	2,1	2,1	2,0
Kulturvitenskap	8	2,4	2	1,4	1,9
Lingvistikk	6	1,5	2,2	1,1	1,6
Kunsthistorie	8,5	1,6	1,2	1,8	1,5
Klassisk	4	0,9	1,5	1,6	1,3
Fransk	7,9	2,1	0,6	0,9	1,2
Teatervitenskap	3	2	1,2	0,3	1,2
Tysk	7	1,6	0,3	1,3	1,2
Digital kultur	5,5	0,3	2	0,9	1,1
Spansk	9	0,3	1	1,6	1,0
Arabisk	2	2,6	0	0,5	1,0
Musikk	25	0,2	0,3	0,4	0,3
Japansk	1	0	0	0,0	0,0

* tallene for 2009 er ikke endelige

Fakultetssnittet er 1,7 poeng per ansatt.

Tallet på ansatte for filosofi over inkluderer ex.phil-brøken av de faste stillingene. Forskningsdelen av disse stillingsbrøkene er knyttet til filosofi-faget, noe som gjør det rimelig at de ansatte regnes med i denne sammenhengen. På samme måte er førsteamanuensis i lingvistikk og litteraturvitenskap knyttet til ex.fac-studiet regnet med i listen over, men er ikke regnet med i tilgjengelige undervisningsressurser for fagene i kapitlet under.

For musikk har alle ansatte ved utøvende musikk, musikkvitenskap og musikkterapi blitt regnet med. Dersom de ansatte på utøvende musikk hadde blitt utelatt, ville publikasjonspoengene per ansatt ha økt til henholdsvis 0,7, 1,2 og 1,4 for 2007, 2008 og 2009. Det er de ansatte som er knyttet til musikkvitenskap og musikkterapi som i hovedsak publiserer forskningsresultater som gir uttelling.

Det er imidlertid vanskelig å bruke publikasjonspoeng per ansatt på Griegakademiet som eneste parameter for forskningsaktivitet ved instituttet, fordi det kunstneriske utviklingsarbeidet ikke blir registrert på samme måte som artikler og monografier. I tillegg til de publikasjonene som gir uttelling har Griegakademiet registrert følgende oversikt over det kunstneriske utviklingsarbeidet:

	Internasjonale festivaler og konsertserier	Nasjonale festivaler og konsertserier	Lokale festivaler og konsertserier	CD-innspillinger	Komposisjoner
2008	48	15	152	9	5
2009	22	119	68	13	1

Videre er publikasjonspoeng for de fast ansatte ved fakultetet som er knyttet til CMS blitt delt mellom institutt og senter i perioden 2005-2008, dette gjelder noen ansatte knyttet til fagene historie, latin og nordisk. For 2009 har samtlige poeng blitt registrert ved senteret.

Fagmiljøene melder om en viss underrapportering av publikasjonene, og at en del ansatte også utgir publikasjoner på forlag som ikke gir uttelling. Arbeidsgruppen vil presisere at vurderingen av publikasjoner innenfor rammen av denne rapporten kunne ha vært gjennomført bedre dersom den hadde gått over en like lang tidsperiode som utdanningsdataene.

ii ph.d

Denne tabellen viser fagvis fordeling av alle aktive kandidater i doktorgradsprogrammet ved fakultetet per registreringsfrist 1. februar 2010. Tabellen inkluderer alle finansieringskategorier.

Fordeling aktive doktorgradskandidater

Fag	Antall
Historie	23
Kulturvitenskap	13
Nordisk	13
Filosofi	12
Spansk	12
Fransk	11
Arkeologi	9
Kunsthistorie	8
Religionsvitenskap	8
Engelsk	7
Lingvistikk	7
Litteraturvitenskap	5
Musikkterapi	4
Musikkvitenskap	4
Russisk	4
Italiensk	2
Musikk	2
Teatervitenskap	2
Arabisk	1
Digital kultur	1
Klassisk	1
Tysk	1

I tillegg til disse kandidatene er det registrert fire kandidater ved SVT og to ved SKOK. Fagvis kan disse kandidatene sorteres til filosofi, noe som fører filosofi opp på andreplass med 18 kandidater knyttet til fagområdet. Fakultetet har videre én doktorgradskandidat innenfor tolking, med hovedveileder fra spanskfaget.

Tabellen under viser den fagvise fordelingen av universitetsstipendiatstillinger i 2010. Fram til våren 2009 har universitetsstipendiatstillingene ved fakultetet i hovedsak vært utlyst i åpne kategorier, hvor søkere fra alle fagområder har konkurrert med hverandre. Våren 2010 ble de ledige stillingene fordelt mellom instituttene, og det arbeides for tiden med en modell for fordeling av samtlige stipendiathjemler til underliggende enheter.

UNIVERSITETSSTIPENDIATSTILLINGER I 2010

Fag	Antall
historie	9
arkeologi	6
spansk	6
filosofi	5
kunst	4
fransk	4
litteraturvitenskap	4
nordisk	4
lingvistikk	4
religionsvitenskap	4
engelsk	3

kulturvitenskap	3
russisk	2
arabisk	1
italiensk	1
klassisk	1
digital kultur	1
musikk	1
musikkterapi	1

I tillegg har SVT fire universitetsstipendiater og SKOK og CMS to hver.

Kap III Instituttene innspill til kvalitative resultatmål

Som en del av bakgrunns materialet for gruppens arbeid har de ulike instituttene gitt sine innspill til mer kvalitative dimensjoner ved fagene – dimensjoner som ikke uten videre kan kvantifiseres, telles og måles med grunnlag i den foreliggende statistikken.

Innspillene ble gitt på bakgrunn av følgende bestilling, sendt instituttene 4. april 2009:

“I mandatet skal arbeidsgruppen bl. a. utarbeide et sett med operative kvalitets- og resultatparametre. I denne forbindelse ønsker arbeidsgruppen tilbakemelding fra instituttene på følgende momenter for det enkelte fag:

- 1) *Synergi/samarbeid*
Med dette menes samarbeid om undervisning og forskning, evt. andre samarbeidsrelasjoner samt fagenes eventuelle funksjon/betydning for andre fag.
- 2) *Formidling*
Med dette menes formidling i ulike kanaler, også publisering som ikke er poenggivende i Frida
- 3) *Samfunnsbehov/samfunnsrelevans*
- 4) *Nasjonal arbeidsdeling.*

Tanken var som tidligere nevnt at instituttene på denne måten kunne få fram viktige sider ved fagene som ikke vil bli fanget opp av de ulike kvantitative resultatindikatorerne på forsknings- og eller utdanningssiden, og som også bør vektlegges, eller i alle fall tas hensyn til, når fagene skal dimensjoneres og vurderes.

De fire momentene det ble bedt om innspill til er verken svært presise, uttømmende og heller ikke gjensidig utelukkende i forhold til hverandre. Vi opplever likevel, til tross for at tilbakemeldingene har et noe ulikt omfang og format, at instituttene i all hovedsak har forstått bestillingen.

Et problem er at de fleste av instituttene har flere fag, og det har derfor vært vanskelig å gi uttømmende tilbakemeldinger for alle fagene. Vi er likevel nokså sikre på at alle har fått frem de *helt vesentlige* ”kvalitative” sidene ved de ulike fagene.

Synergi/samarbeid

Hensikten med å få innspill her, var å få fram kvalitative sider ved samarbeid om undervisning eller forskning med andre miljøer som gir en verdi (”synergi”) utover det som studiepoengproduksjon, forskning og andre kvantitative resultatparametre alene indikerer. Nedenfor finner vi hovedpunktene i instituttene innspill til dette.

- ∞ Fagmiljøene nevner naturlig nok det samarbeidet som mer er en konsekvens av innretningen på fakultetets studieprogramportefølje: De fleste fagene inngår i ulike åpne eller tilrettelagte bachelorprogram, til dels tverrfakultære. Det dveles ikke her ved detaljene i dette, med unntak av det som måtte framkomme i punktene nedenfor.
- ∞ *Spansk* er selve bærebjelken i *Latinamerikastudiene* ved fakultetet og fagmiljøet som er bygd opp rundt dette.
- ∞ *Arabisk* er i seg selv et lite fag, men i kraft av sin vesentlige rolle for studieprogrammet i *Midtaustenkunnskap*, har faget betydning og gir merverdi utover studiepoengsproduksjon, publikasjonspoeng og lignende.
- ∞ Flere av *språkfagene* er involvert i nokså store (internasjonale) forskningsprosjekter med ekstern finansiering, til dels av betydelig størrelse.
- ∞ *Filosofi* utgjør den faglige basisen for universitetets examen philosophicum-tilbud. I gjeldende ordning er det dessuten slik at en betydelig andel (30 %) av instituttets undervisningsressurser for fagstudiene i filosofi skal brukes på examen philosophicum.
- ∞ Griegakademiets tilbud i *musikkterapi* har et sterkt tverrfaglig preg og orienterer seg faglig mot samfunnsvitenskap, psykologi, medisin og andre helse-/omsorgsfag.
- ∞ AHKR-fagene *historie* og *arkeologi* er involvert i en del større forskningsprosjekter med betydelig ekstern finansiering (NFR, EU). Historie er også et spesialiseringsfag i flere av fakultetets studieprogrammer.
- ∞ De samme fagene driver ellers et utstrakt forskningssamarbeid med andre avdelinger ved UiB og dets randsoner: Christian Michelsens institutt (CMI), SKOK, Rokkansenteret, Unifob Global.

Formidling

De fleste instituttene gir uttrykk for at det drives mer eller mindre aktiv formidlingsvirksomhet som nødvendigvis heller ikke gir direkte uttelling i det gjeldende finansieringssystemet. Det vises til følgende:

- ∞ Institutt for fremmedspråk har i lang tid drevet ulike nettbaserte videreutdanningstilbud i samarbeid med SEVU, for eksempel *spansk*.
- ∞ Griegakademiet er i en spesiell stilling når det gjelder formidling, ettersom formidlingsarbeid i særlig grad her er knyttet til *kunstneriske utviklingsarbeid* (konserter, forestillinger osv).
- ∞ *Filosofi* fremholder at noen ansatte er særlig aktive i formidlingsaktivitet. Dette resulterte blant annet i Meltzers formidlingspris i 2009. Lærebokproduksjonen til examen philosophicum nevnes også her.
- ∞ Fagene ved AHKR og kanskje særlig *historie* har lange tradisjoner for fagformidling, og det er i høy grad fremdeles tilfelle.

Samfunnsbehov/samfunnsrelevans

Fakultetets fag har betydning og relevans for de omkringliggende interessentene (næringslivet, offentlig forvaltning, skoleverket, media, organisasjoner, publikum) i større eller mindre grad. Følgende momenter framheves særskilt av våre fagmiljøer:

- ∞ Fakultetet har tre store skolefag, her definert som fag som er gjennomgående og obligatoriske både i grunnskolen og det videregående skoleverket. Det er *norsk, engelsk og historie*. I tillegg er *religion* et gjennomgående fag, men med et betydelig mindre undervisningstimetall i skoleverket. Alle disse er sentrale fag i den integrerte lærerutdanningen.
- ∞ I tillegg er språkfagene *spansk, fransk og tysk* valgbare skolefag på grunnnivå så vel som på videregående nivå.
- ∞ Etter Kunnskapsløftet (skolereformen fra 2006), er også *filosofi/idéhistorie* å betrakte som et skolefag, som basis for programfaget *Historie og filosofi*.
- ∞ LLE framhever tilbudet *Norsk som andrespråk* (i øyeblikket inaktivt) som et viktig tilbud det er verd å relansere, og har gitt en særskilt uttale i denne forbindelse.
- ∞ LLE tilbyr også emnet *Praktisk informasjonsarbeid* for å styrke yrkesrelevansen i bachelorgraden.
- ∞ *Stadnamnarkivet* har ansvar for stedsnavninnsamling og stedsnavnarkivering på Vestlandet.
- ∞ Musikkvitenskapen er basis for pedagogisk virksomhet av ulikt slag (musikklinjer i videregående skole, kulturskoler og det frivillige musikklivet).
- ∞ Kandidater fra *arkeologi* utfører (lovpålagte) forvaltningsoppgaver ved Riksantikvaren, Miljøverndepartementet, fylkeskommuner/kommuner og universitetsmuseene.
- ∞ *Arkeologi og kulturvitenskap* er viktige fag innenfor ulike typer formidling og museumsvirksomhet.
- ∞ *Filosofi* er faglig ansvarlig for SEVU-emnet "Norge som innvandringsland", et videreutdanningstilbud i fire moduler á 15 studiepoeng.
- ∞ Fra filosofifaget utgikk også prosjektet "Arbeidsmiljø på flerkulturelle arbeidsplasser", som mest sannsynlig vil bli videreført i en eller annen form.

Nasjonal arbeidsdeling

Etter instituttene tilbakemeldinger å dømme, finnes det knapt planmessig eller avtalefestet arbeidsdeling mellom landets universiteter når det gjelder faglig profil og dimensjonering, om vi ser bort fra det faktum at mange av våre studieprogrammer har en unik karakter. I den grad det er ulikhet i fagtilbudene mellom universitetene, skyldes det tradisjoner og en mer uformell tilpasning til hverandres vurderinger. For noen av fagene er det imidlertid verd å merke seg den posisjonen de har i et nasjonalt perspektiv:

- ∞ Når det gjelder de små språkfagene *arabisk, japansk og kinesisk* er det bare UiO som har tilbud i tillegg til UiB. UiOs tilbud er imidlertid vesentlig bredere for alle disse fagene.

- ∞ For *italiensk* er UiB alene om å ha et tilbud, som inkluderer litteratur fra bachelor til ph.d.
- ∞ *Spansk* tilbys per i dag ved i alt ti læresteder. Spanskmiljøet ved Universitetet i Bergen fremheves som spesielt livskraftig sammenlignet med de andre miljøene.
- ∞ *Filosofi* har, som de tre øvrige større fagmiljøene i landet, utviklet sin særegne faglige profil gjennom mange år. I Bergen kan miljøet sies å ha sine fortrinn knyttet til Wittgenstein-studier, fenomenologi/eksistensialisme, moderne fransk filosofi og sosialfilosofi.
- ∞ *Idéhistorie* er under oppbygning i Bergen, og i dette faget er det bare UiO som har et faglig miljø av særlig størrelse.
- ∞ *Historie* har et faglig tyngdepunkt i antikk- og middelalderhistorie.
- ∞ *Arkeologi* har sitt faglige tyngdepunkt i nordeuropeisk og ikke-europeisk (afrikansk) arkeologi.
- ∞ *Kulturvitenskap* kan profilere seg på at samtidsorienterte emner er mer vektlagt enn i de andre fagmiljøene i Norge.
- ∞ *Religionsvitenskap* er alene om å ha en konsekvent religionsvitenskapelig tilnærming i lærerutdannelsen.

Kap IV Samlet vurdering av fagene

I dette kapitlet vil arbeidsgruppen legge de kvantitative parametrene over, samt tilbakemeldingene fra instituttene til grunn for de vurderinger som blir gjort i forhold til de ulike fagene. Av de kvantitative parametrene vil studiepoengproduksjon generelt og per undervisningsårsverk, spesialiseringsvalg i utstedte bachelorgrader ved fakultetet, søknads- og opptakstall på masternivå, samt gjennomføringstall for opptakskullene 2005-2007 brukes. Videre vil publikasjonspoeng per årsverk, aktive doktorgradskandidater ved registreringstidspunkt i februar 2010 og fordeling av universitetsstipendiater på fag være kvantitative måleparametre. Årsverk er i tabelloversiktene gjengitt som stillingshjemler over fastlønnsbudsjettet. Dette inkluderer ikke stillinger som er knyttet til førstesemesterstudiene, men vil inkludere stillingshjemler der stillingshaver er i permisjon i en gitt periode. Utgangspunktet for oversikten er fastlønnsbudsjettet for 2009.

NOKUT-krav

Akkreditering av norske utdannelser og norske utdanningsinstitusjoner er regulert av *Nasjonalt organ for kvalitet i utdanning (NOKUT)*. I *Forskrift om standarder og kriterier for akkreditering av studier og kriterier for akkreditering av institusjoner i norsk høyere utdanning* (25.1.2006) finnes følgende krav til fagmiljø for utdanning på høyere nivå:

- ∞ Krav for stillinger tilknyttet laveregradsstudier: § 2-1 (2), pkt 3: Minst 20 % av fagmiljøet skal dekkes av ansatte med førstestillingskompetanse.
- ∞ Krav for stillinger tilknyttet høyeregradsstudier: § 2-2 (3), pkt 3: Minst 50 % av fagmiljøet skal dekkes av ansatte med førstestillingskompetanse, av disse skal minst 25 % være professorer.

Ut fra disse kriteriene er det for tiden fire fagmiljøer som ikke oppfyller NOKUTs krav til stillingskategorier i fagmiljø som gir det aktuelle fagtilbudet:

- ∞ *Laveregrad*: Japansk
- ∞ *Høyeregrad*: Digital kultur, teatervitenskap, musikkvitenskap og klassiske fag

Institutt for fremmedspråk

Arabisk

<i>Stillingskategori</i>	<i>Antall</i>	<i>Gjennomsnittsalder</i>	<i>Antall 70 år innen 2012</i>
Professor*	0		0
Førsteamanuensis	1		0
Universitetslektor	1		0
Sum	2	46	0

* tilsatt fra 1.1.2011

Utdanning

Faget har en gjennomsnittlig studiepoengproduksjon per undervisningsårsverk de siste fire årene på 1068 studiepoeng. Studiepoengproduksjonen per årsverk varierer mellom 1712 i 2006 til en bunn på 646 i 2008. Tallene for 2009 viser en økning igjen i studiepoengproduksjon, også per undervisningsårsverk. 44 bachelorgrader med spesialiseringer i arabisk ble avlagt ved fakultetet i perioden 2003-2009. Søknads- og opptakstallene (i parentes) på masternivå i perioden 2005-2009 var som følger: 2005: 7 (6), 2006: 10 (0), 2007: 8 (4), 2008: 4 (4) og 2009: 4 (3). I samme periode hadde arabisk åtte oppnådde mastergrader, med en av de laveste gjennomføringsprosentene ved fakultetet.

Forskning

Arabisk hadde 1,0 publikasjonspoeng per ansatt i snitt for 2007-2009, noe som er langt under gjennomsnittet på 1,7 poeng de siste tre årene. Faget har én registrert kandidat i doktorgradsprogrammet. Denne kandidaten er også universitetsstipendiat.

Vurderinger

Faget ligger 20 % under fakultetssnittet for studiepoeng per undervisningsårsverk. Studiepoengsutviklingen siden 2003 kan tyde på at faget har hatt stort utbytte av å være en obligatorisk del av studieprogrammet i Midtøstenkunnskap. Disiplinbaserte studieprogram lyses ut fra høsten 2010, og det gjenstår å se om arabisk vil klare å rekruttere studenter til programmet. Arabisk blir vurdert som viktig og sentralt for det tverrfaglige og tverrfakultære forskningssamarbeidet innenfor Midtøsten.

Faget har vært lavt bemannet i en årrekke og uten en fast professorstilling siden april 2008. Fakultetsstyret har vedtatt å tilsette i professorstilling i arabisk i 2011. Arbeidsgruppen vurderer det slik at det vil være viktig at fagets profil blir gjennomgått med tanke på fremtidig rekruttering til arabisk og studier i midtøsten. Ansettelsen i professorstillingen fra 2011 vil være viktig i så måte, i tillegg til at forskningsmiljøet i faget vil bli styrket med denne ansettelsen. Ut fra dagens situasjon er stillingsressursene for arabisk dimensjonert på en tilfredsstillende måte.

Engelsk

<i>Stillingskategori</i>	<i>Antall</i>	<i>Gjennomsnittsalder</i>	<i>Antall 70 år innen 2012</i>
Professor	7		0
Førsteamanuensis	6		1
Universitetslektor	1		0
Sum	14	53	1

Utdanning

Engelsk har en gjennomsnittlig studiepoengsproduksjon på 1665 studiepoeng per undervisningsårsverk i perioden. Studiepoengproduksjonen var stabil tidlig i perioden, men viser en større nedgang i 2009. Når det gjelder valg av spesialisering, kan faget i perioden 2003–2009 vise til 187 avlagte grader med spesialisering i engelsk.

Søknads- og opptakstallene (i parentes) på masternivå i perioden 2005–2009 var som følger: 2005: 148 (23), 2006: 151 (26), 2007: 167 (24), 2008: 91 (17) og 2009: 94 (16). Faget har opplevd noe reduksjonen i søkertall til master de to siste årene. I samme periode hadde engelsk 93 oppnådde mastergrader.

Forskning

Engelsk hadde 2,0 publikasjonspoeng per ansatt årsverk i snitt for 2007–2009. Ved registreringsfristens utløp våren 2010 hadde engelsk syv aktive kandidater registrert i doktorgradsprogrammet, av disse er tre universitetsstipendiater.

Vurderinger

Med 1665 studiepoeng per ansatt, ligger engelsk ca. 20 % over gjennomsnittet ved fakultetet. Når det gjelder resultat på masternivå, har faget i perioden 2005-2009 uteksaminert 83 masterkandidater – ca. 11 % av alle avlagte mastergrader ved fakultetet. For opptakskullene 2005, 2006 og 2007 er gjennomføringsprosenten på normert tid på 33 prosent regnet ut fra alle som startet. Engelsk har hatt flest søkere til master i perioden 2005-2007, mens faget har hatt noe reduksjon i søkertallene i 2008 og 2009. På bachelornivå er forholdet marginalt lavere for andelen som har tatt spesialisering i engelsk (ca. 10 %).

Engelsk skårer litt over gjennomsnittet i resultater på forskningsområdet målt i publikasjonspoeng. Engelsk har syv aktive doktorkandidater, tilsvarende i underkant av 5 % av samlet antall for hele fakultetet. I 2009 hadde engelsk fire universitetsstipendiater, noe som utgjør 6 % av stipendiatstillingene ved fakultetet.

Engelsk har, sammen med nordisk og i noen grad historie, en særskilt betydning for skoleverket. Faget er obligatorisk for alle elever fra grunnskolen til og med videregående skole, noe som betyr at arbeidsmarkedet vil ha etterspørsel etter kandidater med engelsk i sin fagkrets.

Arbeidsgruppen vurderer faget som sterkt samlet sett. Med en forutsetning om samme studentvolum, bør faget ressursdimensjoneres omtrent som i dag.

Fransk

<i>Stillingskategori</i>	<i>Antall</i>	<i>Gjennomsnittsalder</i>	<i>Antall 70 år innen 2012</i>
Professor	2,9		0,5
Førsteamanuensis	5		1
Sum	7,9	63	1,5

Utdanning

Gjennomsnittlig studiepoengproduksjon per undervisningsårsverk per semester er 742. Studiepoengproduksjon per undervisningsårsverk viser en tydelig tilbakegang, fra 905 i 2007 til 568 i 2009. Det samme gjør studiepoengproduksjonen, der fransk hadde en topp i 2007 på 2807 studiepoeng mot 1930 i 2009. Når det gjelder valg av spesialisering, kan fransk i perioden 2003–2009 vise til 58 avlagte grader. Søknads- og opptakstillene (i parentes) på masternivå i perioden 2005–2009 var som følger: 2005: 17 (1), 2006: 24 (2), 2007: 49 (7), 2008: 26 (5) og 2009: 14 (7). I samme periode hadde fransk 18 oppnådde mastergrader. Av opptakskullene 2005-2007 hadde faget en frafallsprosent på 50 %, og av de som fullførte, gjorde halvparten dette på normert tid.

Forskning

Fransk hadde 1,2 publikasjonspoeng per ansatt årsverk i snitt for 2007–2009. Per februar 2010 har fransk elleve kandidater i forskerutdanning, hvorav fire er universitetsstipendiater.

Vurderinger

Med 742 studiepoeng per undervisningsårsverk, ligger fransk ca. 45 % under gjennomsnittet ved fakultetet. Studiepoengproduksjon viser tilbakegang de siste semestrene. Faget har uteksaminert 18 masterkandidater i perioden 2005-2009 – 2,1 % av alle avlagte mastergrader ved fakultetet. Gjennomføring på normert tid er blant de dårligste ved fakultetet. Fransk står for 3 % av andelen spesialiseringer i perioden.

Faget ligger under publikasjonsgjennomsnittet på 1,7 poeng. Fransk hadde elleve registrerte kandidater i doktorprogrammet i 2010, noe over 7 % av samlet antall for hele fakultetet. I 2009 hadde fransk fire universitetsstipendiater, 6 % av fakultetsporteføljen.

Fransk har en betydning i lærerutdanningen som valgbart skolefag, og det er ett av språkfagene som kan velges i den integrerte lærerutdanningen. Faget er ikke blant fakultetets sterkeste på forskningsresultater, men har en relativt stor andel av doktorkandidatene som er registrert ved fakultetet. Det er arbeidsgruppens vurdering at fransk hører med i fagporteføljen til et breddeuniversitet, men faget er ut fra dagens situasjon på utdanningssiden overbemannet og vil kunne tåle en reduksjon i antall vitenskapelige stillinger.

Italiensk

<i>Stillingskategori</i>	<i>Antall</i>	<i>Gjennomsnittsalder</i>	<i>Antall 70 år innen 2012</i>
Professor	1		0
Førsteamanuensis*	1		0
Sum	2	53	0

*i tillegg er en førsteamanuensis tilsatt fra 1.1.2010

Utdanning

Gjennomsnittlig studiepoengproduksjon per undervisningsårsverk de siste fire årene er 974. Produksjonen per undervisningsårsverk varierer mellom 1163 i 2006 til 696 i 2007.

Studiepoengproduksjonen har vært stabil de siste tre årene, med en liten økning i 2009 sammenlignet med 2008. Faggruppa kan i perioden 2003–2009 vise til 20 avlagte grader med spesialisering i italiensk. Søknads- og opptakstallene (i parentes) på masternivå i perioden 2005–2009 var som følger: 2005: 5 (4), 2006: 2 (2), 2007: 4 (3), 2008: 4(2) og ingen i 2009. I samme periode hadde italiensk elleve oppnådde mastergrader, mange gjennomført på normert tid.

Forskning

Italiensk hadde 2,4 publikasjonspoeng per ansatt årsverk i snitt for 2007–2008. Faget har to kandidater registrert i doktorgradsprogrammet, og én av disse er universitetsstipendiat.

Vurderinger

Med 974 studiepoeng per ansatt, ligger italiensk nærmere 30 % under gjennomsnittet ved fakultetet. Ser vi på uteksaminerte masterkandidater, har faget i perioden 2005-2009 uteksaminert elleve masterkandidater – like i overkant 1 % av alle avlagte mastergrader ved fakultetet. Italiensk står for 1 % av andelen spesialiseringer i perioden.

Italiensk ligger over gjennomsnittet målt ut fra publikasjonspoeng på forskningsfeltet. Italiensk hadde to registrerte kandidater i doktorprogrammet i 2010, tilsvarende 1,3 % av samlet antall for hele fakultetet. I 2009 hadde fransk én av de 70 stipendiatstillingene (1 %) ved fakultetet.

Italiensk tilbys både ved UiO og ved UiB. Fokuset på masternivået ved UiO er primært rettet mot språk, mens tilbudet ved UiB er bredere og inkluderer italiensk litteratur.

Rekrutteringsgrunnlaget burde derfor ha vært bedre enn det opptakstallene til masterstudiet tilsier. Etter arbeidsgruppens vurdering må faget utarbeide strategier for å utnytte posisjonen som faget har i nasjonalt perspektiv, med sikte på å øke rekrutteringen og befeste sin posisjon ved fakultetet. Basert på dagens rekruttering til faget og dagens utdanningsresultater vurderes stillingsgrunnlaget for faget som tilfredsstillende.

Japansk

<i>Stillingskategori</i>	<i>Antall</i>	<i>Gjennomsnittsalder</i>	<i>Antall 70 år innen 2012</i>
Professor	0		0
Førsteamanuensis	0		0
Førstelektor*	1		0
Sum	1		0

*vikar

Utdanning

Gjennomsnittlig studiepoengproduksjon per undervisningsårsverk de siste fire årene er 1765. Japansk tilbys i en toårssyklus, noe som gjør at studiepoengproduksjonen varierer mye mellom årene. Om man sammenligner de to årssyklusene, viser tallene en tilbakegang, fra en studiepoengproduksjon per årsverk på 3220 i 2006 til 2200 i 2008, tilsvarende er produksjonen 1060 stp/årsverk i 2007 og 580 i 2009. Japansk kan i perioden 2003–2009 vise til 28 avlagte grader med spesialisering i faget. Japansk blir bare tilbudt på bachelornivå i Bergen. Nasjonalt er det bare UiO som har tilbud i japansk på masternivå.

Forskning

Japansk hadde ingen registrerte publikasjonspoeng per ansatt i snitt for 2007–2009.

Vurderinger

Med 1765 studiepoeng per ansatt, ligger japansk 30 % over gjennomsnittet ved fakultetet. Japansk står for 1,5 % av andelen spesialiseringer i perioden.

I snitt har japansk en studiepoengproduksjon på nivå med arabisk. Undervisningen i faget har i flere år vært ivaretatt av en førstelektor i midlertidig stilling samt timelærere. Faget tilfredsstillende ikke NOKUT-forskriften om krav for stillinger tilknyttet laveregradsstudier (jf s. 18). Fremtiden for faget forutsetter en tilførsel av stillingsressurser, slik at fakultetet får et fullverdig forskningsbasert undervisningstilbud i japansk med rom for forskning. Et institusjonalt samarbeid med NHH om faget bør også vurderes. I motsatt fall er det arbeidsgruppens anbefaling at faget legges ned.

Russisk

<i>Stillingskategori</i>	<i>Antall</i>	<i>Gjennomsnittsalder</i>	<i>Antall 70 år innen 2012</i>
Professor*	1		0
Førsteamanuensis	1		0
Amanuensis	2		0
Sum	4	58	0

*+ én stilling under bedømming

Utdanning

Gjennomsnittlig studiepoengsproduksjon per undervisningsårsverk de siste fire årene er 1178. Søknads- og opptakstallene (i parentes) på master i perioden 2005-2009: 14 (8), 5 (1), 5 (4), 2 (2) og 10 (5). I samme periode har faget hatt 14 masterkandidater og 55 har fullført spesialisering i faget. Gjennomføringsprosenten på normert tid på masternivå er lav.

Forskning

Det er registrert fire aktive kandidater i ph.d-programmet, av disse er to universitetsstipendiater. Gjennomsnittlig publikasjonspoeng pr ansatt er 2,4. Faget har de senere årene hatt stort tilfang av eksterne midler, særlig fra NFR.

Vurderinger

Med 1 178 studiepoeng per undervisningsårsverk, ligger russisk omtrent 10 % under gjennomsnittet ved fakultetet. Studiepoengproduksjonen viser en økning de siste to årene. Ser vi på uteksaminerte masterkandidater, har faget i perioden 2005-2009 uteksaminert 14 mastere – 1, 6 % av alle avlagte mastergrader ved fakultetet. Få kandidater gjennomfører på masterstudiet på normert tid. Russisk står for 3 % av andelen spesialiseringer i perioden.

På forskningsaktiviteter ligger russisk over gjennomsnittet målt ut fra publikasjonspoeng. Russisk hadde 13 registrerte kandidater i doktorprogrammet 2004-2009, tilsvarende 3 % av samlet antall for hele fakultetet. I 2009 hadde russisk to av de 70 stipendiatstillingene (3 %) ved fakultetet.

Basert på de kvantitative indikatorene vurderer arbeidsgruppen det slik at stillingsressursene ved faget er dimensjonert på en tilfredsstillende måte. Det er arbeidsgruppens vurdering at faget, i likhet med en del andre språkfag, vil kunne vinne på en gjennomgang av faglig profil med tanke på videreutvikling og nyorientering.

Spansk

<i>Stillingskategori</i>	<i>Antall</i>	<i>Gjennomsnittsalder</i>	<i>Antall 70 år innen 2012</i>
Professor	2		1
Førsteamanuensis	6		0
Amanuensis	1		0
Sum	9	55	1

Utdanning

Gjennomsnittlig studiepoengproduksjon per undervisningsårsverk er 2377 for de siste fire årene. Fra og med 2008 er etter- og videreutdanningsemenene ikke lenger regnet med. Gjennomsnitt for de siste to årene er 1673 studiepoeng per årsverk. For spesialiseringer kan spansk i perioden 2003–2009 vise til 136 avlagte grader. Søknads- og opptakstallene (i parentes) på masternivå i perioden 2005–2009 var som følger for spansk språk og latinamerikastudier: 2005: 27 (12), 2006: 39 (13), 2007: 48 (11), 2008: 44 (15) og 2009: 34 (12). I samme periode hadde faget 43 oppnådde mastergrader.

Forskning

Spansk hadde 1,0 publikasjonspoeng per ansatt årsverk i snitt for 2007–2009. I 2009 har faget tolv registrerte kandidater i doktorgradsprogrammet, av disse er halvparten universitetsstipendiater.

Vurderinger

Ser man hele perioden under ett ligger spansk med sine 2377 studiepoeng per undervisningsårsverk i det øverste sjiktet ved fakultetet. Dersom man tar utgangspunkt i studiepoengproduksjonen de to siste årene når EVU-emenene ikke er regnet med, vil spansk ligge på nivå med engelsk. Ser vi på uteksaminerte masterkandidater, har faget i perioden 2005–2009 uteksaminert 42 mastere – 5 % av alle avlagte mastergrader ved fakultetet. Gjennomføringsprosenten er 40 % for kullene 2005, 2006 og 2007. Spansk står for 7 % av andelen spesialiseringer i perioden.

På forskningsaktiviteter ligger spansk klart under gjennomsnittet målt ut fra publikasjonspoeng. Spansk har 12 registrerte kandidater i doktorprogrammet i 2010, tilsvarende 8 % av samlet antall for hele fakultetet. I 2009 hadde spansk fem av de 70 stipendiatstillingene (7 %) ved fakultetet. Faget har i den senere tid fått støtte fra *Norads program for masterstudier* (NOMA) til utvikling av et masterstudium i Bolivia, samt NFR-støtte til et større forskningsarbeid i den spansktalende verden.

Faget har i de senere årene vært et populært språkfag i ungdomsskolen og videregående skole, og har dermed hatt en rolle i utdanningen av fremmedspråklærere. Til tross for denne posisjonen har faget opplevd en nedgang i studiepoengproduksjonen i den siste tiden.

Etter arbeidsgruppens vurdering ligger spansk for lavt når det gjelder publikasjonspoeng. Med en vitenskapelig stab på ni årsverk burde det være grunnlag for en større produksjon, og arbeidsgruppen mener faget må utarbeide konkrete strategier for å øke

publikasjonsaktiviteten i faget. Basert på de kvantitative indikatorene og utvikling i faget er det ikke grunnlag for å øke stillingsressursene i årene som kommer.

Tysk

<i>Stillingskategori</i>	<i>Antall</i>	<i>Gjennomsnittsalder</i>	<i>Antall 70 år innen 2012</i>
Professor	3		2
Førsteamanuensis	2		0
Amanuensis	2		0
Sum	7	58	2

Utdanning

Gjennomsnittlig studiepoengproduksjon per undervisningsårsverk er 645, noe som er blant de laveste ved fakultetet. Studiepoengproduksjonen generelt og per undervisningsårsverk har vært lav i hele perioden, med en bunn i 2009 på 542 per undervisningsårsverk. For spesialiseringer kan faget i perioden 2003–2009 vise til 45 avlagte grader. Søknads- og opptakstillene (i parentes) på masternivå i perioden 2005–2008 var som følger: 2005: 17 (8), 2006: 10 (2), 2007: 15 (5), 2008: 11 (5) og 2009: 14 (4). I samme periode hadde tysk 22 oppnådde mastergrader, med lav andel gjennomføring på normert tid.

Forskning

Tysk hadde 1,2 publikasjonspoeng per ansatt årsverk i snitt for 2007–2009. Faget har én aktiv kandidat i doktorgradsprogrammet.

Vurderinger

Med 645 studiepoeng per undervisningsårsverk, ligger tysk ca. 52 % under gjennomsnittet ved fakultetet. Dette er blant de dårligste ved hele fakultetet. Studiepoengproduksjonen har holdt seg relativt stabil på et lavt nivå de siste årene. Ser vi på uteksaminerte masterkandidater, har faget i perioden 2005-2009 uteksaminert 22 mastere – 2,5 % av alle avlagte mastergrader ved fakultetet. 1/3 gjennomfører på normert tid. Tysk står for 2,4 % av andelen spesialiseringer i perioden.

På forskningsaktiviteter er tysk klart under gjennomsnittet målt ut fra publikasjonspoeng. Tysk har i 2010 én kandidat i doktorprogrammet.

Etter arbeidsgruppens vurdering hører tysk med i fagporteføljen til et humanistisk fakultet ved et breddeuniversitet. Faget stiller svakt med hensyn til forskningsresultater, og vurdert ut fra tallet på vitenskapelige årsverk er resultatene for dårlige. Det må utvikles konkrete strategier for å øke publiserings- og forskningsaktiviteten. Faget er ut fra dagens situasjon godt bemannet og vil kunne tåle en reduksjon i antall vitenskapelige stillinger i årene fremover.

Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier

Allmenn litteraturvitenskap

<i>Stillingskategori</i>	<i>Antall</i>	<i>Gjennomsnittsalder</i>	<i>Antall 70 år innen 2012</i>
Professor	8		1
Førsteamanuensis	1		0
Førstelektor	0		0
Sum	9	54	1

I tillegg har fagmiljøet én førsteamanuensis knyttet til førstesemesterstudiet.

Utdanning

Gjennomsnittlig studiepoengproduksjon er 1493 de siste fire årene.

Studiepoengproduksjonen har gått nedover i hele perioden, fra 1878 per årsverk i 2006 til 1209 i 2009. Studiepoengproduksjonen har i samme periode falt fra 6480 til 4170. For spesialiseringer kan faggruppa i perioden 2003–2009 vise til 168 avlagte grader. Søknads- og opptakstallene (i parentes) på masternivå i perioden 2005–2009 var som følger: 2005: 35 (17), 2006: 34 (20), 2007: 43 (17), 2008: 32 (15) og 2009: 22 (12). I samme periode hadde allmenn litteraturvitenskap 51 oppnådde mastergrader, med en lavere gjennomføringsprosent på normert tid enn for de fleste fagene ved fakultetet.

Forskning

Allmenn litteraturvitenskap hadde 2,0 publikasjonspoeng per ansatt årsverk i snitt for 2007-2009. Det er fem aktive kandidater i doktorgradsprogrammet. I 2010 er det fire universitetsstipendiater knyttet til faget.

Vurderinger

Med 1493 studiepoeng per ansatt ligger litteraturvitenskap over gjennomsnittet ved fakultetet. Ser vi på uteksaminerte masterkandidater, har faget i perioden 2005-2009 uteksaminert 451 masterkandidater – 6 % av alle avlagte mastergrader ved fakultetet. Litteraturvitenskap for 9 % av andelen spesialiseringer i perioden.

På forskningsaktiviteter ligger litteraturvitenskap over gjennomsnittet målt ut fra publikasjonspoeng. Litteraturvitenskap har fem registrerte kandidater i doktorprogrammet i 2010, tilsvarende 5 % av samlet antall for hele fakultetet. I 2009 hadde faget 4 av 70 stipendiatstillinger (6 %) ved fakultetet.

Etter arbeidsgruppens vurderinger er faget solid både på utdannings- og forskningssiden. Rekrutteringen til master har vært stabil og jevn, men med en nedgang i 2009. Basert på dagens situasjon er det ikke grunnlag for vesentlige kutt i stillingsressursene ved faget.

Digital kultur

<i>Stillingskategori</i>	<i>Antall</i>	<i>Gjennomsnittsalder</i>	<i>Antall 70 år innen 2012</i>
Professor	0		0
Førsteamanuensis	4		0
Amanuensis	0,5		0,5
Førstelektor	1		0
Sum	5,5	45	0,5

Utdanning

Gjennomsnittlig studiepoengproduksjon per undervisningsårsverk for digital kultur er 1294. Studiepoengproduksjonen per årsverk viser en markert tilbakegang de siste årene, fra 2326 i 2006 til 594 i 2009, og i samme periode er studiepoengproduksjonen blitt nærmest halvert. Det ble i perioden 2003-2009 avlagt 18 grader med spesialisering i faget. Søknads- og opptakstillene (i parentes) på masternivå i perioden 2005–2009 var som følger: 2005: 10 (1), 2006: 11 (5), 2007: 9 (3), 2008: 34 (3) og 2009: 37 (6). I samme periode hadde digital kultur 16 oppnådde mastergrader.

Forskning

Digital kultur hadde 1,1 publikasjonspoeng per ansatt årsverk i snitt for 2007–2009. Faget har én aktiv doktorkandidat, og vedkommende er universitetsstipendiat. Fagmiljøet har nylig fått et EU-prosjekt (HERA).

Vurderinger

Med 1294 studiepoeng per undervisningsårsverk ligger digital kultur 4 % under gjennomsnittet ved fakultetet. Utviklingen i studiepoengproduksjon er nedadgående. Ser vi på uteksaminerte masterkandidater, har faget i perioden 2005-2009 uteksaminert 16 mastere – 1,8 % av alle avlagte mastergrader ved fakultetet. Digital kultur står for 1 % av andelen spesialiseringer i perioden.

På forskningssiden ligger digital kultur klart under gjennomsnittet målt ut fra publikasjonspoeng. Digital kultur har én kandidat i doktorprogrammet i 2010, under 1 % av samlet antall for hele fakultetet. I 2009 hadde faget én av 70 stipendiatstillinger (1 %) ved fakultetet.

Digital kultur har et stillingsgrunnlag som tilsier at det er mulig å øke produksjonen både innenfor forskning og utdanning uten styrking av stillingsressurser. Slik situasjonen er i dag tilfredsstillende ikke digital kultur NOKUT-kravene for akkreditering av mastergradsstudiene. Arbeidsgruppen ser for seg to mulige alternativer. Faget kan søke tilknytning til et annet fag ved fakultetet. Arbeidsgruppen mener det er mulig at faget ville ha hatt utbytte av å integreres i et større fagmiljø, for eksempel kulturvitenskap, som også i stor grad arbeider med samtidskultur. Dersom faget skal videreføres som et selvstendig fag, trengs det konkrete strategier for å sikre kravet om professorkompetanse, som for eksempel kvalifiseringsmuligheter for deler av staben.

Klassisk

<i>Stillingskategori</i>	<i>Antall</i>	<i>Gjennomsnittsalder</i>	<i>Antall 70 år innen 2012</i>
Professor	1		
Førsteamanuensis*	3		
Førstelektor	0		
Sum	4	39	0

* På møte 26.1.2010 vedtok fakultetsstyret tilsetningen av en førsteamanuensis i latin.

Utdanning

Gjennomsnittlig studiepoengproduksjon per undervisningsårsverk for faget er 1777. Studiepoeng/årsverk går i bølger i perioden, på 1270 i 2008 og 2094 i 2009. Studiepoengproduksjonen var høyest i 2006 og 2007 og har gått ned til 1445 i 2009. For spesialiseringer kan klassisk i perioden 2003–2009 vise til syv avlagte grader med enten gresk eller latin som spesialisering. Søknads- og opptakstallene (i parentes) på masternivå i perioden 2005–2008 var som følger for *gresk*: 2005: 1 (0), 2006: 1 (0), 2007: 1 (1), 2008: 2 (1) og 0 i 2009; for *latin*: 2005: 1 (0), 2006: 0 (0), 2007: 1 (0), 2008: 6 (4) og 0 i 2009. I samme periode hadde gresk én oppnådd mastergrad og latin fire mastergrader.

Forskning

Klassisk hadde 1,3 publikasjonspoeng per ansatt årsverk i snitt for 2007–2009. Klassisk har én aktiv doktorgradskandidat som også er universitetsstipendiat

Vurderinger

Med 1777 studiepoeng per undervisningsårsverk, ligger klassisk 30 % over gjennomsnittet ved fakultetet. Ser vi på uteksaminerte masterkandidater, har fagene i perioden 2005-2009 uteksaminert fem masterkandidater – under 1 % av alle avlagte mastergrader ved fakultetet. Klassisk står for under 0,4 % av andelen spesialiseringer i perioden.

På forskningssiden er klassisk klart under gjennomsnittet målt ut fra publikasjonspoeng. Klassisk hadde ni registrerte kandidater i doktorprogrammet 2004-2009, tilsvarende 2 % av samlet antall for hele fakultetet. I 2009 hadde faget én av 70 stipendiatstillinger (1 %) ved fakultetet.

De klassiske fagene har opplevd en økning i studiepoengsproduksjon med innføringen av kvalitetsreformen. Det skyldes i særlig grad opprettelsen av antikkprogrammet, der klassiske emner er obligatoriske. De klassiske fagene hører etter arbeidsgruppens vurdering med i porteføljen til et breddeuniversitet, men arbeidsgruppen er spent på fagenes evner til å rekruttere studenter til disiplinprogrammet. Det er arbeidsgruppens oppfatning at klassisk med fordel kan satse på oppretting av et mer variert emnetilbud med tilpasset undervisning av relevans for andre fag, for eksempel filosofi. Dette aktualiseres ikke minst av den pågående dannelsesdebatten. Det er et uutnyttet potensial for rekruttering på spesialiserings- og masternivå, og faget bør forsøke å gjøre noe med dette fremover. Fagmiljøet har fakultetets laveste gjennomsnittsalder i den vitenskapelige staben, og slik fagene fremstår i dag, er det ikke grunnlag for en ytterligere økning i stillingsressursene.

Kunsthistorie

<i>Stillingskategori</i>	<i>Antall</i>	<i>Gjennomsnittsalder</i>	<i>Antall 70 år innen 2012</i>
Professor	4		1
Førsteamanuensis	4,5		0,5
Sum	8,5	56	1,5

Utdanning

Kunsthistorie har en gjennomsnittlig studiepoengproduksjon på 2778. Dette er den høyeste produksjonen i snitt per undervisningsårsverk ved fakultetet. I 2006 og 2007 er etter- og videreutdanningsemner regnet med, men disse utgjør en liten del av totalproduksjonen, og selv uten disse hadde faget vært på topp med over 2700 studiepoeng per ansatt. Produksjonen per undervisningsårsverk hadde en topp i 2007 med 3630 studiepoeng. Studiepoengproduksjonen har gått en del tilbake i perioden, fra 10710 i 2006 til 7410 i 2009. Faget har i perioden 2003–2009 stått for 183 avlagte grader med spesialisering i kunsthistorie. Søknads- og opptakstillene (i parentes) på masternivå i perioden 2005-2009 var som følger: 2005: 38 (14), 2006: 26 (15), 2007: 29 (8), 2008: 22 (6) og 2009: 24 (16). I samme periode hadde kunsthistorie 49 oppnådde mastergrader, med en gjennomføringsprosent på normert tid som ligger over fakultetssnittet..

Forskning

Kunsthistorie hadde 1,5 publikasjonspoeng per ansatt årsverk i snitt for 2007–2009. I 2010 har faget åtte aktive kandidater på ph.d-programmet, hvorav fire er universitetsstipendiater.

Vurderinger

Med 2778 studiepoeng per undervisningsårsverk ligger kunsthistorie klart høyest ved fakultetet. Dette skyldes ikke minst en stor studiepoengproduksjon i 2006 og 2007. Ser vi på uteksaminerte masterkandidater, har faget i perioden 2005-2009 uteksaminert 49 masterkandidater – 8 % av alle avlagte mastergrader ved fakultetet. Kunsthistorie står for 10 % av andelen spesialiseringer i perioden.

På forskningsaktiviteter er kunsthistorie under gjennomsnittet målt ut fra publikasjonspoeng. Kunsthistorie hadde åtte registrerte kandidater i doktorprogrammet i 2010, tilsvarende 5 % av samlet antall for hele fakultetet. I 2009 hadde faget fem av 70 stipendiatstillinger (7 %) ved fakultetet.

Kunsthistorie kan vise til gode resultater i forbindelse med studiepoengproduksjonen i perioden, men arbeidsgruppen har likevel merket seg at produksjonen i 2008 og 2009 viser tendenser til nedgang. Basert på dagens situasjon er det ikke grunnlag for vesentlige kutt i stillingsressursene ved faget. På forskningssiden bør faget utarbeide konkrete planer for å øke aktiviteten, spesielt knyttet til ekstern finansiering. Faget har potensial for samarbeid med andre institusjoner på dette feltet.

Lingvistiske fag

<i>Stillingskategori</i>	<i>Antall</i>	<i>Gjennomsnittsalder</i>	<i>Antall 70 år innen 2012</i>
Professor	5		1
Førsteamanuensis	0		0
Førstelektor	0		0
Sum	5	58	1

I tillegg har fagmiljøet én førsteamanuensis knyttet til førstesemesterstudiet.

Utdanning

De lingvistiske fagene har en gjennomsnittlig studiepoengproduksjon på 476 per undervisningsårsverk. Dette er det nest laveste snittet blant fakultetets fag.

Studiepoengproduksjonen per undervisningsårsverk varierer mellom 383 i 2006 til 685 i 2009. Studiepoengproduksjonen har økt fra 881 i 2006 til 1575 i 2009. For spesialiseringer kan lingvistiske fag i perioden 2003–2009 vise til syv avlagte grader med spesialisering innenfor lingvistikk. Søknads- og opptakstallene (i parentes) på masternivå i perioden 2005–2009 var som følger for datalingvistikk og språkteknologi: 2005: 3 (0), 2006: 4 (2), 2007: 2 (0), 2008: 8 (1) og 2009: 6 (1). For lingvistikk er tallene: 2005: 11 (3), 2006: 8 (1), 2007: 12 (3), 2008: 37 (1) og 2009: 52 (2). I samme periode hadde datalingvistikk og språkteknologi seks oppnådde mastergrader, mens lingvistikk har hatt tre. Ingen av kandidatene fra 2005–2007-kullene har gjennomført på normert tid.

Forskning

Lingvistiske fag hadde 1,6 publikasjonspoeng per ansatt årsverk i snitt for 2007–2009, noe som er under fakultessnittet. De lingvistiske fagene har syv aktive doktorgradskandidater, fire av disse er universitetsstipendiater. Faget har markert seg sterkt innenfor BOA, med flere NFR- og EU-prosjekter.

Vurderinger

Med 476 studiepoeng per undervisningsårsverk ligger lingvistiske fag 65 % under gjennomsnittet ved fakultetet. Gjennomsnittlig studiepoengproduksjon er den nest laveste blant fakultetets fag. Fagområdet har også problemer med å rekruttere masterstudenter, til tross for stor økning i søknader de siste to årene. Brorparten av denne økningen skyldes at masterprogrammet lyses som studiemulighet for utlandske studenter, men få av disse er kvalifiserte for studier innenfor lingvistiske fag. Ser vi på uteksaminerte masterkandidater, har de lingvistiske fagene i perioden 2005–2009 uteksaminert ni masterkandidater – 1 % av alle avlagte mastergrader ved fakultetet. Lingvistiske fag for under 1 % av andelen spesialiseringer i perioden.

På forskningsaktiviteter er lingvistiske fag under gjennomsnittet målt ut fra publikasjonspoeng. Lingvistiske fag hadde syv registrerte kandidater i doktorprogrammet i 2010, tilsvarende 5 % av samlet antall for hele fakultetet. I 2009 hadde faget to av 70 stipendiatstillinger (3 %) ved fakultetet.

Lingvistiske fag har i flere år hatt meget svake resultater på utdanningsiden, både når det gjelder studiepoengproduksjon og rekruttering til masternivå. Forskningsmessig står lingvistiske fag sterkere, og har en betydelig større antall doktorgradskandidater enn det de

Øvrige utdanningstallene skulle tilsi. De lingvistiske fagene har like mange doktorkandidater som engelsk. Selv om faget står sterkt med hensyn til forskning, stiller arbeidsgruppen spørsmål ved om det er grunnlag for å opprettholde lingvistiske fag som *undervisningsfag* i sin nåværende form og i sin nåværende bredde. Det bør vurderes om det er mer hensiktsmessig å integrere fagkompetansen i andre fag ved fakultetet. Det er uansett ikke grunnlag for fakultetet å erstatte stillingen som avgår for aldersgrensen innen 2012.

Nordisk

<i>Stillingskategori</i>	<i>Antall</i>	<i>Gjennomsnittsalder</i>	<i>Antall 70 år innen 2012</i>
Professor	7		0
Førsteamanuensis	9,5		1
Amanuensis	1		0
Universitetslektor	1		
Sum	18,5	55	1

Utdanning

Gjennomsnittlig studiepoengproduksjon for nordisk er 1335 per undervisningsårsverk. Studiepoengproduksjonen per undervisningsårsverk har vært stabil de siste to årene, det samme har studiepoengproduksjonen. Nordisk kan i perioden 2003–2009 vise til 90 avlagte grader med spesialisering i nordisk. Søknads- og opptakstallene (i parentes) på masternivå i perioden 2005–2009 var som følger for *nordisk språk og litteratur*: 2005: 37 (24), 2006: 25 (15), 2007: 37 (16), 2008: 20 (7) og 2009: 25 (15); for *norrøn filologi*: 2005: 0 (0), 2006: 2 (2), 2007: 1 (0), 2008: 2 (1) og 2009: 8 (4). I samme periode hadde nordisk 74 oppnådde mastergrader, og fire i norrøn filologi. Gjennomføringsprosenten på normert tid er lavere enn fakultetssnittet.

Forskning

Nordisk hadde 2,0 publikasjonspoeng per ansatt årsverk i snitt for 2007–2009. I 2010 har faget 13 aktive ph.d-kandidater, hvorav fire er universitetsstipendiater.

Vurderinger

Med 1335 studiepoeng per ansatt ligger nordisk omtrent på gjennomsnittet ved fakultetet. Fagområdet har hatt synkende søker- og opptakstall til det ordinære masterprogrammet, rekruttering til det integrerte masterprogrammet holdes utenfor i denne sammenheng. Ser vi på uteksaminerte masterkandidater, har faget i perioden 2005-2009 uteksaminert 74 masterkandidater – over 8 % av alle avlagte mastergrader ved fakultetet. Nordisk står for 5 % av andelen spesialiseringer i perioden. Studiepoengproduksjonen viser noe nedgang i perioden, men er relativt stabil.

På forskningssiden er nordisk over gjennomsnittet målt ut fra publikasjonspoeng. Nordisk har 13 registrerte kandidater i doktorprogrammet i 2010, tilsvarende 9 % av samlet antall for hele fakultetet. I 2009 hadde faget fire av 70 stipendiatstillinger (6 %) ved fakultetet.

Arbeidsgruppen mener at nordisk ikke har klart å tiltrekke seg studenter i tilstrekkelig grad verken på bachelor- eller på masternivå ut fra de stillingsressursene som faget har, den

forskningsaktiviteten som er i faget, og den relevansen morsmålsfaget *bør* ha ved en høyere utdanningsinstitusjon, selv ikke når den integrerte masterutdanningen tas med. Slik situasjonen er for faget per i dag er det etter arbeidsgruppens vurdering ikke aktuelt å erstatte stillinger ved eventuell avgang – til det er studiepoengproduksjonen per ansatt for lav. Faget trenger en gjennomgang av profil med tanke på å fornye og videreutvikle undervisningstilbudet for å øke studentrekrutteringen og utnytte fagets potensial.

I perioden 2005–2008 ble det avlagt to mastergrader i norrøn filologi. Denne mastergraden ble i sin tid opprettet for å rekruttere masterstudenter med en bredere kompetanse innen norrøn filologi til UiB og norrøntmiljøet her. Søknaden til programmet har vært lav, men med en økning i 2009. Arbeidsgruppen mener det bør stilles spørsmålsteget ved behovet for en egen mastergrad i norrøn filologi, og det anbefales at denne legges ned og integreres i nordiskfaget.

Teatervitenskap

<i>Stillingskategori</i>	<i>Antall</i>	<i>Gjennomsnittsalder</i>	<i>Antall 70 år innen 2012</i>
Professor	0		0
Førsteamanuensis	3		0
Førstelektor	0		0
Sum	3	59	0

Utdanning

Gjennomsnittlig studiepoengproduksjon for teatervitenskap er 1041 per undervisningsårsverk. Studiepoengproduksjonen generelt og målt ut fra undervisningsårsverk viser en markert og jevn tilbakegang fra 2006 til 2009, fra 2265 stp i 2006 til 870 i 2009. Når det gjelder valg av spesialisering, kan faget i perioden 2003-2009 vise til 43 avlagte grader Søknads- og opptakstallene (i parentes) på masternivå i perioden 2005–2009 var som følger: 2005: 13 (5), 2006: 9 (5), 2007: 6 (2), 2008: 7 (1) og 2009: 7 (4). I samme periode hadde teatervitenskap syv oppnådde mastergrader.

Forskning

Teatervitenskap hadde 1,2 publikasjonspoeng per ansatt årsverk i snitt for 2007–2009. I 2009 har faget to aktive i doktorgradsprogrammet.

Vurderinger

Med 1041 studiepoeng per ansatt, ligger teatervitenskap 25 % under gjennomsnittet ved fakultetet. Studiepoengproduksjonen har minnet mye i perioden. Fagområdet har visse problemer med å rekruttere masterstudenter. Ser vi på uteksaminerte masterkandidater, har faget i perioden 2005-2009 uteksaminert 7 masterkandidater – under 1 % av alle avlagte mastergrader ved fakultetet. Teatervitenskap står for 2 % av andelen spesialiseringer i perioden.

På forskningsaktiviteter er teatervitenskap under gjennomsnittet målt ut fra publikasjonspoeng. Teatervitenskap hadde to registrerte kandidater i doktorprogrammet i

2010, tilsvarende under 1,3 % av samlet antall for hele fakultetet. I 2009 hadde faget én av 70 stipendiatstillinger (1 %) ved fakultetet.

Studiepoengproduksjonen viser en markert tilbakegang fra 2006 til 2009. Antallet uteksaminerte masterkandidater er blant fakultetets svakeste, og tallet på publikasjoner har gått nedover. Faget har i dag tre førsteamanuenser og tilfredsstillende derfor ikke NOKUT-kravene for akkreditering av masterstudiet. Etter arbeidsgruppens vurdering kan faget sies å være i en krise som har vart over flere år. Det er lite som tyder på endring i forhold til dette, noe som etter arbeidsgruppens vurdering tilsier at teatervitenskap som selvstendig fag bør vurderes. Arbeidsgruppen mener at faget må legges ned og integreres i større fag som for eksempel allmenn litteraturvitenskap eller nordisk.

Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap

Arkeologi

<i>Stillingskategori</i>	<i>Antall</i>	<i>Gjennomsnittsalder</i>	<i>Antall 70 år innen 2012</i>
Professor	5		1
Førsteamanuensis	1		0
Førstelektor	0		0
Sum	6	59	1

Utdanning

Gjennomsnittlig studiepoengsproduksjon per undervisningsårsverk er 2298. De siste to årene har studiepoengsproduksjonen generelt og per årsverk gått tilbake, men faget ligger likevel høyt i forholdstallene studiepoeng/årsverk i hele perioden. Søknads- og opptakstallene (i parentes) på master i perioden 2005-2009 er henholdsvis 48 (10), 59 (23), 45 (13), 35 (15) og 24 (14). Søknadstallene til master viser en tilbakegang de siste årene. I samme periode har faget hatt 74 masterkandidater, og 108 har fullført spesialisering i faget. Gjennomføringsprosenten på normert tid ligger under fakultetssnittet for 2005-2007-kullene.

Forskning

Det er registrert ni aktive kandidater i ph.d-programmet, av disse er seks universitetsstipendiater. Gjennomsnittlig publikasjonspoeng per ansatt er 3,1. Faget har de senere årene hatt stort tilfang av eksterne midler, særlig fra Forskningsrådet og EU. Fagmiljøet fikk tilsagn om støtte i den siste utlysingsrunden for ERC Advanced Grants.

Vurderinger

Faget skårer høyt på alle parametre. Arkeologi har et gjennomsnitt på 2298 studiepoeng per ansatt. Dette er ca. 70 % over fakultetsgjennomsnittet. Om det også tas høyde for at arkeologi er et relativt lite fag med begrensede stordriftsfordeler, framstår dette som enda bedre. Det er videre uteksaminert 74 masterkandidater i perioden 2005-2009 – over 8 % av alle avlagte mastergrader ved fakultetet, like mange som nordiskfaget. Faget hadde særlig tidlig i perioden god søkning til masternivået, men har opplevd en nedgang i søkermassen de siste årene. Arkeologi har stått for rundt 6 % av bachelorspesialiseringene i perioden.

Også når det gjelder forskning er arkeologi blant de sterkeste fagene ved fakultetet. Med 3,1 publikasjonspoeng per ansatt ligger de på et høyt nivå. Arkeologi hadde ni registrerte kandidater i doktorprogrammet, tilsvarende 6 % av samlet antall for hele fakultetet. I 2009 hadde faget seks universitetsstipendiatstillinger, tilsvarende 9 % av det totale ved fakultetet.

Med grunnlag i de indikatorene som er lagt til grunn i denne utredningen, er arkeologi blant de sterkeste fagene ved fakultetet. Det er arbeidsgruppens oppfatning at faget bør styrkes noe bemanningsmessig i årene som kommer, da miljøet har vært for lavt dimensjonert i **forhold til primæraktivitene i en årrekke.**

Historie

<i>Stillingskategori</i>	<i>Antall</i>	<i>Gjennomsnittsalder</i>	<i>Antall 70 år innen 2012</i>
Professor	13		0
Førsteamanuensis	8		0
Førstelektor	1		0
Sum	22	56	0

Utdanning

Gjennomsnittlig studiepoengproduksjon de siste syv semestrene er 2248. Faget har en jevn og høy studiepoengproduksjon i perioden, også når det gjelder stp/årsverk. Søknads- og opptakstallene (i parentes) på master i perioden 2005-2009 er hhv 142 (57), 116 (64), 110 (61), 68 (34) og 64 (50). Selv om opptakstallene i snitt er jevne, er antallet søkere til faget halvert i perioden. Faget har hatt 174 masterkandidater, og 353 har fullført spesialisering i faget. Gjennomføringsprosenten på normert tid er over fakultetssnittet, og har særlig vært stor de siste årene.

Forskning

Historie har 23 aktive ph.d-kandidater, og ni av disse er universitetsstipendiater. Gjennomsnittlig publikasjonspoeng pr ansatt er 2,1. Faget har de senere årene hatt stort tilfang av eksterne midler, særlig fra Forskningsrådet og oppdragsforskning.

Vurderinger

Historie har et snitt på 2248 poeng per ansatt de siste årene, og ligger omtrent 70 % over gjennomsnittet ved fakultetet. Av de større fagene er det ingen som ligger på dette nivået. 174 masterkandidater har blitt uteksaminert i perioden, nærmere 20 % av alle kandidater i perioden. For bachelornivået er forholdet det samme for andelen som tar spesialisering i historie.

På forskningssiden er historie også relativt sterkt, om enn ikke i like stor grad som på utdanningssiden. 2,1 poeng per ansatt er over gjennomsnittet ved fakultetet. Historie hadde 23 registrerte kandidater i doktorprogrammet i 2010, tilsvarende 15 % av samlet antall for hele fakultetet. I 2009 hadde historie 9 % av universitetsstipendiatstillingene ved fakultetet.

Det er arbeidsgruppens vurdering at historie er blant de sterkeste fagmiljøene ved fakultetet. Faget er også det største. Med det nåværende studenttallet og den nåværende aktiviteten, bør ikke faget avgi personalressurser i tiden som kommer.

Kulturvitenskap

<i>Stillingskategori</i>	<i>Antall</i>	<i>Gjennomsnittsalder</i>	<i>Antall 70 år innen 2012</i>
Professor	4		1
Førstemanuensis	3		0
Amanuensis	1		0
Sum	8	60	1

Utdanning

Gjennomsnittlig studiepoengsproduksjon per undervisningsårsverk er 1047. Fra 2006 til 2008 gikk studiepoengproduksjonen ved faget tilbake år for år, mens 2009-tallene viser en økning sammenlignet med 2008. Søknads- og opptakstallene (i parentes) på master i perioden 2005-2009 er henholdsvis 27 (14), 21 (8), 19 (7), 24 (5) og 14 (13). I samme periode har faget hatt 49 masterkandidater, og 79 har fullført spesialisering i faget. Gjennomføringsprosenten på normert tid på masternivå er blant de beste.

Forskning

Kulturvitenskap har 13 aktive kandidater i doktorgradsprogrammet, av disse er det tre universitetsstipendiater. Gjennomsnittlig publikasjonspoeng per ansatt er 1,9.

Vurderinger

Kulturvitenskap har et snitt på 1047 poeng per undervisningsårsverk de siste årene, 22 % under gjennomsnittet ved fakultetet. Faget har hatt 49 masterkandidater i perioden, ca 6 % av samlet antall ved fakultetet. På bachelornivå har faget stått for rundt 4 % av spesialiseringene i perioden.

På forskningssiden er kulturvitenskap omtrent på gjennomsnittet med 1,9 poeng per ansatt. Kulturvitenskap har 13 registrerte kandidater i doktorprogrammet i 2010, i overkant av 8 % av alle registrerte kandidater på doktorgradsnivå. 4 % av universitetsstipendiatene var i 2009 knyttet til faget (fire stillinger).

Kulturvitenskap er et fag som tåler reduksjon i stab ut fra dagens situasjon. Faget har over tid hatt dårlig rekruttering og synkende tendenser i publiseringresultatene, selv om opptakstallene til masternivå viser en økning i 2009. Arbeidsgruppen mener faget bør gjennomgå fagprofilen med sikte på å øke rekrutteringen til bachelor- og masternivå. Om mulig bør samarbeid eller orientering mot andre fag, for eksempel digital kultur, vurderes.

Religionsvitenskap

<i>Stillingskategori</i>	<i>Antall</i>	<i>Gjennomsnittsalder</i>	<i>Antall 70 år innen 2012</i>
Professor	7		1
Førsteamanuensis	2		0
Førstelektor	0		0
Sum	9	53	1

Utdanning

Gjennomsnittlig studiepoengsproduksjon per undervisningsårsverk er 1905. Dette er høyt, men studiepoengproduksjonen generelt og per undervisningsårsverk går klart nedover i perioden. Søknads- og opptakstallene (i parentes) på master i perioden 2005-2009 er hhv 34 (17), 34 (11), 26 (12), 20 (11) og 9 (7). I samme periode har faget hatt 53 masterkandidater, og 153 har fullført spesialisering i faget. Gjennomføringsprosenten på normert tid er god.

Forskning

Det er registrert åtte aktive kandidater i ph.d-programmet, av disse er fire universitetsstipendiater. Gjennomsnittlig publikasjonspoeng per ansatt er 4,9, desidert høyest ved fakultetet.

Vurderinger

Religionsvitenskap har et snitt på 1905 studiepoeng per undervisningsårsverk de siste årene, og ligger ca. 40 % over gjennomsnittet ved fakultetet. 53 masterkandidater har blitt uteksaminert i perioden, nærmere 6 % av alle kandidater i perioden. Søknadstallene for 2009 viser en stor nedgang til master. På bachelornivå har religionsvitenskap stått for 8 % av spesialiseringene i perioden.

På forskningssiden er religionsvitenskap sterke, med en topp på 6 publikasjonspoeng per ansatt i 2009. Faget har åtte kandidater i doktorprogrammet, tilsvarende 5 % av samlet antall for hele fakultetet. I 2009 hadde religionsvitenskap 3 % av universitetsstipendiatstillingene ved fakultetet (tre stillinger).

Religionsvitenskap vurderes som sterkt når det gjelder studieeffektivitet og ikke minst forskningsmessig. Arbeidsgruppen mener at stillingsressursene bør dimensjoneres omtrent som i dag, og i alle fall ikke lavere, noe som etter arbeidsgruppens mening betyr at stillingsavgang for aldersgrense innen 2012 bør erstattes.

Institutt for filosofi og førstesemesterstudier

<i>Stillingskategori</i>	<i>Antall</i>	<i>Gjennomsnittsalder</i>	<i>Antall 70 år innen 2012</i>
Professor	7,7		
Førsteamanuensis	4,2		
Universitetslektor	0,25		
Sum	12,15		
Korrigert for ex.phil	9,4	62	2,6

Utdanning

Gjennomsnittlig studiepoengsproduksjon per undervisningsårsverk er 1224. Søknads- og opptakstallene (i parentes) på master i perioden 2005-2009 er 31 (18), 27 (16), 43 (10), 21 (11) og 24 (19). I samme periode har faget hatt 47 masterkandidater og 100 har fullført spesialisering i faget.

Forskning

Det er registrert tolv aktive i ph.d-programmet, av disse er fem universitetsstipendiater. I tillegg er seks kandidater ved SKOK og SVT registrert med fagtilhørighet hos filosofi. Gjennomsnittlig publikasjonspoeng per ansatt er 2,0.

Vurderinger

Fagstudiet i filosofi har et snitt på 1224 studiepoeng per undervisningsårsverk de siste årene, noe som er 9 % under fakultetssnittet i perioden. Faget har opplevd en tilbakegang i studiepoeng i perioden på alle nivå. Instituttet har tidligere vært bekymret for fagets synlighet i utdanningstilbudet, og det er knyttet forventninger til utlysningen av studieplasser i filosofi i et eget disiplinbasert program. 47 masterkandidater har blitt uteksaminert i perioden, nærmere 6 % av alle kandidater i perioden. På bachelornivå har filosofi stått for 5 % av spesialiseringene i perioden.

Filosofi har et snitt på 2,0 publikasjonspoeng per ansatt. Faget har tolv aktive kandidater i doktorgradsprogrammet, om lag 8 % av alle registrerte ved fakultetet. Filosofi har 7 % av universitetsstipendiatene i 2009, fem stillinger. I tillegg kan stipendiatstillingene ved SKOK og SVT sies å være knyttet faglig til filosofifaget.

I de siste årene har filosofi fått en reduksjon i den vitenskapelige staben grunnet aldersgrensen. Basert på dagens situasjon synes faget å ha tilstrekkelige undervisningsressurser. En ytterlig reduksjon grunnet aldersgrensen vil i årene som kommer kunne endre denne situasjonen, og det blir viktig å vurdere en eventuell økning i antall ansatte dersom faget får en større økning i studiepoengsproduksjonen.

Griegakademiet – Institutt for musikk

Utøvende musikk

Stillingskategori	Antall	Gjennomsnittsalder	Antall 70 år innen 2012
Professor	4		
Førsteamanuensis	8,3		
Førstelektor	3		
Universitetslektor	2,6		
Sum	18	52	,4

Musikkvitenskap

Stillingskategori	Antall	Gjennomsnittsalder	Antall 70 år innen 2012
Professor	0		
Førsteamanuensis	1		
Amanuensis	1		
Sum	2	57	0

* Amanuensis-stillingen er knyttet til Arne Bjørndalsamlingene, og stillingsinnehaver fikk opprykk til førsteamanuensis senhøsten 2009.

Musikkterapi

Stillingskategori	Antall	Gjennomsnittsalder	Antall 70 år innen 2012
Professor	1		
Førsteamanuensis	4		
Sum	5	49	0

* Én av førsteamanuensisstillingene er det ikke tilsatt i per talletidspunkt.

Utdanning

Gjennomsnittlig studiepoengsproduksjon per undervisningsårsverk er som følger: *Utøvende musikk*: 809; *Musikkvitenskap*: 348 og *Musikkterapi*: 520. Studiepoengutviklingen er ulik for fagene ved instituttet. Musikkvitenskap går tilbake i perioden, med en bunn i 2009.

Musikkterapi øker, mens for utøvende musikk er det registrert noe økning i toårssyklusene (2006/2007 sammenlignet med 2008/2009). Søknads- og opptakstallene (i parentes) på master i perioden 2005-2009 fordeles som følger: *Etnomusikologi og musikkvitenskap* 4 (4), 12 (6), 14(4), 10 (0) og 2 (0); *Musikkterapi* 0 (0), 14 (14), 13 (9), 0 (0) og 18(12) (faget hadde ikke opptak i 2008); *Utøvende musikk eller komposisjon* 39 (8), 8 (8), 1 (1), 15 (2) og (44) 15. I samme periode har faget hatt ni masterkandidater i Etnomusikologi og musikkvitenskap, 17 masterkandidater i Musikkterapi og 30 masterkandidater i Utøvende musikk eller komposisjon. For fagene ved instituttet er gjennomføringsprosenten på masternivå særlig god for musikkterapi.

Forskning

I 2010 er det registrert fire kandidater i doktorgradsutdanning med fagtilhørighet til musikkterapi. Det samme gjelder for musikkvitenskap. Utøvende musikk har to kandidater. Instituttet har to universitetsstipendiater, én i musikkvitenskap og én i musikkterapi.

Instituttet ligger langt under fakultetssnittet for publikasjonspoeng per ansatt totalt sett, men som nevnt over i kap II gir det meste av aktiviteten knyttet til kunstnerisk utviklingsarbeid ikke uttelling i form av publikasjonspoeng.

Vurderinger

Fagene knyttet til Griegakademiet ligger alle langt under gjennomsnittet for fakultetet når det gjelder studiepoengproduksjon per undervisningsårsverk. Utøvende musikk og komposisjon ligger 40 % under fakultetsgjennomsnittet, musikkvitenskap 74 % under og musikkterapi 61 % under gjennomsnittet, noe som plasserer alle fagene på den nederste delen av listen. Utøvende musikk og komposisjon og musikkterapi har en fast ramme for antallet studieplasser, noe som gir fagene et begrenset studenttilfang og mindre muligheter for stordriftsfordeler sammenlignet med andre HF-fag. Studietilbudet for disse fagene er videre kostnadskrevenne, med mye individuell oppfølging og undervisning en-til-en. Musikkterapi har til nå tilbudt undervisning i et årsstudium på bachelornivå og et masterstudium. Opptaksgrunnlag til masterstudiet er årsstudium samt en påbygning av emner i enten psykologi, medisin eller andre fag. Fagmiljøet har til nå ikke hatt kapasitet til å gi undervisning på både årsstudiet og masterstudiet samtidig, slik at opptaket alterneres. Fra høsten 2010 erstattes disse tilbudene av en integrert master i musikkterapi.

Musikkvitenskap er også i en særstilling, siden faget bare tilbys på masternivå. Faget er avhengig av å rekruttere eksternt til masterstudiet, og med manglende undervisningstilbud på lavere grad, er faget sårbart med tanke på studiepoengproduksjon.

Som nevnt i kapittel 3b om publikasjonspoeng, er det vanskelig å bruke oversikten for Griegakademiet absolutt. Mange av de ansatte ved instituttet publiserer i kanaler som ikke gir uttelling, jf tabellen ovenfor. Griegakademiets egne registreringer for kunstnerisk utviklingsarbeid viser en betydelig aktivitet som er relevant i denne sammenheng og som i stor grad henger sammen med formidlingsaktiviteten ved instituttet. Den totale aktiviteten ved instituttet er stabil, selv om tyngdepunktene mellom aktivitetene varierer fra år til år. Ved kjøp av Nygård skole, og ved Griegakademiets rolle i intensjonene om å gjøre UiB til en kultur, kunnskaps- og identitetsskaper på Vestlandet, fremhevet i UiBs handlingsplan for UiB og omverdenen, vil instituttet kunne styrke sin særstilling innen formidling.

Av fagene ved Griegakademiet er det spesielt musikkvitenskap det er behov for å se nærmere på. Faget har dårlig rekruttering til masternivå og er uten eget bachelortilbud. Det opprinnelige samarbeidet med HiB om utdanning i musikkvitenskap på bachelornivå er skrinlagt etter at HiB har lagt ned sitt studietilbud, og flere ansatte ved faget har forsvunnet de siste årene. Faget tilfredsstiller ikke NOKUTs krav til fagmiljø for undervisning på masternivå per i dag, og uten tilførsel av stillingsressurser til faget, er det ikke grunnlag for videreføring av musikkvitenskap. En revitalisering av faget og utdanningstilbudet vil etter arbeidsgruppens vurdering kunne ha profitert på at faget søkte samarbeid med fag ved AHKR, LLE og FOF.

Kap V Oppsummering og anbefalinger

I det foregående har vi vurdert våre fag på grunnlag av et sett med kvalitets- og resultatparametre innen forskning og utdanning. Vi har vist utfordringer ved fakultetets fagportefølje, bredden i denne og sett på hvilke miljøer som har spesielle utfordringer. I dette avslutningskapitlet skal vi summere opp våre viktigste funn. Vi vil gi noen eksplisitte anbefalinger for det videre arbeidet med fagdimensjonering, inkludert tanker om avvikling eller nedtrapping av virksomhet som allerede er etablert ved fakultetet.

Som en innledning til arbeidsgruppens konkrete anbefalinger ønsker arbeidsgruppen å gi en kort oversikt over noen strategiske vurderinger som kan være viktige i det videre arbeidet:

- ∞ *"Småfagsvedtaket" og behovet for å styrke sterke fagmiljøer:* I forbindelse med fakultetets budsjettarbeid i 2008 vedtok fakultetsstyret å avsette vitenskapelige stillinger for å styrke små og utsatte fag ved fakultetet. Arbeidsgruppen forstår viktigheten av å sikre driften til de mindre fagmiljøene, men ønsker samtidig å understreke behovet for å sikre videreutviklingen av de store fagmiljøene.
- ∞ *Nasjonal arbeidsdeling:* Arbeidsgruppen har sett at det er særlig to fagområder ved fakultetet som viser hvordan den nasjonale arbeidsdelingen fungerer i praksis: japansk og italiensk. Ved UiB tilbys bare japansk på lavere grad, og studenter som ønsker å gjennomføre mastergraden må reise til UiO. Likeledes er det kun UiB som tilbyr en mastergrad i italiensk hvor studenter kan spesialisere seg i litteratur- eller kulturkunnskap. En slik arbeidsdeling er viktig, særlig i forhold til de mindre fagmiljøene, og det kan være fornuftig å undersøke flere slike muligheter innenfor andre fagområder.
- ∞ *Ressursmessige føringer:* Fram til 2009 var UiBs resultatfordeling av studiepoengmidlene til fakultetet basert på en 50/50 nøkkel: 50 % i basisfinansiering, og 50 % i resultatfinansiering. Resultatfinansieringen tildeles fakultets budsjett to år etter at studiepoengene er avlagt. I 2010-budsjettet ble denne fordelingen justert til 35/65, og universitetsstyret har varslet en videre justering til 25/75 til budsjettet for 2011. UiB arbeider også for å innføre en ny modell for resultatfordeling på forskningssiden, og denne modellen vil sannsynligvis innføres med budsjettet for 2011. Den økte fokuseringen på resultatfinansiering vil gjøre det enda viktigere for fakultet å være robust nok til å takle svingningene i resultatfinansieringen fra år til år. Instituttene må utvikle konkrete strategier for å dimensjonere sin undervisningsaktivitet basert på faste stillingsressurser, noe som vil gjøre instituttene mindre sårbare hvis utdannings- og forskningsaktiviteten går ned og minske behovet for ekstraressurser.
- ∞ *Faglig bredde:* Det er viktig at HF er i stand til å utvikle strategier som balanserer mellom de eksterne behovene for å være samfunnsrelevant, og de mer interne behovene for å opprettholde grunnleggende fagområder innen den humanistiske tradisjonen. Etter arbeidsgruppens vurdering er det ingen motsetning mellom disse behovene, men det kreves at fakultetet er i stand til å formidle, både internt og til verden utenfor, de grunnleggende verdiene som definerer den humanistiske tradisjonen.

Gjennomgangen viste at de fleste fag ved fakultetet typisk nok har både sterke og svake sider. Det har vært arbeidsgruppens intensjon at en synliggjøring av fagenes mindre sterke sider vil kunne stimulere til en faglig fornying og kvalitetsforbedring. De fleste fagene blir likevel i hovedsak funnet solide og godt fungerende i sin nåværende form. De fleste er også omtrent passelig dimensjonert for arbeidsoppgavene, særlig på undervisningssiden, men det finnes unntak som arbeidsgruppen har nevnt spesifikt i gjennomgangen av det enkelte faget. Nordisk er et slikt eksempel på et fag som ikke har klart å tiltrekke seg studenter i tilstrekkelig grad verken på bachelor- eller på masternivå – til tross for at det finnes stort samfunnsbehov (særlig ved utdanning av norsklærere) og til tross for at fagmiljøet holder et rimelig bra nivå på forskningssiden. Her bør fagmiljøet og instituttet stilles overfor utfordringen om enten å foreta en reduksjon i stillinger sett i forhold til den reelle studentrekrutteringen, eller å fornye og videreutvikle undervisningstilbudet slik at studentrekrutteringen øker og potensialet til faget utnyttes. Dette prinsippet bør i utgangspunkt gjelde for alle fag.

I dette avsnittet er fagmiljøene som framstår som gjennomgående sterke identifisert og beskrevet. At de er gjennomgående sterke betyr at de kommer godt ut på de kvantitative indikatorene både når det gjelder utdanning og forskning, og at det er andre kvalitative aspekter ved faget som er særlig verdifulle. Fagene i denne gruppen er arkeologi, historie, kunsthistorie og religionsvitenskap. I forhold til ressursgrunnlag for aktiviteten vil arbeidsgruppen trekke frem arkeologi. Faget har vist seg å være sterkt på bakgrunn av indikatorene som arbeidsgruppen har lagt til grunn, og dersom de fortsatt skal være i stand til å opprettholde nivået, er det gode grunner til å vurdere en økning i fagets ressursgrunnlag.

Gjennomgangen av fagporteføljen i kap. IV viste at fire faggrupper/fag av ulike grunner kommer dårlig ut: lingvistiske fag, musikkvitenskap, norrøn filologi og teatervitenskap. Arbeidsgruppen mener at ingen av disse bør fortsette i sin nåværende form. Arbeidsgruppen anbefaler at studieprogrammene for lingvistiske fag (BA/MA), teatervitenskap (BA/MA) og norrøn filologi (BA/MA) avvikles ved fakultetet. Det bør vurderes om det er mer hensiktsmessig å integrere fagkompetansen innenfor disse fagområdene i andre fag ved fakultetet, men slik at stillingsressursene ved avgang ikke blir gjenopprettet.

Japansk og musikkvitenskap er fag som nå har én stilling. Arbeidsgruppen mener at fakultetet må ta stilling til spørsmålet om fagene skal videreføres. Dersom fagene skal videreføres, må stillingsressursene styrkes – i motsatt fall må de avvikles. I dag oppfyller heller ikke disse fagene NOKUTs krav til stillingskategorier. Andre fag som ikke oppfyller NOKUTs krav om professorkompetanse for høyeregradsstudier inkluderer digital kultur, klassisk og teatervitenskap.

I fakultetets fagportefølje finnes en rekke små fag, som har fire (eller færre) fast ansatte: arabisk, italiensk, klassisk og russisk. Disse fagene bør skjermes mot nedbygging utover et minimum av tre faste årsverk.

Arbeidsgruppen har utarbeidet en oversikt over hvilke fagmiljøer som vil miste stillinger for aldersgrensen innen 2012. Basert på en samlet vurdering mener arbeidsgruppen at stillingene

innenfor følgende fagområder *ikke* bør erstattes: fransk, tysk, digital kultur, lingvistiske fag, nordisk og kulturvitenskap (til sammen syv årsverk).

Fagmiljøene som ikke er nevnt i denne oppsummeringen er etter arbeidsgruppens vurdering innenfor gjennomsnittsrammene for fakultetet. Det er allikevel viktig for fagene å ha kontinuerlig fokus på strategier og tiltak for å øke rekrutteringen til faget, studiepoengsproduksjonen og forskningsaktiviteten.

Leiv Egil Breivik

Espen Dragstmo

Sonja Dyrkorn

Christhard Hoffmann

Steinar Thunestvedt

Ronald Worley

Kap VI Vedlegg

Faste innrapporterte undervisningsårsverk per år

	2006	2007	2008	2009
Arabisk	0,92	1,67	1,44	1,21
Arkeologi	2,07	2,07	2,3	2,3
Digital kultur	1,38	2,015	1,9	2,82
Engelsk	6,9	6,67	6,21	5,98
Filosofi	4,3	4,1	3,86	3,73
Fransk	3,17	3,17	3,055	3,4
Historie	9,91	9,45	8,905	8,395
Italiensk	1,38	1,38	0,92	0,92
Japansk	0,75	0,75	0,75	0,75
Klassiske fag	1,15	1,38	1,15	0,69
Kulturvitenskap	3,68	3,68	3,68	3,655
Kunsthistorie	2,99	2,76	3,7	4,41
Lingvistiske fag	2,3	2,3	2,3	2,3
Litteratur	3,45	3,45	3,45	3,45
Musikkterapi	1,125	2,25	1,755	1,38
Musikkvitenskap	1,78	1,38	1,38	1,38
Nordisk	8,13	7,91	8,38	8,38
Religionsvitenskap	4,14	4,14	3,91	4,14
Russisk	1,84	1,61	1,61	1,84
Spansk	3,68	3,68	3,45	3,45
Teatervitenskap	1,38	1,38	1,38	1,38
Tysk	3,22	2,76	3,22	3,22
Utøvende musikk	8,8	9,04	9,275	9,56

STUDIEPOENGPDUKSJON

Fag	2006	2007	2008	2009	Gjennomsnitt
Arabisk	1575	1725	930	1065	1324
Arkeologi	5725	5295	4835	4065	4980
Digital kultur	3210	2374	2045	1675	2326
Engelsk	11048	11308	10705	9807,5	10717
Filosofi	5940	5190	4170	4355	4914
fransk	2565	2870	2095	1930	2365
Historie	21995	20705	19578	20020	20574
Italiensk	1605	960	930	945	1110
Japansk	2415	795	1650	435	1324
Klassisk	2305	2400	1460	1445	1903
Kulturvitenskap	5235	3705	3060	3390	3848
Kunsthistorie	10710	10020	8205	7410	9086
Lingvistikk	881	925	1000	1575	1095
Litteratur	6480	5565	4395	4170	5153
Musikkterapi	360	765	1005	1170	825
Musikkvitenskap	660	615	525	270	518
Nordisk	11244	12253	10068	10123	10922
Religionsvitenskap	10045	8298	6493	6328	7791

Russisk	1810	1730	2166	2406	2028
Spansk	12687	9988	5933	5618	8556
Teatervitenskap	2265	1485	1125	870	1436
Tysk	1980	2085	2155	1745	1991
Utøvende musikk	7740	6450	8220	7245	7414

STUDIEPOENG PER UNDERVISNINGSÅRSVERK

Fag	2006	2007	2008	2009	Gjennomsnitt
Arabisk	1712	1033	646	880	1068
Arkeologi	2766	2558	2102	1767	2298
Digital kultur	2326	1178	1076	594	1294
Engelsk	1601	1695	1724	1640	1665
Filosofi	1381	1266	1080	1168	1224
Fransk	809	905	686	568	742
Historie	2219	2191	2198	2385	2248
Italiensk	1163	696	1011	1027	974
Japansk	3220	1060	2200	580	1765
Klassiske fag	2004	1739	1270	2094	1777
Kulturvitenskap	1423	1007	832	927	1047
Kunsthistorie	3582	3630	2218	1680	2778
Lingvistiske fag	383	402	435	685	476
Litteratur	1878	1613	1274	1209	1493
Musikkterapi	320	340	573	848	520
Musikkvitenskap	371	446	380	196	348
Nordisk	1383	1549	1201	1208	1335
Religionsvitenskap	2426	2004	1660	1528	1905
Russisk	984	1075	1345	1308	1178
Spansk	3448	2714	1720	1628	2377
Teatervitenskap	1641	1076	815	630	1041
Tysk	615	755	669	542	645
Utøvende musikk	880	713	886	758	809

Fag	Stp/årsverk i gjennomsnitt	Prosent av fakultetsgjennomsnitt
Kunsthistorie	2778	206
Spansk	2377	176
Arkeologi	2298	170
Historie	2248	167
Religionsvitenskap	1905	141
Klassiske fag	1777	132
Japansk	1765	131
Engelsk	1665	124
Litteratur	1493	111
Nordisk	1335	99
Digital kultur	1294	96
Filosofi	1224	91
Russisk	1178	87

Arabisk	1068	79
Kulturvitenskap	1047	78
Teatervitenskap	1041	77
Italiensk	974	72
Utøvende musikk	809	60
Fransk	742	55
Tysk	645	48
Musikkterapi	520	39
Lingvistiske fag	476	35
Musikkvitenskap	348	26
Fakultetsgjennomsnitt	1348	

Opptak til master for kullene 2005, 2006 og 2007						
Fag	Opptatt	Sluttet	Aktiv	Fullført	Normert	Ikke norm.
arabisk	12	4	1	7	3	4
arkeologi	56	9	3	44	22	22
digital kultur	9	5	1	3	2	1
engelsk	80	23	6	51	26	25
filosofi	46	20	8	18	12	6
fransk	14	7	3	4	2	2
historie	180	39	15	126	92	34
italiensk	9	2	0	7	7	0
klassisk	2	0	1	1	1	0
kunsthistorie	42	10	5	27	18	9
kulturvitenskap	32	13	0	19	14	5
lingvistikk	11	4	3	4	0	4
litteratur	60	22	4	34	17	17
musikkvitenskap	14	4	2	8	7	1
musikkterapi	26	5	3	18	16	2
musikk	29	3	2	24	16	8
norrøn filologi	2	1	1	0	0	0
nordisk	56	16	5	35	20	15
religionsvitenskap	43	7	2	34	25	9
russisk	13	4	0	9	2	7
spansk	41	9	4	28	16	12
teatervitenskap	13	5	4	4	3	1
tysk	17	5	0	12	5	7

Fag	Antall masterkandidater	Prosent av totalt
Historie	174	19,9
Engelsk	93	10,6
Arkeologi	74	8,5
Nordisk	74	8,5
Religionsvitenskap	53	6,1
Litteraturvitenskap	51	5,8
Kulturvitenskap	49	5,6
Kunsthistorie	49	5,6
Filosofi	47	5,4
Spansk	43	4,9

Utøvende musikk	30	3,4
Tysk	22	2,5
Fransk	18	2,1
Musikkterapi	17	1,9
Digital kultur	16	1,8
Russisk	14	1,6
Italiensk	11	1,3
Musikkvitenskap	9	1,0
Arabisk	8	0,9
Teatervitenskap	7	0,8
Datalingvistikk og språkteknologi	6	0,7
Latin	4	0,5
Lingvistikk	3	0,3
Norrøn filologi	2	0,2
Gresk	1	0,1
TOTALT	875	

Publikasjonspoeng	2007	2008	2009*
arkeologi	18,7	21,7	16,4
arabisk	5	0	1
digital kultur	1,7	11	5
engelsk	22,8	23,7	37,8
filosofi	24,1	22,5	26,1
fransk	16,8	5,1	7,5
historie	43,2	55	40,3
italiensk	5,7	1,4	7
japansk	0	0	0
klassisk	3,4	5,8	6,4
kulturvitenskap	19,1	15,7	11,2
kunsthistorie	13,7	10,4	15,7
lingvistikk	8,9	13,4	6,6
litteraturvitenskap	28,1	12,7	17,5
musikk	4,7	8,9	10
nordisk	32,1	40	39,8
religionsvitenskap	33,7	46,4	53,5
russisk	10,8	0	18
spansk	3,1	8,7	14,4
teatervitenskap	6	3,7	1
tysk	12,8	2,1	10,2

*foreløpige tall

Til instituttene

Referanse

2009/3714-KJT

Dato

02.04.2009

Fagstrategi og -dimensjonering - bestilling av grunnlagsmateriale

Som en oppfølging av Lederkonferansen 12. og 13. februar 2009 vil arbeidet med fagstrategi/ -dimensjonering være en prioritert sak for Det humanistiske fakultet i det kommende året.

Arbeidet organiseres som et prosjekt. Det er oppnevnt en arbeidsgruppe bestående av instituttleder Christhard Hoffmann, AHKR, instituttleder Leiv Egil Beivik, IF og administrasjonssjef Steinar Thunestvedt, FoF. Referansegruppe for prosjektet er under oppnevning.

I mandatet skal arbeidsgruppen bl.a. utarbeide et sett med operative kvalitets- og resultatparametre. I denne forbindelse ønsker arbeidsgruppen tilbakemelding fra instituttene på følgende momenter for det enkelte fag:

1) Synergi/ samarbeid

Med dette menes samarbeid om undervisning og forskning, evt. andre samarbeidsrelasjoner samt fagenes eventuelle funksjon/ betydning for andre fag

2) Formidling

Med dette menes formidling i ulike kanaler, også publisering som ikke er poenggivende i Frida.

3) Samfunnsbehov/ samfunnsrelevans

4) Nasjonal arbeidsdeling

Arbeidsgruppen ber om tilbakemelding fra instituttene innen mandag 4.mai 2009.

For Arbeidsgruppen

Kjerstin Tønseth
seniorkonsulent

Det humanistiske fakultet
Telefon 55589380
Telefaks 55589383
post@hf.uib.no

Postadresse
Postboks 7805
5020 Bergen

Besøksadresse
Herald Hårfagreøgt. 1
Bergen

Saksbehandler
Kjerstin Tønseth
55589422

UNIVERSITETET I BERGEN

Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap

Det humanistiske fakultet

Referanse

2009/3714-CHH

Dato

19.05.2009

Tilbakemelding fra Institutt for AHKR

Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap viser til bestilling av 2. april, og svarer under på punktene fakultetets arbeidsgruppe ber om tilbakemelding på.

1) Synergi/samarbeid

Studier

Instituttets fire fag deltar i åtte tverrfaglige, og i noen tilfeller tverrfakultære, bachelorprogram: Arkeologi deltar i Antikke studier, Europastudier og Midtøstenstudier. Historie deltar i Antikke studier, Europastudier, Middelalderstudier, Midtøstenstudier og USA-studier. Kulturvitenskap deltar i Idéfag, Kjønnstudier og Folkehelse og helsefremmende arbeid. Religionsvitenskap deltar i Antikke studier, Midtøstenstudier og USA-studier. Fire av disse programmene (Antikke studier, Europastudier, Midtøstenstudier og Middelalderstudier) administreres fra AHKR. Instituttet administrerer i tillegg det tverrfaglige masterprogrammet Region og regionalisering, som er et samarbeid mellom fire fakultet (SV, Jur, MN og HF), og deltar også i det nordiske masterprogrammet Religious roots of Europe. AHKR er dessuten en viktig deltaker i den integrerte lektorutdanningen, der historie og religionsvitenskap er inne som store andrefag.

Det er en rekke tverrfaglige emner i instituttets portefølje, der fagene ved AHKR samarbeider både med hverandre og med fag ved andre institutt og fakultet. Det tverrfaglige emnesamarbeidet er ofte innenfor rammene av et tilrettelagt studieprogram, men vi har også flere instituttinterne tverrfaglige emner som brukes som frie studiepoeng og/eller i en spesialisering i de deltakende fagene. Slikt samarbeid finner vi også på masternivå.

AHKRs fag inngår som spesialiseringsfag i det åpne bachelorprogrammet Historie og kulturfag, og det er ikke uvanlig at studenter får innpasset emner fra ett AHKR-fag i en spesialisering i et annet AHKR-fag. Enkeltemner i våre fag brukes også i mange tilfeller som frie studiepoeng for å bygge opp under andre spesialiseringsfag. Vi tilbyr også enkeltemner som også isolert sett er interessante for studenter på andre program, som for eksempel et emne i sanskrit.

Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap
Telefon
Telefaks

Postadresse
Postboks 7805
6020 Bergen

Besøksadresse
Øysteinsgate 3
Bergen

Saksbehandler
Christhard Hoffmann
56588943

Forskning

Internt ble AHKR's seks forskningsgrupper opprettet ved årsskiftet 2007/2008 med utgangspunkt i faglige og forskningsmessige tyngdepunkter ved instituttet. De er alle tverrfaglige og alle samler forskere fra minst to til tre av fagene (arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap), men med noe ulik tyngde fra gruppe til gruppe. Dette er alt blitt en viktig arena for tverrfaglig forskning som har gitt ny stimulans til etablerte enfaglige forskningsmiljøer og satt i gang forskningssamarbeid der slik ikke fantes i særlig grad. Gruppene arbeider noe ulikt ut fra tidligere erfaring og stadiet i forskningssamarbeidet. Samarbeidet har dermed ulike former, knyttet til utvikling av større og mindre forskningsprosjekter, seminarer og workshops omkring forskningstemaer, ekskursjoner ut fra definerte problemstillinger, invitasjoner til eksterne gjesteforskere som innlemmes i gruppene osv. Instituttideling av forskningsmidler til forskningsgruppene og utnyttning av Småforskningsmidler har gjort det mulig å styrke dette forskningssamarbeidet. Et viktig aspekt er integreringen av PhD-kandidater i forskningsgruppene, noe som både gir synergi for forskerutdanningen og vitalitet i gruppene.

Et nyopprettet internt organ av betydning for forskningssamarbeidet ved instituttet er et *veilederforum* som består av alle faglig ansatte som er veiledere i forskerutdanningen. Vi regner med at dette vil gi stor synergieffekt i forhold til kvaliteten på forskerutdanningen, og at det vil kunne stimulere forskningen.

Etablerede *forskningsprosjekter* og prosjekter under etablering er de mest håndfaste uttrykkene for forskningssamarbeid. Instituttet kan vise til både større og mindre forskningsprosjekter som har fått støtte fra NFR, EU og andre eksterne instanser: Christian Meyer har bl.a. nylig satt i gang et større NFR-støttet prosjekt, som samler både historikere og arkeologer. Nils Kolle har under utvikling et stort forsknings- og formidlingsprosjekt knyttet til Norges fiskeri- og kysthistorie, som samler historikere og økonomiske historikere. Torunn Selberg/Ingvild Gilhus og Karina Skeie m.fl. har inne søknader til NFR innen kultursatsingsområdet. Christopher Henshilwood har også utarbeidet en EU-søknad knyttet til et større internasjonalt forskningsprosjekt innen paleoarkeologi med samarbeid med naturvitere. Universitetets nye satsingsområde 'Vitenskapshistorie' har også resultert i et styrket forskningssamarbeid med nyopprettede midlertidige stillinger innen vitenskapshistorie, personer som vil ha tett forskningssamarbeid med forskere fra andre institutt og fakultet. Det samme gjelder UIBs tverrfaglige og tverrfakultære satsingsområde 'Region og regionalisering' med faglig forankring i AHKR.

Flere forskningsprosjekter som nylig er avsluttet eller er under avslutning og som alt har gitt stor synergieffekt, har dermed betydning videre. Her kan nevnes Tore Grønli's arbeid med Sentraladministrasjonens historie, Storforskprogrammet 'Global Moments', som særlig arkeologer har tatt del i. NFRs tidligere satsing på antikkområdet gir fortsatt forskningsmessige synergieffekter. Alle prosjekter ved instituttet kan imidlertid ikke nevnes her. Interne søknader om forskningsmidler viser imidlertid at det hele tiden er større og mindre forskningsprosjekter under planlegging og på gang.

AHKR har også uttrakt forskningssamarbeid med *andre institutt, sentra og universitetets randsoner*: Senter for Midtøstenstudier, Senter for Middelalderstudier, Senter for kvinne- og kjønnsforskning. Av universitetets randsoner er særlig Rokkansenteret og Unifob Global sentrale.

I tillegg må nevnes alle de *nasjonale og internasjonale nettverk* forskerne inngår i. Instituttet forsøker også, så langt midlene rekker, å stimulere til aktiv deltakelse i internasjonale forskningsfora og forskningsnettverk. Internasjonalisering står høyt på agendaen både for forskning og utdanning ved AHKR.

2) Formidling

For alle fagene ved AHKR er grensene mellom forskning og formidling ofte diffuse. De omhandler fenomener som ofte har stor samfunnsrelevans og hvor det derfor er et poeng at forskningsresultatene skal nå ut til videre målgrupper enn fagfeller. Dette påvirker måten resultatene skrives og formidles, også formidlingskanal og forlag. Dette har gitt, og kan gi, uheldige utslag i det nye resultatbaserte finansieringssystemet. Ved AHKR ønsker en å opprettholde gamle tradisjoner som gjør fagene viktige i samfunnet, samtidig som det stimuleres til også å utgi de samme resultatene tilpasset de snevrere akademiske sjangrene som renommerte akademiske forlag og tidsskrifter krever.

AHKR hadde i 2008 10 ikke-poenggivende bøker (fagbøker/populærvitenskapelige bøker) der ansatte var delforfatter eller hovedforfatter. Av disse kan nevnes Per Kristian Sebaks bok om jøder i Bergen som fikk mye medieomtale. Det ble registrert 70 populærvitenskapelige artikler, kronikker og avisinnlegg. 73 mediebidrag (intervju, kommentarer til aktuelle saker m.m.). Av saker som særlig har vakt interesse i media kan nevnes: forskning omkring kvinner som velger å ikke få barn (T.Fjell), musikk- og andre festivaler (L.Fjell), finanskrisen i historisk perspektiv (Brautaset/Dyrvik), arkeologiske funn/vikingtidsfunn (Baug), BerGISprosjektet (Ersland/Solli), misjonshistorie- og utstilling (Okkenhaug, Ryymmin, Skeie, Sandmo). Det er holdt over 250 konferansebidrag og faglige innlegg.

Flere av de ansatte bidrar også som redaktører og / eller redaksjonsmedlemmer for internasjonale og nasjonale tidsskrifter.

3) Samfunnsbehov / samfunnsrelevans

Alle de fire fagene ved AHKR har tradisjonelt hatt høy samfunnsrelevans. Denne er ikke blitt mindre i dagens samfunn.

Samfunnet har behov for fagene ved AHKR i *forskningsmiljøer* ved universiteter, høyskoler og instituttsektoren. Forvaltningen etterspør også fagene i stats-, regional- og lokaladministrasjonen. Arkeologi har lovpålagte forvaltningsoppgaver ved Riksantikvaren, Miljøverndepartementet, Fylkeskommunene, kommunene og universitetsmuseene og det er behov for historisk kompetanse på ulike nivå i forvaltningen (statsadministrasjon, direktorater).

Særlig arkeologi og kulturvitenskap er aktuelle fag innen *formidling, museer og media*. Historie og religionsvitenskap er imidlertid også viktige her.

Lærerutdanningen er et sentralt satsningsområde ved UiB, og historie og religionsvitenskap er inne som fagtilbud både i det ettårige påbygningsstudiet Praktisk-pedagogisk utdanning (PPU) og i den integrerte lektorutdanningen (IL) som andrefag. Søkertallet til PPU med historie og religion som fag har økt kraftig de siste årene, og disse fagene er nå blitt blant de mest etterspurte på dette studiet. Didaktikk er dermed blitt en viktig del av virksomheten her.

Religionsvitenskap ved UiB satser sterkt på en religionsvitenskapelig fundert lærerutdanning, og arbeider med å få på plass forelesninger og seminar for lærere i den norske skolen der religionsundervisningen er i stadig endring. Historiemiljøet produserer lærebøker for den videregående skole, og har jevnlig innlegg på lærerseminarer.

Kultur blir en stadig viktigere faktor i den offentlige debatten i Norge og internasjonalt. Flere av emnene våre er direkte rettet inn mot samfunnsprospørsmål av stor betydning, for eksempel betydningen av multikulturalisme, migrasjon o.l. Dette er også spørsmål som har fått en sentral plass i skolen de siste årene.

Fagene våre har tradisjonelt spilt og spiller fortsatt en stor rolle i alle typer *identitetsskappingsprosesser* – nasjonalt, regionalt, lokalt og internasjonalt: hvor kommer vi fra, hvordan har kulturer utviklet seg, hva er likheter/forskjeller mellom 'oss' og 'de andre'? Hvordan endrer kulturer seg i et langtidsperspektiv? Hva fremmer utvikling, hva virker nedbyggende? Slike spørsmål er fortsatt viktige, ikke minst i fleretniske samfunn, konfliktområder, men også i mer 'fredelige' samfunn, for å forstå samfunnsendring.

Noen av fagene, blant annet historiefaget, har en viktig rolle i *arkivverket*, der de gjennom Digitalarkivet samarbeider med Statsarkivet i Bergen og Riksarkivet. Digitalarkivet er aktivt i bruk i lokalhistorie og slektshistorie, og har et eget diskusjonsforum. Faget samarbeider også med Bergen kommune.

Fagene skaper også *nysgjerrighet og debatt* i samfunnet, og fagmiljøene får stadig henvendelser fra media om for eksempel nye tekstfunn, egyptiske kister, islamske bilder, alternativ religion, menneskerettigheter, migrasjon, kjønnsproblematikk, finanskrisen i historisk perspektiv og mye mer.

4) Nasjonal arbeidsdeling

Arkeologi har ingen planlagt arbeidsdeling mellom de ulike arkeologiske undervisningsinstitusjonene ved universitetet i Tromsø, Trondheim, Bergen og Oslo, men det har etter hvert utviklet seg ulike retninger. Tromsø og Trondheim fokuserer sterkt på Nord- og midtskandinaviske arkeologi, og Trondheim har i dag den eneste norske utdanningen i marin-arkeologi. Oslo har et generelt europeisk perspektiv, mens det i Bergen undervises og forskes på nordeuropeisk, klassisk og ikke-europeisk arkeologi.

Historie som undervisningsfag ved de fire store universitetene er allmenn og generell. Men vektleggingen tematisk og kronologisk er ulik. Historie i Bergen har et faglig tungt miljø både på antikken og mellomalderen (CMS).

Kulturvitenskap er et lite fagmiljø, og det er derfor vanskelig å tenke seg en nasjonal arbeidsdeling. Av ulike historiske grunner er det imidlertid likevel snakk om fagmiljøer med ulike profiler. Ved UiO har en lagt stor vekt på å utvikle kulturhistoriske emner, mens en ved UiB har lagt vekt på å utvikle mer samtdsorienterte emner. Denne arbeidsdelingen vil trolig være naturlig også i fremtiden.

Religionsvitenskap ved AHKR er det eneste religionsfaglige tilbudet ved UiB, mens Universitetet i Oslo tilbyr religionshistorie i tillegg til tilbudet ved Det teologiske fakultet. Religionsvitenskap ved AHKR er også det eneste fagmiljøet i Norge som tilbyr en

konsekvent religionsvitenskapelig (og ikke teologisk) tilnærming til lærerutdanning. Som eneste lærested i landet tilbyr også AHKR undervisning i koptisk.

Christhard Hoffmann
Instituttleder

Det humanistiske fakultet

Referanse

2009/3714-STT

Dato

04.05.2009

Fagstrategi og -dimensjonering - bestilling av grunnlagsmateriale - svar fra FOF

Institutt for filosofi og førstesemesterstudier er blitt bedt om å gi informasjon om enkelte forhold ved våre fag som kan bidra til utarbeidelse av kvalitets- og resultatparametre i tilknytning til arbeidet med fagstrategi og fagdimensjonering ved Det humanistiske fakultet. Vi svarer fortløpende på de enkelte punktene som fakultetets arbeidsgruppe etterspør.

1) Synergi /samarbeid

Det ligger i filosofiens karakter at den forholder seg til andre fag, ved blant annet å ta opp problemstillinger knyttet til språk, politikk, samfunnsforhold, moral, kunst og vitenskapenes grunnlagsproblemer. Vi har bredt samarbeid med andre fag både innenfor og utenfor HF, innen både forskning og utdanning.

Forskningssamarbeid

Vi har, eller har hatt, forskningssamarbeid med blant annet disse fagene/fagområdene: arbeidslivsforskning, humanistisk informatikk, juss, kvinneforskning/SKOK, lingvistikk, sosialantropologi, litteratur/litteraturvitenskap, medievitenskap, medisin/medisinsk etikk/sykepleievitenskap/internasjonalt helse, sosiologi, teologi

Vi har også samarbeid med SVT; her er overgangen glidende mellom forskning og undervisning (vitenskapsteori, vitenskapsetikk, vitenskapshistorie, miljøfilosofi).

Undervisningssamarbeid

FoF ser store muligheter i å utvikle undervisningssamarbeid med andre fag, blant annet ved selv å tilby emner som er relevante for andre fag. Vi har nylig utviklet et emne i miljøfilosofi, som nå vil inngå som ett av fire valgfrie tverremner i Bachelorprogrammet for miljø- og ressursfag ved Mat.Nat (biologi). Vi har også en rekke studenter fra Bergen Arkitektøgskole på dette emnet, som dette semesteret har ca. 30 oppmeldte studenter. Dette semesteret startet vi også et emne i religionsfilosofi, som er et samarbeid med AHKR.

Institutt for filosofi og
førstesemesterstudier
Telefon 55 58 23 82
Telefaks 55 58 96 51
fof@hi.ub.no

Postadresse
Postboks 7805
5020 Bergen

Besøksadresse
Sydnesplass 12-13
Bergen

Saksbehandler
Steinar Thunestvedt
55582384

Vi deltar i bachelorprogrammet Kognitiv vitenskap, som administreres ved SV (medie- og informasjonsvitenskap), og tilbyr her et obligatorisk emne i sinnsfilosofi, som følges av en rekke studenter fra andre fag. Det samme gjelder LOG101. I det tverrfaglige Bachelorprogrammet i kjønnsstudier tilbyr vi emnet KVIK202b (Kjønn og filosofi). Filosofi er en sentral disiplin for kjønnsstudier, også internasjonalt. Potensielt er vi interessert i å delta i Antikkprogrammet, men her har det så langt vært lite rom for undervisning i filosofi. Vi ser også muligheter for å delta i Bachelorprogrammet i retorikk, som er faglig relevant for oss og hvor vi har både faglig kompetanse og forskningsinteresser. Vi har tidligere bidradd med undervisning i medisinsk etikk (ved Det medisinsk-odontologiske fakultetet), og vi har i flere år vært involvert i undervisning i datalingvistik.

I tillegg tiltrekker en rekke av våre emner på 200- og 300-nivå seg studenter fra andre fag, blant annet fra estetiske fag, historie- og kulturfag og samfunnsfag. Dette gjelder blant annet emner innen etikk og politisk filosofi, filosofisk estetikk, moderne fransk filosofi, philosophy and literature, sosialfilosofi, språkfilosofi og politisk idehistorie.

Det skal bemerkes at en del av studentene fra andre fag følger enkelte FoF-emner for sin egen interesses skyld og uten å ta eksamen. Det er selvfølgelig på en måte uheldig, men samtidig dreier dette seg ofte om studenter som er langt mer aktive enn gjennomsnittet og bidrar positivt i studentmiljøet. Instituttet ser det som viktig at filosofi kan spille en faglig sentral rolle også for studenter (særlig på masternivå) ved andre fag som ikke har behov for studiepoeng og derfor ikke avlegger eksamen. Antall studiepoeng gjenspeiler med andre ord ikke den betydning vår undervisning har for studenter ved UiB, og særlig på HF.

Vi regner for øvrig med at rekrutteringen av studenter til filosofi lider under mangelen på synlighet av faget. Den oppsiktsvekkende høye søkningen til det nyopprettede årsstudiet i filosofi kan ses som en bekreftelse på vår antakelse at et bachelorprogram i filosofi vil øke rekrutteringen.

Vårt nystartede spesialisingsfag, idehistorie, har sitt utspring i emner fra det nedlagte Bachelorprogrammet i idéfag. Her ønsker FoF å videreføre og videreutvikle faglig samarbeid, blant annet innen kulturvitenskap, litteraturvitenskap, historie og religionsvitenskap. I sin bachelorgrad kan studentene velge mellom utvalgte emner fra disse fagene, og de vil kunne få biveileder fra andre fag på bacheloroppgaven. På masterstudiet ser vi for oss muligheten for delt veiledning mellom FoF og et samarbeidsfag.

For idéhistoriestudenter vil det være mulig å få en dobbel spesialisering i én og samme bachelorgrad; dette vil gjelde kombinasjoner av spesialiseringer innen idéhistorie og henholdsvis filosofi, kulturvitenskap, historie og mest sannsynlig religionsvitenskap. Etter gjennomført bachelorgrad vil studenter med en slik dobbel spesialisering (gitt et karaktersnitt på minst C i spesialiseringsemnene) være kvalifisert for masterstudiet i to fag. Vi forestiller oss at en slik mulighet for dobbel spesialisering vil være attraktiv for en del studenter.

FoF er tildelt PEK-midler for å utvikle undervisningsopplegg i etikk ved de ulike fakultetene, på bachelor- og masternivå. Det er nedsatt en arbeidsgruppe med deltakelse fra bl.a. SVT, UB og medisin, som er fagmiljøer vi her vil samarbeide med. Ved AHKR finnes det allerede kompetanse i forskningsetikk, og her vil det være naturlig å inngå et samarbeid. Her er det et stort potensial for samarbeid med og bidrag til undervisningen ved en rekke fagmiljøer ved UiB. Også innenfor vitenskapsfilosofi har vi et stort ubrukt potensial for samarbeid med og bidrag til undervisningen ved en rekke fagmiljøer ved UiB.

Gjennom flere år har det vært interesse for å hyre inn enkelte av våre ansatte til å undervise i Akademisk skriving, både ved UiB (SV-fakultetet) og ved høyskoler (Stord/Haugesund, Lærerhøgskolen, Vestlandske kunstakademi).

Gjennom examen philosophicum har vi et bredt og tildels tett samarbeid med alle fakultetene ved UiB. Seminarmodellen ved exphil har i det store og hele vært en suksess, både pedagogisk og faglig, det siste blant annet på grunn av våre fakultetsspesifikke opplegg. Dette krever en bred filosofisk orientering, og vi er avhengige av at exphil er fundert i et sterkt fagmiljø. Her har vi en åpenbar utfordring, ettersom de fleste som i dag underviser til exphil, ikke har forskningsdel i sin stilling. En rekke av våre fast vitenskapelig ansatte ved fagstudiet (som alle har exphil-undervisning som en del av sin undervisningsplikt) har vært sterkt involvert i utviklingen av examen philosophicum, både innen undervisning, lærebokutvikling og utvikling av studieopplegg, noe som uten tvil har vært en forutsetning for den brede anerkjennelsen exphil har ved UiB, ikke minst på sentralt nivå. Den voksende staben av ansatte i undervisningsstillinger ved exphil bidrar vesentlig ikke bare til instituttets undervisning, men også - og langt utover det man kan forvente - til utvikling av nye studietilbud, til forskning og formidling (også poenggivende) og til nasjonalt og internasjonalt samarbeid.

2) Formidling

FoF fikk i 2008 22,55 publikasjonspoeng, fordelt på 24 publikasjoner og 16 forskere. Dette utgjør imidlertid bare en del av vår formidlingsvirksomhet. Under kategoriene "bok", "rapport/avhandling" og "del av bok/rapport" hadde vi til sammen 79 oppføringer i Frida. Bland de ikke-poenggivende publikasjonene finnes blant annet lærebøker (4), artikler i ikke-vitenskapelige og/eller ikke-poenggivende tidsskrift (11), bøker og deler av bøker/festskrift, leksikonartikler og en rekke avisartikler. I tillegg hadde vi 55 oppføringer under kategorien "konferansebidrag". De fleste av disse gjelder faglige, for en stor del internasjonale, konferanser, mens andre gjelder innlegg på mer allmennkulturelle og arbeidslivsrettede seminarer og konferanser. Nettopp på grunn av filosofiens relevans for så mange fag- og samfunnsområder, er mange av våre filosofer etterspurte foredragsholdere. En av dem – førsteamanuensis Lars Svendsen – fikk i år Meltzers formidlingspris.

Også våre studenter er aktive i publisering, blant annet i *Samviten* og *Replikk*, og hvert år lager masterstudentene en egen publikasjon av innlegg på Durham-seminaret, som holder høy faglig kvalitet.

3) Samfunnsbehov / samfunnsrelevans

Hva som oppfattes som samfunnsbehov og samfunnsrelevans, er ikke alltid like lett å avgjøre, ettersom dette svinger over tid. Vår satsing på miljøfilosofi kan sees på som samfunnsrelevant, likeledes vår undervisning i etikk. Én av våre ansatte har for eksempel utstrakt undervisning i forvaltningsetikk. Innenfor forholdet etikk-samfunn har vi uten tvil muligheter for å gjøre oss mer "samfunnsrelevante". Vår videreutdanning i "Filosofi i skolen" kan også plasseres i denne kategorien. Ansatte ved instituttet har i denne sammenheng vært invitert til å holde foredrag ved ulike videregående skoler (bl.a. Bjørgvin, Katedralskolen, Fyllingsdalen). Også i grunnskolen er det blitt et sterkere innslag av filosofi (RLE-faget).

Instituttet har i en årrekke vært involvert i arbeidslivsforskning, og en gruppe forskere ved FoF avsluttet nylig et forskningsprosjekt om arbeidsmiljø på multikulturelle arbeidsplasser,

finansiert av NHO og LO. Dette arbeidet har fått stor medieoppmerksomhet. Vi har også i en årrekke deltatt i etterutdanningseminene "Norge som innvandringsland".

4) Nasjonal arbeidsdeling

Det er ingen formell nasjonal arbeidsdeling i filosofi, men vi har enkelte miljøer som gir FoF særpreg i forhold til andre filosofiske miljøer i Norge, blant annet innen fenomenologi/eksistensfilosofi, moderne fransk filosofi, sosialfilosofi, Wittgenstein-studier.

Bergen 30. april 2009

Vigdís Songe-Møller
instituttleder

Vigdís Songe-Møller
instituttleder

UNIVERSITETET I BERGEN

Griegakademiet – Institutt for musikk

Bergen, 25.5. 2009

Det humanistiske fakultet,
her

FAGSTRATEGI OG DIMENSJONERING

Viser til brev av 2.4. (2009/3714-KJT) om bestilling av grunnmateriale knyttet til HF's arbeid med fagstrategi og dimensjonering.

Ved Griegakademiet forvaltes følgende fagtradisjoner og disipliner:

- Utøving innenfor klassisk og jazztradisjon (pluss folkemusikk ved Ole Bull Akademiet)
- Komposisjon, med vekt på nyere eksperimentelle uttrykk
- Musikkteori, relatert til utøving og komposisjon
- Musikkpedagogikk
- Musikkvitenskap (etnomusikologi og allmenn musikkvitenskap)
- Musikkterapi, rettet mot helse, omsorg, eller samfunnskontekster

På dette grunnlaget har vi studietilbud innen utøving eller komposisjon, musikkvitenskap, musikkpedagogikk (musikkfaglig PPU) og musikkterapi.

1. Synergi/samarbeid

Det er en målsetning for Griegakademiet å stimulere til mer samarbeid mellom utøver- og forskningsbaserte disipliner ved instituttet.

Innenfor *utøving* og *komposisjon* foregår det mye samarbeid både mht. kunstnerisk utviklingsarbeid og undervisning. Fagmiljøene har, samlet sett, et omfattende internasjonalt nettverk og orienterer seg mot både konservatorie/akademi-tradisjonen og et internasjonalt musikkliv (festivaler, operaselskaper, konsertarrangører). Samarbeidet med forskere har ikke vært så omfattende, men det øker. Eksempler er de årlige Holbergdagene og Hauge/Tveitt-jubileet i 2008.

Postadresse: Det humanistiske fakultet
Postboks 7805, 5020 Bergen
e-post: grieg@hfa.uib.no

Besøksadresse: Lars Hillesgt. 3
5015 Bergen
Telefon: 55586950 / Telefaks: 55586960

Musikkvitenskapen ved GA omfatter internasjonalt orientert etnomusikologi, norsk folkemusikk (Arne Bjørndals samling), populærmusikkstudier og allmenn musikkvitenskap. Denne forskningen utgjør en viktig kunnskapsbase for hele miljøet. Synergi og samarbeid er økende, spesielt i forhold til musikkterapi, men også i forhold til andre fag innenfor humaniora og samfunnsvitenskap.

Musikkpedagogikk ved GA springer ut av konservatorietradisjonen og har vært rettet mot utdanning av musikkpedagoger med sterk utøverprofil. Også her ser vi økende tendens til faglig samarbeid inn mot andre humaniorafag, musikkterapi og psykologi.

Musikkterapien er preget av tverrfaglig samarbeid mot både humaniora, samfunnsvitenskap, psykologi, medisin og andre relaterte helsefag. Faget er i sterk utvikling og vårt fagmiljø har høy internasjonal profil og anerkjennelse. Musikkterapi har også stor aktivitet innenfor Unifob. Via private bidragsytere og andre eksterne finansieringskilder (bl.a. NFR) har fagmiljøet innhentet ca. 25 mill siden etableringen i 2006.

2. Formidling

Ved Griegakademiet publiseres det en del forskning i etablerte kanaler. Noen eksempler: *Nordic Journal of Music Therapy* (musikkterapi), *Journal of Latin American Studies* (etnomusikologi), *Studia Musicologica Norvegica* (allmenn musikkvitenskap), men et stort volum er knyttet til kunstnerisk utviklingsarbeid. Det gjelder spesielt konserter, forestillinger og CD-innspillinger. Noen kvantitative data knyttet til fremføringer, innspillinger og komposisjoner fra 2008:

Internasjonale festivaler og konsertserier	Nasjonale festivaler og konsertserier	Lokale festivaler og konsertserier	CD innspillinger	Komposisjoner
48	15	152	9	5

”Internasjonale festivaler og konsertserier” omfatter fremføringer og turneer i Kina, USA, Sør Amerika, England. Festspillene i Bergen regnes med i denne kategorien.

"Nasjonale festivaler og konsertserier" inkluderer f.eks. Borealifestivalen, Oslo konserthus, Troidhaugen m.fl., mens "lokale festivaler og konsertserier" er Griegakademiets konserter, Avgarde, Logen Teater, Silustøl osv.

Vi registrerer også en del populærforedrag, radiokommentarer, konsert- og CD-anmeldelser og andre artikler i pressen. En spesiell sjanger er artikler publisert i CD booklets. I noen tilfeller kan disse være omfattende og ha et visst forskningspreg.

Vår ambisjon er at slike kunstneriske resultater synliggjøres bedre i UiBs rapporter og at det utvikles økonomiske stimuleringsordninger både på institusjons- og sektornivå.

Ellers vil vi peke på det omfattende formidlingsarbeidet som skjer gjennom to internasjonale tidsskrift som GAMUT står ansvarlig for. Det gjelder *Nordic Journal of Music Therapy* (i samarbeid med Routledge) og *Voices: A world Forum for Music Therapy* (open access, se <http://www.voices.no/>)

3. Samfunnsbehov/samfunnsrelevans

Fagene ved Griegakademiet har tradisjonelt hatt en sterk samfunnsrelevans.

Utøverutdanningene i Norge har hatt stor betydning for utviklingen av kulturskoler, musikklinjer i videregående skoler, frivillig musikkliv og styrking av musikkfaget i grunnskolen. Pedagogisk virksomhet utgjør den største delen av arbeidsmarkedet. Griegakademiet ønsker derfor at flere studenter inkluderer vår musikkfaglige PPU i utdanningen.

I tillegg til det pedagogiske feltet kommer de profesjonelle symfoniorkestrene, forsvarets musikkorps, distrikts/landsdelsmusikerordninger og freelancemarkedet. Innenfor vokalfag er det få stillinger, men det forventes en økning. Internasjonaliseringen innenfor musikklivet resulterer i et stadig mer åpent arbeidsmarked, med høy konkurranse om de mest attraktive stillingene. Tidligere nasjonale kandidatundersøkelser, som for tiden oppdateres av Norges musikkhøgskole, viser lav arbeidsledighet og stor grad av tilfredshet med arbeidssituasjonen.

Musikkterapien har i løpet av få år ekspandert sterkt, ikke minst i Norden. Faget har sterk samfunnsrelevans og inkluderer praksiser som samfunnsmusikkterapi (som fokuserer på

samspeilet mellom individ og samfunn), medisinsk, psykologisk og/eller spesialpedagogisk orientert musikkterapi og omsorgsorientert musikkterapi (f.eks. rettet mot eldre). Faget fokuserer altså både på profesjonell musikkterapi i kliniske kontekster og på helsefremmende bruk av musikk i hverdagslivet. Vår ambisjon er derfor at musikkterapi skal bygge broer mellom tradisjonelle faginndelinger innen helsefag, humaniora, psykologi og samfunnsfag.

Musikkvitenskapen har i løpet av de siste tiårene utviklet seg i flere retninger. Den klassiske verk/komponistorienterte forskningen er videreført, men en viktig nyorientering har vært en mer kritisk kultur- og samfunnsvitenskapelig fundert musikkvitenskap. Vi ser dermed tydelige innslag av fag som kjønnsforskning, etnologi og sosiologi. Populærmusikk, folkemusikk og jazz har fått langt større fokus og musikalske ytringer studeres i større grad i kulturelle kontekster. Musikkvitenskapen har dermed, slik vi ser det, styrket sin samfunnsrelevans generelt og bør få større betydning innenfor humaniora spesielt.

Griegakademiet har et mastergradsprogram i musikkvitenskap der studentene har hatt muligheter for å fokusere på enten etnomusikologi, populærmusikkstudier eller allmenn musikkvitenskap. På sikt håper vi at UiB vil satse på et nasjonalt senter for Griegstudier. Dette vil kunne gi et viktig og betimelig bidrag til Griegforskningen, basert på den nyorienteringen vi har sett i musikkvitenskapen.

Det har vært vanskelig å bygge opp musikkvitenskap ved Griegakademiet. Det skyldes flere forhold. Griegakademiets seksjon ved Høgskolen i Bergen skulle opprinnelig ha ansvaret for å utdanne kandidater med mellomfagskompetanse. Dette har ikke blitt fulgt opp og den lokale rekrutteringen har derfor ikke blitt ivaretatt. Med bakgrunn i den bemanningen vi har hatt, har det ikke vært mulig å bygge opp et eget BA-program i musikkvitenskap. Vi ser det nå slik at forutsetningene for å lykkes er langt bedre nå, blant annet fordi vi kan få synergier i forhold til musikkterapi (etablert i 2006) og fordi det er en ny giv i det regionale samarbeidet (Musikknett Vest). Hvis vi gjennom nytilsettinger klarer å sikre musikkvitenskapen ved Griegakademiet, vil vi stimulere til tettere samarbeid mellom de interne fagmiljøene, i Musikknett Vest (HiB og HSH) og andre UiB-miljøer. Det vil gi grunnlag for musikkvitenskapelige spesialiseringer innenfor både musikkhistorie, musikkpedagogikk, populærmusikkstudier, musikkpsykologi, musikk sosiologi og etnomusikologi.

Kandidater med utdanning innenfor musikkvitenskap har hatt et viktig arbeidsmarked innenfor videregående skole. Vi har ikke sikker kunnskap om utviklingen i de siste årene, men man kan anta at flere kandidater også finner relevante arbeidsoppgaver innenfor media, kunst- og kulturliv.

4. Arbeidsdeling

Arbeidsdeling innenfor våre fagområder har ikke vært systematisk behandlet på nasjonalt nivå i senere tid. Innenfor utøving er det nå likevel konsensus om at vi i det nasjonale fagrådet for utøvende musikk og musikkvitenskap (NRUM) skal sette i gang en diskusjon om en fremtidig fagdimensjonering og arbeidsdeling. Det vil være spesielt aktuelt innenfor enkelte instrumentfag og sjangre i utøving.

Frode Thorsen

Instituttleder

Fagstrategi og fagdimensjonering grunnlagsmateriale frå Institutt for framandspråk

Fakultetet har bede institutta rapportera inn opplysningar om dei ulike faga: om synergi og samarbeid, om formidling, om samfunnsbehov og samfunnsrelevans og om nasjonal arbeidsdeling. Dette går inn i eit større arbeid med fagstrategi og fagdimensjonering ved Det humanistiske fakultetet. Institutt for framandspråk meiner det er klokt og framtidsretta å setja i gang eit slikt arbeid. Ein ting er den vanskelege økonomiske stoda ved fakultetet, som krev gjennomteakte og stramme prioriteringar. I tillegg er det òg viktig å streka under den meir positive innfallsvinkelen. Ei god fagdimensjonering vil hjelpa oss til å prioritera stillingane der dei trengst aller mest framover.

Det er viktig at fagdimensjoneringa ikkje blir eit resultat av tilfeldige svingingar, der spørsmålet om utlysing av ei stilling først og fremst blir avgjort av budsjettsituasjonen eit gitt år. Planlegginga må vera meir langsiktig. Her er det òg viktig at prinsippa som ligg til grunn, ikkje blir bytte ut frå år til år. Då fakultetsstyret vedtok budsjettet for 2008, var den overordna prioriteringa at småfaga og den faglege breidda skulle vernast. Då neste års budsjett vart vedteke, var derimot fokuset flytta over frå små fagområde til resultatorientering. Ein god plan for fagdimensjonering vil sikra ei balansert og meir stabil vektlegging av både grunnleggjande prinsipp og konkrete kriterium.

Institutt for framandspråk har tidlegare laga ein slik fagdimensjoneringsplan der vi prioriterer mellom ulike stillingsbehov ved dei åtte faga på instituttet¹. Planen vart sendt over til fakultetet i mai 2008 etter ei grundig drøfting internt, og i dette dokumentet skisserte instituttet dei tre stillingane som sto øvst på prioriteringslista vår, og dessutan to stillingar som vi ville kunna avsjå ved naturleg avgang.

Nedanfor vil vi kortfatta svara på dei ulike spørsmåla fakultetet stiller i brevet frå 2. april i år om "Fagstrategi og -dimensjonering – bestilling av grunnlagsmateriale". Sidan fakultetsskretariatet har fått i oppgåve å skaffa talmateriale og setja opp statistikk, har tilbakemeldinga frå instituttet eit meir kvalitativt fokus.

1) Synergi og samarbeid

Ved Institutt for framandspråk blir det forska og undervist i åtte språkfag: arabisk, engelsk, fransk, italiensk, japansk, russisk, spansk språk og latinamerikastudium, tysk. I tillegg blir det gitt grunnleggjande kurs i kinesisk, utan at dette pr. i dag er eit forskingsfag ved instituttet. Faga våre er involverte i omfattande samarbeid innan både undervisning og forskning, og samarbeidet – særleg på forskningssida – har ofte internasjonale foreiningar.

På undervisningssida går alle faga ved IF inn i både tilrettelagte og opne studieprogram. Dersom vi held utanfor årsstudia, masterprogramma og dei opne bachelorprogramma og berre ser på dei tilrettelagte, er statistikken slik²: engelsk går inn i sju tilrettelagde program, fransk og tysk i fem kvar, italiensk i fire, russisk og spansk i tre kvar, arabisk i to og japansk i eitt.

Faga spelar sjølvsagt ulike roller innan dei ymse programma. I nokre tilfelle er eit fag ein heller perifer deltakar i eit program. I andre tilfelle er enkeltfag ein berebjelke i det tilrettelagte programmet, stundom slik at faget er heilt essensielt for sjølv innhaldet i programmet, andre gonger fordi faget står for ein stor del av studentrekrutteringa. Arabisk sin plass i Midtaustenkunnskap er eit døme på at eit fag med få tilsette er ein avgjerande

¹ "Fagdimensjoneringsplan for Institutt for framandspråk 2008-2010", sendt over til fakultetet 9. mai 2008 (ePhorte 8/6211).

² Den integrerte lektorutdanninga med master i framandspråk er telt med saman med dei tilrettelagte programma.

innhaldskomponent i eit program. På same måten er sjølvsagt det store spanskfaget essensielt for innhaldet i bachelorprogrammet i Latinamerikastudium. Det er vanskeleg å tenkja seg bachelorprogrammet i Europastudium utan dei sentrale europeiske språkfaga. Både tysk, fransk og engelsk har dessutan som viktige skulefag ein sentral posisjon i den integrerte lektorutdanninga. Og ikkje minst engelskfaget rekrutterer ei stor gruppe studentar til fleire av studieprogramma faget er med i.

I fleire tilfellet har synergien i programsamarbeidet ført til etablering av nye emne. Bachelorprogrammet i språk og interkulturell kommunikasjon har ført med seg opprettinga av dei nye emna SPIK101, SPIK102, SPIK103 og TOLKHF, og slik gitt tolke- og omsetjingskompetansen ved fakultetet eit mykje sterkare nedslag i utdanningstilbodet enn før. Instituttet håpar at dette samarbeidet vil bli ført vidare gjennom TOMT-programmet på masternivå, med fleire nye emne og utdjupa samarbeid med andre institutt (LLE) og institusjonar (NHH). Innanfor Europastudium har ein danna dei nye og i stor grad tverrfaglege emna EUR101, EUR102 og EUR103. Bachelorprogrammet i Språk og informasjon har etablert dei tverrfaglege tilboda TRANSHF og PRAKTINF. Arbeidet med studieprogramma er såleis prega av eit samarbeid der faga våre spelar ei heilt sentral rolle, der det blir knytt band til andre fag, institutt, fakultet og i nokre tilfelle også institusjonar, og der synergien i samarbeidet har resultert i knoppskyting av nye emne og i visse tilfelle også tydeleggjering av kompetansefelt.

Det er òg grunn til å nemna andre viktige arenaar for internasjonalt samarbeid om undervisning. Sendelektorane i italiensk og kinesisk tilfører fakultetet store undervisningsressursar gjennom eit samarbeid der utsendarlandet dekkjer lønsutgiftene. For den tyske sendelektoren og for Fulbright-læraren på engelsk er det ei felles finansiering mellom UiB og eksterne kjelder. Institutt for framandspråk er òg involvert i internasjonalt samarbeid gjennom studiesentra i St. Petersburg, York, Kiel og Caen, i tillegg til at svært mange av studentane ved HF som tek ein del av utdanninga si i utlandet, høyrer til ved IF. Instituttet har såleis eit sterkt internasjonalt preg på undervisningsaktivitetane.

Forskingssamarbeidet ved Institutt for framandspråk viser seg tydeleg gjennom forskargruppene og ulike slag forskingsprosjekt. Forskargruppene er ein viktig og relativt ny samarbeidsarena. Ti grupper er forankra ved Institutt for framandspråk. Aktivitetsnivået varierer frå forskargruppe til forskargruppe, men i fleire av gruppene har samarbeidet resultert i konferansar, seminar, gjesteforelesingar, og eigne utgåver av tidsskrift, og søknader om eksterne midlar har vore knytt opp til forskargrupper.

Ved instituttet finst det dessutan ein flora av store og små forskingsprosjekt med vidgreina samarbeid. Felles for mange er at dei har eit sterkt internasjonalt preg med eit omfattande samarbeid mellom forskarar ved ulike institusjonar. Finansieringskjeldene er ulike. Eit par av prosjekta er tydelege sør-nord samarbeid, slik som Makerere-prosjektet på engelsk og samarbeidet innan fransk og fagdidaktikk med Yaoundé i Kamerun. Franskfaget er eit døme på eit fag som er aktivt i fleire større internasjonale samarbeid, og det store EURLING-prosjektet leia av professor Kjersti Fløttum planlegg ein søknad til EUs rammeprogram hausten 2009. Nylig vart det dessutan kjent at Linguistic Identity and Attitudes in Spanishspeaking Latin America ville få støtte frå NFRs latinamerikaprogram. Russiskfaget har hatt to store NFR-finansierte prosjekt leidde av professor Ingunn Lunde: først Landslide of the Norm (2005-2008), som vart tildelt nesten åtte millionar, deretter har Future of Russian fått tolv millionar³. Dette er omfattande prosjekt med store ringverknader gjennom ny forskning og internasjonalt samarbeid, publikasjonar, PhD- og postdok-stillingar. Dei fleste av dei andre forskingsprosjekta ved IF er mindre enn desse to. Men prosjektfloraen er stor, og det internasjonale samarbeidet og kontakt over landegrensar og språkgrensar står sentralt.

³ Future of Russian har òg status som eiga forskargruppe ved instituttet.

2) Formidling

Her vil vi først og fremst visa til statistikken over vitenskaplege publikasjonar som sekretariatet skal setja opp. Nedanfor vil vi kort skissera nokre andre felt der medarbeidarar ved IF legg ned ein aktiv innsats med formidling: nyetablering av tidsskrift, vidfermande vidareutdanning og anna formidlingsarbeid.

To "nye" tidsskrift er etablerte ved IF den seinare tida. Arena Romanistica har røter tilbake til det gamle instituttidsskriftet Tribune ved Romansk institutt. Arena er likevel eit nytt tidsskrift og kom med si første utgåve i slutten av 2007. Bak tidsskriftet, som har fått status på nivå 1, står ei ung redaksjonsgruppe der dei fleste anten er eller nyleg har vore stipendiatar på fransk, italiensk eller spansk. Corrientes er ei gjenoppliving og nyskaping av det slumrande tidsskriftet Corriente del Golfo frå latinamerikamiljøet. Tidsskriftet er plassert på nivå 1, og dei to redaktørane – som begge er stipendiatar ved instituttet – er i ferd med å etablere ein avtale om utgjeving på Novus forlag. Sidan mange av forfatarane ikkje er tilsette ved instituttet, kjem ikkje verdien av tidsskrifta alltid så tydeleg fram i publikasjonsstatistikken for IF. Men begge tidsskrifta er ein arena for neste generasjons forskarar, som får god trening i formidlingsarbeid samstundes som dei knyter kontaktar i det internasjonale forskarmiljøet.

Vidareutdanninga er òg ein viktig del av formidlinga ved instituttet. Instituttet har etter kvart lang røynsle med vidareutdanningskurs i samarbeid med SEVU, og dei fleste av desse er nettbaserte tilbod. Både fransk, italiensk, kinesisk, spansk og tysk gjev kurs på innførings-, 100- eller 200-nivå. Oppslutninga om tilboda varierer. Spansk skil seg ut med klart høgaste studenttal, og har i fleire år gitt eit komplett 100-nivåtilbod (Nettspansk). Desse spansk kursa har dei siste par åra gitt eit økonomisk overskot tilbake til instituttet og fakultetet. Og, endå viktigare, fleire hundre studentar har fått språkutdanning gjennom den nettbaserte vidareutdanninga på dei ulike faga våre frå nittitalet og fram til i dag.

Utviklinga av tilboda har i fleire tilfelle fått støtte frå Noregsuniversitetet. Det er blitt utvikla nye læremiddel og ny programvare, ikkje minst på innføringskurset i spansk. Nye undervisningsformer og ny organisering av undervisninga er prøvde ut. Eit døme på dette siste er 200-nivå kursa på tysk der tilbodet til vidareutdanningsstudentane no er integrert med undervisninga av campus-studentane. For all vidareutdanninga vår gjeld det at ho har gjort undervisninga tilgjengeleg for nye grupper og dermed gitt faga eit breiare nedslagsfelt. Dei nettbaserte deltidskursa har gjort det mogleg for vaksne studentar i arbeid å ta fag hjå oss, og geografisk avstand er ei langt mindre hindring enn tidlegare.

Sjølv om formidlinga av faga våre ut til ålmenta gjerne kunne vore høgare prioritert, har vi forskarar som gjer ein aktiv innsats gjennom kronikkar i aviser og liknande. I 2006 fekk såleis førstcamanuensis Helge Vidar Holm den franske ordenen Chevalier de l'Ordre des Palmes Académiques for innsatsen med å spreie kunnskap om fransk litteratur og franske samfunnstilhøve.

3) Samfunnsbehov og samfunnsrelevans

Vi meiner samfunnsrelevansen av språkfaga både er stor og sjølvsgd. Få vil tvila på at det er viktig med gode kunnskapar i verdsspråket engelsk både i kulturell, politisk og økonomisk samanheng. I stortingsmeldinga Mål og meining. Ein heilskapleg norsk språkpolitikk heiter det såleis at i "ei verd der landegrensar og geografisk avstand betyr stadig mindre, er det heilt nødvendig at vi satsar på å heve det generelle kompetansenivået i engelsk".

Den same stortingsmeldinga strekar under verdien av at flest mogleg òg får lære seg andre framande språk enn engelsk:

I tillegg til at kunnskapar i engelsk og andre framande språk trengst for å kunna kommunisera internasjonalt, er det også liten tvil om at det å kunna bruka fleire språk kan vera kognitivt utviklande, for ulike språk opnar ofte for ulike perspektiv og nyansar. Ikkje minst kan dei kontrastane ein oppdagar i møtet mellom formuleringar på to språk, auka presisjonen i tanken. Difor er det særleg om å gjera at ein innanfor høgare utdanning utviklar fagleg innsikt på meir enn eitt språk.

Kommunikasjon, kulturell utveksling og danning er sjølvsegde og sterke grunnar til å forska og undervisa i framandspråk. Det same er tydeleg når ein ser på den sterke rolla fleire av faga ved IF spelar i det norske skuleverket. Dette gjeld i første rekkje engelsk, tysk, fransk og – i større og større grad – spansk. Ser ein på næringslivet sine behov, viser stortingsmeldinga til ei gransking frå Framandspråkssenteret som syner at ”språksvake nordmenn snublar i internasjonal handel”. Engelsk-kunnskapane er ikkje gode nok, og ”fleire enn i dag av dei som går inn i sentrale stillingar i næringslivet, bør meistra eit anna framandspråk i tillegg, først og fremst tysk, deretter fransk, spansk eller russisk”. Vidare heiter det at ”det bør leggjast til rette for at ingenior- og økonomistudentar som tek sikte på stillingar i næringslivet, også kan læra seg heilt andre språk, så som kinesisk, japansk, koreansk, arabisk eller hindi”.

Her vil vi òg visa til statistikken over norsk eksport. Ved IF blir det undervist i språka til alle dei ti viktigaste norske eksportlanda, bortsett frå Sverige, Danmark og Nederland (og Belgia for flamsk).

Det er òg grunn til å peika på den sterkt veksande rolla Asia spelar både politisk og økonomisk. Satsinga på Asia-studiar er svak ved HF. Ved IF blir det – stort sett ved éin person, og utan faste stillingar – gitt undervisning i japansk på fullt bachelornivå. Vidare gjev vi kurs i kinesisk på 100-nivå gjennom eit samarbeid med Konfutse-instituttet i Bergen. Behovet for å byggja ut satsinga på Aust-Asia er sterkt, og hausten 2008 vart det lagt fram ein rapport frå ei arbeidsgruppe rektoratet hadde sett ned. Rapporten kartla aktivitet relatert til Aust-Asia ved universitetet, og slår m.a. fast:

I takt med veksten i Øst-Asias økonomi og internasjonale betydning øker samfunnets etterspørsel etter kunnskap om denne delen av verden. Kunnskapsnivået i Norge når det gjelder Øst-Asia er stadig lavt, og nasjonalt er det bare UiO som tilbyr felle studieprogram opp til ph.d-nivå med fordypning i henholdsvis japansk og kinesisk språk og samfunnsforhold. Som landets nest største universitet er det viktig at UiB følger denne globale utviklingen og styrker kompetanse og aktiviteter som er rettet mot regionen.

Fleire studieprogram som er forankra ved instituttet, har òg ein stor samfunnsrelevans. Dette gjeld t.d. områdestudia knytte til Latinamerika og USA, som er unike studietilbod i nasjonal samanheng. Det same er tilfellet for bachelorprogramma Språk og informasjon og Språk og interkulturell kommunikasjon, som gjev kunnskap om og trening i formidling mellom språk og kulturar.

Ein annan interessant innfallsvinkel til spørsmålet om samfunnsrelevans, er å sjå på kva yrke studentane får etter å ha avslutta språkutdanninga hjå oss. Her manglar vi brei og god statistikk. Men ser vi på ”småfaget” arabisk, har ein herifrå rekruttert personar til både Utanriksdepartementet, UDI, politiet, mottaksapparatet, undervisning og forskning, næringsliv – i tillegg til ei relativt stor gruppe til hjelpeorganisasjonar og observatørstillingar.⁴

4) Nasjonal arbeidsdeling

Spørsmålet om nasjonal arbeidsdeling er viktig, men det kan vurderast ut frå ulike innfallsvinklar. Dersom eit tilbod er viktig og samstundes finst berre ein eller to stader i landet, er dette ein sterk grunn til å halda fast på og vidareutvikla dei få tilboda som finst. Samstundes krevst det fleire aktive fagmiljø for å få samarbeid, diskusjon og konkurranse. Fleire fagmiljø

⁴ Opplysningane er ikkje fullstendige, men byggjer på ei rask kartlegging som fagkoordinator har gjort.

blir dermed ikkje utan vidare eit argument for å kunna "rasjonalisera" bort nokon. Vidare vil vi streka under at sjølv om vi her er bedne om å vurdere *faga*, er det òg relevant å sjå på studieprogramna i den nasjonale arbeidsdelinga. Som vi har peikt på ovanfor, har instituttet fleire program som berre finst ved UiB og som i høg grad er samfunnsrelevante.

Når det gjeld faga, blir det undervist i engelsk ved tretten norske universitet og høgskular. Dei tilsvarande tala er ti for spansk, åtte for tysk, åtte for fransk, fire for russisk, fire for japansk, tre for italiensk og to for arabisk.⁵ Her vil vi særleg retta blikket mot dei tre siste faga, som er lite utbygde på nasjonalt plan.

Det tyngste arabiskmiljøet i Noreg finst utan tvil ved Universitetet i Oslo. Men ei fjerning av fagmiljøet i Bergen ville føra til at det berre fanst eitt miljø att i arabisk nasjonalt. Noreg bør ha minst to slike miljø, og arabisk i Bergen er òg ein viktig del av den samla Midtaustenporteføljen ved UiB.

Japansk og kinesisk er langt betre utbygde hjå søsteruniversitet vårt i Oslo enn hjå oss. Ser ein på den stadig viktigare rolla desse landa spelar både kulturelt, politisk og økonomisk, bør to oppegående fagmiljø vera eit nasjonalt minimum. Det er eit sterkt behov for å byggja ut Austasia-satsinga ved UiB, og universitetet sentralt har vist interesse for dette feltet. Vi er òg inne i eit spennande samarbeid med Konfutse-instituttet om undervisning i kinesisk. Derfor er dette ei lagleg tid for å byggja ut Austasia-studia ved UiB til eit anstendig nivå. Det bør òg peikast på at japanskfaget i Bergen har eit noko anna fokus enn i Oslo. Hovudkompetansen hjå oss er språkleg. Sett på bakgrunn av at det ikkje finst noko fagdidaktisk tilbod for japansk eller kinesisk i Noreg, heller ikkje ei omsetjings- eller tolkeutdanning, vil det vera klokt å gje utdanninga ved UiB ein profil som fyller dette tomrommet. Det passar òg godt med IFs tyngde innanfor desse felta.

Italiensk finst både i Oslo og Bergen. Men Oslo har, så langt vi kjenner til, berre ei fast stilling, medan Bergen har tre. Den einaste vitenskaplege stillinga i litteratur finst i Bergen. Vi er òg aleine om å ha eit fullt fungerande tilbod frå innføringsnivå og opp til PhD. Her vil vi altså meina at fagmiljøet ved IF er det mest livskraftige og det mest berekraftige i norsk samanheng.

Til slutt vil vi peika på at spansk språk og latinamerikastudium merker seg ut gjennom det sterke fokuset på Latinamerika. Dette har gitt fagmiljøet ein unik posisjon i nasjonal samanheng, og korresponderer også godt med den store nasjonale satsinga på Latinamerika i regi av NFR. Dessutan har miljøet vårt spela ei nøkkelrolle gjennom rekruttering av vitenskapleg personale til dei nye fagmiljøa som har dukka opp ved ei rekkje høgare utdanningsinstitusjonar.

---

⁵ Opplysningane byggjer på eit oversyn sendt frå fakultetet i januar 2009 (e-post frå studiesjef Ronald Worley).

LLE-fagens representasjon i BA-program ved UiB:

Fag	Spesialiseringsfag i følgende BA-programmer:	Programemner/ anbefalte emner i program
Klassisk	Antikke studier Middelalderstudier Språk Litteraturstudier Retorikk	ANTV101, ANT202 (nå ANT101), LAT101, GRE101 i Antikke studier. ANT202 (opprettet fra V10) valgemne i spesialiseringen i litt.vit. RET102 i Retorikk
Humanistisk informatikk/Digital kultur:	Historie- og kulturfag	HUIN102 i Språk og informasjon
Nordisk	Språk Språk og informasjon Språk og interkulturell kommunikasjon Retorikk Litteraturstudier Kjønnsstudier Lektorutdanningen med nordisk master	PRAKTINF, <i>Brukstekst og pragmatikk</i> og <i>Sosiolongvistikk</i> (NOSP208/209) og NOSP102 i Språk og informasjon. <i>Brukstekst og pragmatikk</i> (NOSP208/209) obligatorisk i spesialiseringen i Språk og interkulturell kommunikasjon. RET205: Nordisk retorikk Tilbyr seminar under koden KVIK203 for BA i Kjønnsstudier. NODI-emner og tilpassede nordiskemner på 100- og 200-nivå til Lektorutdanningen
Lingvistiske fag	Språk Språk og informasjon Kognitiv vitenskap	KOGVIT101, deltar med undervisning på emnet sammen med filosofi, psykologi, informatikk, informasjonsvitenskap.
Litteraturvitenskap	Litteraturstudier Estetiske fag Retorikk Kjønnsstudier	ALLV101 RET206: Litteraturvitenskapelig retorikk. KVIK-emner
Teatervitenskap	Estetiske fag	
Kunsthistorie	Estetiske fag Retorikk Antikke studier Middelalderstudier	KUN117: Visuell retorikk (tidl. RET204)

Tverrfaglige tilbud på masternivå/PhD:

Faggruppen for lingvistiske fag står som kjent for undervisningen på EXFAC00SK: Språk og kommunikasjon. I tillegg tilbyr de emnet LINGMET som tverrfaglig tilbud på masternivå innenfor språkstudier.

Faggruppen for allmenn litteratur bidrar med undervisningen på EXFAC00TK: Tekst og kultur og LITTEHF som er et tverrfaglig tilbud til mastergradsstudier innen språkfagene.

Digital kultur tilbyr dessuten statistikkemnet DIKULT306/308 til PhD-studenter og ansatte ved UiB.

Tverrfaglige spesialtilbud ved instituttet:

PPP201: Proporsjon, perspektiv, persepsjon. Samarbeid mellom kunsthistoriker og matematiker.

PAL201: Innføringskurs i paleografi (15 sp), samarbeid mellom CMS, klassisk og norrøn fiologi.

Tilbud som er av betydning for internasjonaliseringen ved HF:

PSANA101, PSANA201: Psykoanalyse på engelsk

SAS1, SAS2B, SAS2B: Nordisk språk og litteratur på engelsk

Digital kultur (humanistisk informatikk) tilbyr undervisning på engelsk i en del emner

Datalingvistik og lingvistik tilbyr undervisning på engelsk i en del emner

SAS14: Kunsthistorie, teatervitenskap og kulturvitenskap

**Innspill til Fagstrategi og –dimensjonering – bestilling av grunnlagsmateriale
Tilbakemelding fra norsk som andrespråk. (Mottatt 30.04.2009)**

Instituttlederen har bedt oss om å sette ned noen punkter om fagfeltet Norsk som andrespråk i forhold til samfunnsbehov/samfunnsrelevans.

Norsk som andrespråk som undervisnings- og forskningsfag har sitt utspring i utdanningsbehov som skolen begynte å etterspørre på slutten av 1970-tallet; skolen hadde et sterkt behov for at lærere skulle få en utdanning/etterutdanning for å kunne gi innvandrere og flyktninger et godt undervisningstilbud.

Det var altså helt klart eksterne samfunnsbehov som førte til at faget etterhvert ble etablert ved UiB. Faget startet opp som et delfag (30 studiepoeng) og de første studentene var lærere som tok faget som etterutdanning. Etterhvert har fagtilbudet utviklet seg til årsstudium i norsk som andrespråk og det har også blitt gitt undervisningstilbud på 200/300 nivå. Det er skrevet 30 hovedoppgaver/masteroppgaver og 4 doktoravhandlinger innenfor fagfeltet ved UiB.

Norsk språktest ble startet ved norsk som andrespråkmiljøet ved tidligere Nordisk institutt. Motivet var i første rekke å imøtekomme klare samfunnsbehov. På lik linje med undervisning i norsk for innvandrere og flyktninger er testing og kartlegging av språklæringsresultater også etterspurt fra samfunnet i dag. LLE har fremdeles faglig ansvar for norsk språktest, og vi har samarbeid når det gjelder undervisning i testemne. Vi har dessuten hatt et utstrakt samarbeid når det gjelder etableringen av ASK (Norsk andrespråkkorpus) som med støtte fra NFR har utviklet seg til et viktig forskningsredskap.

En av de tidligere stipendiatene ved vårt institutt fikk sitt doktorgradsstipend finansiert av KUD, nettopp fordi det var et behov for å etablere forskningskompetanse i testing og testteori.

På slutten av 1990-tallet tok HF ved UiB initiativ til å sette i gang et fjernundervisningstilbud. Dette var motivert av et godt fagmiljø ved UiB (både i norsk som andrespråk og fjernundervisning, SEVU) og et stort antatt behov rundt i hele landet for et studetilbud i norsk som andrespråk. Etter et pilotprosjekt med undervisning i sommerferien viste det seg at vårt undervisningstilbud var godt egnet som fjernundervisning. Den antatte brukergruppen om deltok i pilotprosjektet (lærere i norsk skole) evaluerte tilbudet som tjenlig for deres behov, og PRISME-prosjektet ble derfor iverksatt. Det ble finansiert av Norgesuniversitetet, UiB og NRK og det ble gjort avtaler med Gyldendal Akademiske om utgivelse av lærebøker. Dette var det første fjernstudiet som var basert på nettundervisning uten fysiske samlinger ved UiB. Prisme-tilbudet ble startet opp som et betalingsstudium men ble omgjort til gratistilbud. Det har gått kontinuerlig siden 1999, men ble lagt på is fra studieåret 2009 på grunn av manglende undervisningsressurser. På tross av at det er et stort behov, som også har vist seg ved konkrete forespørsler fra ulike institusjoner som har ansvar for undervisning i norsk for innvandrere, flyktninger og asylsøkere, kan vi ikke opprettholde tilbudet.

Ser vi tilbake på snart 30 års historie for dette fagtilbudet, er det klart at undervisningen på lavere nivå (100 nivå) har vært prioritert for å tilfredsstille det

behovet som har vært og fremdeles er i den norske skolen for lærerutdanning. Vi vil også understreke at til tross for dette, har vi også deltatt, initiert og ledet flere forskningsprosjekt for å kunne drive forskningsbasert undervisning. Selv om forskning innenfor vårt fagfelt bare er indirekte og delvis styrt av samfunnsbehov, har likevel eksterne partnere som VOX, en etat under Kunnskapsdepartementet, gitt direkte finansiell støtte til ASKcladden-prosjektet fordi de ser behovet for utvikling av konkrete delprosjekter.

Når vi nå har lagt fjernundervisningen på is, til tross for stor etterspørsel etter dette tilbudet, skyldes det at fagmiljøet ved UiB kun har to fast ansatte til å ivareta undervisning og forskning, noe som er en klar underbemanning og dermed fører til en arbeidssituasjon med for stor belastning for de involverte.

Skal UiB ha som en strategi der samfunnsmessige behov og relevans skal være avgjørende for prioriteringer av undervisnings- og forskerstillinger, må det klargjøres hva samfunnsmessige behov egentlig er. I flere sammenhenger har for eksempel stillingsbehov i norsk som andrespråk blitt satt opp mot stillingsbehov i andre små fagmiljø som for eksempel norrønt. Det er to fagtilbud som må argumenteres for på helt ulikt grunnlag, og det er svært uheldig å skape situasjoner der to slike tilbud må konkurrere.

Norsk som andrespråk er svært samfunnsrelevant (det er stor mangel på kvalifiserte lærere og lærerutdanning etterspørres)

Norsk som andrespråk er trolig det fagfeltet som har skapt flest studipoeng i forhold til antall fast ansatte ved instituttet.

Norsk som andrespråk har skaffet store forskningsressurser til instituttet.

Men hva slags kriterier skal legges til grunn for å bestemme hvilke fag som samfunnsrelevante i den grad at det bør få betydning for prioriteringer av nye stillinger? I tillegg til studiepoengsproduksjon, søknad om opptak til studier og forskningsresultat og konkrete forespørsler fra statlige og kommunale institusjoner, bør man også se på politiske beslutninger og strategier som fremkommer i ulike dokumenter som stortingsmeldinger o.l.

Et dokument som klart viser til behov for lærerutdanning i norsk som andrespråk er Rambøllrapporten (2006): *Evaluering av praktiseringen av norsk som andrespråk for språklige minoriteter i grunnskolen*
http://www.utdanningsdirektoratet.no/upload/Rapporter/Evaluering_av_Norsk_som_2_sprak.pdf

Rambøll management fikk i oppdrag fra Utdanningsdirektoratet å gjennomføre en evaluering av praktiseringen av norsk som andrespråk i grunnskolen, dvs. den særskilte norskopplæringa for elever som ikke har norsk eller samisk som morsmål. Rapporten forelå i 2006 og er et viktig dokument som grunnlag for å vurdere hva slags utdanningsbehov samfunnet har.

Ang. lærerkompetanse konkluderer rapporten bl.a. med at norskundervisningen for minoritetsspråklige elever er tilfeldig og privatisert. Det vil si at det ofte ikke er hele

skolens anliggende, men snarere tilstedeværelsen av ildsjeler og spesielt interesserte som avgjør om elevenes behov blir ivaretatt eller ikke. Rapporten viser også at avgjørelser med hensyn til minoritetslevenes undervisningssituasjon ofte er fundert på praktiske/pragmatiske vurderinger, ikke faglige.

Undervisningen gjennomføres i hovedsak av lærere uten kompetanse på feltet. Skolens administrasjon og skolen for øvrig involverer seg svært lite i den undervisningen som blir gitt. Lærerne klager over at de får liten anledning til å kvalifisere seg innenfor feltet på grunn av manglende interesse i kommunene for å bidra med kurs og støtte til etterutdanning til tross for at lærerne etterspør dette. I rapporten kommer det også fram at skolene har manglende kartleggingsrutiner av elevenes ferdigheter, og i mange tilfeller vet man egentlig ikke hva elevene kan. Og hvordan kan man gi elever en tilpasset undervisning når man ikke vet hva de kan fra før?

Utdanningsetaten i Oslo kommune gjorde i 2003 en undersøkelse som viste at bare én av femten lærere hadde særskilt kompetanse i norsk som andrespråk. Men det er altså ikke bare i Oslo lærerne mangler utdanning i fagfeltet. Rambøll-rapporten viser at 94% av kommunene vurderer at det er behov for kompetanseheving blant lærere som underviser i særskilt norsk. 57% av kommunene mener til og med at det i *meget høy grad* eller *høy grad* er behov for kompetanseheving. Mangelen på kompetanse på skolenivå er også en av årsakene til at minoritetsspråklige ikke får en undervisning tilpasset sine behov.

Institutt for fremmedspråk
Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap
Griegakademiet - Institutt for musikk
Senter for middelalderstudier
Senter for vitenskapsteori
Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier
Senter for kvinne- og kjønnsforskning
Institutt for filosofi og førstesemesterstudier

Referanse

2012/7690-TRM

Dato

18.12.2012

Langsiktig faglig bemanningsplan 2013 - 2015

Vedlagt følger langsiktig faglig bemanningsplan som ble vedtatt i fakultetsstyret 13. november med endelig justering og godkjenning 11. desember.

Fakultetsstyret gjorde følgende vedtak 13. november:

*Fakultetsstyret vedtar bemanningsplan 2013 – 2015 med de merknader som framkom i møtet. Endelig redigert plan legges fram for fakultetsstyret i neste møte.
Fakultetsstyret ber om at det fremmes en egen sak om lektorstilling og minimumsbemanning ved HF.*

Fakultetsstyret vedtar følgende for 2013:

a) 1 stilling trekkes inn etter avgang:

Psana 1 stilling

b) 7,6 stillinger gjenopprettes etter avgang:

Fransk 1 stilling (gjenopprettet etter uforutsett avgang i 2012)

Nordisk 1 stilling

Historie 3 stillinger

Filosofi 1,6 stillinger (0,6 stilling i avgang, 1 forskuttering for avgang i 2015)

Tysk 1 stilling (utlyses med tilsetning fra 2014)

c) 5,4 nye stillinger opprettes:

Kinesisk 1 stilling (dekkes ved økt budsjetttramme)

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

---

Det humanistiske fakultet
Telefon 55589380
Telefaks 55589383
post@hf.uib.no

Postadresse
Postboks 7805
5020 Bergen

Besøksadresse
Harald Hårfagresgt. 1
Bergen

Saksbehandler
Trine Moe
55589309

<i>Engelsk</i>	<i>1 universitetslektor (forutsatt at førstestilling med avgang i 2014 trekkes inn)</i>
<i>Spansk</i>	<i>0,5 universitetslektor (dekkes av instituttet)</i>
<i>Historie</i>	<i>0,5 stilling (forpliktelse ved utløp av eksternt finansiert prosjekt)</i>
<i>Filosofi</i>	<i>0,4 (0,6 stilling i avgang i 2013 erstattes med 1,0 stilling)</i>
<i>Musikkterapi</i>	<i>1 stilling</i>
<i>Religionsvitenskap</i>	<i>1 stilling</i>

Vedtaket innebærer en netto økning på 5,4 faglige stillinger i 2013.

Det legges kun opp til mindre justeringer av planen i perioden 2013 – 2015 og en ny rullering vil bli gjort i forbindelse med budsjettbehandlingen høsten 2015.

Vennlig hilsen

Trine Moe
fakultetsdirektør

Vedlegg

- 1 Langsiktig faglig bemanningsplan 2013 - 2015
- 2 Stillingsressurser. Pkt A i budsjettmodellen

Langsiktig faglig bemanningsplan 2013 – 2015

Godkjent i fakultetsstyret 11.12.12

Vedlegg: Budsjettmodellen pkt A

Bakgrunn

Fakultetet har siden 2010 hatt en langsiktig bemanningsplan for faste faglige stillinger. Planen er retningsgivende for instituttene i den forstand at den representerer en samlet ramme for opp- eller nedbemanning. Innenfor denne rammen er det opp til instituttledelsen å prioritere hvilke stillinger som skal lyses ut eller trekkes inn ved ledighet. Bemanningsplanen skal være så forutsigbar som mulig, slik at instituttene kan planlegge langsiktig. Planen for 2013 – 2015 skal kun justeres i forbindelse med budsjettbehandlingen om høsten dersom fakultetets økonomi endrer seg vesentlig. Planen viser avgang og forslag til justering av bemanning til og med 2017, men gjelder kun ut 2015. Det blir lagt frem en ny bemanningsplan i forbindelse med budsjettbehandlingen høsten 2015.

I statsbudsjettet for 2010 la regjeringen en satsning kalt "Samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon". Formålet for satsningen var å få sterkere fagmiljøer og mer profilerte institusjoner gjennom klarere arbeidsdeling og mer forpliktende faglig samarbeid i universitets- og høyskolesektoren. Det er inngått en konkret samarbeidsavtale om teatervitenskap mellom UiO, NTNU og UiB, der UiB tar nasjonalt ansvar for faget fram til 2019. I tillegg er det inngått en samarbeidsavtale med UiO om veiledning på masternivå i italiensk litteratur. Avtalene får ikke budsjettmessige konsekvenser for fakultetet i form av økt bemanning på fagene.

Rammer for arbeidet med en langsiktig bemanningsplan

- ∞ Det skal være en god balanse mellom lønn og drift i budsjettet. For at vi skal være sikret tilstrekkelige driftsrammer også i år med nedgang i rammen, mener fakultetsledelsen at andel lønn bør ligge på ca. 80 % av totalbudsjett
- ∞ Den faglige bredden skal opprettholdes
- ∞ Studietilbudene skal være i samsvar med NOKUTs forskrifter
- ∞ Alle fag som tilbys ved fakultetet skal ha en minimumsbemanning på 3 stillinger. Hvorvidt fremmedspråkene skal ha en minimumsbemanning på 3,5 stillinger skal vurderes i egen sak våren 2013
- ∞ Store fag skal sikres en tilstrekkelig bemanning
- ∞ Det skal tilsettes i faste, vitenskapelige stillinger etter konkurranse
- ∞ Det må tas hensyn til hvilke forpliktelser fakultetet har i forhold til fremtidige tilsetninger
- ∞ Ved tildeling av stillinger til institutter og fag skal det benyttes tydelige kvalitative og kvantitative vurderingskriterier. Det viktigste kvantitative kriteriet vil være knyttet til budsjettmodellen, men denne må alltid suppleres av kvalitative kriterier og vurderinger

Avgrensning og premisser

I fakultetsstyrets vedtak i sak 63/10 står det: "Fakultetsstyret ser på langsiktige vedtak om utfasing av fag som urealistisk innenfor det handlingsrom fakultetet har i dag [...]". I den langsiktige bemanningsplanen må det likevel vurderes om den faglige bredden best ivaretas ved at nye fag etableres og legges inn i fagporteføljen og at andre fases ut eller integreres i andre fag ved fakultetet for å gi rom for dette.

Planen gjelder fordeling av faste, vitenskapelige stillinger og vurderingsgrunnlaget er det enkelte fag slik det er definert i budsjettmodellen. Det er likevel viktig å se bemanningsplanen som en rådgivende, fleksibel ramme instituttledelsene selv kan prioritere innenfor. Vurderinger og prioriteringer på instituttnivå må sees i lys av muligheten for samordning av undervisningstilbud og tverrfaglig samarbeid og hvorvidt undervisningsressurser kan overføres mellom fag innenfor instituttet. Dette innebærer at det er opp til instituttledelsen å prioritere hvilke stillinger som skal lyses ut eller trekkes inn innenfor den oppgitte rammen. Der det er lagt opp til at stillinger skal trekkes inn ved naturlig avgang ved fylte 70 år, betyr dette at første ledige stilling trekkes inn selv om disse kommer tidligere enn forutsatt eller skyldes andre forhold enn naturlig avgang.

Instituttledere som er tilsatt internt, er regnet inn i den faste stillingsressursen knyttet til sitt fag. I praksis vil det bli gitt kompensasjon til instituttet tilsvarende undervisningsdelen i stillingen i tillegg til at instituttene kan tilsette i en professor II-stilling innenfor instituttleders fagområde slik at forskningen blir ivaretatt. Det samme gjelder for dekan, prodekan og visedekan. Faste stillinger som i dag er knyttet til Senter for middelalderstudier (CMS) er lagt inn i instituttens faste stillingstall. Det samme gjelder lederstillingen ved Senter for kvinne- og kjønnsforskning (SKOK).

Premisser i bemanningsplan 2012-2016

I 2013 er det til sammen avgang i 6,6 vitenskapelige stillinger, og det ble i bemanningsplanen for 2012 – 2016 anbefalt at 3 av disse trekkes inn (fransk, nordisk og psykoanalyse (Psana) og at 0,6 stilling i filosofi erstattes med 1 ny stilling. På fransk kom avgangen tidligere enn forutsatt og stillingen ble trukket inn allerede i 2012. Nordisk har hatt en kraftig økning i studiepoengproduksjonen og det foreslås at stillingen likevel ikke trekkes inn i 2013. Tallene som gjelder vitenskapelige stillinger er hentet fra lønnsbudsjett 2012 og inkluderer stillinger som ble vedtatt utlyst i budsjettet for 2012 og som er under utlysning.

Endringer med konsekvens for bemanningsplanen for 2013 – 2015

I bemanningsplanen for 2013 – 2015 er fast ansatte knyttet til videreutdanningstilbud inkludert. Studiepoengene for disse tilbudene er også tatt med i beregningen av avlagte årsheter på fagene. Senter for vitenskapsteori (SVT) er fra 2013 inkludert i planen i og med at lønnsbudsjettet for ansatte ved dette tverrfakultære senteret ligger ved HF. Ved alle fremmedspråkene har det gjennom mange år vært en utstrakt bruk av midlertidige universitetslektorstillinger til den grunnleggende undervisningen. Dette må regnes som permanente oppgaver som skal utføres av fast ansatte. I og med at dette er oppgaver på et svært grunnleggende nivå der det er lite hensiktsmessig å bruke vitenskapelige stillinger, har fakultetet i styringsdialog med universitetsledelsen fått aksept for at det kan tilsettes i universitetslektorstillinger. Det vil bli lagt frem en egen sak om minimumsbemanning og bruk av lektorstillinger på fremmedspråk, men Institutt for fremmedspråk kan tilsette i 20 % midlertidige bistillinger ved arabisk, fransk og japansk, noe som vil dekkes over instituttets eget driftsbudsjett og som kommer utenom bemanningsplanen. En fast 50 % universitetslektorstillinger ved spansk er lagt inn i bemanningsplanen, men finansieres ved et fast trekk fra instituttets driftsbudsjett. Fakultetsstyret har også vedtatt at engelsk kan lyse ut 1 lektorstilling etter avgang i 2014 dersom de ønsker å prioritere en lektorstilling fremfor en førstestilling.

I 2012 ble det i revidert statsbudsjett gitt 10 nye fullfinansierte studieplasser i kinesisk. Kinesisk vil etableres som nytt tilbud innen øst-asiatiske studier fra høsten 2013, og det er naturlig at stillingsressursene ved japansk og kinesisk fra 2014 sees i sammenheng på samme måte som klassisk filologi (latin og gresk), dvs. en basisbemanning på til sammen 4 stillinger.

Kriterier i bemanningsplanen

I dette saksforelegget er følgende kriterier lagt til grunn ved vurdering av om et fag skal få

økte eller reduserte faste stillingsressurser:

1. Studiepoengproduksjon på bachelor- og masternivå og avlagte doktorgrader ved fagene slik det fremgår av budsjettfordelingsmodellens pkt. A
2. Publisering
3. Antall aktive doktorgradskandidater. Dette gir et mål på veiledningsbyrde ved faget
4. Eksternt finansiert virksomhet
5. Kompleksitet i studieprogramtilbudet
6. Fagpolitiske vurderinger

Kriterium (1) er et kvantitativt mål som budsjettfordelingsmodellens pkt. A bygger på, se neste avsnitt. Dette er derfor det viktigste kriteriet. De andre brukes skjønnsmessig som ev. korreksjoner til vektingen som framkommer av kriterium 1. Det vil alltid være potensiale for forbedring av en modell som vurderer faglige ressursbehov med utgangspunkt i kvantitative kriterier. Når ny plan skal utarbeides, vil det bli vurdert om det kvantitative målet basert på studiepoeng skal ta utgangspunkt i gjennomsnittlig studiepoengproduksjon de siste tre årene i stedet for bare ett år.

Forklaring til budsjettfordelingsmodellens pkt. A (vedlegg 1):

Utgangspunktet er det faktiske antall vitenskapelige årsverk fakultetet har til disposisjon ifølge lønnsbudsjettet. For 2013 utgjør dette 205 årsverk. Med den basisbemanningen som er fastsatt for hvert fag uansett størrelse er det en stor andel, totalt 86 årsverk, som utgjør basisbemanningen ved fakultetet. I budsjettfordelingsmodellen er det bestemt at hvert fag skal kunne tilby bachelorutdanning inkludert spesialisering for 20 studenter innenfor basisbemanningen. Til sammen utgjør den beregnede produksjonen innenfor basisbemanningen 480 årsheter i 2011. Før dette er oppnådd beregnes det ikke tilleggsressurser. Det betyr at de fagene som har færre enn 20 produserte årsheter pr. år blir subsidiert av de fagene som produserer mer. I ressursberegningen (budsjettfordelingsmodellens pkt. A vedlegg 1) gir dette seg utslag i at de store fagene med studiepoengproduksjon pr. årsverk over gjennomsnittet for fakultetet, likevel kan vurderes som for høyt dimensjonert når de resterende disponible stillingene skal fordeles ut fra modellen. De resterende 119 årsheter fordeles i denne teoretiske modellen på fag avhengig av studiepoengproduksjonen på bachelor- og masternivå + avlagte doktorgrader utover det som er krav til basis. I 2013 betyr det konkret at 119 stillinger fordeles ut fra 1810,5 produserte, vektete årsheter.

Hvert fag presenteres på følgende måte:

- Antall faste stillingshjemler i 2012 uavhengig av om personer er i permisjon eller stillingen er under utlysning (Tall fra lønnsbudsjettet)
- Samlet antall studiepoeng (årsheter) på bachelor og masternivå for faget 2008 (som var utgangspunkt for den første bemanningsplanen i 2010), 2010 og 2011, vektet avhengig av KDs finansieringskategori (DBH-tall)
- Gjennomsnittlig antall studiepoeng (årsheter) pr. stillingshjemmel 2008, 2010 og 2011 (gjennomsnitt for fakultetet i 2011 er 11,2)
- Antall publikasjonspoeng pr. fag 2009 – 2011 (DBH-tall)
- Antall publikasjonspoeng pr. faste stillingshjemmel 2009 – 2011 (DBH-tall)
Gjennomsnitt for hele fakultetet for 2011 er 2,1 poeng.
- Aktive doktorgradskandidater 01.01.2012 (tall fra instituttene)
- Antall avlagte doktorgrader 2011 (DBH-tall)

Omtale og vurdering av det enkelte fag

Institutt for fremmedspråk

<i>Arabisk</i>	2009	2010	2011
Studiepoeng (årsenheter) samlet for faget BA, MA	19,0 (2008)	24,4	24,5
Studiepoeng (årsenheter) pr. stillingshjemmel	6,5 (2008)	8,1	8,2
Publikasjonspoeng samlet for faget	1,0	1,0	1,0
Publikasjonspoeng pr. stillingshjemmel	0,3	0,3	0,3
Aktive doktorgradskandidater pr. 31.12	1	1	0
Avlagte doktorgrader	0	0	1

Arabisk har en relativt lav gjennomsnittsalder og det er ingen naturlige avganger i perioden 2013 – 2017. Den samlede staben i 2012 utgjør 3 stillinger. Dette tilsvarer den minimumsbemanningen som er foreslått for språkfag i budsjettfordelingsmodellen.

Studiepoengproduksjonen pr. årsverk har i perioden 2008 – 2011 ligget under gjennomsnittet og arabisk ligger svært lavt med hensyn til publikasjonspoeng. Det ble tilsatt i professorat i 2011. Det er ingen eksternt finansierte forskningsprosjekter knyttet til arabisk og ingen aktive doktorgradskandidater i 2011.

Ut fra budsjettmodellens pkt. A har arabisk de siste årene vært for høyt dimensjonert. Instituttet bør likevel kunne tilsette i 20 % midlertidig bistilling som universitetslektor for å ivareta grunnopplæringen, men denne må dekkes av instituttet og regnes ikke inn i bemanningsplanen for fast ansatte. Det er ingen spesielle faglige hensyn som tilsier ytterligere økning i bemanningen.

<i>Arabisk 2013 – 2017</i>				
Faste stillinger 2012	Avgang i perioden	Beregnet totalramme 2012 (jf. vedlegg 1)	Forslag til nye stillinger i perioden	Netto +/-
3	0	3,4	0	0

<i>Engelsk</i>	2009	2010	2011
Antall stillingshjemler	14 (2008)	14	15
Studiepoeng (årsenheter) samlet for faget BA, MA	217,5 (2008)	158,4	167,8
Studiepoeng (årsenheter) pr. stillingshjemmel	15,5	11,3	11,1
Publikasjonspoeng samlet for faget	33,3	27,5	30,5
Publikasjonspoeng pr. stillingshjemmel	2,4	2,0	2,0
Aktive doktorgradskandidater pr. 31.12	8	5	6

Engelsk har 1 stilling under utlysning som ligger innenfor nåværende vedtatte bemanningsplan. Det er i tillegg 1 foreløpig ubesatt stilling som ble gitt i budsjett 2012 (ENGMAU). Det er 1 stilling som går av for aldersgrensen medio 2014. Den samlede staben i 2012 utgjør 15 stillinger inkludert den som er ubesatt og den som er utlyst¹. Dette er 2,4 stillinger over beregnet totalramme i vedlegg 1.

Engelsk tilbyr undervisning på alle nivå. Det var en stor nedgang i studiepoengproduksjonen i 2010, men en svak økning i 2011. Produksjonen pr. årsverk ligger på gjennomsnittet for fakultetet. Engelsk ligger omtrent på gjennomsnittet når det gjelder publikasjonspoeng. Faget har 6 aktive ph.d.-kandidater pr. 01.01.2012. Det har vært noe økning i den eksternt finansierte forskningen i 2012.

¹ Inkludert instituttlederstillingen

Forskningslederstilling gjennom Bergens forskningsstiftelse skal vurderes for fast tilsetting etter endt prosjektperiode og denne stillingen som er knyttet til litteratur/kultur er lagt inn i bemanningsplanen. Engelsk har utstrakt bruk av midlertidige universitetslektorer, og instituttet har midlertidige tilsatte tilsvarende 1 fast stilling på lektornivå for å ivareta grunnopplæring. Instituttet bør derfor få muligheten til å lyse ut fast i 1 lektorstilling for å redusere midlertidigheten dersom de prioriterer dette foran erstatning av førstestillingen som blir ledig i 2014.

Instituttet har ny stilling i engelsk lingvistikk som første prioritet i budsjettinnspill 2013 i tillegg til behov for å videreføre stillingen i engelsk lingvistikk som blir ledig i 2014. Ut fra budsjettmodellens pkt. A har engelsk de siste årene vært for høyt dimensjonert og instituttet må prioritere mellom en lektorstilling eller erstatning av førstestilling ved ledighet i 2014. Omdisponering av stillingsressurser innenfor engelskdisiplinene bør vurderes, der stillingen som nå er under utlysning også bør vurderes

<i>Engelsk 2013 – 2017</i>				
Faste stillinger 2012	Avgang i perioden	Beregnet totalramme 2012 (jf. vedlegg 1)	Forslag til nye stillinger i perioden	Netto +/-
15	1 (2014)	12,6	Erstn. ved avgang i 2014, ev. lektorstilling. 1,0 BFS forpliktelse 2015	+1,0

<i>Fransk</i>	2009	2010	2011
Antall stillingshjemler	7,9	7,7	5,3
Studiepoeng (årsenheter) samlet for faget BA, MA	40,3 (2008)	38,0	41,0
Studiepoeng (årsenheter) pr. stillingshjemmel	5,1 (2008)	4,9	7,7
Publikasjonspoeng samlet for faget	6,0	14,3	17,2
Publikasjonspoeng pr. stillingshjemmel	0,8	1,9	3,2
Aktive doktorgradskandidater pr. 31.12	12	10	7
Avlagte doktorgrader	1	3	3

Den samlede staben utgjør p.t. 5,3 stillinger. Faget har en høy gjennomsnittsalder og har med 2,4 avganger i 2012 1,4 flere avganger enn forutsatt i bemanningsplanen fra fjor. Det er tillegg 1 avgang ved fylte 70 år i 2013.

Fransk tilbyr undervisning på alle nivå. Samlet studiepoengproduksjon i 2011 er omtrent som i 2010, men gjennomsnittlig studiepoengproduksjon pr. årsverk har i perioden 2008 – 2011 ligget langt under gjennomsnittet selv med en økning i 2011. Det har vært en økning i publikasjonspoeng i perioden 2009 – 2011 og fransk ligger i 2011 godt over gjennomsnittet med hensyn til publikasjonspoeng. Faget har 7 aktive ph.d.-kandidater pr. 01.01.2012 og det ble avlagt 3 doktorgrader i 2011. Sammenlignet med f.eks. engelsk er dette høyt.

Ut fra kriteriene i budsjettfordelingsmodellens pkt. A framstår faget i perioden 2010 - 2012 som noe høyt dimensjonert, men når publisering og doktorgradsproduksjon også legges til grunn, må en stab på ca. 5 stillinger anses som rimelig. Det foreslås at det kan lyses ut 1 stilling for å erstatte avgangen i 2013. Stillingen som blir ledig i 2017 bør også erstattes avhengig av at aktiviteten på forskningssiden og at studieproduksjonen ikke synker. Instituttet kan over eget budsjett tilsette i midlertidig 20 % bistilling som universitetslektor for å ivareta grunnopplæringen, men denne regnes ikke inn i bemanningsplanen for fast ansatte.

<i>Fransk 2013 – 2017</i>				
Faste stillinger 2012	Avgang i perioden	Beregnet totalramme 2012 (jf. vedlegg 1)	Forslag til nye stillinger i perioden	Netto +/-
5,3	2 (2013, 2017)	4,6	2 (erstn. v avgang 2013 og 2017)	0

<i>Italiensk</i>	2009	2010	2011
Antall stillingshjemler	3	3	3
Studiepoeng (årsenheter) samlet for faget BA, MA	17,6 (2008)	18,7	18,8
Studiepoeng (årsenheter) pr. stillingshjemmel	5,9 (2008)	6,2	6,3
Publikasjonspoeng samlet for faget	12,8	1,9	10,9
Publikasjonspoeng pr. stillingshjemmel	4,3	0,6	3,6
Aktive doktorgradskandidater pr. 31.12.	1	2	2
Avlagte doktorgrader	0	0	0

Italiensk har ingen avganger ved fylte 70 år i perioden 2013 – 2017. Den samlede staben utgjør 3 stillinger, hvorav en professorstilling.

Italiensk tilbyr undervisning på alle nivå. Studiepoengproduksjonen pr. årsverk er blant de laveste ved fakultetet. Publikasjonspoeng pr. årsverk er i perioden over gjennomsnittet. Faget har 2 aktive ph.d.-kandidater pr. 01.01.2012.

UiB er den eneste utdanningsinstitusjonen som tilbyr mastergrad med fordypning i italiensk litteratur, og fagmiljøet har gjennom SAK-samarbeidet påtatt seg et nasjonalt ansvar for å opprettholde dette utdanningstilbudet. Italiensk har fast ordning med sendelektor som finansieres eksternt og som kommer i tillegg til den faste bemanningen. Dette gir en bemanning over minimumsbemanningen fastsatt i budsjettmodellen. Ut fra kriteriene i budsjettfordelingsmodellens pkt. A anses faget derfor som riktig dimensjonert, og det er ikke spesielle faglige hensyn som tilsier en økning i bemanningen.

<i>Italiensk 2013 – 2017</i>				
Faste stillinger 2012	Avgang i perioden	Beregnet totalramme 2012 (jf. vedlegg 1)	Forslag til nye stillinger i perioden	Netto +/-
3	0	3	0	0

<i>Japansk</i>	2009	2010	2011
Antall stillingshjemler	1	1	2
Studiepoeng (årsenheter) samlet for faget BA, MA	30,0 (2008)	33,9	12,5
Studiepoeng (årsenheter) pr. stillingshjemmel	30,0 (2008)	33,9	6,3
Publikasjonspoeng samlet for faget	0	0	0
Publikasjonspoeng pr. stillingshjemmel	0	0	0
Aktive doktorgradskandidater pr. 31.12	0	0	0
Avlagte doktorgrader	0	0	0

Det ble opprettet 1 ny professorstilling i japansk i budsjett 2012 i tillegg til 1 fast stilling som

universitetslektor. Tilsetning i professorstilling skjer etter alt å dømme tidlig i 2013. Japansk har ingen ph.d.-kandidater, registrerte publikasjonspoeng eller eksternt finansiert forskningsaktivitet.

Kriteriene i budsjettfordelingsmodellens pkt. A og den foreslåtte normen på 3,0 stillinger som en minimumsbemanning for fremmedspråkene tilsier at japansk bør få tilført ytterligere 1 stilling. Imidlertid blir nå kinesisk opprettet som nytt studietilbud ved fakultetet fra høsten 2013 og det er naturlig at japansk og kinesisk fra 2014 knyttes sammen i et bachelorprogram i øst-asiatiske studier med spesialisering i enten japansk eller kinesisk. 2 stillinger på hvert av språkene anses da som tilstrekkelig. Instituttet kan tilsette i 20 % midlertidig bistilling som universitetslektorstilling for å ivareta grunnopplæringen, men denne regnes ikke inn i bemanningsplanen for fast ansatte og kostnadene dekkes av instituttet.

<i>Japansk 2013 – 2017</i>				
Faste stillinger 2012	Avgang i perioden	Beregnet totalramme 2012 (jf. vedlegg 1)	Forslag til nye stillinger i perioden	Netto +/-
2	0	3	0	0

Kinesisk

I revidert statsbudsjett for 2012 ble det gitt 10 fullfinansierte studieplasser til UiB som universitetsstyret øremerket kinesisk. Dette betyr at kinesisk kan opprettes som et nytt permanent tilbud ved fakultetet og at 1 professorat finansieres gjennom en økning i fakultetets budsjetttramme. I tillegg er det muligheter for eksternt finansiering av en midlertidig mellomstilling som fakultetet må overta finansieringen av etter noen år, normalt tre. Denne er foreløpig ikke lagt inn i bemanningsplanen. Det er naturlig at japansk og kinesisk fra 2014 sees i sammenheng som en del av et bachelorprogram i øst-asiatiske studier med spesialisering i enten japansk eller kinesisk. 2 stillinger på hvert av språkene anses da som tilstrekkelig.

<i>Kinesisk 2013 – 2017</i>				
Faste stillinger 2012	Avgang i perioden	Beregnet totalramme 2012 (jf. vedlegg 1)	Forslag til nye stillinger i perioden	Netto +/-
0	0	1	1 (2013)	+1

<i>Russisk</i>	2009	2010	2011
Antall stillingshjemler	5	4	5
Studiepoeng (årsenheter) samlet for faget BA, MA	40,1 (2008)	40,8	37,5
Studiepoeng (årsenheter) pr. stillingshjemmel	8,0 (2008)	10,2	7,5
Publikasjonspoeng samlet for faget	20,7	10,1	19,4
Publikasjonspoeng pr. ansatt	4,1	2,5	3,9
Aktive doktorgradskandidater pr. 31.12	4	4	2
Avlagte doktorgrader	2	0	1

Russisk har 1 avgang ved fylte 70 år i perioden 2013 – 2017. En stilling som har vært knyttet til eksternt finansiert virksomhet er fra medio 2012 gjort permanent. Den samlede staben utgjør i dag 5 stillinger hvorav 2 professorer. Russisk har en fast ordning med sendelektor som finansieres eksternt og som kommer i tillegg til den faste staben.

Russisk tilbyr undervisning på alle nivå. Studiepoengproduksjonen pr. årsverk har i perioden 2008 – 2011 ligget under gjennomsnittet og samlet produksjon har også gått ned fra 2010 til 2011. Forskningsmessig er det bygd opp stor forskningsaktivitet rundt eksternt finansierte prosjekt. Russisk ligger langt over gjennomsnittet når det gjelder publikasjonspoeng og det var en økning fra 2010 til 2011. Publikasjonspoengene er i stor grad knyttet til den eksternt finansierte virksomheten. Faget har 2 aktive ph.d.-kandidater pr. 01.01.2012 og 1 avlagt doktorgrad i 2011.

Ut fra kriteriene i budsjettfordelingsmodellens pkt. A anses faget i 2012 som noe høyt dimensjonert. Da russisk har fått en ny stilling i 2012 foreslås det at stillingen som blir ledig ved avgang i 2016 vurderes trukket inn. Dersom fakultetets økonomi er stabil og god, og russisk viser en økning i studiepoengproduksjonen og fortsatt har gode resultater på forskningssiden, bør det gjøres en ny vurdering av hvorvidt stillingen skal trekkes inn ved justering av bemanningsplanen i 2015.

<i>Russisk 2013 – 2017</i>				
Faste stillinger 2012	Avgang i perioden	Beregnet totalramme 2012 (jf. vedlegg 1)	Forslag til nye stillinger i perioden	Netto +/-
5	1	4,2	-1 (avgang 2016 vurderes trukket inn)	-1

<i>Spansk</i>	2009	2010	2011
Antall stillingshjemler	9	9,5	9,8
Studiepoeng (årsenheter) samlet for faget BA, MA	102,3 (2008)	105,3	103,8
Studiepoeng (årsenheter) pr. stillingshjemmel	11,4 (2008)	11,1	10,6
Publikasjonspoeng samlet for faget	11,9	4,1	6,3
Publikasjonspoeng pr. ansatt	1,3	0,4	0,6
Aktive doktorgradskandidater pr. 31.12	15	15	15
Avlagte doktorgrader	1	2	1

Spansk har 1 avgang ved fylte 70 år i perioden 2013 – 2017. 1 stilling som lå inne i bemanningsplanen 2012 – 2016 ble ledig etter uforutsett oppsigelse i 2012 og kan erstattes. Den samlede staben utgjør 9,8 stillinger inkludert stillingen som ble vakant etter oppsigelse, 50 % stilling i romansk fagdidaktikk og 0,25 knyttet til etter- og videreutdanning.

Spansk tilbyr undervisning på alle nivå. Studiepoengproduksjonen pr. årsverk ligger i perioden 2008 – 2011 omtrent på gjennomsnitt. Spansk ligger langt under gjennomsnitt med hensyn til publikasjonspoeng, men har noe eksternt finansiert forskning. Faget har 15 aktive ph.d.-kandidater pr.01.01.2012 og det ble avlagt 1 doktorgrad i 2011.

Ut fra kriteriene i budsjettfordelingsmodellens pkt. A, som omfatter produksjon på alle nivå, anses faget i perioden 2010 - 2012 som for høyt dimensjonert. Instituttet ber om at stillingen som ble ledig i 2012 og som lå inne i bemanningsplanen videreføres, og understreker i tillegg behovet for å øke den halve stillingen i fagdidaktikk til full stilling, samt omgjøring av midlertidige lektorstillinger til 1 fast full stilling. Stillingen som ble vakant i 2012 kan erstattes og denne ligger ikke i oversikten under. Stillingen med avgang i 2017 bør trekkes inn, men dette blir en vurdering i justering av bemanningsplanen i 2015. Det foreslås at det kan tilsettes fast i 0,5 lektorstilling for å redusere midlertidigheten, men at dette dekkes over instituttbudsjettet som et fast trekk.

<i>Spansk 2013 – 2017</i>				
Faste stillinger 2012	Avgang i perioden	Beregnet totalramme 2012 (jf. vedlegg 1)	Forslag til nye stillinger i perioden	Netto +/-
9,8	1	8,6	Avgang i 2017 trekkes inn. Ny 0,5 universitetslektor	-0,5

<i>Tysk</i>	2009	2010	2011
Antall stillingshjemler	7	6,5	5
Studiepoeng (årsenheter) samlet for faget BA, MA	41,6 (2008)	27,4	34,2
Studiepoeng (årsenheter) pr. stillingshjemmel	5,9 (2008)	4,2	6,8
Publikasjonspoeng samlet for faget	9	2	3,7
Publikasjonspoeng pr. ansatt	1,3	0,3	0,7
Aktive doktorgradskandidater pr. 31.12	1	2	2
Avlagte doktorgrader	1	0	0

Tysk har en relativt høy gjennomsnittsalder og det ble trukket inn 1,5 stilling i 2012. Det er ytterligere 1 avgang i 2014 og 1 i 2015. Den samlede staben utgjør 5 stillinger i 2012, kun 1 stilling er professorstilling. I tillegg kommer midlertidig sendelektorstilling som ikke er tatt med i bemanningsplanen.

Tysk tilbyr undervisning på alle nivå. Studiepoengproduksjonen pr. årsverk er blant det dårligste ved fakultetet. Selv om den har gått noe opp siste året, ligger den i 2011 godt under 2008. Tysk ligger også langt under gjennomsnittet med hensyn til publikasjonspoeng og eksternt finansiert virksomhet. Faget har 2 aktive ph.d.-kandidater pr. 01.01.2012.

Ut fra kriteriene i budsjettfordelingsmodellens pkt. A anses faget fremdeles som for høyt dimensjonert. Det er imidlertid viktig å ivareta tysk som et sentralt fag i det norske skoleverket, og tysk hører med i fagporteføljen til et breddeuniversitet. En bemanning på 4-5 stillinger, anses som rimelig. Instituttet ber om å få lyse ut stilling allerede i 2013 for å erstatte stillingen med avgang i 2015. Det foreslås at stillingen som blir ledig i 2014 lyses ut med den profil instituttet prioriterer, og at stillingen som blir vakant i 2015 trekkes inn.

<i>Tysk 2013 – 2017</i>				
Faste stillinger 2012	Avgang i perioden	Beregnet totalramme 2012 (jf. vedlegg 1)	Forslag til nye stillinger i perioden	Netto +/-
5	2 (2014 og 2015)	3,9	1(erstn. v avgang 2014) Avgang 2015 trekkes inn	-1

Oppsummering IF

Institutt for fremmedspråk har til sammen 48,1 faste stillingsressurser og et beregnet ressursbehov ut fra stillingsressursmodellen på 45,3 stillinger i 2012. Samlet sett ansees derfor instituttet som noe høyt dimensjonert. Forslagene knyttet til IF i bemanningsplanen for 2013 – 2015 betyr en økning på 1,5 stilling, men inkludert i dette tallet er 1 ny stilling på kinesisk som er finansiert delvis av nye studieplasser, samt 0,5 universitetslektorstilling i spansk som finansieres gjennom et fast trekk fra instituttets driftsbudsjett. Forslaget for perioden 2013 – 2017 betyr en samlet reduksjon på 0,5 stilling.

Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier

<i>Allmenn litteraturvitenskap</i>	2009	2010	2011
Antall stillingshjemler	8,5	9	9
Studiepoeng ² (årsenheter) samlet for faget BA, MA	108,6 (2008)	91,0	75,0
Studiepoeng (årsenheter) pr. stillingshjemmel	12,8 (2008)	10,1	8,3
Publikasjonspoeng samlet for faget	18	31,7	18,7
Publikasjonspoeng pr. stillingshjemmel	2,1	3,5	2,1
Aktive doktorgradskandidater pr. 31.12	5	6	6
Avlagte doktorgrader	3	0	0

Faget har 1 avgang ved fylte 70 år i 2015. Den samlede faste staben utgjør 9 stillinger hvorav 7 professorstillinger. Av de 9 stillingene er p.t. 1 i permisjon fram til 31.7.2013 for å være leder for Senter for kvinne- og kjønnsforskning (SKOK) og 50 % er knyttet til ex.fac.

Allmenn litteraturvitenskap tilbyr undervisning på alle nivå. Studiepoengproduksjonen pr. årsverk lå i 2008 – 2010 over eller på gjennomsnitt for fakultetet, men har gått markert ned i perioden 2008 – 2011 og ligger nå under gjennomsnittet. Gjennomsnittlig publikasjonspoengproduksjon de tre siste årene ligger noe over gjennomsnittet for fakultetet. Faget har 6 aktive ph.d.-kandidater pr. 01.01.2012. Allmenn litteraturvitenskap har noe eksternt finansiert forskning.

Ut fra kriteriene i budsjettfordelingsmodellens pkt. A anses faget i 2010 - 2012 som for høyt dimensjonert, og ut fra budsjettfordelingsmodellens pkt. A bør stillingen som blir vakant i 2015 trekkes inn. Dersom det oppstår uventede avganger, kan stillingen vurderes trukket inn. Stillingen som i dag er knyttet til SKOK vil fra 1.8.2013 være en del av den faste stillingsressursen.

<i>Allmenn litteraturvitenskap 2013 – 2017</i>				
Faste stillinger 2012	Avgang i perioden	Beregnet totalramme 2012 (jf. vedlegg 1)	Forslag til nye stillinger i perioden	Netto +/-
9	1 (2015)	6,7	Avgang 2015 trekkes inn	-1

<i>Digital kultur</i>	2009	2010	2011
Antall stillingshjemler	5,5	6,0	6,0
Studiepoeng (årsenheter) samlet for faget BA, MA	36,8 (2008)	49,2	60,1
Studiepoeng (årsenheter) pr. stillingshjemmel	6,7	8,2	10,0
Publikasjonspoeng samlet for faget	8	3,8	11,7
Publikasjonspoeng pr. stillingshjemmel	1,5	0,6	2,0
Aktive doktorgradskandidater pr. 31.12	3	5	6
Avlagte doktorgrader	1	0	0

Digital kultur har en relativt lav gjennomsnittsalder og det er ingen avganger i perioden 2013 – 2017. Den samlede staben utgjør 6 stillinger hvorav 1 professor.

Digital kultur tilbyr undervisning på alle nivå. Faget har 6 aktive ph.d.-kandidater pr.

² Inkludert studiepoeng for PSANA (3,5 årsenhet i 2010 og 4,25 i 2011) Inkludert 5,25 årsenheter i 2011 som undervises av klassisk

01.01.2012. Det har vært en kraftig økning i studiepoengproduksjonen som nå nærmer seg gjennomsnittet for fakultetet. Det har også vært en økning i publikasjonspoeng fra 2010 til 2011 og faget ligger i 2011 omtrent på gjennomsnittet for fakultetet. Digital kultur har lyktes godt med å hente inn eksterne prosjekter (EU).

Ut fra kriteriene i budsjettfordelingsmodellens pkt. A har faget 2010 og 2011 vært for høyt dimensjonert, men anses i 2012 som omtrent riktig dimensjonert forutsatt en stabil eller økende studiepoengproduksjon.

<i>Digital kultur 2013 - 2017</i>				
Faste stillinger 2012	Avgang i perioden	Beregnet totalramme 2012 (jf. vedlegg 1)	Forslag til nye stillinger i perioden	Netto +/-
6	0	5,6	0	0

<i>Klassisk</i>	2009	2010	2011
Antall stillingshjemler	4	4	4
Studiepoeng (årsenheter) samlet for faget BA, MA	22,6 (2008)	26,3	24,7
Studiepoeng (årsenheter) pr. stillingshjemmel	5,7 (2008)	6,6	6,2
Publikasjonspoeng samlet for faget	10,9	9,1	9,7
Publikasjonspoeng pr. stillingshjemmel	2,7	2,3	2,4
Aktive doktorgradskandidater pr. 31.12	2	2	3
Avlagte doktorgrader	0	0	0

Klassisk har en relativt lav gjennomsnittsalder og det er ingen kjente avganger i perioden 2013 – 2017. Den samlede staben utgjør 4 stillinger, 2 på latin og 2 på gresk. En av de fast ansatte er i permisjon ut 2012. Klassisk har fått en forskningslederstilling gjennom Bergens forskningsstiftelse som skal vurderes i forhold til fast tilsetning som professor etter endt prosjektperiode i 2016. Stillingen er lagt inn i bemanningsplanen og vil være knyttet til latin.

Klassisk gir undervisning på alle nivå. Studiepoengproduksjonen pr. årsværk har holdt seg stabilt fra 2008 til 2011, og ligger blant de laveste ved fakultetet³. Antall publikasjonspoeng har de siste tre årene ligget over gjennomsnittet for fakultetet. Faget har 3 aktive ph.d.-kandidater pr. 01.01.2012.

Vurdert som ett fag må klassisk anses som dimensjonert for høyt ut fra kriteriene i budsjettfordelingsmodellens pkt. A, og har vært det i 2010 – 2012, men det må tas i betraktning at faget har ansvaret for to studieprogram, gresk og latin og at faget har en viktig støttefunksjon for andre fag ved fakultetet. Instituttet understreker behovet for 2 faste stillinger på henholdsvis gresk og latin. Det er ikke spesielle hensyn som tilsier en økning i bemanningen utover forpliktelsen knyttet til BFS. Første ledige stilling bør trekkes inn slik at samlet bemanning blir på 4 stillinger.

<i>Klassisk 2013 - 2017</i>				
Faste stillinger 2012	Avgang i perioden	Beregnet totalramme 2012 (jf. vedlegg 1)	Forslag til nye stillinger i perioden	Netto +/-
4	0	3,3	1 (BFS forpliktelse 2016)	+1

³ Studiepoengproduksjonen inkluderer 3,75 årsenheter på antv101 som har vært ført på historie. I tillegg kommer 5,25 årsenheter i 2011 som er ført på allmenn litteratur

<i>Kunsthistorie</i>	2009	2010	2011
Antall stillingshjemler	8,5	7	8
Studiepoeng (årsenheter) samlet for faget BA, MA	144,7 (2008)	101,1	104,2
Studiepoeng (årsenheter) pr. stillingshjemmel	17,0 (2008)	14,4	13,0
Publikasjonspoeng samlet for faget	12,7	35,1	25,7
Publikasjonspoeng pr. stillingshjemmel	1,5	5,0	3,2
Aktive doktorgradskandidater pr. 31.12	10	12	11
Avlagte doktorgrader	0	0	1

Kunsthistorie har ingen avganger i perioden 2013 - 2017. Den samlede staben utgjør i 2012 7 stillinger. Fakultetsstyret vedtok å gjenopprette 1 stilling i 2011, men denne er foreløpig satt på vent og kommer i tillegg til de 7 faste stillingene. Stillingen er derfor ikke prioritert som ny stilling fordi den allerede ligger i bemanningsplanen.

Kunsthistorie tilbyr undervisning på alle nivå. Studiepoengproduksjonen pr. årsverk er blant det høyeste ved fakultetet, også etter et markert fall fra 2008 til 2010 - 2011. Faget ligger under gjennomsnittet med hensyn til eksternt finansiert virksomhet, mens det var en kraftig økning i publikasjonspoeng fra 2009 – 2010, noe som har holdt seg høyt også i 2011. Kunsthistorie har 11 aktive ph.d.-kandidater pr. 01.01.2012 og 1 avlagt doktorgrad i 2011.

Ut fra kriteriene i budsjettfordelingsmodellens pkt. A har faget de to siste årene vært for lavt dimensjonert, men anses som riktig dimensjonert dersom den ubesatte stillingen regnes med. Utlysing av denne stillingen er gjort avhengig av vedtak av ny studieplan. Dette ventes avklart i løpet av høsten 2012.

<i>Kunsthistorie 2013 - 2017</i>				
Faste stillinger 2012	Avgang i perioden	Beregnet totalramme 2012 (jf. vedlegg 1)	Forslag til nye stillinger i perioden	Netto +/-
8	0	8,6	0	0

<i>Lingvistiske fag</i>	2009	2010	2011
Antall stillingshjemler	5	5	6
Studiepoeng (årsenheter) samlet for faget BA, MA	20,2 (2008)	27,4	33,9
Studiepoeng (årsenheter) pr. stillingshjemmel	4,0 (2008)	5,5	5,5
Publikasjonspoeng samlet for faget	7,5	7,3	10,2
Publikasjonspoeng pr. stillingshjemmel	1,5	1,5	1,3
Aktive doktorgradskandidater pr. 31.12	7	6	7
Avlagte doktorgrader	0	0	2

Lingvistikk har 1 avgang ved fylte 70 år i 2017. Den samlede staben utgjør 5 stillinger i 2012, av disse er 4 professorer og 1 førsteamanuensis som er delvis knyttet til førstesemesterstudier. Forskningslederstillingen knyttet til BFS kommer i tillegg og ligger allerede inne i bemanningsplanen fra 2012. Stillingen vil inntil videre være en forskerstilling, men er lagt inn i totalbemanningen for faget.

Lingvistikk tilbyr undervisning på alle nivå. Studiepoengproduksjonen pr. årsverk er det laveste på fakultetet og lingvistikk ligger også under gjennomsnittet med hensyn til publikasjonspoeng. Faget har imidlertid en høy aktivitet når det gjelder eksternt finansiert virksomhet, både fra EU og NFR, noe som imidlertid foreløpig ikke avspeiles i høy publiseringsvirksomhet. Det er 7 aktive ph.d.-kandidater knyttet til lingvistiske fag pr. 01.01.2012 og det var 2 avlagte doktorgrader i 2011.

Ut fra kriteriene i budsjettfordelingsmodellens pkt. A har faget 2010 - 2012 vært for høyt dimensjonert og det foreslås at stillingen som blir ledig ved avgang i 2017 trekkes inn.

<i>Lingvistiske fag 2013 - 2017</i>				
Faste stillinger 2012	Avgang i perioden	Beregnet totalramme 2012 (jf. vedlegg 1)	Forslag til nye stillinger i perioden	Netto +/-
6	1 (2017)	4	1 stilling trekkes inn 2017	-1

<i>Nordisk</i>	2009	2010	2011
Antall stillingshjemler	19	19	19
Studiepoeng (årsenheter) samlet for faget BA, MA	178,9 (2008)	174,7	233,3
Studiepoeng (årsenheter) pr. stillingshjemmel	9,4 (2008)	9,2	12,3
Publikasjonspoeng samlet for faget	33,6	47,5	49,9
Publikasjonspoeng pr. stillingshjemmel	1,8	2,5	2,6
Aktive doktorgradskandidater pr. 31.12	13	16	18
Avlagte doktorgrader	1	1	0

Nordisk er et sammensatt fag bestående av de tre studieprogrammene *nordisk språk og litteratur*, *norrøn filologi* (master) og *norsk som andrespråk* (årsenhet). Nordisk har til sammen 19 stillinger i 2012⁴. En av stillingene knyttet til norsk som andrespråk er under utlysning etter dødsfall. Det er 2 avganger ved fylte 70 år innenfor nordisk i 2013, 1 i litteratur og 1 i norrønt knyttet til CMS. Sistnevnte er utlyst fordi fakultetet har forpliktelse til å lyse ut etter avgang.

Nordisk tilbyr undervisning på alle nivå. Det har vært en økning i studiepoengproduksjonen fra 2010 til 2011 og pr. årsverk ligger denne nå over gjennomsnittet. Nordisk har også hatt en økning i publikasjonspoeng fra 2009 til 2010 og økningen har holdt seg i 2011. Nordisk ligger nå over gjennomsnittet pr. årsverk. Nordisk har noe eksternt finansiert forskning og 18 aktive ph.d.-kandidater pr. 01.01.2012.

Ut fra den samlede studiepoengproduksjonen og kriteriene i budsjettfordelingsmodellens pkt. A har faget vært for høyt dimensjonert 2010 - 2012. Selv med økning i produksjonen både på studie- og forskningssiden det siste året anses faget fremdeles noe høyt dimensjonert. I modellen er det ikke tatt hensyn til kompleksiteten i fagtilbudet eller de fagpolitiske hensyn som tilsier at et norsk universitet bør ha et sterkt nordiskmiljø. Stillingen som ble vakant etter dødsfall innen norsk som andrespråk og stillingen som blir vakant i norrønt, er allerede utlyst. Begge disse stillingene ligger inne i tallet på 19. Instituttet understreker behovet for ny stilling i nordisk språk og en tredje stilling på norsk som andrespråk. I bemanningsplanen 2012-2016 var det forutsatt at avgangen i 2013 skulle trekkes inn. Ut fra den økende aktiviteten på nordisk foreslås det at stillingen som blir vakant i 2013 likevel erstattes, men at stillingen som blir vakant i 2017 vurderes trukket inn når bemanningsplanen justeres i 2015. Instituttet må selv prioritere fagprofil på stillingen som gjenopprettes i 2013.

<i>Nordisk 2013 - 2017</i>				
Faste stillinger 2012	Avgang i perioden	Beregnet totalramme 2012 (jf. vedlegg 1)	Forslag til nye stillinger i perioden	Netto +/-
19	2 (2013 og 2017)	17	1 (erstn. ved avgang 2013) Avgang 2017 trekkes inn	-1

⁴ Inkludert instituttleder

<i>Teatervitenskap</i>	2009	2010	2011
Antall stillingshjemler	3	3	3
Studiepoeng (årsenheter) samlet for faget BA, MA	20,2 (2008)	24,5	33,5
Studiepoeng (årsenheter) pr. stillingshjemmel	6,7 (2008)	8,2	11,2
Publikasjonspoeng samlet for faget	1	4,7	3,7
Publikasjonspoeng pr. stillingshjemmel	0,3	1,6	1,2
Aktive doktorgradskandidater pr. 31.12	2	1	1
Avlagte doktorgrader	0	1	0

Teatervitenskap har ingen avganger i perioden 2013 – 2017. Den samlede staben utgjør 3 stillinger.

Teatervitenskap tilbyr undervisning på alle nivå. Studiepoengproduksjonen har hatt en jevn økning fra 2008 og ligger nå pr. årsverk på gjennomsnittet for fakultetet. Teatervitenskap har 1 aktiv ph.d.-kandidat og ligger under gjennomsnittet med hensyn til publikasjonspoeng. Det er ingen eksternt finansiert forskning.

Ut fra kriteriene i budsjettfordelingsmodellens pkt. A har faget vært omtrent riktig dimensjonert 2010 og 2011, men noe lavt i 2012 pga økning i studiepoengproduksjonen. dimensjonert i forhold til undervisning, men da produksjonen på forskningssiden er lav er det ikke grunnlag for å foreslå økning i bemanningen. Det er gjennom SAK-prosjektet inngått et nasjonalt samarbeid med nasjonalt ansvar lagt til Bergen.

<i>Teatervitenskap 2013 - 2017</i>				
Faste stillinger 2012	Avgang i perioden	Beregnet totalramme 2012 (jf. vedlegg 1)	Forslag til nye stillinger i perioden	Netto +/-
3	0	3,9	0	0

Oppsummering LLE

Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier har til sammen 55 faste stillingsressurser og et beregnet ressursbehov ut fra stillingsressursmodellen på 51,2 stillinger i 2012. Samlet sett ansees derfor instituttet som for høyt dimensjonert. Forslagene knyttet til LLE i bemanningsplanen for 2013 – 2015 representerer en reduksjon på 1 stilling. Forslaget for perioden 2013 – 2017 betyr en samlet reduksjon på 2 stillinger, 3 dersom det blir en ledighet på klassisk etter 2016 som trekkes inn.

<i>Arkeologi</i>	2009	2010	2011
Antall stillingshjemler	6	7	7
Studiepoeng (årsenheter) samlet for faget BA, MA	102,4 (2008)	88,0	96,4
Studiepoeng (årsenheter) pr. stillingshjemmel	17,1 (2008)	12,6	13,8
Publikasjonspoeng samlet for faget	17,2	21,4	13,7
Publikasjonspoeng pr. stillingshjemmel	2,9	3,1	2,0
Aktive doktorgradskandidater pr. 31.12	7	10	10
Avlagte doktorgrader	2	0	1

Arkeologi har 1 stilling i avgang ved fylte 70 år i perioden 2013 – 2017 og den samlede staben utgjør 7 stillinger i 2012. Den faste stillingen som p.t. er knyttet til region- og regionalisering skal fra medio 2013 finansieres over fakultetets budsjett.

Arkeologi tilbyr undervisning på alle nivå. Studiepoengproduksjonen har over flere år ligget godt over gjennomsnittet pr. årsverk ved fakultetet. Det har vært en nedgang i publikasjonspoeng fra 2010 til 2011 men gjennomsnittet for 2009-2011 ligger likevel over gjennomsnittet pr. årsverk for fakultetet. Arkeologi har et stort eksternt finansiert ERC-prosjekt. Faget har 10 aktive ph.d.-kandidater pr. 01.01.2012 og det ble avlagt 1 doktorgrad i 2011.

Ut fra kriteriene i budsjettfordelingsmodellens pkt. A har faget vært for lavt dimensjonert 2010 - 2012. Stillingen som blir vakant pga. avgang i perioden bør gjenopprettes. Instituttet har som sin 3.prioritet i budsjett ny stilling knyttet til arkeologisk metodeutvikling. Denne stillingen bør vurderes konkret i budsjettet for 2014 dersom den høye studiepoengproduksjonen på faget fortsetter.

<i>Arkeologi 2013 - 2017</i>				
Faste stillinger 2012	Avgang i perioden	Beregnet totalramme 2012 (jf. vedlegg 1)	Forslag til nye stillinger i perioden	Netto +/-
7	1 (2015)	8,1	1 (erstn. ved avgang 2015)	0

<i>Historie</i>	2009	2010	2011
Antall stillingshjemler	22	23,5	23,5
Studiepoeng (årsenheter) samlet for faget BA, MA	365,3 (2008)	352,7	338,44 ⁵
Studiepoeng (årsenheter) pr. stillingshjemmel	16,6 (2008)	15,0	14,4
Publikasjonspoeng samlet for faget	41,4	22,1	10,2
Publikasjonspoeng pr. stillingshjemmel	1,9	0,9	0,4
Aktive doktorgradskandidater pr. 31.12	21	24	28
Avlagte doktorgrader	1	1	1

Historie har 6 avganger ved fylte 70 år i perioden 2013 – 2017, hvorav 3 i 2013. Den samlede staben utgjør 23,5 stillinger ved slutten av 2012⁶, inkludert en uforutsett vakanse i 2012 som ligger innenfor bemanningsplanen og som er utlyst.

⁵ Fratrukket 3,75 årsenheter som er overført klassisk (antv101)

⁶ Inkludert instituttleder

Historie tilbyr undervisning på alle nivå. Studiepoengproduksjonen pr. årsverk er jevn og høy og var i 2011 sammen med arkeologi høyest ved fakultetet. Historie ligger også godt an med hensyn til eksternt finansiert virksomhet. Når det gjelder publikasjonspoeng, har det vært en markert nedgang de to siste årene, og historie ligger nå godt under gjennomsnittet. Faget har 28 aktive ph.d.-kandidater pr. 01.01.2012 og det var 1 avlagt doktorgrad i 2011.

Ut fra kriteriene i budsjettfordelingsmodellens pkt. A var faget i 2010 og 2011 noe lavt dimensjonert, men anses i 2012 som riktig dimensjonert. Stillinger etter avgang bør lyses ut innenfor de områder fagmiljøet og instituttet prioriterer. Fakultetet har forpliktet seg til å tilsette i en 0,5 stilling fra 2013 som i dag er finansiert over eksternt prosjekt (fiskerihistorie), slik at det samlet sett i perioden blir en økning på 0,5 stillinger.

<i>Historie 2013 - 2017</i>				
Faste stillinger 2012	Avgang i perioden	Beregnet totalramme 2012 (jf. vedlegg 1)	Forslag til nye stillinger i perioden	Netto +/-
23,5	6 (3 i 2013, 1 i 2014, 1 i 2015 og 1 i 2016)	24	0,5 forpliktelse (2013) 6 stillinger erstn. ved avgang	+0,5

<i>Kulturvitenskap</i>	2009	2010	2011
Antall stillingshjemler	8	7	7
Studiepoeng (årsenheter) samlet for faget BA, MA	61,0 (2008)	72,9	83,7
Studiepoeng (årsenheter) pr. stillingshjemmel	7,6 (2008)	10,4	12,0
Publikasjonspoeng samlet for faget	11,2	12,3	12,5
Publikasjonspoeng pr. stillingshjemmel	1,4	1,8	1,8
Aktive doktorgradskandidater pr. 31.12	14	11	9
Avlagte doktorgrader	0	1	2

Kulturvitenskap har en relativt høy gjennomsnittsalder og det er 2 avganger i 2014 samt 1 avgang i 2016. Den samlede staben utgjør 7 stillinger i 2012 hvorav 3 er professorer.

Kulturvitenskap tilbyr undervisning på alle nivå. Det har vært en økning i den samlede studiepoengproduksjonen de siste to årene og studiepoengproduksjonen pr. årsverk ligger nå over gjennomsnittet. Kulturvitenskap ligger jevnt noe under gjennomsnittet med hensyn til publikasjonspoeng og faget har lite eksternt finansiert forskningsvirksomhet. Faget har 9 aktive ph.d.-kandidater pr. 01.01.2012 og 2 avlagte doktorgrader i 2011.

Instituttet har ny stilling i kulturvitenskap som sin andre prioritet i budsjettinnspill 2013. Ut fra kriteriene i budsjettfordelingsmodellens pkt. A var faget for høyt dimensjonert i 2010, men anses imidlertid nå som riktig dimensjonert med 7 stillinger. Stillinger som blir ledig i 2014 og 2016 bør derfor erstattes forutsatt at resultatene holder seg stabile.

<i>Kulturvitenskap 2013 - 2017</i>				
Faste stillinger 2012	Avgang i perioden	Beregnet totalramme 2012 (jf. vedlegg 1)	Forslag til nye stillinger i perioden	Netto +/-
7	3 (2 i 2014 og 1 i 2016)	7,3	3 (erstn. ved avgang 2014 og 2016)	0

<i>Religionsvitenskap</i>	2009	2010	2011
Antall stillingshjemler	9	9	9

Studiepoeng (årsenheter) samlet for faget BA, MA	123,0 (2008)	123,4	121,2
Studiepoeng (årsenheter) pr. stillingshjemmel	13,7 (2008)	13,7	13,5
Publikasjonspoeng samlet for faget	70,1	78,8	80,1
Publikasjonspoeng pr. stillingshjemmel	7,8	8,8	8,9
Aktive doktorgradskandidater pr. 31.12	6	8	9
Avlagte doktorgrader	1	0	3

Religionsvitenskap har 1 avgang ved fylte 70 år i 2012. Stillingen ligger inne i bemanningsplanen og er under utlysning. Den samlede staben, inkludert stillingen i avgang, utgjør 9 stillinger i 2012. Av disse er 7 professorer.

Religionsvitenskap tilbyr undervisning på alle nivå. Studiepoengproduksjonen pr. årsverk ligger stabilt godt over gjennomsnittet og religionsvitenskap har over mange år stått i en særklasse med hensyn til publikasjonspoeng pr. ansatt. Faget har p.t. få eksternt finansierte forskningsprosjekter. Faget har 9 aktive ph.d.-kandidater pr. 01.01.2012 og hadde 3 avlagte doktorgrader i 2011.

Ut fra kriteriene i budsjettfordelingsmodellens pkt. A anses faget som noe lavt dimensjonert og har vært det 2010 - 2012. Instituttet har ny stilling i religionsdidaktikk som sin første prioritet i budsjett 2013. Situasjonen er løst midlertidig gjennom bruk av bistilling, men religionsvitenskap bør tilgodesees med ny stilling i 2013 grunnet stor og jevn produksjon på både studie- og forskningssiden.

<i>Religionsvitenskap 2013 - 2017</i>				
Faste stillinger 2012	Avgang i perioden	Beregnet totalramme 2012 (jf. vedlegg 1)	Forslag til nye stillinger i perioden	Netto +/-
9	0	9,8	1	+1

Oppsummering AHKR

Institutt for arkeologi, historie, kultur og religionsvitenskap har til sammen 46,5 faste stillingsressurser og et beregnet ressursbehov ut fra stillingsressursmodellen på 51,2 stillinger i 2012. Samlet sett ansees derfor instituttet som for lavt dimensjonert. Forslagene knyttet til AHKR i bemanningsplanen for 2013 – 2015 representerer en økning på 1,5 stilling, 2,5 stilling dersom det er økonomisk rom for 1 stilling knyttet til arkeologi i budsjett 2014.

Institutt for filosofi og førstesemester

<i>Institutt for filosofi og førstesemester</i>	2009	2010	2011
---	------	------	------

Antall stillingshjemler	9,4	10,2	9,7
Studiepoeng (årsenheter) samlet for faget BA, MA	76,4 (2008)	91,1	107,4
Studiepoeng (årsenheter) pr. stillingshjemmel	8,1 (2008)	8,9	11,1
Publikasjonspoeng samlet for faget	26,6	17,3	23,5
Publikasjonspoeng pr. stillingshjemmel	2,8	1,7	2,4
Aktive doktorgradskandidater pr. 31.12	13	11	11
Avlagte doktorgrader	1	2	1

Institutt for filosofi og førstesemester har til sammen 9,7 stillinger inkludert 1 stilling knyttet til etter- og videreutdanning. Stillingsressursen er justert for at fast ansatte underviser 30 % på ex.phil. Det ble inndratt 1,6 stillinger i 2012, 0,6 mer enn forutsatt i bemanningsplanen. Ved fagstudiet er det avganger ved fylte 70 år tilsvarende 3,6 professorstillinger i perioden 2013 - 2017.

Filosofi tilbyr undervisning på alle nivå. Studiepoengproduksjonen samlet har gått jevnt opp de siste årene og ligger nå på gjennomsnitt pr. årsverk for fakultetet. Filosofi har også hatt en økning i publikasjonspoeng fra 2009 til 2010, og ligger litt over gjennomsnittet. Det har vært en kraftig økning i den eksternt finansierte virksomheten. Faget har 11 aktive ph.d.-kandidater pr. 01.01.2012 og 1 avlagt doktorgrad i 2011.

Ut fra kriteriene i budsjettfordelingsmodellens pkt. A var faget i 2010 og 2011 noe høyt dimensjonert, men på grunn av økning i studiepoengproduksjonen har dette snudd og faget anses som noe lavt dimensjonert i 2012. Filosofi er ett av kjernefagene ved fakultetet, og en kan vanskelig tenke seg et humanistisk fakultet uten et sterkt filosofimiljø. Dette tilsier at fagmiljøet ikke kan bygges ned til et minimum. Det var 0,6 stilling i avgang i 2012 som ikke var forutsatt i fjorårets bemanningsplan, i tillegg blir det 0,6 avgang i 2013. Av de 3,6 stillingene som blir vakante i perioden foreslås det at 0,6 avgang i 2013 erstattes med 1 stilling og at instituttet allerede nå kan lyse ut stillingen som blir ledig medio 2015. Dette begrunnes med avgangen i 2012 som ikke var lagt inn i bemanningsplanen. Denne løsningen gir en netto økning i stillingsrammen for 2013 med 1,4 stilling. Stillingen som blir vakant i 2015 trekkes inn. Dersom de gode resultatene fortsetter bør stillingen som blir vakant i 2016 og 2017 erstattes.

<i>Institutt for filosofi og førstesemester 2013 - 2017</i>				
Faste stillinger 2012	Avgang i perioden	Beregnet totalramme 2012 (jf. vedlegg 1)	Forslag til nye stillinger i perioden	Netto +/-
9,7	3,6 (2013, 2015, 2016, 2017)	10,8	4 (erstn. ved avgang i 2013 hvorav 1 forskuttet for 2015. Erstn. for vakanse i 2016. Erstn. for avgang i 2017 vurderes)	+ 0,4

Oppsummering FoF

Institutt for filosofi og førstesemesterstudier har til sammen 9,7 faste stillingsressurser knyttet til fagstudiet dersom ex.phil.-andelen trekkes fra, og et beregnet ressursbehov ut fra stillingsressursmodellen på 10,8 stillinger. Samlet sett ansees derfor instituttet som noe lavt dimensjonert. Forslagene knyttet til FoF i bemanningsplanen for 2013 – 2015 representerer en økning på 0,4 stilling og ingen ytterligere endring dersom avgangen i 2016 og 2017 erstattes. Erstatning i 2017 bør forutsette stabilt gode resultater.

Griegakademiet – Institutt for musikk

<i>Utøvende musikk</i>			
------------------------	--	--	--

Antall stillingshjemler	28	28,7	29
Studiepoeng (årsenheter) samlet for faget BA, MA	363 (2008)	395,4	433,8
Studiepoeng (årsenheter) pr. stillingshjemmel	13,0 (2008)	13,8	15,0
Aktive doktorgradskandidater pr. 31.12	2	2	3
Avlagte doktorgrader	0	1	0

<i>Musikkvitenskap⁷</i>			
Antall stillingshjemler	2	3	3
Studiepoeng (årsenheter) samlet for faget BA, MA	13,1 (2008)	3,0	1,0
Publikasjonspoeng samlet for faget	4,5	1,0	3,1
Aktive doktorgradskandidater pr. 31.12 ⁸	5	5	4
Avlagte doktorgrader	1	0	1

<i>Musikkterapi</i>	2009	2010	2011
Antall stillingshjemler	5	5	5
Studiepoeng (årsenheter) samlet for faget BA, MA	50,3 (2008)	54,0	71,7
Studiepoeng (årsenheter) pr. stillingshjemmel	10,0	10,8	14,3
Publikasjonspoeng samlet for faget	5,0	6	1,6
Publikasjonspoeng pr. stillingshjemmel	1,0	1,2	0,3
Aktive doktorgradskandidater pr. 31.12	3	4	5
Avlagte doktorgrader	0	0	0

Det er særlige utfordringer knyttet til å sammenligne stillingene ved Griegakademiet med resten av fakultetet. Dette skyldes både at flere faste stillinger ved utøvende musikk er uten FOU-del i stillingen og fordi undervisningen i stor grad er basert på timelærere uten FOU-del. Timelærerandelen er estimert til samlet ca. 10 stillinger som er lagt inn i oversikten over stillingsressurser (vedlegg 1), og instituttet har en særskilt bevilgning til dette (pkt. C i budsjettmodellen). Flere små, midlertidige brøkstillinger på utøvende musikk er gjort om eller vil bli gjort om til faste stillingsbrøker, noe som finansieres ved en tilsvarende reduksjon i instituttets timelærerbudsjett.

Både utøvende musikk, musikkvitenskap og musikkterapi har en relativt lav gjennomsnittsalder og det er kun 1 stilling ved utøvende musikk i avgang ved fylte 70 år i perioden 2013 – 2017. I tillegg ble 0,2 stilling vedtatt erstattet i forrige bemanningsplan. 1 stilling i musikkvitenskap er lyst ut, noe som vil sikre en minimumsbemanning på 3 stillinger fra 2013. Instituttet har 12 ph.d.-kandidater pr. 01.01.2012, 3 på utøvende musikk, 2 på musikkvitenskap, 5 på musikkterapi og 2 på musikkpedagogikk. Det var 1 avlagt doktorgrad i 2011.

Instituttet understreker i sitt budsjettinnspill behovet for en 6. stilling i musikkterapi, en stilling som var planlagt i oppbyggingen av musikkterapistudiet. UiB gav en midlertidig 4-årig postdoktorstilling til musikkterapi i 2009 og fakultetet bidro med en stipendiatstilling i tillegg til timelærerressurser. Det er disse ressursene instituttet mener det er behov for å konvertere til en ny fast stilling. Instituttet prioriterer også 1 ny stilling i musikkvitenskap som de mener er nødvendig for å bygge ut bachelor- og masterprogram i musikkvitenskap. Ved musikkterapi har det vært en jevn økning i studiepoengproduksjonen og faget er ut fra budsjettmodellens pkt. A for lavt bemannet i 2012. Dette er kompensert ved rekrutteringsstillinger og timelærerbudsjett. Publikasjonspoengene pr. ansatt ligger langt

⁷ Det har kun vært 1 ansatt i 2010 – 11.

⁸ Inkludert musikkpedagogikk

under gjennomsnittet ved fakultetet. Med unntak av musikkterapi, der den eksternt finansierte forskningen organisert gjennom UNI Research, er det få eksterne prosjekter ved instituttet.

Det foreslås å lyse ut 1 ny stilling ved musikkterapi som erstatning for midlertidige rekrutteringsstillinger og timelærere. Det foreslås videre å erstatte stillingen ved utøvende musikk som blir ledig etter avgang i 2016. Utover dette er det ikke grunnlag for å øke den faste bemanningen ved instituttet.

<i>Griegakademiet – Institutt for musikk 2013 – 2017</i>					
	Faste stillinger 2012	Avgang i perioden	Beregnet totalramme 2012 (jf. vedlegg 1)	Forslag til nye stillinger i perioden	Netto +/-
Utøvende musikk:	29	1 (2016)	30,2	1 (erstn. ved avgang 2016)	0
Musikkvitenskap:	3	0	3	0	0
Musikkterapi:	5	0	6,4	1	+1

Oppsummering GA

Griegakademiet - Institutt for musikk har faste stillingsressurser på til sammen 37,2 stillinger dersom en tar med timelærerressursen som blir gitt som en særskilt bevilgning på pkt. C i budsjettmodellen, og et beregnet ressursbehov ut fra stillingsressursmodellen på 41,6 stillinger. Samlet sett ansees derfor instituttet som noe lavt dimensjonert, men den faste stillingsressursen vil øke dersom det på sikt legges inn FoU i stillingene. Dette vil være avhengig av en særskilt bevilgning. Forslagene knyttet til Griegakademiet i bemanningsplanen for 2013 – 2015 representerer en samlet økning på 1 stilling knyttet til musikkterapi.

SKOK

<i>Kjønnssemner</i>	2010	2011
Antall stillingshjemler		2,5
Studiepoeng (årsenheter) samlet for faget BA, MA		8,6
Studiepoeng (årsenheter) pr. stillingshjemmel		3,4
Publikasjonspoeng samlet for faget	13,5	6,2
Publikasjonspoeng pr. stillingshjemmel		2,5
Aktive doktorgradskandidater pr. 31.12	3	3
Avlagte doktorgrader	0	0

Senter for kvinne- og kjønnsforskning har gjennom vedtak i universitetsstyret fått anledning til å omgjøre to postdoktorstillinger til faste førsteamanuensisstillinger for å undervise i kjønnssemner. Stillingene er nå besatt og vil fra neste års bemanningsplan vurderes på lik linje med andre undervisningsstillinger ved fakultetet. Tallene for perioden 2009 – 2011 er derfor ikke mulig å sammenligne med de andre enhetene.

<i>SKOK – Kjønnssemner 2013 - 2017</i>			
Faste stillinger 2012	Avgang i perioden	Forslag til nye stillinger i perioden	Netto +/-
2,5	0	0	0
SVT		2011	
Antall stillingshjemler		4	
Studiepoeng (årsenheter) samlet for faget BA, MA		4	

Studiepoeng (årsenheter) pr. stillingshjemmel	1
Publikasjonspoeng samlet for faget	22,0 ⁹
Publikasjonspoeng pr. stillingshjemmel	5,8
Aktive doktorgradskandidater pr. 31.12	3
Avlagte doktorgrader	3

Senter for vitenskapsteori er lagt inn i bemanningsplanen fra og med 2013 fordi HF har ansvaret for lønnsbudsjettet for de stillingene som ikke konkret er knyttet til andre fakulteter. Senteret gir imidlertid kun undervisning i dannelsesemner på bachelornivå i tillegg til ph.d.-undervisning og kan derfor ikke uten videre sammenlignes med de andre grunnenhetene. Ved SVT er det behov for å øke den faste bemanningen med 1 stilling for å ivareta undervisningen på dannelsesemnene som i dag utføres av midlertidige. Dette må i tilfelle finansieres av UiB sentralt gjennom en økning i fakultetets budsjetttramme. Alternativt må stillingen finansieres over SVTs særbudsjett.

SVT 2013 - 2017			
Faste stillinger 2012	Avgang i perioden	Forslag til nye stillinger i perioden	Netto +/-
4	0	0	0

PSANA	2010	2011
Antall stillingshjemler	1	1
Studiepoeng (årsenheter) samlet for faget BA, MA	3,5	4,25
Studiepoeng (årsenheter) pr. stillingshjemmel	3,5	4,25
Publikasjonspoeng samlet for faget	0	0
Publikasjonspoeng pr. stillingshjemmel	0	0
Aktive doktorgradskandidater pr. 31.12	0	0
Avlagte doktorgrader	0	0

Studietilbudet i psykoanalyse er faglig knyttet til LLE, men stillingsressursen, 1 fast stilling, er lagt til fakultetsnivå. Dette er frittstående emner som ikke inngår i noen program og de produserte studiepoengene tilsvarende 4,25 årsenheter i 2011 er lagt til litteraturvitenskap. Sammenlignet med de andre fagene ved fakultetet er det relativt få produserte årsenheter ved PSANA-ernene og det foreslås derfor å legge ned disse. Senterleder ved SKOK har argumentert for at stillingen historisk tilhører SKOK (vedlegg 3). Gitt at SKOK har fått omgjort 2 postdoktorstillinger til førsteamanuensisstillinger som skal knyttes til senteret foreslås stillingen inndratt ved avgang ved slutten av 2013.

PSANA			
Faste stillinger 2012	Avgang i perioden	Forslag til nye stillinger i perioden	Netto +/-
1	1	Stilling trekkes inn ved avgang 2013	-1

Samlet oppsummering og vurdering

I 2012 ble det inndratt 2 årsverk mer enn forutsatt i bemanningsplanen, 1,4 stilling på fransk

⁹ Fratrullet poeng for 2 ansatte som er knyttet til andre fakulteter

og 0,6 stilling på filosofi. Samtidig var en uforutsett økning med 1 ny stilling på russisk. Samlet utgjør dette en reduksjon på 1 stilling i tillegg til de 3,5 stillingene som ble vedtatt inndratt i 2012.

Stillinger i budsjett 2013

I 2013 er det 6,6 stillinger i avgang. Med de endringene (inndragninger, gjenopprettelser og nye stillinger) som er foreslått i bemanningsplanen for 2013 vil fakultetet øke den samlede stillingsressursen i 2013 med 5,4 stillinger som fordeler seg på følgende måte:

Engelsk:	1 lektorstilling (forutsatt av den ledige førstestillingen i 2014 trekkes inn)
Kinesisk:	1,0 stilling (finansieres ved nye studieplasser)
Spansk:	0,5 universitetslektor (finansieres over instituttets driftsbudsjett)
Historie:	0,5 stilling (forpliktelse)
Religionsvitenskap:	1,0 ny stilling
Filosofi:	1,4 stilling (0,6 stilling i avgang erstattes med 1,0 stilling, 1 forskuttering for avgang i 2015)
Musikkterapi:	1,0 ny stilling
Psana:	1,0 stilling trekkes inn

Til sammen: 5,4 stillinger

Av disse stillingene er det kun stillingene på historie, religion og musikkterapi som er nye stillinger uten finansiering utenfor fakultetsbudsjettet. I tillegg kommer utlysning av stilling på tysk som blir vakant i 2014, men dette får ingen budsjettmessig konsekvens for 2013.

Bemanningsplanen 2013 - 2015

Forslagene i bemanningsplanen for 2013 – 2015 representerer en samlet økning på 2,4 stillinger. (2013 – 2017 tallene gir en reduksjon på 0,6 stillinger). Endringene fordeler seg på grunnenhetene på følgende måte (Tall for perioden 2013 – 2017 i parentes):

IF:	+1,5 (- 0,5 stilling)
LLE:	- 1,0 (- 2,0 stillinger)
AHKR:	+ 1,5 stillinger
FoF:	+ 0,4 stilling
GA:	+ 1,0 stilling
SKOK:	ingen endring
SVT:	ingen endring
PSANA:	- 1 stilling

Det er noen usikkerhetsmomenter knyttet til planen; Arkeologi skal vurderes i forhold til en ny stilling i 2014, kinesisk kan på sikt bygges ut til 2 stillinger, og det blir trukket inn 1 stilling ved klassisk ved en eventuell ledighet etter 2016. Det er også noen fag der erstatning ved avgang bør vurderes i forhold til en stabilitet i resultatene.

Planen kan ses som en ramme, noe som innebærer at det er opp til instituttledelsen å prioritere hvilke stillinger som skal lyses ut eller trekkes inn innfor denne. Instituttledelsen må i sin vurdering legge vekt på muligheten for samordning og tverrfaglig samarbeid og hvorvidt undervisningsressurser kan overføres eller deles mellom fag innenfor instituttet.

Tabellen summerer opp forslagene knyttet til hvert fag i perioden og representerer stillinger vi vet blir ledige. Vurderingene er gjort på det enkelte fag, og kun fag med kjente endringer i perioden 2013 – 2017 er lagt inn i tabellen. Endringer i stillingstall er oppsummert pr. institutt.

Vedtak i fakultetsstyret 13.11.2012

Fakultetsstyret vedtar bemanningsplan 2013 – 2015 med de merknader som framkom i møtet. Endelig redigert plan legges fram for fakultetsstyret i neste møte.

Fakultetsstyret ber om at det fremmes en egen sak om lektorstilling og minimumsbemanning ved HF.

Fakultetsstyret vedtar følgende for 2013:

a) 1 stilling trekkes inn etter avgang:

Psana 1 stilling

b) 7,6 stillinger gjenopprettes etter avgang:

Fransk 1 stilling (gjenopprettet etter uforutsett avgang i 2012)

Nordisk 1 stilling

Historie 3 stillinger

Filosofi 1,6 stillinger (0,6 stilling i avgang, 1 forskuttering for avgang i 2015)

Tysk 1 stilling (utlyses med tilsetting fra 2014)

c) 5,4 nye stillinger opprettes:

Kinesisk 1 stilling (dekket ved økt budsjettramme)

Engelsk 1 universitetslektor (forutsatt at førstestilling med avgang i 2014 trekkes inn)

Spansk 0,5 universitetslektor (dekket av instituttet)

Historie 0,5 stilling (forpliktelse ved utløp av eksternt finansiert prosjekt)

Filosofi 0,4 (0,6 stilling i avgang i 2013 erstattes med 1,0 stilling)

Musikkterapi 1 stilling

Religionsvitenskap 1 stilling

Endring i stillinger ved fag og institutter 2013 - 2017		2013	2014	2015	2016	2017	Totalt
IF							
Engelsk	1,0 u-lektor 2013 dersom førstestilling som bli ledig i 2014 trekkes inn. BFS ny 2015.	1	-1	1			1
Fransk	Erstatning v avgang i 2013 og 2017	0				0	0
Kinesisk	Ny stilling i 2013 (nye studieplasser)	1					1
Russisk	Avgang 2016 trekkes inn				-1		-1
Spansk	Erstatning v avgang 2012. 0,5 u- lektor 2013 finansieres av instituttet. Avgang 2017 trekkes inn	0,5				-1	-0,5
Tysk	Avgang i 2014 erstattes, avgang 2015 trekkes inn		0	-1			-1
Totalt IF		2,5	-1	0	-1	-1	-0,5
LLE							
Klassisk	BFS, ny 2016				1		1
Litteratur	Avgang i 2015 trekkes inn			-1			-1
Lingvistikk	Avgang 2017 trekkes inn					-1	-1
Nordisk	Avgang i 2013 erstattes. Avgang 2017 trekkes inn	0				-1	-1
Totalt LLE		0	0	-1	1	-2	-2
AHKR							
Arkeologi	Erstatning v avgang i 2015			0			0
Historie	6 stillinger erstattes etter avgang. 3 i 2013, 1 i 2014, 1 i 2015 og 1 i 2016. 0,5 ekstern fin stilling gjøres fast i 2013	0,5	0	0	0		0,5
Kulturvitenskap	3 avganger (2 i 2014 som erstattes og 1 i 2016 som erstattes forutsatt gode resultater		0		0		0
Religionsvitenskap	Ny stilling i 2013	1					1
Totalt AHKR		1,5	0	0	0	0	1,5
FOF							
Filosofi	Av 3,6 avganger erstattes 0,6 stilling med 1 stilling i 2013 + at 1 avgang i 2015 erstattes allerede i 2013. Avgang i 2015 trekkes inn. Avgang i 2016 og 17 erstattes forutsatt gode resultater	1,4		-1	0	0	0,4
Totalt FOF		1,4		-1	0	0	0,4
Griegakademiet							
Musikkterapi	1 ny stilling i 2013	1					1
Utøvende musikk	1 avgang i 2016 som erstattes				0		0
Totalt GA		1	0	0	0	0	1
PSANA							
Psana	Stilling trekkes inn ved avgang	-1					-1
Totalt PSANA		-1					-1
SAMLET FOR HF		5,4	-1	-2	0	-3	-0,6

Stillingsressurser
Grunnlag for bemanningsplan 2013-2017

	Årsverk 2013 bud
Total årsverk	205,0
Basis årsverk	90
"Frie" årsverk (resultatbaserte)	115,0

Grunnenhet	Fag	Basis årsverk	Krav til basis	Faktiske årsenheter 3)			Beregninger					Fordelings- grunnlag for evt.økning i undervisnings- årsverk	Beregnet tilleggs- ramme (resultatbas- erte årsverk)	Beregnet total-ramme	Dagens stillinger / hjemler 1)	pluss/- minus	Gjennomsni- tt vektet studiepoeng s- produksjon BA og MA per årsverk	
				BA i 2011	MA i 2011	BA fin.kat.	Avlagte doktor- grader i 2011	Avlagte årsenheter - BA i 2011 vektet	Avlagte årsenheter - MA i 2011 vektet	Avlagte årsenheter (vektet) BA,MA,PhD								
				stud/år	stp/60	stp/60	antall	stp/60	stp/60*1,5									
	instituttledelse	2												2,0		2,0		
	arkeologi	3	20	45,2	34,1	1	1	45,2	51,2	97,4	77,4	4,9	7,9	7	0,9	13,8		
	historie	3	20	247,0	63,4	1	1	247,0	95,1	343,1	323,1	20,5	23,5	23,5	0,0	14,6		
	kulturvitenskap	3	20	62,5	14,1	1	2	62,5	21,2	85,7	65,7	4,2	7,2	7	0,2	12,0		
	religionsvitenskap	3	20	91,3	19,9	1	3	91,3	29,9	124,2	104,2	6,6	9,6	9	0,6	13,5		
AHKR	Total	14	80	446,0	131,5	ok	7	446,0	197,3	650,3	570,3	36,2	50,2	46,5	3,7	13,8		
	instituttledelse	2											2,0		2,0			
	filosofi	3	20	72,0	23,6	1	1	72,0	35,4	108,4	88,4	5,6	8,6	9,7	-1,1	11,1		
FOF 3)	Total	5	20	72,0	23,6	ok	1	72,0	35,4	108,4	88,4	5,6	10,6	9,7	0,9	11,1		
	instituttledelse	2											2,0		2,0			
	musikterapi	3	20	9,3	14,6	3		27,9	43,8	71,7	51,7	3,3	6,3	5,2	1,1	13,8		
	musikkvitenskap	3	20			1	1	0,0	0,0	1,0	-19,0	-1,2	3,0	3	0,0	0,0		
	utøvende musikk	3	20	124,9	19,7	3		374,7	59,1	433,8	413,8	26,3	29,3	29	0,3	15,0		
GA	Total	11	60	134,2	34,3	ok	1	402,6	102,9	506,5	446,5	28,4	40,6	37,2	3,4	13,6		
	instituttledelse	2											2,0		2,0			
	arabisk	3,5	20	23,0	1,0	1	1	23,0	1,5	25,5	5,5	0,3	3,8	3	0,8	8,2		
	engelsk	3,5	20	108,5	38,2	1	1	108,5	57,3	166,8	146,8	9,3	12,8	15	-2,2	11,1		
	fransk	3,5	20	27,8	8,8	1	3	27,8	13,2	44,0	24,0	1,5	5,0	5,3	-0,3	7,7		
	italiensk	3,5	20	13,7	3,4	1		13,7	5,1	18,8	-1,2	-0,1	3,5	3	0,5	6,3		
	japansk	3,5	20	12,5		1		12,5	0,0	12,5	-7,5	-0,5	3,5	2	1,5	6,3		
	kinesisk - Ny høst 2013			7,3				0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0	0,0			
	russisk	3,5	20	29,1	5,6	1	1	29,1	8,4	38,5	18,5	1,2	4,7	5	-0,3	7,5		
	spansk (inkl EVU)	3,5	20	81,1	15,1	1	1	81,1	22,7	104,8	84,8	5,4	8,9	9,8	-0,9	10,6		
	tysk	3,5	20	19,0	10,1	1		19,0	15,2	34,2	14,2	0,9	4,4	5	-0,6	6,8		
IF	Total	30	160	322,0	82,2		7	314,7	123,3	445,0	285,0	18,1	48,7	48,1	0,6	9,1		
	instituttledelse	2											2,0		2,0			
	allmenn litteraturvitenskap	3	20	54,1	13,9	1	1	54,1	20,9	76,0	56,0	3,6	6,6	9	-2,4	8,3		
	digital kultur	3	20	51,2	5,9	1		51,2	8,9	60,1	40,1	2,5	5,5	6	-0,5	10,0		
	klassisk	3	20	17,6	2,2	1		17,6	3,3	20,9	0,9	0,1	3,1	4	-0,9	5,2		
	kunsthistorie	3	20	80,0	16,1	1	1	80,0	24,2	105,2	85,2	5,4	8,4	8	0,4	13,0		
	lingvistikk/dataalingvistikk	3	20	22,8	7,4	1	2	22,8	11,1	35,9	15,9	1,0	4,0	6	-2,0	5,7		
	nordisk	3	20	183,5	33,2	1		183,5	49,8	233,3	213,3	13,5	16,5	19	-2,5	12,3		
	teatervitenskap	3	20	22,4	7,4	1		22,4	11,1	33,5	13,5	0,9	3,9	3	0,9	11,2		
LLE	Total	23	140	431,6	86,1		4	431,6	129,2	564,8	424,8	27,0	50,0	55	-5,0	10,2		
	senterledelse	1											1,0					
	kjønnssemner - litteratur	2	10	8,6		1		8,6	0,0	8,6	-1,4	-0,1	2,0	2	0,0	4,3		
SKOK	Total	3	10	8,6	0,0		0	8,6	0,0	8,6	-1,4	-0,1	3,0	2	0,0	4,3		
	SVT inkl senterledelse	4	10	4,0		1	3	4,0	0,0	7,0	-3,0	-0,2	4,0	4	0,0	1,0		
SVT	Total	4	10	4,0	0,0		3	4,0	0,0	7,0	-3,0	-0,2	4,0	4	0,0	1,0		
	CMS						2											
Andre	Total	0	0	0,0	0,0		2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
FAK HF		90	480	1418,4	357,7		1776,1	25	1679,5	588,0	2290,5	1810,5	115,0	207,0	202,5	3,5	11,2	

Kommentarer til stillingsressurser - budsjettmodellens pkt.A :

- 1) Dagens stillinger er basert på lønnsbudsjettet (faste ansatte og utlyste stillinger) pr. 20. juni 2012 og DBH tall per 1.okt 2011. På musikkvitenskap er det 1 ansatt og 2 ledige hjemler under utlysning. Instituttledere telles der de har sin faglige tilhørighet, siden det gis kompensasjon for instituttledervervet.
- 2) Instituttledelse inkluderer instituttleder samt forskningskoordinator (50% stilling) og undervisningskoordinator (50% stilling). Disse stillingene er i kolonnen "Dagens stillinger" ført under sin fagtilhørighet.
- 3) Dagens stillinger FOF - Ex.phil. andelen (30%) er trukket fra stillingsbrøken til de faste ansatte. En 50% stilling knyttet til Wittgenstein-arkivene er med i stillingstallet.
- 4) Studiepoeng er "ny produksjon, egenfinansiert" (emne nivå). Fag - og nivåinndelingen er manuell. Årsenheterne er vektet i tråd med KDs finansieringskategorier, 2 år før budsjettåret. Basisårsverk for Griegakademiet er 3 basisstillinger som for de andre. Kompensasjonen som tilsvarer KDs finansieringskategori B kommer på studiepoengsiden.
- 5) Lektorutdanningen inngår i avlagte årsenheter til de respektive instituttene.
- 6) Ressurser tilknyttet spesielle tiltak som ex.phil., ex.fac., norskkursene, KARK og Psana er ikke tatt med.
- 7) Enheter som produserer mindre enn sin basisressurs, er økt opp til basisressursnivå (gjelder italiensk, japansk, musikkvitenskap, kjønnsemner og SVT). Det fører til at summen for beregnet totalramme er høyere enn faktisk antall ansatte.
- 8) Musikkterapi er her behandlet som utøvende musikk, der studiepoengene er ganget med 3. Masternivået er også ganget med 3 for musikkterapi/utøvende, mot 1,5 for alle andre fag.
- 9) Utøvende musikk: I tillegg til faste ansatte er det lagt til estimerte 10 timelærerstillinger knyttet til faste undervisningsoppgaver, basert på en særskilt bevilgning som framkommer i pkt C i modellen.

Styre: Fakultetsstyret ved Det humanistiske fakultet

Styresak: 14/15

Møtedato: 24.03.2015

Dato: 16.03.2015

Arkivsaknr: 2015/1266-MED

HMS-rapport HF 2014

Dokumenter i saken:

- Brev fra Universitetsdirektøren datert 19.01.2015
- Brev fra fakultetet til underliggende enheter datert 26.01.2015
- Handlingsplan for HMS 2013-2015 – Det humanistiske fakultet
- Lokale handlingsplaner fra AHKR, LLE, GA og fak. sekretariatet (de øvrige enhetene har ikke utarbeidet slik plan for 2014).

Universitetsdirektøren oversendte den 19.01.2015 skjemaet "Årsrapport 2014 - Helse, miljø og sikkerhet (HMS)" til fakultetet for årlig rapportering og internkontroll av det systematiske HMS-arbeidet. Skjemaet ble videreformidlet til underliggende enheter for elektronisk utfylling og levering.

Alle de syv enhetene ved Det humanistiske fakultet har levert rapport:

- Institutt for fremmedspråk (IF)
- Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap (AHKR)
- Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier (LLE)
- Institutt for filosofi og førstesemesterstudier (FoF)
- Griegakademiet - Institutt for musikk (GA)
- Senter for kvinne- og kjønnsforskning (SKOK) og Senter for vitenskapsteori (SVT) leverer felles rapport
- Fakultetsadministrasjonen

Rapportene er oppsummert under og er derfor ikke lagt ved som egne vedlegg.

HMS handlingsplanene for de enhetene som har utarbeidet dette er lagt ved.

Sammendrag av de innsendte rapportene:**DEL 1. SYSTEMATISK HMS-ARBEID****HMS-ORGANISERING**

Tilbakemeldingene fra de underliggende enhetene bekrefter at organiseringen av HMS arbeidet er tilfredsstillende. Noen av enhetene oppgir at de kan bli bedre på enkelte av områdene. IF, FoF og SVT/SKOK har ikke utarbeidet handlingsplaner for 2014. IF har påbegynt arbeidet med handlingsplan for 2015, FoF skal påbegynne sin plan for 2015.

HMS-KOMPETANSE

Enhetene oppgir at både leder og verneombud har nødvendig kompetanse for å utføre sine HMS-oppgaver. Alle enheter praktiserer rutiner for mottak av nytilsatte/studenter/gjester men to av enhetene oppgir at de må bli bedre. Med unntak av GA har alle enheter gjennomført brannvernopplæring.

GODE ARBEIDSFELLESKAP

Alle enhetene har avviklet HMS-møter i 2014.

Når det gjelder medarbeidersamtaler så oppgir alle enhetene at de har gitt tilbud om dette i 2014, med unntak av IF. De årlige HMS-rapporteringene over tid har vist at generelt rapporteres et relativt lavt antall gjennomførte medarbeidersamtaler og særlig blant de vitenskapelig ansatte.

Tabell 1 viser gjennomførte medarbeidersamtaler de siste 3 årene. Tabellen viser blant annet to ting. Enhetene er ikke konsekvent i registrering på antall vitenskapelig ansatte og at det ikke gjennomføres medarbeidersamtaler med så stor del av ansatte som ønskelig. For 2014 så anfører IF at lederskifte har medført at instituttet ikke har oversikt over antall gjennomførte medarbeidersamtaler, men at det er gjennomført for 4. fag.

Tabell 1

	2012							2013							2014						
	IF	AHKR	FOF	LLE	GA	SVT/ SKOK	FAK. ADM.	IF	AHKR	FOF	LLE	GA	SVT/ SKOK	FAK. ADM.	IF	AHKR	FOF	LLE	GA	SVT/ SKOK	FAK. ADM.
Antall teknisk ansatte ved enheten				1							1	1						3	2		
Antall gjennomførte medarbeidersamtaler med teknisk ansatte				0	alle						0	0						0	2		
Antall administrativt ansatte ved enheten	11	13	8	14				11	16	8	16	14	4	30	11	14	8	14	11	4	36
Antall gjennomførte medarbeidersamtaler med administrativt ansatte	11	12	8	6	alle	alle	alle	11	15	7	5	0	3	30	11	14	7	4	10	2	28
Antall vitenskapelig ansatte ved enheten	80	76	48	60				54	96	60	65	42	24		60	61	60	64	50	25	
Antall gjennomførte medarbeidersamtaler med vitenskapelig ansatte	60	42	5	43	alle	alle		38	0	3	20	17	10		?	53	4	26	25	20	

Alle enhetene praktiserer UiB sine rutiner for oppfølging av sykmeldte og konflikthåndtering, og følger UiB sine retningslinjer for håndtering av rusmiddelmisbruk. Med unntak av GA legges det til rette for tiltak som stimulerer til fysisk aktivitet.

TRYGGE OG FUNKSJONELLE ARBEIDSPLASSER

Alle enhetene, med unntak av GA, har gjennomført HMS-runde. Alle rapporterer at HMS blir vurdert i byggesaker og ved utforming av nye kontorarbeidsplasser. Enhetene har gjennomført brannøvelse og hatt ettersyn av rømningsveier. Det er i tillegg gjennomført tiltak for å redusere fare for tyveri og innbrudd. Alle følger UiB sine retningslinjer for håndtering av vold og trusler.

ANSVAR FOR DET YTRE MILJØ

Fem av enhetene har gjennomført tiltak for å redusere negativ miljøpåvirkning.

KONTINUERLIG OPPMERKSOMHET RETTET MOT RISIKOFYLT ARBEIDSMILJØ

IF og AHKR rapporterer at de følger Retningslinjer for helse, miljø og sikkerhet under feltarbeid.

GOD HÅNDTERING AV HMS-AVVIK

Tre av enhetene har hatt HMS-avvik, som er blitt fulgt opp.

Seks av enhetene har lokale rutiner for beredskap, men fire av disse oppgir at de må bli bedre.

DEL 2. HMS-MÅL OG –TILTAK

Enhetenes HMS-mål for 2014, og prioriterte og iverksatte tiltak.

IF har gjennomført HMS-møte med alle ansatte der det ble satt fokus på «den multikulturelle arbeidsplassen». Prioriterte oppgaver har vært etablering av kontorarbeidsplasser for ansatte med helseplager, og rydding i fellesområdene på instituttet.

AHKR hadde som mål å skape felles møteplasser for de ansatte og å legge til rette for et godt fysisk arbeidsmiljø/inneklime med forebygging av arbeidsrelaterte helseplager. Målsettingene er i stor grad fulgt opp og det er blant annet gjennomført bortreiseseminar for alle ansattgruppene ved instituttet. Det ble gjennomført tiltak for ansatte som har måtte flytte ut fra Øysteins gate 3 pga. ombygging som følge av inneklimeproblemer. Det er i tillegg blitt gjennomført en HMS-undersøkelse.

LLE hadde som mål å skape et arbeidsmiljø der alle trives og utvikler seg profesjonelt, i tillegg til at det fysiske arbeidsmiljøet skal være godt. HMS-arbeidet ved instituttet fungerer svært godt, det er lett for de ansatte å ta opp HMS-relaterte saker

FoF har utarbeidet en skisse til plan for gjennomføring av medarbeidersamtaler (planlegges vedtatt vår 2015).

GA hadde som mål å få til klare og merkbare forbedringer i de fysiske arbeidsforholdene for ansatte og studenter. Det har vært tett kontakt med driftsavdelingen, HMS-avdelingen og EIA om oppgradering og vedlikehold av lokalene, samt forbedret renhold og luftkvalitet. Instituttet legger vekt på å gi god informasjon til ansatte og studenter om UiBs støtteapparat og velferdstilbud, og involvere dem i arbeidet med utvikling av Nygård skole.

SVT/SKOK hadde i 2014 fokus på det psykososiale arbeidsmiljøet, og har arrangert flere sosiale sammenkomster. Lydisolering av kontorer fortsetter, og arbeid med å få etablert kontorarbeidsplasser i kjelleren er påbegynt.

FAKULTETSSEKRETARIATETS mål for 2014 var å etablere et godt arbeidsmiljø og sikre trygge og funksjonelle arbeidsplasser. Det har vært flere faglige og sosiale samlinger, bl.a. fellesseminar i forbindelse med besøk på NTNU.

Fakultetsledelsens vurdering

Fakultetsledelsens inntrykk er at alle enhetene ved fakultetet er opptatt av HMS og at det systematiske HMS-arbeidet har blitt grundigere og bedre de siste årene. Det er viktig at oppmerksomheten rundt dette arbeidet opprettholdes og kontinuerlig videreutvikles lokalt ved enhetene. Et godt arbeidsmiljø er også sentralt i forhold til å nå våre faglige målsettinger.

Av særlige hendelser i 2014 må nevnes funn av ekte hussopp i Øysteins gate 3 og at dette har medført store infrastrukturutfordringer for AHKR sine ansatte. Utfordringene har blitt tatt tak i på en profesjonell måte av enhetens ledelse i samarbeid med EIA.

Enhetene melder fortsatt om utfordringer med å gjennomføre medarbeidersamtaler med alle ansatte hvert år. Dette er en uheldig situasjon og instituttledelsene bes om å se særlig på dette også i 2015, med målsetting om forbedring. FoF er for eksempel i gang med å utvikle egne rutiner for gjennomføring av medarbeidersamtaler som forventes vedtatt i instituttrådet våren 2015. Fakultetsledelsen vil holde seg oppdatert på og følge opp dette arbeidet.

Forslag til vedtak:

Fakultetsstyret tar HMS-rapporten til etterretning og ber lederne for enhetene ved Det humanistiske fakultet om å følge opp forhold som enhetene har svart «må bli bedre» eller «nei» på, og legge frem forslag til tiltak for respektive instituttråd i løpet av vårsemesteret 2015.

Fakultetsstyret ber om at lederne ved enhetene bruker medarbeidersamtaler som et virkemiddel til god dialog mellom leder og ansatt og om forventninger til resultater og innsats

Rapporten oversendes universitetsdirektørens kontor.

Margareth Hagen
dekan

Trine Moe
fakultetsdirektør

Fakultetene
Universitetsmuseet i Bergen
Universitetsbiblioteket
Sentraladministrasjonen

Referanse

2014/11154-OLEI

Dato

19.01.2015

Årsrapport 2014 - Helse, miljø og sikkerhet (HMS)

Med dette oversendes skjemaet «Årsrapport 2014 – Helse, miljø og sikkerhet (HMS)» for årlig rapportering og internkontroll av det systematiske HMS-arbeidet ved UiB, jf. Retningslinje for årlig gjennomgang av det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet (internkontroll). Det elektroniske skjemaet er tilgjengelig fra HMS-portalen: <http://www.uib.no/poa/hms-portalen/systematisk-hms-arbeid/systematisk-hms-arbeid/hms-aarsrapportering>. Skjemaet bes viderefremidlet til underliggende enheter som skal levere HMS-årsrapport.

Rapportering og tidsfrister

1. Underliggende enheter skal beskrive lokal HMS-aktivitet, og returnere sin rapport i linjen innen 17. februar 2015. De sentraladministrative avdelingene leverer sin rapport innen 19. mars 2015.
2. Fakultet/avdelinger som innhenter rapport fra underliggende enheter skal utarbeide en samlet HMS-årsrapport, som behandles i de respektive styrer og oversendes universitetsdirektøren innen 19. mars 2015. Fakultets/avdelingens HMS-handlingsplan for 2014 legges ved.
3. Universitetsdirektøren utarbeider en samlet HMS-årsrapport for hele universitetet. Denne legges frem for Arbeidsmiljøutvalget og Universitetsstyret. Fakultet/avdelinger får tilbakemeldinger på de innsendte rapportene som skal formidles til underliggende enheter.

Universitetets samlede HMS-årsrapport og grunnlagsmaterialet for rapporten blir også gjort tilgjengelig for UiBs intern revisjon. Årsrapporteringen er viktig for utviklingen av arbeidsmiljøet ved universitetet.

Vennlig hilsen

Kjell Bernstrøm
universitetsdirektør

Roar Nese
leder HMS-seksjonen

Kopi: Universitetets hovedverneombud

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Universitetsdirektørens kontor
Telefon 55 58 20 01
Telefaks 55 58 96 43

Postadresse
Postboks 7800
5020 Bergen

Besøksadresse
Christies gate 18
Bergen

Saksbehandler
Olaug Eiksund
55588735

Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap
Griegakademiet - Institutt for musikk
Senter for kvinne- og kjønnsforskning
Institutt for fremmedspråk
Institutt for filosofi og førstesemesterstudier
Senter for vitenskapsteori
Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier
Fakultetssekretariatet

Referanse

2015/1266-MED

Dato

26.01.2015

Årsrapport 2014 - Helse, miljø og sikkerhet (HMS) - HF

Det humanistiske fakultet ber om at «Årsrapport 2014 – Helse, miljø og sikkerhet (HMS)» fylles ut elektronisk og sendes til fakultetet innen 17.02.2015.

Se sak 14/11154, journalpost 4.

Ta kontakt med Mette Dalhaug – mette.dalhaug@hf.uib.no dersom dere har spørsmål i saken.

Vennlig hilsen

Kim Ove Hommen
Ass. fakultetsdirektør

Susanne Ostendorf
seksjonsleder

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Det humanistiske fakultet
Telefon 55589380
Telefaks 55589383
post@hf.uib.no

Postadresse
Postboks 7805
5020 Bergen

Besøksadresse
Harald Hårfagresgt. 1
Bergen

Saksbehandler
Mette Dalhaug
55583108

Handlingsplan for helse, miljø og sikkerhet 2013-2015 – Det humanistiske fakultet

Vedtatt av fakultetsstyret ved Det humanistiske fakultet 11.06.2013

Planen er bygd opp punktvis og viser først universitetets HMS-mål, deretter universitetets virkemidler for hvert av målene og tilslutt de foreslåtte tiltak ved HF

HMS-mål for UiB

Universitetet har definert fem mål for HMS-arbeidet.

UiB skal kjennetegnes ved:

1. gode arbeidsfellesskap
2. trygge og funksjonelle arbeidsplasser
3. kontinuerlig oppmerksomhet rettet mot risikofylt arbeidsmiljø
4. god håndtering av HMS-avvik
5. ansvar for det ytre miljø

Hvert HMS-mål konkretiseres gjennom virkemidler og skal realiseres gjennom tiltak:

- sentralt i regi av enhetene med særskilt ansvar og oppgaver
- lokalt gjennom HMS-handlingsplaner på fakultet/avdeling og institutt/senter
- i ulike former for samspill mellom enheter og nivåer

Det humanistiske fakultet sin handlingsplan for HMS er forankret i UiBs handlingsplan og enhetenes definerte HMS-mål. En tiltaksliste med satsningsområder, ansvar og frister skal utarbeides og listen gjennomgås og revideres i forbindelse med den årlige HMS-rapporteringen.

Mål 1: Gode arbeidsfellesskap

UiB skal være en attraktiv, mangfoldig, åpen og inkluderende arbeidsplass som ivaretar hensynet til ansatte i ulike faser av karrieren og i livet. Internasjonal samhandling skal være en integrert del av hele universitetets virksomhet. I all kommunikasjon og samhandling skal den enkeltes integritet og verdighet ivaretas.

Virkemidler:

- Årlig kartlegging av psykososialt arbeidsmiljø for å fremme felles forståelse og samarbeid, og gjennomføre tiltak.
- Styrke jobbnærvær ved å følge opp UiBs «Aktivitets- og resultatmål for IA-arbeidet».
- Legge til rette for tiltak som stimulerer til fysisk aktivitet for å fremme god helse, forebygge sykefravær og redusere helseplager.
- Gjennom UiBs personalpolitikk sikre at ansatte ivaretas i ulike livsfaser.

Tiltak ved HF:

- Gi tilbud til alle ansatte om medarbeidersamtaler. Leder med personalansvar skal legge en plan for hvordan medarbeidersamtalene skal kunne gjennomføres, men kan delegerer samtalene til andre i ledelsen, som rapporterer videre til ham. Ansatte som ikke ønsker medarbeidersamtale bør kalles inn til en mer uformell samtale.
- Gjennomføre HMS-møte hvert år ved alle enheter. Møtet må planlegges i god tid og må ha et innhold som engasjerer flest mulig. Fakultetet skal diskutere bruken av møtet i ledergruppene og finne frem til de gode eksemplene.
- Legge til rette for faglig-sosiale tiltak og samlinger på enhetene som kan fungere som samlende møteplasser på tvers av kulturer og grupper av ansatte.
- Etablere rutiner og legge til rette for å integrere nyansatte og midlertidig ansatte i enheten også sosialt.
- Ha fokus på informasjon og informasjonsflyt mellom nivåene og på hver enhet
- Legge til rette for trening i arbeidstiden og etablere egne treningsrom. HF-sekretariatet prøver ut modellen i 2013.
- I forbindelse med fakultetets HMS-rapportering skal tiltak for gode arbeidsfelleskap ved enhetene trekkes fram.

Mål 2: Trygge og funksjonelle arbeidsplasser

UiB skal være et åpent universitet hvor studenter, ansatte og besøkende trygt skal kunne ferdes. Sikkerhetstiltak har til hensikt å ivareta trygghet og sikkerhet på universitetets campus. UiB har en stor og krevende bygningsmasse, og bruken endres jevnlig. Krav til god bygningsmessig standard, universell utforming, inneklima og ergonomi skal ivaretas.

Virkemidler:

- Utarbeide retningslinjer for håndtering av vold og trusler og gjøre disse kjent for alle ansatte og studenter.
- Sikre at bygningsmassen som UiB disponerer har et tilfredsstillende og forsvarlig arbeids- og læringsmiljø i samsvar med gjeldende lovverk.
- Kartlegge og iverksette tiltak ved utfordringer knyttet til inneklima.
- Gjennomføre kartlegging og prioritering av fysiske tiltak i arbeidet med universell utforming.

Tiltak ved HF:

- Kartlegge fakultetets bygningsmasse for å vurdere om arbeidsplassene er trygge og funksjonelle
- Gjennomføre årlig HMS-runde i alle bygninger og for alle ansatte der det fokuseres på det fysiske arbeidsmiljøet. Fakultetet skal ha særlig oppmerksomhet på universell utforming.
- Etablere informasjonssenter i Sydneshaugen skole, og dermed få en bedre oppfølging av studentenes behov knyttet til undervisningsrom og lesesaler.
- Følge opp tiltaksplan for Nygård skole sammen med Griegakademiet – institutt for musikk og Eiendomsavdelingen
- I samarbeid med Eiendomsavdelingen sørge for god utebelysning for å øke

- sikkerheten.
- Sikre at alle bygg har brannvernrutiner og følge opp med årlige brannøvelser.
- Følge opp ansatte med inneklimateproblemer i tråd med fakultetets egne retningslinjer

Mål 3: Kontinuerlig oppmerksomhet rettet mot risikofylt arbeidsmiljø

UiB har et stort antall arbeidsplasser med særlig risiko. Feltarbeid og tokt kan også medføre økt risiko for skade på mennesker og/eller miljø. Kontinuerlig og forebyggende oppmerksomhet om rutiner, kunnskaper og holdninger er og skal være viktig i alle risikofylte arbeidsmiljø.

Virkemidler:

- Gjennomføre risikovurderinger av alle risikofylte arbeidsmiljø og gjennomføre tiltak.
- Sikre at alle kjemikalier, biologiske faktorer og strålekilder er registrerte og risikovurdere disse. Ved håndtering av kjemikalier skal det elektroniske stoffkartoteket ECOonline benyttes
- Etablere oversikt over og gjennomføre periodisk kontroll av all spesialventilasjon.

Tiltak ved HF:

- Identifisere områder som er aktuelle risikoområder for HF, herunder inneklimate, og i samarbeid med instituttene lage en plan for hvordan de skal håndteres
- Påse at alle tilsatte legger opplysninger om pårørende inn i Paga

Mål 4: God håndtering av HMS-avvik

HMS-avvik er brudd på myndighetskrav og interne regler relatert til HMS som kan medføre negative fysiske og psykiske belastninger og skade på miljø og materiell. Alle HMS-avvik ved UiB skal meldes og følges opp i linjen for forebygging og kontinuerlig kvalitetssikring av arbeidsmiljøet. UiBs beredskapsplan skal sørge for at skadeomfanget og konsekvenser av kriser og alvorlige hendelser reduseres for å sikre liv, helse og materiell.

Virkemidler:

- Ta i bruk nytt system for HMS-avvik og sikre melding og oppfølging av HMS-avvik som forebyggende tiltak.
- Følge opp UiBs beredskapsplan ved å gjennomføre risikovurderinger og etablere lokale rutiner for beredskap på alle nivå.

Tiltak ved HF:

- Gjennomgå system for HMS-avvik for alle enheter og etablere rutiner for beredskap
- Oppdatere HF sin beredskapsplan og gjøre den kjent for enhetene.

Mål 5: Ansvar for det ytre miljø

UiB har forpliktet seg til å ta miljøhensyn i all virksomhet og dokumentere

miljøengasjement ved å redusere negativ miljøpåvirkning fra egen drift med 20 % i perioden 2010-2020.

Virkemidler:

- Styrke samarbeidet mellom enheter og nivåer i arbeidet for et grønt miljø.

Tiltak ved HF:

- Fakultetet vil se til at det blir etablert kildesorteringsstasjoner ved alle enhetene
- Oppfordre til bruk av videokonferanser

HMS - Handlingsplan for 2013-2014 ved Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap (AHKR)

Mål for HMS-arbeidet ved AHKR:

Målet for HMS-arbeidet ved instituttet er å skape en god arbeidsplass for alle ansatte og studenter, og utvikle et faglig og sosialt fellesskap på instituttet. Vi vil i vårt HMS-arbeid

- fortsette å sette i verk tiltak for å skape felles møteplasser for de ansatte, på tvers av fagmiljøer og grupper. Dette utgjør en viktig del av vårt arbeid i forhold til vårt psykososiale arbeidsmiljø.
- sikre at alle ansatte, gjesteforskere og studenter har et godt fysisk arbeidsmiljø, og tilrettelegge for å sikre at de har en arbeidsplass med et godt inneklima.
- heve de ansattes kompetanse på HMS-arbeid. Ledelsen vil sørge for at ansatte får opplæring i brannvern og sikkerhet, samt fysisk og psykososialt arbeidsmiljø.
- Legge til rette for forebygging av arbeidsrelaterte helseplager

Oversikt over HMS-ansvarlige ved instituttet:

HMS-ansvarlig: Jan Heiret, instituttleder

Verneombud: Inger Elisabeth Haavet og Torunn G. Saunes (vara)

AHKR har utarbeidet egen beredskapsplan i forhold til brannvern, med en oversikt over bygg- og plassansvarlige for hver etasje i instituttets bygg: Dokkeveien 2 B, Øysteinsgate 1, Øysteinsgate 3 og Sydnesplassen 12-13. Denne oversikten skal til en hver tid være tilgjengelig på våre nettsider.

Handlingsplan og tiltak for 2013 og 2014

- ***Videreføre etablerte faglige/sosiale tiltak og samlinger***

Tiltak	Hvordan	Når	Ansvarlig
Torsdagslunsj	Felles lunsj for alle ansatte, etterfulgt av et faglig innlegg	Annenhver torsdag på seminarrom 1	Instituttleder Forskningskoordinator Undervisningskoordinator
Markering av runde fødselsdager, utmerkelser; presentasjon av nytilsatte osv.	Felles markering for alle ansatte	Markeringslunsj; minst en gang per semester	Instituttleder
Møteplass for ansatte på seminarrom 1	Brukes ved behov av faglig og sosial art	Felles lunsj/møterom. Brukes ikke/brukes bare unntaksvis til undervisning.	Alle AHKR
Felles sommerfest og julefest	For alle ansatte inkl. emeriti	Juni og desember	Ledelsen velger ut en komité

Instituttseminar	Dagsseminar om overordnede spørsmål knyttet til vår virksomhet for alle ansatte	Høstsemester	Ledelsen
Integrering av gjesteforskere, inklusiv stipendiater	Velkomsthilsen/ ”velkomstpakke” presentasjon i forbindelse med en lunsj (Formell) introduksjon i fagmiljøet informasjon om AHKR	Så snart som mulig etter ankomst	Ledelsen, vitenskapelig ”vert”, relevant forskergruppe

- **Fortsette å jobbe med møteplasser for hele instituttet**

Ekskursjon, helst annethvert år	Ekskursjonen er for alle ansatte.	Planlegges i løpet av 2013	Ledelsen og komitéer
---------------------------------	-----------------------------------	----------------------------	----------------------

- **Det fysiske arbeidsmiljøet**

Fysisk HMS-runde i AHKRs bygninger	Gjennomføre HMS-runde i Dokkeveien 2B, Øysteinsgate 1 og 3 og Sydneplass 12-13: kartlegging av det fysiske arbeidsmiljøet ved instituttet og følge opp resultatene. Rapportskrivning og synliggjøring	Høst 2013	Ledelsen og verneombud
HMS-runde på ansattes kontorer/lesesaler	Vi vil gjennomføre en besøksrunde, hvor vi bruker egnede lister. Vi vil undersøke både fysiske og psykososiale	Høst 2013	Ledelsen og verneombud

	arbeidsforhold.		
Brannvernrutiner	Utvikle rutiner, og sørge for at alle har fått tiltrekkelig brannvernopplæring	Fortløpende	Ledelsen og brannvernansvarlige
Oppdatere bygg- og plassansvarliges kompetanse i forhold til brannvern og sikkerhet	Sørge for at bygg- og plassansvarlige ved AHKR får tilstrekkelig opplæring i brannvern og sikkerhet	Fortløpende	Ledelsen og verneombud

- ***Tiltak for å bedre kommunikasjonen***

Medarbeidersamtaler	Gjennomføre medarbeidersamtaler for alle ansatte	kontinuerlig	Instituttleder Forskningskoordinator Administrasjonssjef
HMS-møte	Tema: Resultat av HMS-runder og miljøbevissthet ved AHKR	Høst 2013	Ledelsen og verneombud
AHKRs nettsider	Oppdatering av nettsidene jevnlig. Legge ut aktuelle nyhetssaker	Kontinuerlig arbeid	Ledelsen, forskningskonsulent
HMS-kartlegging	AHKR ønsker å gjennomføre en ny undersøkelse blant de ansatte for å kartlegge stresskapende faktorer i arbeidssituasjonen	Vår 2013	Ledelsen, verneombud, komité
HMS-møte	AHKR vil planlegge en HMS-dag. Foredrag og debatt om arbeidsrelatert stress, forebyggende helse og miljøbevissthet. Dagen avsluttes med felles lunsj.	Høst 2013	Ledelsen, verneombud, komité

- ***Tiltak for forebygging av arbeidsrelaterte helseplager***

Treningsrom	Innredning av et rom på kjelleren for fysiske øvelser, ryggtrening osv.	Vår 2013	Ledelsen verneombud komité	
-------------	---	----------	----------------------------------	--

Plan for HMS-arbeidet ved Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier 2014

Mål for HMS-arbeidet

- Vårt overordnede mål er et arbeidsmiljø der alle trives og utvikler seg faglig.
- Vår arbeidskultur skal være bygget på dialog, åpenhet og gjensidig tillit i fagmiljøene, mellom de ulike fagmiljø og mellom fagmiljø, administrasjon og ledelse.
- Vi skal ha et godt fysisk arbeidsmiljø.

Oversikt over HMS-ansvarlige ved instituttet

- HMS-ansvarlig: Instituttleder
- HMS-kontakter i administrasjonen: Siri Fredrikson, Unn-Therese Thorvaldsson og Jorunn Nedreberg
- Verneombud: Keld Hyldig. Vara: Alf Edgar Andresen
- Byggansvarlig (brannvern): Eli Kristine Knudsen (LLE). Vara: Anne Hestnes (IF). For plassansvarlig, se egen oversikt: <http://www.uib.no/hf/23699/beredskaps-og-brannvernsplan-det-humanistiske-fakultet>

Sosiale tiltak/samlinger

TILTAK	HVORDAN	ANSVARLIG	NÅR
Kakelunsjene	Fortsette tiltaket	Administrasjonen	Ca. en fredag i måneden
Vi feirer en bok	I forbindelse med kakelunsjer	Kontakt: Forskningsleder Forskningsrådgiver	Ca. en fredag i måneden
Presentasjon av nye prosjekt	I forbindelse med kakelunsjer	Instituttleder	
Presentasjon av nye medarbeidere	I forbindelse med kakelunsjer	Instituttleder / administrasjonen	
Markering av jublanter	I forbindelse med kakelunsjer	Instituttleder / administrasjonen	
Markering, avganger og 70 år	Eget arrangement	Instituttleder / administrasjonen	
Sommeravslutning		For dato og initiativ: administrasjonen	Medio juni
Juleavslutning		Egen komité	Medio desember

Det fysiske arbeidsmiljøet

TILTAK	HVORDAN	ANSVARLIG	NÅR
HMS-runde	Gjennomføre HMS-runde og følge opp resultatene	Verneombud /adm. kontaktperson	Høst 2014
Brannvernrutiner, brannvernopplæring, kjennskap til HF-bygget	Brannøvelser og kjennskap til HF-bygget Henge opp oppdatert brannverninstruks på institutt og ved lesesaler i HF-bygget	Øvelser: Byggansvarlig Adm. kontaktperson	Minst 1 gang/år Ved endringer

	Sende ut tilbud om brannvernkurs til alle ansatte ved LLE, Instituttutvalget ved LLE (IU), fagutvalgene ved LLE, lesesalsansvarlige i 3. og 4. etasje i HF-bygget	Adm. kontaktperson	Hvert semester
	Sende massepost til alle ansatte ved LLE med lenke til info om brannvern	Adm. kontaktperson	Hvert semester
	Sende massepost til alle studentene ved LLE med lenke til info. om brannvern	Studieleder	Hvert semester
Sosiale og faglig-sosiale møteplasser, HF-bygget	Oppussing Tilrettelegging av rom	Instituttledelsen	
<i>Kommunikasjon og samhandling</i>			
TILTAK	HVORDAN	ANSVARLIG	NÅR
Kommunikasjon i fagmiljøene	Regelmessige møter i fagmiljøene, både formelle og uformelle	Fagkoordinator	I semesteret
Kommunikasjon fra fagmiljø til ledelse/utvalg	Fremme saker overfor utvalgs- og komitemedlemmer eller ledelsen	Fagkoordinator / den enkelte	Hele året
Informasjonsflyt angående utvalgsarbeid	Alle innkallinger og referater fra IR/UUI/FFU sendes til alle til info	Instituttledelsen og utvalgssekretærene	
	Innkallingene til fakultetsstyremøtet viderefremmes til alle	Adm.sjef	
Mottak av nye medarbeidere	- Integrering i fagmiljøene - Samtaler med ledelsen - Administrativ organisering	- Fagmiljøene - Instituttledelse - Administrasjonen	
Medarbeidersamtaler	Med faste vitenskapelige	Instituttleder	
Medarbeidersamtaler	Med stipendiater / postdoc / midl. forskere	Forskningsleder	
Medarbeidersamtaler	Med midlertidige undervisningstilsatte	Undervisningsleder	
Medarbeidersamtaler	Med administrativ stab	Administrasjonssjef	
Brannvernrutiner	Utvikle rutiner, sørge for at alle har fått tilstrekkelig brannvernopplæring	Adm.sjef, adm. kontaktperson, brannvernansvarlige	Løpende
HMS-møte Trivselsundersøkelse	Felles HMS-møte, tema: forebyggende arbeidsmiljø.	Instituttledelse/verneombud	Mars

Utkast: HMS PLAN 2014 FOR GRIEGAKADEMIET – INSTITUTT FOR MUSIKK

Denne planen er utarbeidet på grunnlag av:

- HMS rapport 2013
- Strategisk plan 2011–15
- HMS undersøkelse 2012
- HMS møte 21.2.2014

1. Innledning

Nygård skole har en ideell lokalisering i forhold til Grieghallen, ”kulturaksen”, Bergen kulturskole og UiB. Målet er derfor å samle alle fagmiljøene der og danne et vitalt møtested for utøvende kunst og forskning.

2. Det fysiske arbeidsmiljøet

2.1. Nåværende situasjon

Nygård skole rommer i overkant av 9000 kvm. GA disponerer nå kun 4100 kvm. I tillegg til lokalene i Nygård skole har GA aktiviteter i Lars Hillesgate (kontorplasser for musikkterapi), Strømgaten (undervisning og øving i musikkterapi), Fosswinkelsgate (bibliotek), Nygårdsgaten (utøving og forelesninger i Stein Rokkans hus, Studio A og Studio B) og Jon Lunds plass (Arne Bjørndals samling, komposisjon, lydsvake instrumenter, kontorer og leseplasser).

Det oppleves som frustrerende at miljøet er spredd i flere bygninger og at mange studios og kontorer ikke er lydisolert. Funksjonalitet og standard på rom, fellesarealer og utstyr må forbedres vesentlig for å nå opp til nasjonal og internasjonal standard for musikkfaglig utdanning, forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid. Tilgjengelighet for rullestolbrukere er svært begrenset.

I Nygård skole er det daglige problemer med:

- flytting av tungt utstyr pga. manglende heis
- en del vinduer som fortsatt er i dårlig stand
- dårlig lydisolasjon og akustikkregulering i mange øvingsrom
- sjenerende lydlekksjer mellom etasjene
- dårlig luftkvalitet og ujevn temperatur
- mye rot og dårlig renhold

- manglende oppfølging fra Driften på innmeldte saker
- ustabil/foreldet utstyr
- støy fra skolegården

2.2. Mål

I løpet av 2014 er målet å få til klare og merkbare forbedringer i de fysiske arbeidsforholdene for ansatte og studenter. Kortsiktige tiltak må passe med en langsiktig strategi for samling av GA i ombygde lokaler i Nygård skole.

2.3. Tiltak

- Starte forprosjekt for et samlet Griegakademi i Nygård skole
- Sammen med EIA utarbeide plan for nødvendig oppgradering og vedlikehold av nåværende lokaler
- Prosjektering av heis i Nygård skole
- Arbeide for å øke romkapasiteten
- Bedre rengjøring og vedlikehold
- Samarbeid med HMS-seksjonen for å forbedre romluft og luft i ventilasjonsanlegg
- Følge opp soneansvaret for melding til driftsavdelingen
- Forhandle med UiBs driftsavdeling om dedikert driftstjeneste for GA
- Gi presis informasjon til ansatte om UiBs rutiner for daglig vedlikehold

3. Psykososialt arbeidsmiljø

3.1. Nåværende situasjon

Personalet oppfatter det slik at den geografiske spredningen reduserer ”vi-følelsen” og bidrar til fragmentering. De dårlige lokalene og manglende vedlikehold påvirker også det psykososiale arbeidsmiljøet.

Kantinen oppleves som et godt sosialt møtepunkt og motvirker fragmentering.

3.2. Mål

Opprettholde og styrke ”vi-følelsen” som motvekt til de ulempene som spredning i flere bygninger gir.

3.3. Tiltak

- personalsamlinger (faglige og sosiale)
- gjennomføring av medarbeidersamtaler og oppfølging av disse
- vektlegge de ansattes og studentenes medvirkning i arbeidet med utviklingen av Nygård skole
- Fortsatt støtte til kantinedrift
- God informasjon om UiBs støtteapparat og velferdstilbud for studenter og ansatte

HMS Handlingsplan for fakultetsadministrasjonen -2014/15.

Utfyllende til Handlingsplan for helse, miljø og sikkerhet 2013-2015, vedtatt av fakultetsstyret 11.06.13, og drøftet på HMS-seminar 12. juni 2014.

Forbedrings- område	Aktivitet/tiltak	Ansvarlig	Frist
1. <u>Godt arbeidsfellesskap</u> (på tvers av seksjoner og etasjer)	Utvide informasjonsmøtet etter fakultetsstyremøtet med 30 min for info fra seksjonene – relevant informasjon for flere	Direktør og seksjonsledere	Kontinuerlig
	Informasjon: Gi felles informasjon ut i organisasjonen om rekrutteringsprosesser, nyansettelser, endring i organisasjon og lignende. Bruke hf-adm@uib.no	Direktør/Seksjonsledere	Kontinuerlig
	Arbeidsmiljøundersøkelse	HMS-ansvarlig	Vår 2015
	Evaluere seksjonsmøtene med hensyn til møteform, målsettinger, oppfølging av saker m.m.	Seksjonsledere	Vår 2015
	Øke kunnskapen for HF og dets fag og oppdrag. <ul style="list-style-type: none"> - Oppfordre til å delta på faglig pedagogisk dag. - Temalunsj, store faglige prosjekter - Ta initiativ HF Konserter, revyer etc. 	Seksjonsledere Komite Alle	Hvert år Høst 2015
	Mal for mottakelse av nyansatte, velkomstpakke/info-pakke HF spesifikk og seksjonsspesifikk. Sjekkliste, tilganger, nyttig å vite	Komite/HR	Vår 2015
	Fadderordning	Seksjonsleder	
	Forsøke å få til overlapping mellom den som slutter og den som er nyansatt i stillingen. Lage individuelle årshjul, sjekklister, oppskrifter og rutinebeskrivelser for back-up	Seksjonsleder Alle	Kontinuerlig Kontinuerlig

	(redusere sårbarhet)		
	Lotteri	Lotteriansvarlig	
2. <u>Trygge og funksjonelle arbeidsplasser</u>	Trening i arbeidstiden	HMS-ansvarlig	Avventer sentrale føringer for trening i arbeidstiden
	Muligheter for massasje i arbeidstiden utredes	HMS-ansvarlig/Kontaktperson	Drøftes i allmøte 11. des.
	Oppfordre til å rullere lunsjetasje og bruke adm. kantine	Alle	
3. <u>Kontinuerlig oppmerksomhet rettet mot risikofylt arbeidsmiljø</u>	<p>Informasjonssenteret:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Alarmknapp - To og to på vakt - Brannberedskapen <p>Brannøvelse:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kommunisere ut resultat av brannøvelser m/avvik - Gjennomgang av brannsikring i bygget 	Arealkoordinator	
4. God håndtering av HMS-avvik	<ol style="list-style-type: none"> 1. Klargjøre hvordan melde inn HMS avvik 2. Klargjøre rutiner for oppfølging av HMS avvik 3. Informere om Verneombudsrollen 	HMS-ansvarlig og verneombud	
5. Ansvar for det ytre miljø	<ul style="list-style-type: none"> - Klargjøre og informere om rutiner for avfallshåndtering (Glass, plastikk, metall osv.) - Etasjeansvarlig 	Arealkoordinator	

Sist oppdatert 05.12.14/KOH

Styre: Fakultetsstyret ved Det humanistiske fakultet

Styresak: 18/15

Møtedato: 24.03.2015

Dato: 16.03.2015

Arkivsaknr: 2014/3894-MED

Revidert veiledning for bedømmelse av søkere til stipendiatstillinger – Justering av vurderingsskjema

---

Dokumenter i saken:

1. Veiledende retningslinjer med de endringer som ble vedtatt i fakultetsstyret 3.2.2015
2. Forslag til endringer i retningslinjene vedtatt av FFU i møte 11.3.2015

Fakultetsstyret behandlet i møte 3.2.2015 forslag til «Veiledende retningslinjer for fremgangsmåten ved utlysning, bedømmelse og tilsetning i stilling som stipendiat ved Det humanistiske fakultet», sak 2/15.

I saksforelegg til fakultetsstyret ble det fremmet følgende forslag til vedtak:

Fakultetsstyret godkjenner forslag til Veiledende retningslinjer for fremgangsmåten ved utlysning, bedømmelse og tilsetning i stipendiat stillinger ved Det humanistiske fakultet. Virkningstidspunktet settes til 1.4.2015. Retningslinjer inkludert vurderingsskjema skal evalueres mai/juni 2016.

Med bakgrunn i drøftinger i fakultetsstyret la dekanen frem justert forslag til vedtak:

1. *Fakultetsstyret godkjenner forslag til "Veiledende retningslinjer for fremgangsmåten ved utlysning og tilsetning i stipendiatstillinger ved Det humanistiske fakultet" med de endringer som fremkom i møtet. Virkningstidspunkt settes til 1.4.2015.*
2. *Fakultetsstyret ber om at det foreslåtte bedømmelsesskjema blir diskutert i FFU med bakgrunn i diskusjonen i fakultetsstyremøtet, og at nytt forslag legges frem for styret.*

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedlagt følger veiledningen med de endringer som ble vedtatt i fakultetsstyret.

Fakultetet har med bakgrunn i diskusjoner i fakultetsstyremøtet utarbeidet forslag til endringer i veiledningens siste avsnitt som omtaler bedømmelsesskjemaet/vurderingsskjemaet. I tillegg er det foreslått en liten tilføyelse i skjemaet. Saken ble behandlet i møte i FFU 11.3.2015, som sluttet seg til forslaget. Se vedlegg.

Forslag til vedtak:

Fakultetsstyret godkjenner forslag til endringer i «Veiledende retningslinjer for fremgangsmåten ved utlysning, bedømmelse og tilsetting i stipendiatstillinger ved Det humanistiske fakultet». Virkningstidspunkt settes til 1.4.2015. Retningslinjer inkludert vurderingsskjema skal evalueres mai/juni 2016.

Margareth Hagen
dekan

Trine Moe
fakultetsdirektør

Forslag til behandling i fakultetsstyret 03.02.2015 – med endringer som kom fram i møtet

Veiledende retningslinjer for fremgangsmåten ved utlysning, bedømmelse og tilsetting i stipendiatstillinger ved Det humanistiske fakultet.

Vedtatt i fakultetsstyret 3.2.2015.

Stilling som stipendiat er en åremålsstilling som har fullført forskerutdanning frem til doktorgrad som mål. Normal åremålsperiode er 4 år med 25 % pliktarbeid. Ansettelsesperioden skal omfatte 3 år med ren forskning og forskerutdanning.

Utformingen av utlysningsteksten

I tillegg til informasjon om allmenne ansettelsesbetingelser, stillingens art og søknadsprosedyren skal utlysningsteksten inneholde opplysninger om

- hvilket eller hvilke fagområder stipendiatstillingen(e) utlyses innenfor
- hvilke kvalifikasjonskrav som stilles for tilsetting (norsk mastergrad eller tilsvarende innen et relevant fagområde)
- hvilke vedlegg som skal følge søknaden: prosjektbeskrivelse (inntil 5 sider ikke medregnet litteraturliste), fremdriftsplan for prosjektet, sammendrag av masteroppgaven eller hovedoppgaven, skannet kopi av vitnemål for eksamener fra universitet eller høyskole, liste over eventuelle faglige publikasjoner.

Det skal opplyses om at utdanning til søkere uten norsk mastergrad vurderes i forhold til krav fra Nasjonalt organ for kvalitet i utdanning (NOKUT). Dokumentasjon av utenlandsk utdanning vil kunne oversendes NOKUT for å vurdere om utdanningsgrunnlaget er likeverdig med norsk mastergrad.

Det kan bes om at søkeren oppgir navn på mulig veileder ved instituttet. Det skal opplyses om hvem søkeren kan kontakte ved instituttet for å få utfyllende opplysninger om stillingen.

Det skal opplyses om at kandidater som tidligere har hatt doktorgradsstipend ved UiB ikke kan søke.

Fremgangsmåten ved bedømmelsen av søkerne

Følgende dokumenter er grunnlag for bedømmelse av søkere til stipendiatstillinger:

- «Forskrift om ansettelsesvilkår for stillinger som postdoktor, stipendiat, vitenskapelig assistent og spesialistkandidat»
- «Reglement for ansettelse i vitenskapelige stillinger og faglige/administrative lederstillinger» (Ansettelsesreglementet) (vedtatt av UiB 28.05.2014 og inntatt i Regelsamlingen)
- Utllysningstekst

1. Dekanen oppnevner etter forslag fra instituttet en sakkyndig komité til bedømmelse av søkerne. Komiteen skal ha minst to medlemmer. Instituttets forskningskoordinator skal

normalt være komiteens leder. Det skal tilstrebes en bred representasjon av instituttets fag i bedømmelseskomiteen. Begge kjønn skal være representert i komiteen, med mindre det kan begrunnes at slik representasjon ikke er mulig. Komitémedlemmene må minst ha førsteamanuensiskompetanse. I særlige tilfeller kan en postdoktor-stipendiat med kompetanse innenfor sentrale deler av de aktuelle fagområdene benyttes. UIB-ansatte postdoktorer uten pliktarbeid kan ikke benyttes. Om det anses hensiktsmessig kan ett av medlemmene være institutteksternt.

I tillegg til de ordinære sakkyndige kan det oppnevnes en eller flere spesialsakkyndige til å vurdere deler av det materiale søkeren har sendt inn. Spesialsakkyndige oppnevnes på samme måte som de ordinære sakkyndige. Oppnevning av spesialsakkyndige kan skje både før og etter at den ordinære bedømmelseskomiteen har begynt sitt arbeid. De spesialsakkyndige avgir individuelle vurderinger til veiledning for de ordinære sakkyndige. Vurderingene skal vedlegges den videre saksbehandlingen.

Spørsmål om habilitet skal være avklart før den sakkyndige komiteen og eventuelle spesialsakkyndige oppnevnes. Her anvendes de av fakultetsstyrets vedtatte «Bestemmelser for habilitet og tillit» (<http://www.uib.no/hf/43423/habilitet-og-tillit>).

Merknad. Ved tilsetting av stipendiat knyttet til eksternt finansiert prosjekt kan det gjøres unntak fra tjenestemannslovens regler om utlysning, innstilling og ansettelse. Se Ansettelsesreglementet pkt. 7.3.

2. Søknader som åpenbart ikke tilfredsstillende de formelle krav til stillingen slik de er angitt i utlysningen kan avvises før bedømmelseskomiteen begynner sitt arbeid. Avvisningsgrunner kan for eksempel være mangelfull dokumentasjon av kvalifikasjoner, utilstrekkelig eller irrelevant utdannelse, eller åpenbart utilstrekkelig prosjektbeskrivelse. (Det er anledning til å be en søker om å ettersende supplerende materiale om det anses nødvendig). Avvisningen av åpenbart utilfredsstillende søknader foretas av bedømmelseskomiteens leder. Søkerne må underrettes om avgjørelsen.

Bedømmelseskomiteens medlemmer skal motta en fullstendig liste over samtlige søkere.

3. Vurderingen av den enkelte søker skjer på grunnlag av den innsendte søknaden med vedlegg og i henhold til de vurderingskriteriene som omtales nærmere senere i denne veiledningen.

Det skal, såfremt det finnes mange nok kvalifiserte søkere, rangeres et antall søkere som klart overstiger antallet stipend, av hensyn til den etterfølgende intervjuunden og behovet for reserver om noen av de rangerte trekker søknaden tilbake.

4. Komiteens leder utformer en uttalelse som inneholder en begrunnet rangering av de beste søkerne. Som vedlegg til uttalelsen følger komiteens vurderinger av de enkelte søkerne på vurderingsskjemaet «Individuell vurdering av søker til universitetsstipend», samt uttalelser fra eventuelle spesialsakkyndige. Dersom noen av de rangerte søkerne tidligere har hatt rekrutteringsstillinger der vedkommende har arbeidet med de samme eller beslektede problemstillinger, må dette opplyses i uttalelsen. Det bør fremgå klart av vurderingen dersom mannlige og kvinnelige søkere står tilnærmet likt. Komiteen skal ikke uttale seg om spørsmål om likestilling, personlig egnethet eller andre forhold som ikke gjelder søkerens samlede dokumenterte faglige kvalifikasjoner.

Uttalelsen oversendes fakultetet og instituttleder. Komiteens uttalelse skal normalt foreligge innen tre måneder etter at komiteen har mottatt søknadsdokumentene.

Vurderingsskjemaet tilsendes den enkelte søker sammen med den sakkyndige komiteens uttalelse. Kun saksbehandlingsfeil kan gi grunnlag for merknader fra søker.

5. Instituttleder beslutter hvilke av de rangerte søkerne som skal innkalles til intervju og oppnevner intervjukomiteé. Medlemmer av den sakkyndige komiteen kan inngå i intervjukomiteen. Komiteen ledes av instituttleder eller en oppnevnt setteinstituttleder. På grunnlag av intervjuene, sammenholdt med den sakkyndige komiteens uttalelse samt utlysningsteksten, opplysninger i søknadene og eventuelle referanser, utformer instituttleder en endelig innstilling med rangering av søkerne. Innstillingen sendes Tilsettingsrådet ved Det humanistiske fakultet, som foretar tilsetting.

Kriterier for bedømmelsen av søkerne

Ved bedømmelsen av søkerne skal det vurderes om deres prosjekter faller innenfor de fagområder som angis i utlysningsteksten. I den videre bedømmelsen skal det legges vekt på følgende kriterier:

1. Utdanningsgrunnlag

For å være kvalifisert til stipend må søkerne ha norsk mastergrad i henhold til Forskrift om krav til mastergrad § 3 (<http://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2005-12-01-1392>), eller likeverdig utdanning. Det innebærer at søkeren må ha en utdanning av et omfang på 300 studiepoeng, hvorav masterstudiet utgjør 120 studiepoeng og omfatter et selvstendig arbeid på mellom 30 og 60 studiepoeng.

Ved bedømmelsen av utdanningsgrunnlaget skal det legges særlig vekt på karakteren på masteroppgaven og samlet karakter for mastereksamen. At mastergradseksamen er gjennomført på normert tid, korrigert for eventuelle permisjoner, skal tillegges vekt. Vurderingen skal også ta hensyn til eventuell tilleggsutdanning som er relevant for prosjektet.

2. Prosjektkvalitet

Prosjektets vitenskapelige kvalitet er et sentralt og avgjørende kriterium i søknadsvurderingen. Prosjektbeskrivelsen skal vurderes med henblikk på klarhet i problemstillinger, kjennskap til det kildemateriale som er relevant for prosjektet, metodisk bevissthet, teoretisk orientering og fortrolighet med tidligere forskning. Det skal legges vekt på hvorvidt prosjektet er originalt og vil yte et selvstendig bidrag til eksisterende kunnskap. Det skal også tas hensyn til planer for formidling og annen anvendelse av forskningsresultatene.

Til prosjektets kvalitet hører også dets gjennomførbarhet. Det skal legges vekt på om det er utarbeidet en rimelig tidsplan for gjennomføringen av prosjektet. Det skal også vurderes i hvilken grad søkeren besitter de faglige forkunnskaper prosjektet krever.

3. Øvrige vitenskapelige kvalifikasjoner

Komiteen skal ta hensyn til vitenskapelige kvalifikasjoner utover mastereksamen i form av faglige publikasjoner og arbeidserfaring som er relevant for prosjektet. Det skal i denne

sammenheng også tas hensyn til tidsforløp fra avlagt mastereksamen, korrigert for dokumenterte permisjoner.

4. Miljøstøtte

Instituttets veiledningskapasitet samt de ulike former for miljøstøtte institusjonen for øvrig kan tilby i forhold til prosjektet, skal vurderes. Dette omfatter beslektet forskningsaktivitet ved instituttet, relevante forskerskoler og forskergrupper, muligheter for deltakelse i nasjonale og internasjonale nettverk, kompetanse ved andre institutter, samt infrastruktur ved institusjonen.

5. Etiske aspekter

Komiteen skal vurdere om prosjektet er i samsvar med gjeldende forskningsetiske retningslinjer (<http://www.etikkom.no/> ; <http://www.nsd.uib.no/>).

Ved bedømmelsen av den enkelte søker skal skjemaet «Individuell vurdering av søker til universitetsstipend» benyttes. Hvert av kriteriene 1-3 gis her karakter på en skala med tre nivåer: 1 = svak, 2 = god, 3 = meget god (0 skal ikke brukes). I den samlede vurderingen vektet de enkelte kriteriene ved hjelp av følgende multiplikasjonsfaktorer: utdanningsgrunnlag 2, prosjektkvalitet 3, øvrige vitenskapelige kvalifikasjoner 1. Skjemaet skal også inneholde en kort tekst som omtaler prosjektet og gir en nærmere begrunnelse for vurderingen.

Forslag til behandling i fakultetsstyret 03.02.2015 – med endringer som kom fram i møtet

Veiledende retningslinjer for fremgangsmåten ved utlysning, bedømmelse og tilsetting i stipendiatstillinger ved Det humanistiske fakultet.

Vedtatt i fakultetsstyret 3.2.2015.

Stilling som stipendiat er en åremålsstilling som har fullført forskerutdanning frem til doktorgrad som mål. Normal åremålsperiode er 4 år med 25 % pliktarbeid. Ansettelsesperioden skal omfatte 3 år med ren forskning og forskerutdanning.

Utformingen av utlysningsteksten

I tillegg til informasjon om allmenne ansettelsesbetingelser, stillingens art og søknadsprosedyren skal utlysningsteksten inneholde opplysninger om

- hvilket eller hvilke fagområder stipendiatstillingen(e) utlyses innenfor
- hvilke kvalifikasjonskrav som stilles for tilsetting (norsk mastergrad eller tilsvarende innen et relevant fagområde)
- hvilke vedlegg som skal følge søknaden: prosjektbeskrivelse (inntil 5 sider ikke medregnet litteraturliste), fremdriftsplan for prosjektet, sammendrag av masteroppgaven eller hovedoppgaven, skannet kopi av vitnemål for eksamener fra universitet eller høyskole, liste over eventuelle faglige publikasjoner.

Det skal opplyses om at utdanning til søkere uten norsk mastergrad vurderes i forhold til krav fra Nasjonalt organ for kvalitet i utdanning (NOKUT). Dokumentasjon av utenlandsk utdanning vil kunne oversendes NOKUT for å vurdere om utdanningsgrunnlaget er likeverdig med norsk mastergrad.

Det kan bes om at søkeren oppgir navn på mulig veileder ved instituttet. Det skal opplyses om hvem søkeren kan kontakte ved instituttet for å få utfyllende opplysninger om stillingen.

Det skal opplyses om at kandidater som tidligere har hatt doktorgradsstipend ved UiB ikke kan søke.

Fremgangsmåten ved bedømmelsen av søkerne

Følgende dokumenter er grunnlag for bedømmelse av søkere til stipendiatstillinger:

- «Forskrift om ansettelsesvilkår for stillinger som postdoktor, stipendiat, vitenskapelig assistent og spesialistkandidat»
- «Reglement for ansettelse i vitenskapelige stillinger og faglige/administrative lederstillinger» (Ansettelsesreglementet) (vedtatt av UiB 28.05.2014 og inntatt i Regelsamlingen)
- Utllysningstekst

1. Dekanen oppnevner etter forslag fra instituttet en sakkyndig komité til bedømmelse av søkerne. Komiteen skal ha minst to medlemmer. Instituttets forskningskoordinator skal

normalt være komiteens leder. Det skal tilstrebes en bred representasjon av instituttets fag i bedømmelseskomiteen. Begge kjønn skal være representert i komiteen, med mindre det kan begrunnes at slik representasjon ikke er mulig. Komitémedlemmene må minst ha førsteamanuensiskompetanse. I særlige tilfeller kan en postdoktor-stipendiat med kompetanse innenfor sentrale deler av de aktuelle fagområdene benyttes. UIB-ansatte postdoktorer uten pliktarbeid kan ikke benyttes. Om det anses hensiktsmessig kan ett av medlemmene være institutteksternt.

I tillegg til de ordinære sakkyndige kan det oppnevnes en eller flere spesialsakkyndige til å vurdere deler av det materiale søkeren har sendt inn. Spesialsakkyndige oppnevnes på samme måte som de ordinære sakkyndige. Oppnevning av spesialsakkyndige kan skje både før og etter at den ordinære bedømmelseskomiteen har begynt sitt arbeid. De spesialsakkyndige avgir individuelle vurderinger til veiledning for de ordinære sakkyndige. Vurderingene skal vedlegges den videre saksbehandlingen.

Spørsmål om habilitet skal være avklart før den sakkyndige komiteen og eventuelle spesialsakkyndige oppnevnes. Her anvendes de av fakultetsstyrets vedtatte «Bestemmelser for habilitet og tillit» (<http://www.uib.no/hf/43423/habilitet-og-tillit>).

Merknad. Ved tilsetting av stipendiat knyttet til eksternt finansiert prosjekt kan det gjøres unntak fra tjenestemannslovens regler om utlysning, innstilling og ansettelse. Se Ansettelsesreglementet pkt. 7.3.

2. Søknader som åpenbart ikke tilfredsstillende de formelle krav til stillingen slik de er angitt i utlysningen kan avvises før bedømmelseskomiteen begynner sitt arbeid. Avvisningsgrunner kan for eksempel være mangelfull dokumentasjon av kvalifikasjoner, utilstrekkelig eller irrelevant utdannelse, eller åpenbart utilstrekkelig prosjektbeskrivelse. (Det er anledning til å be en søker om å ettersende supplerende materiale om det anses nødvendig). Avvisningen av åpenbart utilfredsstillende søknader foretas av bedømmelseskomiteens leder. Søkerne må underrettes om avgjørelsen.

Bedømmelseskomiteens medlemmer skal motta en fullstendig liste over samtlige søkere.

3. Vurderingen av den enkelte søker skjer på grunnlag av den innsendte søknaden med vedlegg og i henhold til de vurderingskriteriene som omtales nærmere senere i denne veiledningen.

Det skal, såfremt det finnes mange nok kvalifiserte søkere, rangeres et antall søkere som klart overstiger antallet stipend, av hensyn til den etterfølgende intervjurunden og behovet for reserver om noen av de rangerte trekker søknaden tilbake.

4. Komiteens leder utformer en uttalelse som inneholder en begrunnet rangering av de beste søkerne. Som vedlegg til uttalelsen følger komiteens vurderinger av de enkelte søkerne på vurderingsskjemaet «Individuell vurdering av søker til universitetsstipend», samt uttalelser fra eventuelle spesialsakkyndige. Dersom noen av de rangerte søkerne tidligere har hatt rekrutteringsstillinger der vedkommende har arbeidet med de samme eller beslektede problemstillinger, må dette opplyses i uttalelsen. Det bør fremgå klart av vurderingen dersom mannlige og kvinnelige søkere står tilnærmet likt. Komiteen skal ikke uttale seg om spørsmål om likestilling, personlig egnethet eller andre forhold som ikke gjelder søkerens samlede dokumenterte faglige kvalifikasjoner.

Uttalelsen oversendes fakultetet og instituttleder. Komiteens uttalelse skal normalt foreligge innen tre måneder etter at komiteen har mottatt søknadsdokumentene.

Vurderingsskjemaet tilsendes den enkelte søker sammen med den sakkyndige komiteens uttalelse. Kun saksbehandlingsfeil kan gi grunnlag for merknader fra søker.

5. Instituttleder beslutter hvilke av de rangerte søkerne som skal innkalles til intervju og oppnevner intervjukomiteé. Medlemmer av den sakkyndige komiteen kan inngå i intervjukomiteen. Komiteen ledes av instituttleder eller en oppnevnt setteinstituttleder. På grunnlag av intervjuene, sammenholdt med den sakkyndige komiteens uttalelse samt utlysningsteksten, opplysninger i søknadene og eventuelle referanser, utformer instituttleder en endelig innstilling med rangering av søkerne. Innstillingen sendes Tilsettingsrådet ved Det humanistiske fakultet, som foretar tilsetting.

Kriterier for bedømmelsen av søkerne

Ved bedømmelsen av søkerne skal det vurderes om deres prosjekter faller innenfor de fagområder som angis i utlysningsteksten. I den videre bedømmelsen skal det legges vekt på følgende kriterier:

1. Utdanningsgrunnlag

For å være kvalifisert til stipend må søkerne ha norsk mastergrad i henhold til Forskrift om krav til mastergrad § 3 (<http://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2005-12-01-1392>), eller likeverdig utdanning. Det innebærer at søkeren må ha en utdanning av et omfang på 300 studiepoeng, hvorav masterstudiet utgjør 120 studiepoeng og omfatter et selvstendig arbeid på mellom 30 og 60 studiepoeng.

Ved bedømmelsen av utdanningsgrunnlaget skal det legges særlig vekt på karakteren på masteroppgaven og samlet karakter for mastereksamen. At mastergradseksamen er gjennomført på normert tid, korrigert for eventuelle permisjoner, skal tillegges vekt. Vurderingen skal også ta hensyn til eventuell tilleggsutdanning som er relevant for prosjektet.

2. Prosjekt kvalitet

Prosjektets vitenskapelige kvalitet er et sentralt og avgjørende kriterium i søknadsvurderingen. Prosjektbeskrivelsen skal vurderes med henblikk på klarhet i problemstillinger, kjennskap til det kildemateriale som er relevant for prosjektet, metodisk bevissthet, teoretisk orientering og fortrolighet med tidligere forskning. Det skal legges vekt på hvorvidt prosjektet er originalt og vil yte et selvstendig bidrag til eksisterende kunnskap. Det skal også tas hensyn til planer for formidling og annen anvendelse av forskningsresultatene.

Til prosjektets kvalitet hører også dets gjennomførbarhet. Det skal legges vekt på om det er utarbeidet en rimelig tidsplan for gjennomføringen av prosjektet. Det skal også vurderes i hvilken grad søkeren besitter de faglige forkunnskaper prosjektet krever.

3. Øvrige vitenskapelige kvalifikasjoner

Komiteen skal ta hensyn til vitenskapelige kvalifikasjoner utover mastereksamen i form av faglige publikasjoner og arbeidserfaring som er relevant for prosjektet. Det skal i denne

sammenheng også tas hensyn til tidsforløp fra avlagt mastereksamen, korrigert for dokumenterte permisjoner.

4. Miljøstøtte

Instituttets veiledningskapasitet samt de ulike former for miljøstøtte institusjonen for øvrig kan tilby i forhold til prosjektet, skal vurderes. Dette omfatter beslektet forskningsaktivitet ved instituttet, relevante forskerskoler og forskergrupper, muligheter for deltakelse i nasjonale og internasjonale nettverk, kompetanse ved andre institutter, samt infrastruktur ved institusjonen.

5. Etiske aspekter

Komiteen skal vurdere om prosjektet er i samsvar med gjeldende forskningsetiske retningslinjer (<http://www.etikkom.no/> ; <http://www.nsd.uib.no/>).

Det skal utarbeides en kort tekst som omtaler prosjektet og gir en begrunnelse for vurderingen. Denne sendes søkerne.

I komiteens interne arbeid med bedømmelse av den enkelte søker kan vedlagte skjema
Ved bedømmelsen av den enkelte søker skal skjemaet «Individuell vurdering av søker til universitetsstipend» benyttes. Hvert av kriteriene 1-3 gis her karakter på en skala med tre nivåer: 1 = svak, 2 = god, 3 = meget god (0 skal ikke brukes). I den samlede vurderingen vektet de enkelte kriteriene ved hjelp av følgende multiplikasjonsfaktorer: utdanningsgrunnlag 2, prosjektkvalitet 3, øvrige vitenskapelige kvalifikasjoner 1.

Skjemaet skal også inneholde en kort tekst som omtaler prosjektet og gir en nærmere begrunnelse for vurderingen.

Individuell vurdering av søker til universitetsstipend

Søkers navn:

Prosjektets tittel:

Fagområde:

Institutt:

Veileder:

Individuelt vurderingsskjema

Vurderingskriterier	Vurdering 1 Svak 2 God 3 Meget god	Vek- ting	Sum	Kommentar
Utdanningsgrunnlag		2		
Prosjektkvalitet		3		
Øvrige vitenskapelige kvalifikasjoner		1		
Samlet vurdering				

Prosjektet er i samsvar med gjeldende forskningsetiske retningslinjer:

Prosjektet har tilfredsstillende miljøstøtte ved instituttet:

Samlet vurdering (sendes søker -):

Konklusjon: